

การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการกระทำผิดในโลกอินเทอร์เน็ต:
ศึกษากรณีการรังแกกันในโลกไซเบอร์ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ
ในเขตกรุงเทพมหานคร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2561
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CRIME VICTIMIZATION ON THE INTERNET: A CASE STUDY OF CYBER BULLYING IN THE
FORM OF SEXUAL OFFENSES IN BANGKOK METROPOLITAN AREA

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Criminology and Criminal Justice

Department of Sociology and Anthropology

Faculty of Political Science

Chulalongkorn University

Academic Year 2018

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการกระทำผิดในโลก อินเทอร์เน็ต: ศึกษากรณีการรังแกกันในโลกไซเบอร์ใน รูปแบบการคุกคามทางเพศ ในเขตกรุงเทพมหานคร
โดย	น.ส.กชพรรณ มณีภาค
สาขาวิชา	อาชญาวิทยาและงานยุติธรรม
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุนิษา เลิศโตมรสกุล

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะรัฐศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.เอก ตั้งทรัพย์วัฒนา)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุมนทิพย์ จิตสว่าง)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุนิษา เลิศโตมรสกุล)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(พลตำรวจโท ดร.อดุลย์ ณรงค์ศักดิ์)

กขพรรณ มณีภาค : การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการกระทำผิดในโลกอินเทอร์เน็ต: ศึกษากรณีการรังแกกันใน
โลกไซเบอร์ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ในเขตกรุงเทพมหานคร. (CRIME VICTIMIZATION ON THE INTERNET:
A CASE STUDY OF CYBER BULLYING IN THE FORM OF SEXUAL OFFENSES IN
BANGKOK METROPOLITAN AREA) อ.ที่ปรึกษาหลัก : ผศ. ดร.อุนิษา เลิศโตมรสกุล

การศึกษาเรื่อง “การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการกระทำผิดในโลกอินเทอร์เน็ต: ศึกษากรณีการรังแกกันในโลกไซเบอร์ในรูปแบบการคุกคามทางเพศในเขตกรุงเทพมหานคร” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยและผลกระทบจากการตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ในรูปแบบการคุกคามทางเพศในเขตกรุงเทพมหานคร อันนำไปสู่การแนวทางในการป้องกันหรือลดโอกาสการตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ โดยใช้วิธีการในการดำเนินการวิจัยคือการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในเขตกรุงเทพมหานคร การเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่างด้วยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจงโดยใช้เทคนิคแบบลูกโซ่ ทั้งผู้เสียหายที่เข้าแจ้งความและผู้เสียหายที่ไม่ได้เข้าแจ้งความจำนวน 10 ราย ผู้วิจัยนำข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์และข้อมูลจากเอกสาร นำมาวิเคราะห์และประมวลผล โดยเชื่อมโยงในลักษณะการพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยการตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ประกอบด้วยปัจจัย 3 ปัจจัยหลักคือ 1) พฤติกรรมประมาท บุคลิกภาพอ่อนแอ มั่นใจในตนเองต่ำ และลักษณะทางชีวภาพ เช่น เด็ก ผู้เยาว์ และผู้หญิง 2) ความเป็นนิรนามของพื้นที่ไซเบอร์ 3) ภาวะขาดการควบคุมดูแลจากครอบครัวและผู้ปกครอง

ผลการศึกษาถึงผลกระทบจากการตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ พบว่า มีผลกระทบต่อ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และด้านสังคม เช่น ปวดหัว นอนไม่หลับ เครียด หวาดระแวง เป็นโรคซึมเศร้า และเสื่อมเสียชื่อเสียง อีกทั้ง พบว่าผลกระทบในระดับที่รุนแรงที่สุด คือ การคิดฆ่าตัวตาย

ผลการศึกษาได้นำมาสู่แนวทางในการป้องกันหรือลดโอกาสการตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ เช่น การจัดการกับพฤติกรรมก้าวเข้าสู่โลกไซเบอร์ และรัฐบาลควรควบคุมสื่อออนไลน์ให้ชัดเจน เช่น การลงทะเบียนการใช้ซิมการ์ด และการขึ้นทะเบียนของสื่อออนไลน์ต่างประเทศ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สาขาวิชา อาชญาวิทยาและงานยุติธรรม

ลายมือชื่อนิสิต

ปีการศึกษา 2561

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

5881038324 : MAJOR CRIMINOLOGY AND CRIMINAL JUSTICE

KEYWORD: Crime Victimization, Crime on the Internet, Cyber Bullying, Sexual Offenses, Bangkok
Metropolitan Area

Kotchapan Maneephak : CRIME VICTIMIZATION ON THE INTERNET:
A CASE STUDY OF CYBER BULLYING IN THE FORM OF SEXUAL OFFENSES IN
BANGKOK METROPOLITAN AREA. Advisor: Asst. Prof. Unisa Lerdtomornsakul, Ph.D.

The objective of this study, “CRIME VICTIMIZATION ON THE INTERNET: IN A CASE OF CYBER BULLYING IN FORM OF SEXUAL OFFENSES IN BANGKOK METROPOLITAN AREA”, is to study factors causing the person who lives in Bangkok to become crime victims of cyber bullying in form of sexual offenses. This study also aims to study impacts of cyber bullying in form of sexual offenses in Bangkok. In addition, this study aims to provide recommendations for establishment of crime victimization prevention in a case of cyber bullying in form of sexual offenses or ways for reducing opportunities of becoming a cyber bullying victim in form of sexual offenses. The methodology includes a qualitative research by using in-depth interviews with purposive sampling (snow ball technique) who are a crime victim of cyber bullying in form of sexual offenses in Bangkok. There are 10 people who are on the record and off the record. The researcher also uses narrative research design to analyze data from in-depth interviewing the population sampling and literature review in order to get the results of this study.

The results of this study show that there are 3 factors causing the person to become a victim of cyber bullying in form of sexual offenses which are 1) careless behavior, low self-esteem, weak personality and appearance of being children, youth and women 2) anonymity in cyberspace 3) lack of prevention from family or guardian.

The results of this study also demonstrate the impacts of cyber bullying in form of sexual offenses which affecting physical, mental and society aspects such as having headache, insomnia, stress and anxiety disorder, depression and bad reputation. Moreover, the most severe impact is creating the suicidal thought.

The results of this study have led to ways to prevent or reduce the opportunities of becoming a cyber bullying victim in form of sexual offenses such as dealing with cyber behaviors. In Addition, government has to strongly control the use of online media such as registration of using mobile phone SIM cards in Thailand and registration of foreign online media.

Field of Study: Criminology and Criminal Justice Student's Signature

Academic Year: 2018 Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มอบทุนอุดหนุนในการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการกระทำผิดในโลกอินเทอร์เน็ต: ศึกษากรณีการรังแกกันในโลกไซเบอร์ในรูปแบบการคุกคามทางเพศในเขตกรุงเทพมหานคร (Crime Victimization on the Internet: In a Case of Cyber Bullying in Form of Sexual Offenses in Bangkok Metropolitan Area)”

งานวิจัยชิ้นนี้สำเร็จได้ด้วยความเมตตากรุณาอย่างสูงจากท่านอาจารย์ทุกท่านที่มอบความรู้และการศึกษาให้แก่ผู้วิจัยในการศึกษาในระดับมหาบัณฑิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่านอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อุนิษา เลิศโตมรสกุล ที่ได้ให้คำแนะนำ คอยผลักดัน และให้กำลังใจผู้วิจัยเสมอมา ท่านประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุมนทิพย์ จิตสว่าง ที่เสียสละเวลาอันมีค่าในการให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัย และท่านพลตำรวจตรี ดร.อดุลย์ ณรงค์ศักดิ์ ที่เสียสละเวลาอันมีค่ามาเป็นกรรมการและให้คำแนะนำแก่ผู้วิจัย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง

อีกทั้ง ขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์และความร่วมมืออย่างดีจาก จากท่าน พ.ต.อ.ศิริวัฒน์ ดีพอ ผู้กำกับกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (บก.ปอท) ด้านงานสืบสวน และเจ้าหน้าที่ท่านอื่น ๆ ใน บก.ปอท ที่อนุเคราะห์เสียสละเวลาในการให้ข้อมูลเพื่อเป็นประโยชน์ในการทำวิจัย รวมถึงประชากรและกลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่ไว้วางใจและเสียสละเวลาให้แก่ผู้วิจัยในการเก็บข้อมูลเพื่อเป็นประโยชน์ในการทำงานวิจัยชิ้นนี้

ขอขอบคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ น้อง ๆ ป.โท-ป.เอก อาชญาวิทยาทุกคนที่ได้ให้คำแนะนำแก่ผู้วิจัย รวมถึงกำลังใจเรื่อยมา รวมทั้งเจ้าหน้าที่ประจำหลักสูตรและภาควิชาฯ ที่ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ ตลอดจนกัลยาณมิตรของผู้วิจัยที่โยธินบูรณะและ MUIC ทุกคน สำหรับกำลังใจและความช่วยเหลือต่าง ๆ ที่มีให้กันเสมอมา

สุดท้าย ขอขอบพระคุณผู้อยู่เบื้องหลังงานวิจัยชิ้นนี้ทุกท่าน ครอบครัวของผู้วิจัย คือ คุณพ่อ คุณแม่ และพี่ชาย ที่มอบความรัก ความช่วยเหลือ และคอยให้กำลังใจผู้วิจัยเสมอมา ขอขอบพระคุณครอบครัวพิเศษ สุวรรณภูมิซึ่งเป็นครอบครัวของผู้วิจัยเช่นกัน ขอขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ น้องซาอูล และพี่ตะ ที่ให้ความรัก ความเมตตา และให้การสนับสนุนในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จอย่างสมบูรณ์ ขอขอบคุณค่ะ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา (statement of the problems)	1
1.2 คำถามวิจัย (Research Questions).....	11
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives).....	11
1.4 ขอบเขตของการศึกษา (Scope of Study).....	11
1.5 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา (Definition of Key Terms)	12
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ (Expected Outcomes).....	15
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม.....	16
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต (Internet).....	17
2.1.1 ความเป็นมาและความหมายของอินเทอร์เน็ต	17
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับอาชญากรรม (Crime)	19
2.2.1 ความหมายของอาชญากรรม	19
2.2.2 ประเภทของอาชญากรรม	20
2.2.3 รูปแบบและลักษณะของการกระทำผิดบนอินเทอร์เน็ต.....	21
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับเหยื่ออาชญากรรม (Crime Victims).....	23

2.3.1 ความหมายของเหยื่ออาชญากรรม.....	23
2.3.2 ประเภทของเหยื่ออาชญากรรม.....	25
2.3.3 สาเหตุของการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม.....	29
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการรังแกกัน (Bullying).....	33
2.4.1 แนวคิดเกี่ยวกับการรังแกกันแบบดั้งเดิม (Traditional Bullying).....	33
2.4.2 แนวคิดเกี่ยวกับการรังแกกันในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying).....	34
2.4.2.1 ความหมายของการรังแกกันในโลกไซเบอร์.....	34
2.4.2.2 รูปแบบของการรังแกกันในโลกไซเบอร์.....	36
2.4.2.3 ช่องทางการรังแกกันในโลกไซเบอร์.....	38
2.4.2.4 สาเหตุการรังแกกันในโลกไซเบอร์.....	39
2.4.2.5 ผลกระทบของการรังแกกันในโลกไซเบอร์.....	44
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับความรุนแรงเชิงโครงสร้างและความรุนแรงเชิงวัฒนธรรม (Structural Violence and Cultural Violence).....	45
2.6 แนวคิดมายาคติและความหมายเชิงสัญลักษณ์เกี่ยวกับความรุนแรง (Mythologies and Signification).....	47
2.7 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง (Related Theories).....	49
2.7.1 ทฤษฎีการเลือกอย่างมีเหตุผล (Rational Choice Theory).....	49
2.7.2 ทฤษฎีกิจวัตรประจำวัน (Routine Activity Theory).....	51
2.7.3 ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของเหยื่อหรือเหยื่อเป็นผู้กระตุ้นให้เกิดอาชญากรรม (Theory of Victim Precipitation).....	55
2.7.4 ทฤษฎีการควบคุมตนเอง (Self Control Theory).....	55
2.7.5 ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกัน (Protection Motivation Theory).....	57
2.7.6 ทฤษฎีเกี่ยวกับบุคลิกภาพ (Big Five Personality Theory).....	58
2.8 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรังแกกันในโลกไซเบอร์ (Related Laws).....	60
2.8.1 กฎหมายในประเทศไทย.....	60

2.8.1.1 พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550	60
2.8.1.2 พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม).....	60
2.8.1.3 ร่างพระราชบัญญัติป้องกันข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.....	61
2.8.2 กฎหมายในต่างประเทศ.....	63
2.8.2.1 ประเทศสหรัฐอเมริกา	63
2.8.2.2 ประเทศแคนาดา	66
2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Related Research)	68
2.9.1 งานวิจัยในประเทศไทย.....	68
2.10 กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)	78
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	79
3.1 รูปแบบของการวิจัย (Research Design).....	79
3.1.1 การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research).....	79
3.1.2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview)	79
3.2 การเตรียมตัวของผู้วิจัย (Researcher Preparation)	80
3.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (Population and Samples).....	80
3.4 ขั้นตอนการออกแบบสัมภาษณ์ (Interview Design).....	82
3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (Research Tools)	83
3.6 การรวบรวมข้อมูล (Collecting Data)	83
3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis).....	84
3.8 จริยธรรมในการวิจัย (Research Ethics).....	84
บทที่ 4 ผลการศึกษาและการอภิปรายผลการศึกษา	86
4.1 สรุปข้อมูลพื้นฐานของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 ราย	87
4.2 ผลการศึกษาข้อมูลเชิงลึกของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 ราย	93

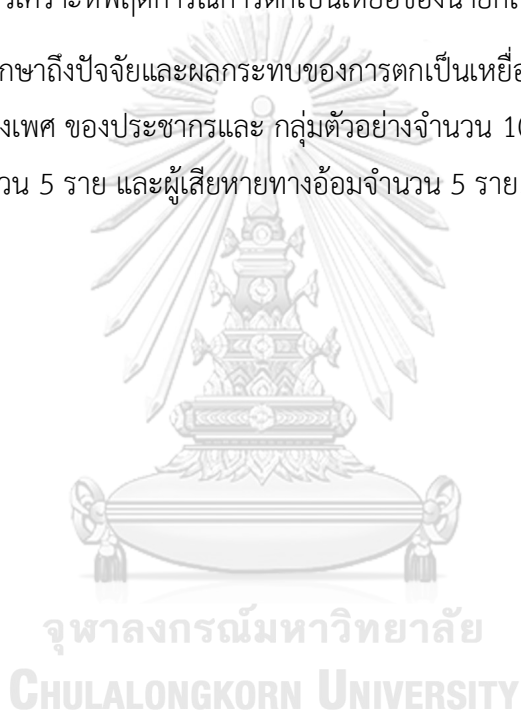
4.4 การอภิปรายผลการศึกษา	134
4.4.1 ปัจจัยการตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ในเขต กรุงเทพมหานคร	136
4.4.2 ผลกระทบจากการตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทาง เพศ ในเขตกรุงเทพมหานคร.....	144
4.4.3 แนวทางการป้องกันหรือลดโอกาสการตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ใน รูปแบบการคุกคามทางเพศในเขตกรุงเทพมหานคร.....	146
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	149
5.1 สรุปผลการศึกษา	149
5.2 ปัญหาและข้อจำกัดของการศึกษา.....	153
5.3 ข้อเสนอแนะจากการศึกษา.....	153
5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย.....	153
5.3.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ.....	153
5.4 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	154
บรรณานุกรม.....	155
ภาคผนวก.....	161
ประวัติผู้เขียน.....	165

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการรังแกในรูปแบบดั้งเดิม (Traditional Bullying) และการรังแกในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying).....	4
ตารางที่ 2 สถิติการใช้อินเทอร์เน็ตของคนไทย ในปี 2558 และความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการรังแกกันในโลกไซเบอร์	8
ตารางที่ 3 สถิติอันดับเมืองผู้ใช้ Facebook มากที่สุดในโลก 5 อันดับ ใน ปี 2561 (Top 5 Cities With Largest Number of Active Facebook Users in 2018).....	10
ตารางที่ 4 คำอธิบายลักษณะบุคลิกภาพ.....	59
ตารางที่ 5 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ	87
ตารางที่ 6 ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในครอบครัวของผู้ตกเป็นเหยื่อ การรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ	88
ตารางที่ 7 ข้อมูลประสบการณ์เกี่ยวกับอาชญากรรมในอดีต ของผู้ตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ.....	89
ตารางที่ 8 ข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้เกี่ยวกับการกระทำผิดในโลกอินเทอร์เน็ต ของผู้ตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ.....	90
ตารางที่ 9 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้และความเข้าใจ “Cyber Bullying” ของผู้ตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ.....	91
ตารางที่ 10 ข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิด ในโลกอินเทอร์เน็ตและ “Cyber Bullying” ของผู้ตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ .	92
ตารางที่ 11 สรุปข้อมูลเบื้องต้นในเชิงลึกของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 ราย	115
ตารางที่ 12 สรุปและวิเคราะห์พฤติการณ์การตกเป็นเหยื่อของนายปาล์ม (นามสมมุติ).....	116
ตารางที่ 13 สรุปและวิเคราะห์พฤติการณ์การตกเป็นเหยื่อของนายนายกัน (นามสมมุติ).....	117
ตารางที่ 14 สรุปและวิเคราะห์พฤติการณ์การตกเป็นเหยื่อของนายนัท (นามสมมุติ).....	118

ตารางที่ 15	สรุปและวิเคราะห์พฤติการณ์การตกเป็นเหยื่อของนางสาวบิว (นามสมมุติ).....	119
ตารางที่ 16	สรุปและวิเคราะห์พฤติการณ์การตกเป็นเหยื่อของนางสาวเกรซ (นามสมมุติ).....	120
ตารางที่ 17	สรุปและวิเคราะห์พฤติการณ์การตกเป็นเหยื่อของนางสาวปู (นามสมมุติ).....	121
ตารางที่ 18	สรุปและวิเคราะห์พฤติการณ์การตกเป็นเหยื่อของนายกอล์ฟ (นามสมมุติ)	122
ตารางที่ 19	สรุปและวิเคราะห์พฤติการณ์การตกเป็นเหยื่อของนายบ๊ิก (นามสมมุติ)	123
ตารางที่ 20	สรุปและวิเคราะห์พฤติการณ์การตกเป็นเหยื่อของนางบุศ (นามสมมุติ).....	123
ตารางที่ 21	สรุปและวิเคราะห์พฤติการณ์การตกเป็นเหยื่อของนายกล้า (นามสมมุติ).....	124
ตารางที่ 22	ผลการศึกษาถึงปัจจัยและผลกระทบของการตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ของประชากรและ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 ราย โดยแบ่งเป็นกลุ่มผู้เสียหายทางตรงจำนวน 5 ราย และผู้เสียหายทางอ้อมจำนวน 5 ราย.....	132

สารบัญภาพ

	หน้า
แผนภาพที่ 1 สาเหตุหลัก 3 ประการ ของการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม	32
แผนภาพที่ 2 รูปแบบการรังแกกัน	34
แผนภาพที่ 3 องค์ประกอบ 3 ประการในการเกิดอาชญากรรม ตามทฤษฎีกิจวัตรประจำวัน (Routine Activity Theory).....	54
แผนภาพที่ 4 กระบวนการรับรู้ตามทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกัน จาก A Schematic Representation of the cognitive mediating processes of Protection Motivation Theory	58
แผนภาพที่ 5 กรอบแนวคิดในการวิจัย	78
แผนภาพที่ 6 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ถูกเลือก โดยเฉพาะเจาะจงโดยใช้เทคนิคแบบลูกโซ่ (Snow Ball) จำนวน 10 ราย.....	82

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา (statement of the problems)

การสื่อสารเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินชีวิต มนุษย์จำเป็นต้องติดต่อสื่อสารกันตลอดเวลา ในยุคโลกาภิวัตน์เป็นยุคของข้อมูลข่าวสาร การสื่อสารเป็นกระบวนการที่ทำให้คนมีความรู้และมีโลกทัศน์ สืบทอดพัฒนา เรียนรู้ รับรู้วัฒนธรรมของตนเอง และวัฒนธรรมการเปลี่ยนแปลงของโลกตามยุคสมัยของการสื่อสาร การสื่อสารในยุคปัจจุบันหรือการสื่อสารยุคโลกไร้สายเป็นการสื่อสารที่เน้นความสะดวกสบายของผู้ใช้และประสิทธิภาพของข้อมูลที่ใช้ในการสื่อสารเป็นหลัก เป็นการนำความรู้ด้านเทคโนโลยีมาใช้จึงทำให้สิ่งต่าง ๆ รวมถึงการสื่อสารถูกพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว¹ เทคโนโลยีในปัจจุบันมีเป้าหมายในการพัฒนาคือให้มีความสามารถใกล้เคียงกับมนุษย์มากที่สุด เช่น ระบบเสมือนจริง ระบบจำลอง การเข้าใจภาษามนุษย์ โดยเฉพาะเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ต

อินเทอร์เน็ต คือ เครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่ใหญ่ที่สุดในโลก เกิดขึ้นจากระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ขนาดเล็กที่รวมตัวกันเป็นระบบเครือข่ายขนาดใหญ่เพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลกับทั่วโลก รากฐานของอินเทอร์เน็ตเริ่มต้นมาจากเครือข่าย ARPANET (Advanced Research Projects Agency Network) ซึ่งเป็นเครือข่ายสำนักงานโครงการวิจัยขั้นสูงของกระทรวงกลาโหมประเทศสหรัฐอเมริกา โดยวัตถุประสงค์หลักของการสร้างเครือข่ายคือเพื่อให้คอมพิวเตอร์สามารถเชื่อมต่อและมีปฏิสัมพันธ์กันได้ เครือข่าย ARPANET ถือว่าเป็นเครือข่ายเริ่มแรก ซึ่งต่อมาได้พัฒนาจนเป็นเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในปัจจุบัน อินเทอร์เน็ตจึงไม่ได้เป็นของใครหรือของกลุ่มใด โดยเฉพาะ สำหรับภาษาที่ใช้สื่อสารกันระหว่างคอมพิวเตอร์นั้น เรียกกันว่า โพรโตคอล (protocol)²

ปัจจุบันอินเทอร์เน็ตมีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันของผู้คนในสังคมหลากหลายด้าน เช่น ด้านการศึกษา ด้านธุรกิจพาณิชย์ และด้านการบันเทิง อินเทอร์เน็ตจึงมีบทบาทในการติดต่อสื่อสาร การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นแหล่งข้อมูลค้นคว้าขนาดใหญ่ที่ใช้ในการตัดสินใจประกอบกิจกรรมหรือการกระทำได้อย่างรวดเร็วทันใจ อยู่ที่ใดก็สามารถทำได้ ผู้คนมีการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อเป็นแหล่งพบปะสังสรรค์และเพื่อสร้างเครือข่ายสังคม (Social Network) เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมสร้างเครือข่ายสังคม เช่น เฟซบุ๊ก (Facebook) ไลน์ (Line) ทวิตเตอร์ (Twitter) อินสตาแกรม (Instagram) ไฮไฟว์ (Hi5)

¹ จิราภรณ์ ชมยิ้ม. (2558). วิวัฒนาการและแนวโน้มของเทคโนโลยีสารสนเทศ. *วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี*, 12, 41. [Online], doi:https://www.east.spu.ac.th/journal/booksearch/upload/1428-005_evolution.pdf

² INVESTECH.COM. (n.d.). *A Brief Guide to the History of the Internet*. Retrieved from <https://www.investintech.com/resources/articles/historyinternet>

นอกจากนี้ยังนิยมใช้อินเทอร์เน็ตผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่มากขึ้น เนื่องจากเทคโนโลยีในยุคปัจจุบันสนับสนุนให้การเข้าถึงเครือข่ายผ่านโทรศัพท์ทำได้ง่ายและสะดวกสบายมากขึ้น เมื่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิตของคนในสังคม คนจึงสามารถติดต่อสื่อสารกันในชีวิตประจำวันได้อย่างรวดเร็วและสะดวกสบาย การพัฒนาเทคโนโลยีดังกล่าวนี้ ส่งผลให้สิ่งต่างๆ ที่ปรากฏในชีวิตจริงย้ายเข้าไปอยู่ในโลกอินเทอร์เน็ตด้วย

อย่างไรก็ดี การเข้าสู่โลกอินเทอร์เน็ตของคนในปัจจุบันนั้นยังถือเป็นดาบสองคมสำหรับผู้ใช้งาน เพราะความรวดเร็วและสะดวกสบายในการติดต่อสื่อสาร สามารถนำพาปัญหาความรุนแรงหรือความเสียหายมาให้ผู้ใช้ได้มากกว่าในโลกจริง ในโลกอินเทอร์เน็ต ทุกคนมีสิทธิที่จะตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมต่าง ๆ ได้ตลอดเวลา กล่าวคือ อาชญากรรมหรือพฤติกรรมเบี่ยงเบนต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้วในชีวิตจริง เช่น การล่อลวง การด่าทอ การประจาน และการโกหก เมื่อย้ายเข้าไปอยู่ในโลกอินเทอร์เน็ต ผลลัพธ์ของการกระทำดังกล่าวที่เกิดขึ้นจะแตกต่างไปจากผลลัพธ์ที่เกิดในโลกจริงที่เราคุ้นเคย พฤติกรรมหรือการกระทำที่สร้างความเสียหายให้แก่ผู้อื่นในลักษณะนี้ถูกเรียกเป็นภาษาสากลว่า "Cyber Bullying" หรือ "การรังแกกันในโลกไซเบอร์"

"Cyber Bullying" หรือ "การรังแกกันในโลกไซเบอร์" แบ่งออกได้เป็น 6 รูปแบบดังนี้

1) การโจมตี การด่าทอ พุดจาใส่ร้าย ให้ร้าย หรือขู่ทำร้าย โดยใช้อินเทอร์เน็ตผ่านโทรศัพท์มือถือ ผ่านช่องทางการสนทนา หรือโพสต์อย่างโจ่งแจ้งที่หน้าโซเชียลมีเดียของผู้ถูกรังแก เช่น แชต เพชบุ๊ก หรือไลน์ว่าจะดักทำร้าย เมื่อเจอหน้ากันที่โรงเรียนหรือที่ใดก็ตาม เป็นต้น

2) การแอบอ้างตัวตนของผู้อื่น เช่น การขโมยรหัสผ่านบัญชีของผู้อื่นมาใช้ แอบอ้างชื่อของผู้อื่นเพื่อให้ร้าย ด่าทอ หรือกระทำการประสังคราย รวมถึงสวมรอยในเครือข่ายสังคมของผู้อื่นเพื่อสร้างความเสียหายในรูปแบบต่างๆ ยกตัวอย่าง เช่น ให้เพื่อนสมัครเพชบุ๊กหรือไลน์ให้ กรณีนี้ก็อาจถูกรังแกด้วยการสวมรอยใช้เพชบุ๊กของตนเองโพสต์ข้อความหยาบคาย ให้ร้ายบุคคลอื่น โพสต์ภาพเปลือย คลิปวิดีโอลามก หรือสร้างความเสียหายในรูปแบบต่างๆ

3) การแกล้งแกล้มกัน โดยนำความลับหรือภาพลับของเพื่อนมาเปิดเผยผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ และแชร์ต่อกันไปอย่างกว้างขวาง หรือการใส่ร้ายป้ายสี เช่น ตัดต่อรูปภาพให้หน้าเกลียด หรือแอบถ่ายภาพที่หน้าขบขันมาโพสต์ประจาน และแสดงความคิดเห็นอย่างสนุกสนานเกินเลย

4) การหลอกลวงออนไลน์ ทั้งการหลอกลวงให้หลงเชื่อ ให้ออกมานัดเจอเพื่อทำมิดีมิร้าย หรือการหลอกลวงให้ผู้เสียหายโอนเงินไปให้ด้วยวิธีการต่างๆ ในขณะที่อีกฝ่ายไม่ยินยอม

5) การสร้างเครือข่าย การสร้างกลุ่มในโซเชียลเพื่อโจมตีบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น การจับผิดทุกอิริยาบถ แล้วนำมาถกประเด็นให้เกิดความเสียหายต่อบุคคลที่ตนเองไม่ชอบ หรือโน้มน้าวให้คนอื่นรู้สึกรังเกียจ และกีดกันให้ออกจากกลุ่ม จากสังคมที่อยู่

6) การคุกคามทางเพศ เป็นรูปแบบการคุกคามทางเพศผ่านโซเชียลมีเดีย เช่น การโจมตีเรื่องเพศ การติดต่อภาพเปลือย การเผยแพร่และส่งข้อความ ภาพ หรือภาพเคลื่อนไหวเกี่ยวกับกิจกรรมทางเพศของบุคคลอื่น การบังคับให้แสดงกิจกรรมทางเพศผ่านกล้อง³

แม้ว่าลักษณะการกระทำของ “Cyber Bullying” จะคล้ายคลึงกับการรังแกกันตามปกติทั่วไปหรือการรังแกกันแบบดั้งเดิม (Traditional Bullying) แต่ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นนั้นกลับเลวร้ายกว่ามากและสามารถส่งผลกระทบได้มากกว่าที่ผู้กระทำและคนรอบข้างจะคาดคิด เพราะการกระทำนี้สามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา สามารถเกิดขึ้นได้ไม่ว่าจะสถานที่ใดก็ตาม อาจจะเป็นในห้องนอนหรือภายนอกบ้าน และสามารถเกิดขึ้นกับใครก็ได้ ซึ่งจะแตกต่างจากการกลั่นแกล้งรังแกกันในรูปแบบดั้งเดิม ซึ่งเป็นการกระทำที่เราสามารถเห็นตัวผู้กระทำผิดได้อย่างชัดเจน รู้สถานที่ที่ผู้กระทำผิดอยู่ อีกทั้งการกระทำผิดนี้ตัวเหยื่อเองสามารถหลีกเลี่ยงได้ เช่น หลบหรือหลีกเลี่ยงไปในสถานที่ที่ปลอดภัย เช่น บ้าน แตกต่างจาก “Cyber Bullying” การกระทำนี้จึงส่งผลกระทบต่อเหยื่อทั้งในด้านจิตใจ ร่างกายและสังคม เช่น ทำให้ไม่สามารถใช้ชีวิตประจำวันได้ตามปกติ ผลการเรียนหรือทำงานลดลง มีปัญหาทางอารมณ์ เกิดความวิตกกังวล ความเครียด ความกดดัน ซึมเศร้า สูญเสียความนับถือต่อตัวเอง รู้สึกสิ้นหวัง รู้สึกโดดเดี่ยว รู้สึกไม่ปลอดภัย ความสัมพันธ์กับคนรอบข้างแยลง ตลอดจนเกิดปัญหาสุขภาพ สิ่งที่น่ากลัวของผลกระทบเหล่านี้คือ ผลกระทบทั้งหมดอาจเกิดแก่เหยื่ออย่างถาวร และที่เลวร้ายที่สุดก็คือการนำไปสู่ "การฆ่าตัวตาย"⁴

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

³ ณัฐรัชต์ สาเมาะ. (2556). การรับรู้ของเยาวชนต่อการรังแกในพื้นที่ไซเบอร์. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตร มหาบัณฑิต สังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล.

⁴ Sameer Hinduja and Justin W. Patchin. (2010). Bullying, Cyberbullying, and Suicide. *Archives of Suicide Research*, (14), 206-221. [Online], Retrieved from International Academy for Suicide Research website: <https://pdfs.semanticscholar.org/7a31/16377b5654dc1f8362dee85b7845f07b5850.pdf>

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการรังแกในรูปแบบดั้งเดิม
(Traditional Bullying) และการรังแกในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying)

การรังแกกันในรูปแบบดั้งเดิม	การรังแกกันในโลกไซเบอร์
เผชิญหน้า มองเห็นตัวผู้กระทำ	บุคคลนิรนาม ไม่รู้เลยว่าบุคคลใดเป็นผู้กระทำ
เกิดขึ้นในโรงเรียน/ที่ทำงาน	เกิดขึ้นได้ทุกที่
เกิดขึ้นในระหว่างเวลาในโรงเรียน/เวลาทำงาน	เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา 24 ชม.
สามารถหลบหนีไปที่อื่น หรือที่ปลอดภัยได้	ยากต่อการหลีกเลี่ยง
จำนวนผู้พบเห็นเป็นจำนวนกลุ่มเล็กๆ	กลุ่มผู้พบเห็นมีขนาดใหญ่ และสามารถขยายวงกว้างขึ้น

ที่มา: Hinduja and W. Patchin (2010)

สำหรับสภาพปัญหาของการรังแกกันในโลกไซเบอร์ในช่วง 10 กว่าปีที่ผ่านมา พบว่า Cyber Bullying ได้กลายเป็นประเด็นสำคัญของประเทศสหรัฐอเมริกา ตั้งแต่กรณีการเสียชีวิตของ Ryan Halligan เมื่อปี ค.ศ. 2003 ซึ่งเป็นกรณีแรกของการฆ่าตัวตายจากการกลั่นแกล้งกันบนโลกไซเบอร์ ไรอันเป็นเด็กชายชาวอเมริกันที่ถูกเพื่อนร่วมชั้นเรียนกลั่นแกล้งทั้งทางร่างกายและทางโลกออนไลน์เขาถูกบรรดาเพื่อนร่วมชั้นส่งข้อความขำ ๆ ในลักษณะกล่าวหาว่าเขาเป็นพวกรักร่วมเพศ รวมทั้งข้อความเหน็บแนม เย้ยหยัน จนทำให้เขาตัดสินใจ “ฆ่าตัวตาย” ขณะอายุ 13 ปี⁵

อีกกรณีหนึ่งเกิดขึ้นใน ปี ค.ศ. 2006 เมื่อ Megan Meier อายุ 13 ปี ฆ่าตัวตายหลังจากเริ่มได้รับข้อความว่าร้ายจากเด็กผู้ชายที่เมแกนเพิ่งจะคบหาบนเครือข่ายออนไลน์ ข้อความสุดท้ายที่ส่งถึงเมแกนคือข้อความที่เขียนว่า "โลกคงจะดีกว่านี้ถ้าไม่มีผู้หญิงอย่างเธอ" หลังจากนั้นเมแกนจึงตัดสินใจฆ่าตัวตาย และเมื่อสืบค้นกับพบข้อเท็จจริงว่าแฟนของเมแกนนั้นเป็นเพียงตัวละครสมมติที่ถูกสร้างขึ้นโดยแม่ของเพื่อนเมแกนซึ่งตั้งใจสร้างเรื่องขึ้นเพื่อปกป้องลูกสาวของเธอและอยากให้เมแกนรู้ว่าเด็กคนอื่นรู้สึกอย่างไรเวลาที่มีคนพูดจาและทำตัวร้าย ๆ ใส แต่ผลที่เกิดขึ้นกลับเป็นสิ่งที่คาดไม่ถึง คือเป็นสาเหตุที่ทำให้เมแกนต้อง “ฆ่าตัวตาย”⁶

⁵ Halligan, J. (2010). Ryan's Story. [Online], Retrieved from In memory of Ryan Patrick Halligan 1989 – 2003 website: <http://www.ryanpatrickhalligan.org>

⁶ Meier, T. (2007). Megan's Story. [Online], Retrieved from Megan Meier Foundation website: <https://meganmeierfoundation.org/megans-story>

กรณี Cyber Bullying ที่โด่งดังไปทั่วโลกคือเรื่องน่าเศร้าของ Amanda Todd เด็กสาวชาวแคนาดาที่ถูกผู้ชายที่เธอรู้จักในโลกอินเทอร์เน็ตชักจูงให้เธอเปิดเผยหน้าอก หลังจากนั้นชายคนนั้นก็เผยแพร่ภาพหน้าอกของเธอออกไปหลายครั้งตลอดสองปี ในช่วงเวลานั้นเธอถูกเกลียดชังจากคนรอบข้างที่รู้เห็นเรื่องหน้าอกของเธอบนอินเทอร์เน็ต จนทำให้เธอตกอยู่ในภาวะวิตกกังวล เศรษฐกิจตกต่ำและแอลกอฮอล์ ด้วยความเครียดและความกดดันที่ต้องเผชิญ ทำให้ Amanda ต้องย้ายโรงเรียนและพยายามฆ่าตัวตายหลายครั้งจนในที่สุดเธอก็ทนไม่ไหว จึงอัปโหลดคลิปประบายความทุกข์ของเธอและ “ฆ่าตัวตาย” ในปี ค.ศ. 2012⁷

ยังมีอีกหลายกรณีที่เกิดขึ้นในเอเชีย เช่น ประเทศเกาหลีใต้ เมื่อปี ค.ศ. 2005 มีหญิงสาวคนหนึ่งได้นำสุนัขขึ้นโดยสารรถไฟใต้ดินและให้สุนัขขับถ่ายลงบนพื้น แล้วหญิงสาวไม่ทำความสะอาดสิ่งที่สุนัขทิ้งไว้ ผู้คนที่พบเห็นได้บันทึกภาพเหตุการณ์ดังกล่าวไว้ จากนั้นนำไปเผยแพร่ในโลกอินเทอร์เน็ต เพียงไม่กี่ชั่วโมง เว็บไซต์จำนวนมากของเกาหลีได้นำเสนอภาพนี้พร้อมด้วยชื่อ “Dog Shit Girl” หลังจากนั้นเพียงไม่กี่วัน ข้อมูลส่วนตัวของหญิงสาวถูกโพสต์ขึ้นในหลาย ๆ ที่ มีการทำโปสเตอร์ตัดต่อใบหน้าของหญิงสาวในเชิงล้อเลียน พร้อมด้วยข้อความในภาษาเกาหลี และแชร์ข้อมูลดังกล่าวไปในวงกว้าง ทำให้หญิงสาวถูกด่าทอด้วยถ้อยคำหยาบคายในทุกที่ที่เธอไป ครอบครัวของเธอได้รับผลกระทบเช่นกัน หญิงสาวถูกขอร้องให้ลาออกจากมหาวิทยาลัย จนเธอพยายามที่จะฆ่าตัวตาย ในเวลาต่อมาเรื่อง “Dog Shit Girl” นี้ยังถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์ Washington Post ด้วย⁸

สำหรับกรณีที่เกิดในประเทศไทย มีตัวอย่างจากกรณีของเด็กผู้หญิงอายุ 11 ปีคนหนึ่งในการเล่นอินเทอร์เน็ตในร้านอินเทอร์เน็ตคาเฟ่แล้วลืมนล็อกเอาต์ ต่อมาจึงมีคนสวมรอยใช้เฟซบุ๊กของเธอไปโพสต์ข้อมูลในกลุ่มขายบริการทางเพศว่า "สาววัยใส วัยประถมน ยังไม่เคยเสียสาว สนใจติดต่อผ่านอินบ็อกซ์ Facebook นี้" ด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เมื่อมีคนขอเป็นเพื่อนทางเฟซบุ๊กเธอจึงรับเพราะคิดว่าการมีเพื่อนเอย่นั้นนั้นแสดงถึงการได้รับความนิยมนิยม ชอบ ปรากฏว่าผู้ชายส่วนใหญ่ที่ส่งข้อความมานั้นแม้ตอนแรกจะมีท่าทีพูดจาดี แต่ต่อมาก็เริ่มถามว่า "อยู่ที่ไหน เคยหรือยัง ขอเบอร์โทรติดต่อหน่อย จะนัดขึ้น

⁷ อุนิษา เลิศโตมรสกุล. (2558). วิชาอาชญากรรมในสังคมร่วมสมัย (*Crimes in Contemporary Society*). ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชญวิทยาและงานยุติธรรม.

⁸ Lavelle Hendricks et al. (2012). The Evolution of Bullying to Cyber Bullying: An Overview of the Best Methods for Implementing a Cyber Bullying Prevention Program. *National Forum Journal of Counseling and Addiction*, 1(จส.100). [Online], <https://bit.ly/2ILTE5k>

ห้อง" ข้อความดังกล่าวทำให้เธอเกิดความหวาดกลัว โชคดีที่เหตุการณ์นี้สามารถคลี่คลายได้ด้วยความช่วยเหลือจากพ่อแม่ของเธอ⁹

อย่างไรก็ตาม Cyber Bullying ไม่ได้เกิดจากเจตนาร้ายเพียงเท่านั้น ยังมีเหตุการณ์ในสังคมไทย โด่งดังมากในโลกไซเบอร์ เหตุการณ์ดังกล่าวมีลักษณะคล้ายกับกรณีที่ยกตัวอย่างในกรณีประเทศเกาหลีใต้เมื่อชายคนหนึ่งถูกแชร์รูปถ่ายขณะที่ยืนเล่นมือถืออยู่ในรถไฟ BTS พร้อมกับข้อความสื่อว่าชายคนนั้นติดกล้องขนาดเล็กไว้ในรูรองเท้าเพื่อแอบถ่ายกระโปรงผู้หญิง ผลที่ตามมาคือมีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตจำนวนมากแชร์เรื่องนี้ออกไปจนเกิดเป็นกระแสในโลกออนไลน์ ประณามว่าชายคนนี้เป็นคนร้าย เป็นคนโรครจิต จนเขาต้องเอ่ยปากว่า "ครึ่ง ๆ หนึ่ง ชีวิตผมเคยพังเพราะสื่อโซเชียล" ส่วนชาวเน็ตทั้งหลายก็ให้เหตุผลว่าที่ทำไมไปเพราะ "หวังดี"¹⁰

จะเห็นได้ว่าทุกคนมีสิทธิ์ที่จะตกเป็นเหยื่อแม้ว่าจะไม่ยุ่งเกี่ยวกับโลกไซเบอร์เลยก็ตาม ในขณะที่เดียวกันทุกคนก็อาจเป็นส่วนหนึ่งของการกระทำซ้ำความรุนแรงที่เกิดจาก Cyber Bullying ด้วยการแชร์ภาพแชร์ข่าวที่มีรูปภาพของเหยื่อโดยเจตนาดีคิดว่าเป็นประโยชน์กับสังคมและเพื่อเป็นการลงโทษหรือประจานผู้กระทำผิดโดยที่ไม่มีการตรวจสอบข้อมูลนั้นก่อน หรืออาจจะหลงลืมคิดถึงสภาพจิตใจของเหยื่อจากการที่เห็นภาพหรือเรื่องราวของตนเองถูกแชร์ซ้ำแล้วซ้ำเล่า

นอกจากนี้ จากผลการสำรวจความคิดเห็นของคนในโลกไซเบอร์จำนวนกว่า 34,000 คน ซึ่งจัดทำโดยจส.100 พบสถิติและความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการรังแกบนโลกไซเบอร์ที่น่าสนใจ ดังนี้

- กลุ่มคนที่ใช้งานอินเทอร์เน็ตมากที่สุดคือ กลุ่มเด็กและเยาวชน
- ร้อยละ 75 ของคนมีอายุระหว่าง 5-28 ปี ใช้อินเทอร์เน็ตมากที่สุดคือเกือบ 8 ชม.ต่อวัน
- ร้อยละ 80 ของเด็กและเยาวชนไทย เคยตกเป็นเหยื่อภัยคุกคาม ล่อลวง และการรังแกกันในโลกไซเบอร์
- ร้อยละ 28 ของเด็กไทย มองว่า “Cyber Bullying เป็นเรื่องปกติ”
- ร้อยละ 39 ของเด็กไทย มองว่า “Cyber Bullying เป็นเรื่องสนุก”
- กว่าร้อยละ 59 ของเด็กไทยบอกว่า “เคยเป็นส่วนหนึ่งใน Cyber Bullying”¹¹

⁹ ชุตินา ชื่นเจริญ. (2558). โลกร้ายออนไลน์ Cyber Bullying. กรุงเทพฯธุรกิจ. [Online], <http://www.bangkokbiznews.com/news/detail/661924>

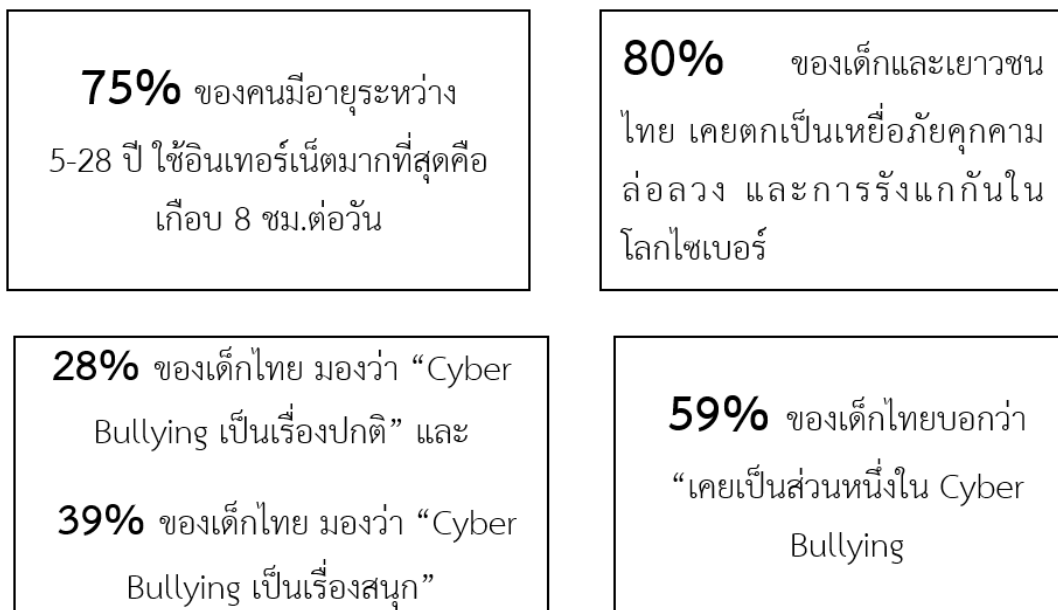
¹⁰ เดชา กิตติวิทยานันท์. (2558). มโนโซเชียลระวังติดคุก. โพสต์ทูเดย์. Retrieved from <https://www.posttoday.com/social/think/338650>

¹¹ จส.100. (2558). 6 เหตุการณ์ สะเทือนใจ!! จากภัย Cyberbullying. Retrieved from http://www.js100.com/th/site/post_share/view/25700

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ 2 สถิติการใช้อินเทอร์เน็ตของคนไทย ในปี 2558
และความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการรังแกกันในโลกไซเบอร์

ที่มา: จส. 100 (2558)

“Cyber Bullying” จึงเป็นอาชญากรรมรูปแบบหนึ่งที่ไม่สามารถปล่อยปละละเลยได้ เพราะเมื่อใดที่สังคมปิดตาไม่รับรู้ปัญหาจะถือว่าการยอมรับโดยพฤตินัย เท่ากับเป็นการบ่มเพาะความรุนแรงและเมื่อสังคมมองว่าเป็นเรื่องปกติจะเกิดสังคมแห่งความรุนแรงขึ้น จนอาจจะขยายตัวไปสู่ความรุนแรงหรืออาชญากรรมรูปแบบอื่น ดังนั้น จึงจำเป็นต้องสร้างความเข้าใจเพื่อช่วยให้ตระหนักถึงอันตรายของการรังแกในโลกไซเบอร์และมีแนวทางจัดการกับปรากฏการณ์นี้อย่างเหมาะสมต่อไป

จากเหตุการณ์และสถิติต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้นนั้น สะท้อนให้เห็นว่าการรับรู้ของสังคมไทยต่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์นั้น ยังมองว่าเป็นเรื่องปกติที่สังคมยอมรับได้ ซึ่งความคิดในลักษณะดังกล่าวไม่ได้มีแต่เฉพาะที่นำเสนอผ่านข่าวต่าง ๆ ดังที่ได้กล่าวมาเท่านั้น จากการศึกษาวิจัยที่ผ่านมายังชี้ให้เห็นด้วยว่าเด็กและเยาวชนเป็นเป้าหมายหลักของการตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ วิมลทิพย์ มุสิกพันธ์ และคณะ ได้สอบถามถึงทัศนคติของกลุ่มวัยรุ่นเพื่อตรวจสอบว่าพฤติกรรมการรังแกกันนั้นถือเป็นพฤติกรรมปกติที่ใคร ๆ ก็ทำหรือไม่ ผลการศึกษาชี้ว่าการรังแกกันในพื้นที่ไซเบอร์ในสายตาของวัยรุ่นจำนวนมาก มีแนวโน้มที่จะเห็นว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องปกติที่ทุกคนมีสิทธิ์ที่จะทำได้ การที่เยาวชนมองการรังแกในพื้นที่ไซเบอร์ว่าเป็นเรื่องปกติจึงทำให้ตกเป็นเหยื่อจากการกระทำผิดได้ง่าย นอกจากนี้ในเรื่องการคุกคามทางเพศรูปแบบต่าง ๆ เช่น แอบถ่าย แบล็กเมล หรือดัดแปลง

รูปภาพเคลื่อนไหวและแชร์ในโลกอินเทอร์เน็ต ก็เป็นเรื่องที่อ่อนไหวและยังมีคนจำนวนไม่น้อยที่ยังมองเป็นเรื่องปกติ เพื่อความสนุกสนาน¹²

“การคุกคามทางเพศ” เป็นรูปแบบของการแสดงออกด้วยแห่งเพศที่มีลักษณะการกระทำในหลากหลายรูปแบบและมีความรุนแรง มีสาเหตุมาจากระบบสังคมและวัฒนธรรมที่ชายเป็นใหญ่และเป็นปัญหาที่ขยายวงกว้างขึ้นในปัจจุบัน การคุกคามทางเพศที่เกิดขึ้นในสังคมมาเป็นเวลานานที่ผ่านมาไม่ได้รับความสนใจ จึงไม่ได้มีการแก้ไขอย่างจริงจัง ทำให้ผู้เสียหายหรือผู้ตกเป็นเหยื่อไม่ได้รับความคุ้มครองทั้งทางกฎหมายและสังคม¹³

รูปแบบหนึ่งของการคุกคามทางเพศในปัจจุบันที่กำลังมีแนวโน้มมากขึ้นเรื่อยๆ คือ การใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นเครื่องมือ ทศนคติของสังคมส่วนหนึ่งมองว่า โลกอินเทอร์เน็ต คือ โลกสมมติ การคุกคามทางเพศในช่องทางนี้ ไม่ใช่เรื่องรุนแรง และการเอาผิดทางกฎหมายค่อนข้างยาก คนส่วนใหญ่มักมองว่าการคุกคามทางเพศ มีความหมายเดียวคือ การล่วงละเมิดทางเพศ คือ ต้องเป็นการข่มขืนเท่านั้น แต่การคุกคามทางเพศมีความหมายอย่างกว้างกว่านั้น คือ การกระทำใดๆ ที่ล่วงเกินทางวาจาและกาย การสัมผัส มอง หรือแม้แต่ใช้คำพูดตะลอม วิพากษ์ วิจารณ์สรีระร่างกายหรือหยอกล้อ ล้อเลียน ก็ถือเป็นการคุกคามทางเพศ หากทำให้ผู้ที่ถูกกระทำไม่พึงพอใจ¹⁴

รายงานจาก AP และ MTV (โดยความร่วมมือของเครือข่ายผู้สื่อข่าวและเอ็มทีวี) ระบุว่า เหยื่อจากการรังแกกันในโลกไซเบอร์ที่อยู่ในวัยมัธยมนั้นจะมีแนวโน้มฆ่าตัวตายสูง และการถูกรังแกโดยการส่งรูปภาพลามกอนาจาร หรือข้อความเกี่ยวกับเรื่องเพศ เป็นปัจจัยสำคัญในการคิดฆ่าตัวตายของเยาวชนมากกว่าการถูกกลั่นแกล้งในรูปแบบอื่น¹⁵

ด้วยที่มาของปัญหาข้างต้น จึงเกิดเป็นการศึกษาค้นคว้างานที่เกี่ยวข้องกับ “การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการกระทำผิดในโลกอินเทอร์เน็ต” ในประเด็นเรื่อง “การรังแกกันในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying)” ที่เน้นเฉพาะไปถึงรูปแบบ “การคุกคามทางเพศ”

¹² วิมลทิพย์ มุสิกพันธ์ และคณะ. (2552). พฤติกรรมการชมเหมงรังแกผ่านโลกไซเบอร์ของเยาวชนไทยในกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: ปัญญาสมาคมเพื่อการวิจัยฯ.

¹³ ปาริฉัตร รัตนกาญจน์. (2551). การล่วงเกิน คุกคาม หรือก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญทางเพศต่อสตรีในที่ทำงาน: รูปแบบหนึ่งของการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศ. (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

¹⁴ ThaiPBS (2561), "ลวนลามออนไลน์" ภัยคุกคามทางเพศ กระทบชีวิตจริง [ออนไลน์], 25 มิถุนายน 2562 แหล่งที่มา <https://news.thaipbs.or.th/content/275846>

¹⁵ MTV News. (2009). MTV Lauches 'A THIN LINE' to stop digital abuse: shows, contents and online tools are aimed at halting the spread of sexting and cyberbullying. Retrieved from <https://on.mtv.com/2ULkHF1>

สำหรับพื้นที่ที่ศึกษานั้น เป็นการศึกษาเฉพาะพื้นที่ในเขตกรุงเทพมหานคร เนื่องจาก กรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวงของประเทศไทย สถิติประชากรในกรุงเทพมหานคร ปี 2558 มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 5,696,409 คน โดยแบ่งเป็นชาย จำนวน 2,695,051 คน และหญิง จำนวน 3,001,358 คน ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีประชากรจำนวนหนาแน่นที่สุดในประเทศ¹⁶ และมีสถิติอาชญากรรมสูงที่สุดในประเทศเช่นเดียวกัน¹⁷

จากข้อมูลสถิติผู้ใช้ดิจิทัลทั่วโลกในปี 2561 โดย “We Are Social ดิจิทัลเอเยนซี และ Hootsuite” เมืองที่มีผู้ใช้ Facebook มากที่สุดในโลก คือ “กรุงเทพมหานคร” ซึ่งมีจำนวนผู้ใช้สูงถึง 22,000,000 คน¹⁸

ตารางที่ 3 สถิติอันดับเมืองผู้ใช้ Facebook มากที่สุดในโลก 5 อันดับ ใน ปี 2561

(Top 5 Cities With Largest Number of Active Facebook Users in 2018)

RANK	TOP COUNTRIES	USER (MILLIONS)
1	Bangkok, Thailand	22
2	Dhaka, Bangladesh	20
3	Bekasi, Indonesia	18
4	Jakarta, Indonesia	16
5	Mexico City, Mexico	14

ที่มา WP, BRANDBUFFET (WP)

จากสถานการณ์และเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญและความรุนแรงของปัญหา “การรังแกกันในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying)”

การศึกษานี้ จึงเป็นการศึกษาเกี่ยวกับ “การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการกระทำผิดในโลกอินเทอร์เน็ต ศึกษากรณีการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ในเขต

¹⁶ สถิติจำนวนประชากรและเคหะ. (2558). ข้อมูลสถิติจำนวนประชากรและพื้นที่รายเขตของกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2558. Retrieved from http://www.bangkokgis.com/gis_information/population

¹⁷ สมณ์ พรหมรส และคณะ. (2557). รายงานสถานการณ์อาชญากรรมสำคัญ ระดับพื้นที่. [Online], Retrieved from สำนักงานกิจการยุติธรรมกระทรวงยุติธรรม website: <http://www.oja.go.th/TH/wpcontent/uploads/2017/07/cjs-b4.pdf>

¹⁸ WP. (2561). ไทย” เสพติดเน็ตมากสุดในโลก “กรุงเทพ” เมืองผู้ใช้ Facebook สูงสุด สถิติผู้ใช้ดิจิทัลทั่วโลก. Retrieved from <https://www.brandbuffet.in.th/2018/02/global-and-thailand-digital-report-2018>

กรุงเทพมหานคร” เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยใดที่ทำให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ บุคคลที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศได้รับผลกระทบใดบ้าง ทั้งนี้ เพื่อนำไปสู่การเสนอแนวทางการป้องกันหรือลดโอกาสการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ อีกทั้ง การศึกษาในครั้งนี้ยังมีประโยชน์ต่อการควบคุมปัญหาและเป็นแนวทางในการที่สามารถลดความรุนแรงที่เกิดในสังคมต่อไป

1.2 คำถามวิจัย (Research Questions)

- 1) ปัจจัยใดที่ทำให้บุคคลตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ในเขตกรุงเทพมหานคร
- 2) บุคคลที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้รับผลกระทบใดบ้าง
- 3) แนวทางการป้องกันหรือลดโอกาสการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศเป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives)

- 1) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่ทำให้บุคคลตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ในเขตกรุงเทพมหานคร
- 2) เพื่อเสนอถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นกับบุคคลที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการรังแกกันในโลกไซเบอร์ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ในเขตกรุงเทพมหานคร
- 3) เพื่อเสนอถึงแนวทางการป้องกันหรือลดโอกาสการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ

1.4 ขอบเขตของการศึกษา (Scope of Study)

การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาใช้รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้รูปแบบการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) โดยเลือกประชากรกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมเนื่องจากการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 10 กลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดขอบเขตดังนี้

- 1) ขอบเขตเนื้อหา (scope of content) เป็นการศึกษาถึงปัจจัยที่ทำให้บุคคลตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลกระทบที่

เกิดขึ้นกับบุคคลที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม จากการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ในเขตกรุงเทพมหานคร และแนวทางที่สามารถป้องกันไม่ให้เกิดเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการรังแกกันในโลกไซเบอร์ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ

- 2) ขอบเขตประชากร (Scope Of Population) ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ กลุ่มประชากรที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการรังแกกันในโลกไซเบอร์ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ จำนวน 10 กลุ่มตัวอย่าง ในเขตกรุงเทพมหานคร

1.5 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา (Definition of Key Terms)

อาชญากรรม (Crime) หมายถึง พฤติกรรมการกระทำผิด โดยผู้กระทำมีเจตนาในการกระทำดังกล่าว ซึ่งการกระทำผิดนี้ส่งผลกระทบต่อบุคคลอื่น และสังคม อีกทั้งเป็นการกระทำที่ละเมิดต่อกฎหมาย¹⁹

เหยื่ออาชญากรรม (Crime Victims) หมายถึง บุคคลผู้ได้รับความเสียหายที่เกิดจากผลการกระทำผิดกฎหมาย สามารถแบ่งลักษณะของเหยื่ออาชญากรรมเป็น 2 ลักษณะ คือ 1. ผู้เสียหายหรือเหยื่อทางตรง (Direct Victims) คือบุคคลผู้ถูกล่วงละเมิด และได้รับความเสียหายโดยตรงจากการกระทำผิดกฎหมายนั้น 2. ผู้เสียหายหรือเหยื่อทางอ้อม (Indirect Victims) คือ บุคคลที่สามที่ได้รับผลกระทบจากการกระทำผิดกฎหมาย แม้ว่าการกระทำนั้นจะไม่ได้เกิดขึ้นกับเขาโดยตรง²⁰

เหยื่ออาชญากรรมโดยตรง หรือผู้เสียหายโดยตรง (Direct Victims) หมายถึง บุคคลที่ได้รับ ความเสียหายเนื่องจากการกระทำผิดฐาน หรือผู้ที่ถูกล่วงละเมิดและได้รับความเสียหายโดยตรงจากการกระทำผิดกฎหมาย²¹

เหยื่ออาชญากรรมโดยอ้อม หรือผู้เสียหายโดยอ้อม (Indirect Victims) หมายถึง บุคคลที่มีอำนาจจัดการแทนได้ในทางกฎหมาย แม้ว่าการกระทำนั้นจะมีได้เกิดขึ้นแก่ผู้นั้นโดยตรงก็ตาม เช่น ครอบครัว ญาติพี่น้อง ผู้ใกล้ชิดของเหยื่ออาชญากรรม²²

¹⁹ ณรงค์ ทรัพย์เย็น และ ธงชาติ รอดคลองตัน. (2551). คู่มือตำรวจเล่มที่ 6 หมวดวิชาป้องกันปราบปรามอาชญากรรม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ตำรวจ.

²⁰ สุดสงวน สุธีสร. (2543). เหยื่ออาชญากรรม. กรุงเทพฯ: คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

²¹ จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย. (2551). สังคมวิทยาอาชญากรรม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

²² เรื่องเดียวกัน

การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม (Crime Victimization) หมายถึง กระบวนการที่ทำให้ตกเป็นผู้ถูกกระทำ ความเสียหายทั้งด้านชีวิต ร่างกาย จิตใจ และทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการกระทำผิดใด ๆ ที่เป็นการละเมิดต่อกฎหมาย

โลกอินเทอร์เน็ต (Internet World) หมายถึง เครือข่ายของการสื่อสารขนาดใหญ่บนคอมพิวเตอร์ ที่เชื่อมโยงผู้คนและข้อมูลต่าง ๆ จากทั่วทุกแห่งบนโลก ในการติดต่อสื่อสารกัน ได้สะดวกสบายและรวดเร็ว²³

การกระทำผิดในโลกอินเทอร์เน็ต (Crime On The Internet) หมายถึง การกระทำในช่องทางหนึ่งที่เกิดอาชญากรรม ทำให้ผู้ถูกกระทำได้รับความเสียหายทางด้านชีวิต ร่างกาย จิตใจ และทรัพย์สินที่เป็นการละเมิดต่อกฎหมาย เช่น การรังแกกันในโลกไซเบอร์ การคุกคามทางเพศ²⁴

การรังแกกันแบบดั้งเดิม (Traditional Bullying) หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำในลักษณะที่รุนแรง โดยมีจุดมุ่ง ทำร้ายจิตใจหรือร่างกาย โดยวิธีต่าง ๆ เช่น บังคับ ชูเชิญ คุกคาม ทบตี ล้อเลียน กีดกันออกจากสังคม หรือจำกัดเสรีภาพ ทำให้พฤติกรรมการรังแก ถือเป็นความรุนแรงรูปแบบหนึ่ง พฤติกรรมรังแกกันเป็น รูปแบบหนึ่งของพฤติกรรมก้าวร้าว โดยที่ผู้รังแกมีเจตนาที่จะทำร้าย ผู้ถูกรังแกได้รับความเสียหาย มักจะเกิดขึ้นซ้ำ ๆ โดยที่ผู้รังแกจะมีอำนาจเหนือกว่าผู้ถูกรังแก²⁵

โลกไซเบอร์ (Cyber World) หมายถึง โลกคู่ขนานกับโลกแห่งความจริง โลกที่เชื่อมโยงผู้คนจากหลาย ๆ ที่ทั่วโลกเข้ามาใกล้ชิดกัน โลกที่ผู้คนสามารถสร้างตัวตนใหม่ได้ในโลกใบนี้ ผู้คนบนโลกใบนี้ติดต่อสื่อสารกันผ่านตัวอักษร รูปภาพ วีดีโอ และโปรแกรมเชื่อมโยงต่าง ๆ

การรังแกกันในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying) หมายถึง พฤติกรรมการรังแกหรือการคุกคามบุคคลอื่นผ่านอินเทอร์เน็ต ในหลากหลายช่องทาง เช่น เว็บไซต์ บล็อก อีเมล รวมไปถึง

²³ INVESTECH.COM, A Brief Guide to the History of the Internet, [Online], Retrieved on January 18, 2017 From <https://www.investintech.com/resources/articles/historyinternet>

²⁴ อรวรรณ เดชโชติวุฒิ. (2550). การกระทำผิดผ่านทางอินเทอร์เน็ต: ศึกษากรณีการเผยแพร่ภาพและสื่อลามกอนาจารโดยผ่านโปรแกรมแคมฟรอก (Camfrog). สารนิพนธ์ตามหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยกรุงเทพ [ออนไลน์], 18 มีนาคม 2560 แหล่งที่มา http://dspace.bu.ac.th/bitstream/123456789/948/1/orawan_detc.pdf

²⁵ Sameer Hinduja and Justin W. Patchin. (2010). Bullying, Cyberbullying, and Suicide, Archives of Suicide Research, 14:206-221, 2010, International Academy for Suicide Research [Online], Retrieved on February 10, 2017 From <https://pdfs.semanticscholar.org/7a31/16377b5654dc1f8362dee85b7845f07b5850.pdf>

เครือข่ายสังคม (Social Networking Site) หรือโซเชียลมีเดีย (Social Media) การกระทำเหล่านั้นล้วนเป็นการกระทำโดยเจตนา นำไปสู่ความตึงเครียด ทางอารมณ์ ทำให้เกิดความทุกข์ซ้ำ ๆ และต่อเนื่อง เป็นการกระทำที่สามารถเกิดขึ้นได้ทุกที่ ทุกเวลา 24 ชม. เพียงเชื่อมต่อระบบอินเทอร์เน็ตผ่านคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ และ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ²⁶

เครือข่ายสังคม (Social Networking Site, Social Media or Social) หมายถึง สังคมที่มีกลุ่มบุคคลทำกิจกรรมร่วมกันในเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ที่ก่อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสมาชิกเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร และเรื่องราวที่น่าสนใจ ซึ่งเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่เป็นที่นิยมในประเทศไทย ได้แก่ เฟซบุ๊ก (Facebook), ไฮไฟว์ (Hi5), อินสตาแกรม (Instagram), ทวิตเตอร์ (Twitter), ไลน์ (Line), วอตซ์แอป (WhatsApp) และวินโดวส์ไลฟ์ สเปซเซส (Window Live Spaces)²⁷

การคุกคามทางเพศ (Sexual Offenses) หมายถึง พฤติกรรมการล่วงเกินในทุกรูปแบบทั้งทางกาย วาจา และการสัมผัสที่แสดงออกถึงนัยยะทางเพศ ซึ่งเป็นพฤติกรรมอันไม่พึงปรารถนาตามมาตรฐานของบุคคลทั่วไป โดยที่ผู้ถูกกระทำอาจเป็นผู้หญิงหรือเป็นชายก็ได้ พฤติกรรม เช่น การก่อกวน การพูดจา และทำท่าทางในลักษณะแทะโลม การตื้อ การหลอกล่อ การรังแก การแอบถ่าย การแบล็กเมล การสัมผัสร่างกาย การตัดแปลง ปลอมแปลง ขโมยรูปถ่ายหรือภาพเคลื่อนไหวของบุคคลอื่นในทางลามกอนาจาร โดยที่บุคคลอื่นหรือผู้ถูกกระทำไม่ได้พึงปรารถนา²⁸

เขตกรุงเทพมหานคร (Bangkok Metropolitan Area) หมายถึง พื้นที่เฉพาะบริเวณเมืองหลวงของประเทศไทย ตั้งอยู่ในภาคกลางของประเทศไทย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

²⁶ อนุรักษ์ศักดิ์ สาเมาะ. (2556). การรับรู้ของเยาวชนต่อการรังแกในพื้นที่ไซเบอร์, วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตร มหาบัณฑิต (สังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข), บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

²⁷ นุชจรินทร์ ซอบดำรงธรรม. (2553). อิทธิพลของสื่อโฆษณาในเครือข่ายสังคมออนไลน์ ที่มีผลต่อกระบวนการตอบสนองของผู้บริโภค. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

²⁸ ปาริฉัตร รัตนกาญจน์. (2551). การล่วงเกิน คุกคาม หรือก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญทางเพศต่อสตรีในที่ทำงาน: รูปแบบหนึ่งของการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศ. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

การตกเป็นเหยื่อจากการกระทำผิดในโลกอินเทอร์เน็ต ศึกษากรณี การรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ในเขตกรุงเทพมหานคร (Crime Victimization on The Internet: in A Case of Cyber Bullying in Form of Sexual Offenses in Bangkok) หมายถึง การกระทำผิดของบุคคลใดหรือกลุ่มบุคคลใดในโลกคู่ขนานที่เชื่อมโยงผู้คนจากหลาย ๆ ที่ทั่วโลกผ่านอินเทอร์เน็ต เป็นการกระทำผ่านเครือข่ายสังคม ผู้กระทำผิดสามารถกระทำได้ 24 ชม. ทั่ว ๆ เช่น การตัดต่อปลอมแปลงรูปภาพหรือภาพเคลื่อนไหวในเชิงอนาจาร การสวมรอย การแอบถ่าย การเผยแพร่รูปหรือภาพเคลื่อนไหวในทางลามกอนาจาร การรังแกหรือการล้อเลียนเกี่ยวกับเพศ การกีดกันออกจากสังคม และการขายบริการ เป็นต้น โดยการกระทำผิดเหล่านี้ส่งผลทำให้บุคคลในเมืองหลวงของประเทศไทยได้รับความเสียหาย โดยตกเป็นผู้เสียหายทั้งทางตรงและทางอ้อม

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ (Expected Outcomes)

- 1) ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ทำให้บุคคลตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ
- 2) ทำให้ทราบถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นกับบุคคลที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ
- 3) ผลที่ได้จากการศึกษาจะใช้เป็นแนวทางในการป้องกันไม่ให้เกิดเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษา “การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการกระทำผิดในโลกอินเทอร์เน็ต: ศึกษากรณีการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรม จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และกฎหมาย ตลอดจนเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิจัย และสร้างกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต (Internet)
 - 2.1.1 ความเป็นมาและความหมายของอินเทอร์เน็ต
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับอาชญากรรม (Crime)
 - 2.2.1 ความหมายของอาชญากรรม
 - 2.2.2 ประเภทของอาชญากรรม
 - 2.2.3 รูปแบบและลักษณะของการกระทำผิดบนอินเทอร์เน็ต
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับเหยื่ออาชญากรรม (Crime Victims)
 - 2.3.1 ความหมายของเหยื่ออาชญากรรม
 - 2.3.2 ประเภทของเหยื่ออาชญากรรม
 - 2.3.3 สาเหตุของการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการรังแกกัน (Bullying)
 - 2.4.1 การรังแกกันแบบดั้งเดิม (Traditional Bullying)
 - 2.4.2 การรังแกกันในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying)
 - 2.4.2.1 ความหมายของการรังแกกันในโลกไซเบอร์
 - 2.4.2.2 รูปแบบการรังแกกันในโลกไซเบอร์
 - 2.4.2.3 ช่องทางการรังแกกันในโลกไซเบอร์
 - 2.4.2.4 สาเหตุการรังแกกันในโลกไซเบอร์
 - 2.4.2.5 ผลกระทบของการรังแกกันในโลกไซเบอร์
- 2.5 แนวคิดเกี่ยวกับความรุนแรงเชิงโครงสร้างและความรุนแรงเชิงวัฒนธรรม (Structural Violence and Cultural Violence)

- 2.6 แนวคิดมายาคติและความหมายเชิงสัญลักษณ์เกี่ยวกับความรุนแรง (Mythologies and Signification)
- 2.7 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง (Related Theories)
 - 2.7.1 ทฤษฎีการเลือกอย่างมีเหตุผล (Rational Choice Theory)
 - 2.7.2 ทฤษฎีการกระทำที่เป็นกิจวัตร (Routine Activity Theory)
 - 2.7.3 ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของเหยื่อ (Theory of Victim Precipitation)
 - 2.7.4 ทฤษฎีการควบคุมตนเอง (Self Control Theory)
 - 2.7.5 ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกัน (Protection Motivation Theory)
 - 2.7.6 ทฤษฎีเกี่ยวกับบุคลิกภาพ (Big Five Personality Theory)
- 2.8 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง (Related Laws)
 - 2.8.1 กฎหมายในประเทศไทย
 - 2.8.2 กฎหมายในต่างประเทศ
 - 2.8.2.1 ประเทศสหรัฐอเมริกา
 - 2.8.2.2 ประเทศแคนาดา
- 2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Related Research)
 - 2.9.1 งานวิจัยในประเทศไทย
 - 2.9.2 งานวิจัยในต่างประเทศ
- 2.10 กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต (Internet)

2.1.1 ความเป็นมาและความหมายของอินเทอร์เน็ต

สาธารณกรมไทยฉบับเยาวชน ได้กล่าวถึงความเป็นมาและความหมายของอินเทอร์เน็ต โดยเริ่มเกิดขึ้นจากกระทรวงกลาโหมของสหรัฐอเมริกาได้ก่อตั้งหน่วยงานวิจัยชื่อ “Advanced Research Projects Agency (ARPA)” เพื่อเป็นการส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีขั้นสูง จนได้เกิดเป็นโครงการวิจัยเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ที่ชื่อว่า “ARPANET”

ในปี พ.ศ. 2512 โครงการ ARPANET ได้เชื่อมโยงคอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัย 4 แห่ง เข้าด้วยกัน คือ มหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย (ลองแองเจอลิส) สถาบันวิจัยสแตนฟอร์ด มหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย (ซานตาบารา) และมหาวิทยาลัยยูทาห์

จากการที่หน่วยงานวิจัยได้ศึกษาถึงเรื่องเครือข่ายคอมพิวเตอร์ เครือข่าย ARPANET จึงได้ขยายใหญ่ขึ้นและสามารถเชื่อมโยงคอมพิวเตอร์ไปยังมหาวิทยาลัยต่างๆ ได้ถึง 23 เครื่อง

จากการศึกษาได้เริ่มเห็นถึงปัญหาคือความยุ่งยากในการเชื่อมโยง จึงเกิดเป็นแนวคิดในการเชื่อมโยงโดยการกำหนดมาตรฐานกลางในการเชื่อมโยงขึ้น

ในปี พ.ศ.2515 ผู้พัฒนาเครือข่ายได้สร้างโปรโตคอล (protocol) ชื่อว่า TCP/IP (Transmission Control Protocol/Internet Protocol) และให้ชื่อเครือข่ายที่เชื่อมโยงโดยใช้โปรโตคอลนี้ว่า “อินเทอร์เน็ต (Internet)” และได้ถูกพัฒนาจนกลายเป็นเครือข่ายที่ชื่อว่า เครือข่าย “อินเทอร์เน็ต (Internet)” ดังเช่นในปัจจุบัน

มูลนิธิการศึกษาวิทยาศาสตร์แห่งชาติสหรัฐอเมริกา (National Science Foundation, NFS) ได้เข้ามาสนับสนุนเรื่องการพัฒนาเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยการเปิดโอกาสให้ผู้อื่นเข้ามาเชื่อมโยงจนอินเทอร์เน็ตกลายเป็นเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่ยิ่งใหญ่ของโลก

สำหรับในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2530 เริ่มมีการเชื่อมโยงเข้าสู่เครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งได้เกิดขึ้นเป็นครั้งแรกโดยมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ที่ได้ทำการเชื่อมโยง เพื่อส่งอิเล็กทรอนิกส์เมล (Email) กับประเทศออสเตรเลีย

ในปี พ.ศ. 2535 กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ โดยศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC) จึงได้มีโครงการเชื่อมโยงเครือข่ายคอมพิวเตอร์ระหว่างมหาวิทยาลัยขึ้น คือระหว่างจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ

เครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ถูกพัฒนาให้สามารถที่จะเชื่อมโยงเข้าสู่ระบบสากล จึงได้มีการกำหนดหมายเลขแอดเดรสให้แก่เครือข่ายและเครื่องคอมพิวเตอร์ทั่วโลก คือ ไอพีแอดเดรส (IP address) โดยไอพีแอดเดรสทุกตัว จะต้องได้รับการลงทะเบียน เพื่อจะได้มีหมายเลขไม่ซ้ำกันทั่วโลก การกำหนดแอดเดรสเป็นการกำหนดหมายเลขให้แก่เครือข่าย ผู้ใช้เครือข่ายย่อยในเครือข่ายที่เชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ต จะเป็นสมาชิกของอินเทอร์เน็ตโดยปริยาย เพราะเครื่องคอมพิวเตอร์ของตนสามารถเชื่อมโยงกับเครื่องอื่น ๆ ได้ทั่วโลก ผู้ใช้งานอยู่ที่บ้าน สามารถใช้คอมพิวเตอร์จากบ้านต่อผ่านโมเด็ม มาที่เครื่องหลัก หลังจากนั้น ก็จะเชื่อมโยงเข้าสู่เครือข่ายต่าง ๆ ได้ เช่น นิสิตนักศึกษาซึ่งอยู่ที่บ้าน จะสามารถติดต่อกับอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัย หรือติดต่อกับเพื่อน ๆ ได้ ทั้งในมหาวิทยาลัยและต่างมหาวิทยาลัย หรือในต่างประเทศ

ความหมายของอินเทอร์เน็ต หมายถึง เครือข่ายเกิดจากเครือข่ายเล็ก ๆ รวมกันเป็นเครือข่ายเดียวกันทั่วโลก คือเครือข่ายสื่อสาร ซึ่งเชื่อมโยงระหว่างคอมพิวเตอร์ทั้งหมด ที่ต้องการเข้ามาในเครือข่าย คือ การเชื่อมต่อกันระหว่างเครือข่าย คือ เครือข่ายของเครือข่าย (A Network of Network) internet ประกอบด้วย 2 คำ คือ “inter” และ “net”

inter คือ ระหว่างหรือท่ามกลาง และ net คือ เครือข่าย (network)²⁹

จากความเป็นมาและความหมายของอินเทอร์เน็ต สามารถสรุปได้ว่า อินเทอร์เน็ตเป็นเครือข่ายสื่อสารที่มาจากเครือข่ายเล็ก ๆ ทั่วโลก รวมกันไว้เป็นเครือข่ายเดียว โดยเชื่อมโยงระบบคอมพิวเตอร์เข้าด้วยกัน อินเทอร์เน็ตเป็นการใช้โดยเริ่มต้นพัฒนาจากทางด้านการศึกษา ที่เชื่อมต่อระหว่างสถาบันการศึกษาจากทั่วโลกเข้าด้วยกัน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

อินเทอร์เน็ตกลายเป็นสิ่งจำเป็นในชีวิตประจำวันของทุกสังคมในปัจจุบัน เป็นเครื่องมือในการประกอบธุรกิจของภาคเอกชน หรือแม้แต่ภาครัฐก็เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการทำงานให้ประสบผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากประหยัดเวลาในการประมวลผลและการค้นหาข้อมูลต่าง ๆ อีกทั้งเป็นส่วนช่วยการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ด้านต่าง ๆ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางอินเทอร์เน็ตนั้นง่าย สะดวกรวดเร็ว และเข้าถึงได้ทุกคนในสังคม อินเทอร์เน็ตจึงกลายเป็นโลกที่เชื่อมโยงทุกคนในสังคมอย่างไร้พรมแดน หรือที่เรียกกันว่า “โลกอินเทอร์เน็ต”

อย่างไรก็ดี ความง่าย ความสะดวก และความรวดเร็วในโลกอินเทอร์เน็ตก็อาจเป็นช่องทางของการประกอบอาชญากรรมและเกิดเป็นการกระทำผิดขึ้นบนอินเทอร์เน็ตได้เช่นเดียวกัน

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับอาชญากรรม (Crime)

2.2.1 ความหมายของอาชญากรรม

Sutherland & Cressey ได้ให้ความหมายของอาชญากรรมว่าเป็นการกระทำที่ละเมิดกฎหมายอาญา การกระทำใด ๆ ไม่ว่าจะเป็นการประณาม ถึงแม้จะผิดศีลธรรม หรือเลวทรามต่ำช้าเพียงใด ก็ไม่ถือว่าเป็นอาชญากรรมหากไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายหมายไว้³⁰

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายอาชญากรรม ว่าการกระทำหรือความประพฤติอันถือว่าเป็นความผิด โดยผู้กระทำจะต้องได้รับโทษตามกฎหมาย³¹

สุดสงวน สุธีสร ให้ความหมายว่าอาชญากรรมเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายก่อให้เกิดการสูญเสียทรัพย์สินชีวิตและทรัพย์สินเป็นสิ่งที่น่ากลัว และร้ายแรงเป็นสิ่งที่ทุกคนไม่ต้องการเข้าไปเกี่ยวข้อง การ

²⁹ สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน. (ม.ป.ป.). ประวัติความเป็นมาของอินเทอร์เน็ต. โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. [ออนไลน์], 11 กรกฎาคม 2560 แหล่งที่มา <https://bit.ly/2BhrD1p>

³⁰ Edwin H. Sutherland and Donald R. Cressey. (1961). Principle of Criminology. New York: J.B. Lippincott Company.

³¹ ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์.

กระทำใด ๆ ก็ตามที่มีลักษณะเป็นการฝ่าฝืน หรือขัดต่อตัวบทกฎหมายที่ได้บัญญัติไว้ และผู้กระทำดังกล่าวจะต้องได้รับการลงโทษตามตัวบทกฎหมายที่กำหนดไว้³²

ณรงค์ ทรัพย์เย็น และ ธงชาติ รอดคลองตัน ได้ให้ความหมายของอาชญากรรมโดยแบ่งเป็น 3 แง่มุมคือ

- 1) **อาชญากรรมในความหมายของนักกฎหมาย** หมายถึง อาชญากรรมเป็นความประพฤติกฎหมายอาญาห้ามและมีบทกำหนดโทษไว้ คือการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำใด ๆ ที่กฎหมายบัญญัติไว้ว่า เป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ชัดเจน เช่น ความผิดฐานฆ่าคนตาย ฐานลักทรัพย์ ฐานฉ้อโกง ฐานชิงทรัพย์ เป็นต้น
- 2) **อาชญากรรมในความหมายของนักอาชญาวิทยา** จะมองในแง่ของความร้ายแรงของการกระทำและความชั่วที่มีอยู่ในตัวของผู้กระทำ หมายถึงการกระทำที่มีลักษณะชั่วร้ายและเป็นอันตรายต่อสังคม
- 3) **อาชญากรรมในความหมายของนักสังคมวิทยา** เห็นว่าความประพฤติผิดขัดแย้งหรือละเมิดต่อระเบียบของสังคมนั้นไม่ได้หมายความว่า การขัดแย้งจะเป็นอาชญากรรมเสมอไป แต่มีความหมายเพียงว่าผู้นั้นประพฤติกฎและปฏิบัติไม่ถูกต้องตามระเบียบที่สังคมกำหนดไว้เท่านั้น การขัดแย้งหรือละเมิดต่อสังคมที่ตราไว้เป็นกฎหมายนั้น จึงเรียกว่าเป็นการกระทำผิดกฎหมาย หรือ เป็นการก่ออาชญากรรมยกเว้น ความผิดลหุโทษไม่ถือว่าเป็นการก่ออาชญากรรม³³

2.2.2 ประเภทของอาชญากรรม

ประเภทของอาชญากรรมในแง่ศีลธรรม แบ่งเป็น 2 ประเภทหลัก คือ

- 1) อาชญากรรมที่มีความชั่วร้ายในตัวเอง หรือมีความผิดทางศีลธรรม (Mala in Se) เช่น ลักทรัพย์ข่มขืน ฆ่าคนตาย ทำแท้ง เป็นต้น
- 2) อาชญากรรมที่ไม่มีความชั่วร้ายในตัวเอง แต่มีความผิดตามที่กฎหมายบัญญัติ (Mala Prohibita) เช่น ขับรถผิดกฎจราจร ขับรถโดยไม่มีใบขับขี่ การหลบเลี่ยงภาษี การละเมิดกฎหมายแรงงาน เป็นต้น

ประเภทของอาชญากรรมในแง่ลักษณะพฤติกรรม แบ่ง เป็น 5 ประเภทหลัก คือ

³² สุตสงวน สุธีสร. (2547). อาชญาวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

³³ ณรงค์ ทรัพย์เย็น และ ธงชาติ รอดคลองตัน. (2551). คู่มือตำรวจเล่มที่ 6 หมวดวิชาป้องกันปราบปรามอาชญากรรม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ตำรวจ.

- 1) อาชญากรรมอันขัดต่อมาตรฐานทางศีลธรรม (Crime Against the Moral Order) หรือที่เรียกว่า อาชญากรรมปราศจากผู้เสียหายหรือเหยื่อ เนื่องจากผู้กระทำผิดและผู้เสียหายคือคนเดียวกัน เช่น การพนัน การทำแท้ง การค้าประเวณี
- 2) อาชญากรรมพื้นฐาน (Street Crime) หมายถึง อาชญากรรมที่เกี่ยวกับการประทุษร้ายต่อทรัพย์สินร่างกาย และชีวิตเช่น ลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้น แบ่งเป็น 2 รูปแบบ คือ แบบใช้กำลังรุนแรง และแบบไม่ใช้กำลังรุนแรง
- 3) อาชญากรรมองค์การ (Organized Crime) หมายถึง อาชญากรรมที่รวมตัวกันในหลายองค์การเพื่อการดำเนินงานทำสิ่งผิดกฎหมาย โดยทำร่วมกันเป็นขบวนการ เช่น การค้ายาเสพติด การค้ามนุษย์ และสินค้านิติภาษี เป็นต้น
- 4) อาชญากรรมคอปกขาว หรืออาชญากรรมของชนชั้นสูง (White Collar Crime) หมายถึง อาชญากรรมซึ่งผู้กระทำผิดเป็นบุคคลที่อยู่ในตำแหน่งหน้าที่ราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชน และกระทำโดยใช้ตำแหน่งหน้าที่ดังกล่าวโดยมิชอบ เพื่อการแสวงหาประโยชน์ส่วนตน เช่น การคอร์รัปชัน การเลียงภาษี เป็นต้น
- 5) อาชญากรรมพิเศษ หมายถึง อาชญากรรมที่มีลักษณะแตกต่างไปจากอาชญากรรม 4 ประเภทที่กล่าวมาข้างต้น เป็นอาชญากรรมที่มีความละเอียดอ่อนและมีความสลับซับซ้อน ซึ่งอาชญากรรมเหล่านี้มีความสำคัญและได้รับความสนใจเป็นกรณีพิเศษ เช่น อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ และอาชญากรรมคอมพิวเตอร์³⁴

นอกจากนี้ยังมีอาชญากรรมในอีกหลายประเภทที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เช่น อาชญากรรมองค์กรข้ามชาติ (Transnational Organized Crime) อาชญากรรมสิ่งแวดล้อม (Green Criminology) และ “การรังแกกันในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying)”

ดังนั้น จากการศึกษาถึงความหมายและประเภทของอาชญากรรม สรุปได้ว่าอาชญากรรมคือ พฤติกรรมหรือการกระทำผิดที่อันตรายต่อสังคม เป็นการกระทำที่ขัดต่อศีลธรรมในสังคมและกฎหมายที่บัญญัติไว้ ผู้กระทำผิดต้องได้รับโทษมากน้อยตามความผิดที่ตนได้กระทำตามบทกำหนดโทษตามกฎหมาย โดยอาชญากรรมแต่ละประเภทตั้งแต่อดีตจนปัจจุบัน มีระดับที่รุนแรงและซับซ้อนเพิ่มมากยิ่งขึ้น ฉะนั้นการกระทำใด ๆ ที่ไม่ถูกต้องสามารถเป็นต้นเหตุของการเกิดอาชญากรรม และทุกคนในสังคมและในทุกภาคส่วนสามารถกลายเป็นส่วนหนึ่งของการกระทำผิดได้ง่าย

2.2.3 รูปแบบและลักษณะของการการกระทำผิดบนอินเทอร์เน็ต

รูปแบบลักษณะของการกระทำผิดบนอินเทอร์เน็ตมีดังนี้

³⁴ ปกรณ์ มณีปกรณ์. (2537). อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา. กรุงเทพฯ: เอ็ม.ที.เพรส, หน้า 22-27.

1) แอบถ่าย (Pictures Without Consent) หมายถึง การกระทำที่ไม่ถูกต้องในการถ่ายภาพนิ่งหรือภาพเคลื่อนไหว (Video) ของบุคคลอื่น ซึ่งถือว่าเป็นการละเมิดสิทธิของผู้อื่น เนื่องจากผู้ถูกถ่ายหรือผู้ถูกกระทำไม่ได้ทราบถึงการถ่าย เช่น การแอบถ่ายคนที่เข้าห้องน้ำ การตั้งกล้องเพื่อแอบถ่ายคนลงเสื้อผ้า และนำไปเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต

2) การใส่ความและการกล่าวหา (False Accusations) หมายถึง การกระทำ เช่น การใส่ความ กล่าวหา ว่าร้ายต่าง ๆ เพื่อให้บุคคลอื่นได้รับความอับอาย เสียหาย ผ่านอินเทอร์เน็ต เช่น การโพสต์ข้อความใส่ร้ายอีกคนในเพจ การตั้งกลุ่มแชตในกลุ่มเพื่อน การแชตด้วยภาษาหยาบคาย ข่มขู่ หรือคุกคามผู้อื่นในอินเทอร์เน็ต เพื่อเป็นการใส่ร้ายและทำให้ผู้อื่นเสียหาย

3) การค้าประเวณี (Human Trafficking) หมายถึง การกระทำการขายบริการทางเพศผ่านอินเทอร์เน็ต เช่น ในห้องสนทนาทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นลักษณะการเสนอขายและต่อรองราคา โดยอาจมีการส่งรูปถ่าย ภาพเคลื่อนไหว หรือจะเป็นการเชื่อมต่อกล้องถ่ายรูปเข้ากับระบบอินเทอร์เน็ต ทำให้ผู้ซื้อสามารถมองเห็นหน้าตาและรูปร่างของผู้ค้า

4) การเจาะระบบ (Hacking) หมายถึง การกระทำการเข้าระบบคอมพิวเตอร์หรือเครือข่าย โดยไม่ได้รับอนุญาต เมื่อเข้าไปแล้วก็ไป แก้ไข เปลี่ยนแปลง ลบ หรือขโมยข้อมูลของบุคคลนั้น ทำให้บุคคลนั้นได้รับความเสียหาย

5) การขโมยเว็บไซต์หรือชื่อโดเมน (Copyright Violations) หมายถึง การกระทำที่ทำได้โดยการเข้าไปเปลี่ยนแปลงข้อมูลในฐานข้อมูล โดยอาจเปลี่ยนชื่อเจ้าของโดเมนที่แท้จริงให้กลายเป็นชื่อตนเอง หรือแก้ไขชื่อเครื่องเซิร์ฟเวอร์ให้เป็นเครื่องอื่นแทน ทำให้เจ้าของเข้าเว็บไซต์ตัวเองไม่ได้ และได้รับความเสียหาย

6) เผยแพร่ภาพลามกอนาจารบนอินเทอร์เน็ต (Online Pornography) หมายถึง การกระทำการเผยแพร่สื่อลามกในอินเทอร์เน็ต เช่น ภาพโป๊หรือภาพเคลื่อนไหวในลักษณะกำลังมีเพศสัมพันธ์ในสื่อทางอินเทอร์เน็ต เช่น การโพสต์ในห้องสนทนา ในเพจ และเว็บไซต์

7) การขโมยใช้บัตรเครดิตของผู้อื่น (Financial Infringement) หมายถึง การกระทำการใด ๆ ที่เจ้าของบัตรเครดิตไม่อนุญาต เช่น การขโมยเลขที่บัตรเครดิตมาใช้ซื้อสินค้าและบริการบนอินเทอร์เน็ต

8) การขโมยบัญชีอินเทอร์เน็ต (Identity Theft) หมายถึง การกระทำการใด ๆ ที่เจ้าของบัญชีไม่อนุญาต เช่น การแอบหรือสวมรอยใช้บัญชี (Account) ของผู้อื่น หรือการขโมยบัญชีของผู้อื่นมาขายต่อ

9) การพนันบนอินเทอร์เน็ต (Online Gambling) หมายถึง การกระทำการเสี่ยงโชคโดยการวางเงินหรือใช้สิ่งของมีค่าเป็นเดิมพัน ซึ่งเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย เช่น การพนันบอลต่าง ๆ บนอินเทอร์เน็ต

10) การแพร่ไวรัสคอมพิวเตอร์ (Computer Virus Attacks) หมายถึงการกระทำที่เป็นการทำให้ระบบคอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่นเกิดปัญหาในระบบ โดยการส่งโปรแกรมไวรัสเข้าไปทำให้ระบบคอมพิวเตอร์ผู้อื่นได้รับความเสียหายและไม่สามารถทำงานได้ตามปกติ

11) การชวนเชื่อให้กระทำผิดกฎหมายหรือผิดศีลธรรมในอินเทอร์เน็ต (Online Convincing to Against Law to Morality) หมายถึง การกระทำการให้เชื่อในการกระทำผิดทางศีลธรรมและกฎหมาย เช่น ชักชวนให้ร่วมเพศกับสัตว์ ร่วมเพศกับเด็ก เหยียดสีผิว

12) การล่อลวงบนใช้อินเทอร์เน็ต (Phishing) หมายถึงการกระทำที่เป็นการล่อลวงและการหลอกให้เชื่อบนช่องทางในอินเทอร์เน็ตเพื่อจะกระทำการสิ่งผิดกฎหมาย เช่น การชี้แจงบุคคลอื่นวางใจ การนัดเจอเพื่อกระทำการข่มขืน ทำร้ายร่างกาย หรือชิงทรัพย์ หรือแม้แต่โฆษณาต่าง ๆ ที่แจ้งว่า คุณเป็นผู้โชคดี ได้รับรางวัลต่าง ๆ เมื่อคุณคลิกเข้าไป ผู้กระทำผิดเข้าถึงข้อมูลส่วนตัวของคุณทันที

จากรูปแบบและลักษณะของการกระทำผิดบนอินเทอร์เน็ต สรุปได้ว่าอินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งและที่ก่อให้เกิดอาชญากรรมในหลากหลายรูปแบบ โดยเฉพาะในเรื่องของการกระทำผิดในประเด็นทางเพศ เช่น การใช้คำพูดกล่าวหาว่าร้ายที่รุนแรงทางเพศ การเผยแพร่ภาพและสื่อลามกอย่างไร้ขอบเขต ในหลากหลายช่องทาง รวมไปถึงการค้าบริการทางเพศ

ทั้งนี้ ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตนอกจากจะเป็นผู้ส่งข้อมูลแล้ว ยังเป็นผู้รับข้อมูลได้ด้วยและอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่ทำให้พรมแดนและระยะทางระหว่างประเทศไร้ความหมาย ผู้ใช้สามารถติดต่อสื่อสารกับคนอีกซีกโลกหนึ่งได้อย่างรวดเร็วและราคาถูก และผู้ใช้อินเทอร์เน็ตสามารถปกปิดชื่อเสียงและสถานะที่แท้จริงได้ ความเป็นส่วนตัวของผู้ใช้จึงไม่ถูกละเมิดและรอดพ้นจากเงื้อมมือของกฎหมายได้ง่าย

สภาพปัญหาของการกระทำผิดทางอินเทอร์เน็ตจึงเป็นการกระทำผิดที่กว้างขวาง รุนแรง และส่งผลให้เกิดมูลค่าของเสียหายอย่างมหาศาล ทั้งทางด้านทรัพย์สิน ร่างกายและจิตใจ ของผู้คนในสังคม และประเทศชาติ ดังนั้น จึงเป็นเรื่องง่ายที่ทุกคนล้วนมีสิทธิที่จะตกเป็นเหยื่อการกระทำผิดในโลกอินเทอร์เน็ต

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับเหยื่ออาชญากรรม (Crime Victims)

2.3.1 ความหมายของเหยื่ออาชญากรรม

United Nations หรือ องค์การสหประชาชาติ ได้ให้ความหมายเหยื่ออาชญากรรม (Victim of Crimes) ว่าหมายถึง “ผู้ประสบภัย” หรือบุคคลที่ได้รับความเดือดร้อน อาจเป็นปัจเจกบุคคล หรือเป็นกลุ่มบุคคล ซึ่งได้รับบาดเจ็บอันตราย ความทุกข์ทรมาน ทั้งทางร่างกายจิตใจ การสูญเสียทาง

เศรษฐกิจและสิทธิขั้นพื้นฐาน ผ่านการกระทำผิดหรือการละเว้นที่เป็นการละเมิดกฎหมาย รวมถึงการใช้อำนาจในทางที่มีชอบ³⁵

สราวุธ เบญจกุล ได้ให้ความหมายว่าเหยื่ออาชญากรรม หมายถึง ผู้ที่เป็นผู้ประสบผลร้ายหรือความเสียหายทั้งด้านชีวิต ร่างกาย จิตใจ และทรัพย์สิน อันเนื่องมาจากการละเมิดกฎหมายไม่ว่าเหยื่ออาชญากรรมนั้น จะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติ โดยคำว่าเหยื่อรวมถึงสมาชิกในครอบครัว หรือผู้ที่ต้องพึ่งพาผู้เสียหายโดยตรงและผู้ที่ต้องทุกข์ทรมานจากการเข้าช่วยเหลือผู้เสียหายที่อยู่ในภาวะคับขันหรือเข้าป้องกันผู้อื่นไม่ให้ตกเป็นผู้เสียหาย³⁶

คำว่า “เหยื่ออาชญากรรม” ไม่มีบัญญัติให้ความหมายไว้โดยตรงในกฎหมายของไทย แต่มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับผู้เสียหายในคดีอาญาที่ถือว่าเป็นผู้ได้รับผลกระทบจากการกระทำความผิดทางอาญาโดยบุคคลอื่นซึ่งพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 ซึ่งได้กำหนดนิยามของคำว่า ผู้เสียหายว่าเป็นบุคคลได้รับความเสียหายถึงแก่ชีวิตหรือร่างกาย หรือจิตใจอันเนื่องจากการกระทำความผิดอาญาของผู้อื่นโดยตนมิได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดนั้น³⁷

จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย ได้ให้ความหมายว่า เหยื่ออาชญากรรมหมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลซึ่งได้รับอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ หรือได้รับความเสียหายต่อทรัพย์สิน หรือได้รับผลการกระทำใด ๆ จากการก่ออาชญากรรม หรือเสียสิทธิจากการกระทำหรือละเว้นการกระทำใด ๆ อันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา เช่น ถูกกักขัง ถูกลักทรัพย์ ถูกทำร้ายร่างกาย ถูกข่มขืน เป็นต้น³⁸

จากคำนิยามของความหมายของเหยื่ออาชญากรรมที่ได้มีการนำเสนอข้างต้นนั้น สามารถสรุปออกเป็นประเภทของเหยื่ออาชญากรรมได้ดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

³⁵ UNITED NATIONS. (1985). General Assembly. [Online], Retrieved on June 27, 2017 From <https://www.un.org/documents/ga/res/40/a40r034.htm>

³⁶ สุนิสา อินอุทัย. (2557). การป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของประชาชน ในเขตพื้นที่ตำบลแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี. งานนิพนธ์ของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารงานทั่วไป วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.

³⁷ เรื่องเดียวกัน

³⁸ จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย. (2551). สังคมวิทยาอาชญากรรม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, หน้า 160.

2.3.2 ประเภทของเหยื่ออาชญากรรม

Benjamin Mendelsohn ได้จำแนกอาชญากรรมซึ่งใช้เป็นแก่นความคิดที่ใช้ในการจำแนกประเภทของเหยื่ออาชญากรรมและความไร้เดียงสาหรือความไม่เข้าใจต่อเหตุการณ์ตลอดถึงการไม่รู้ในสิ่งที่เกิดขึ้น Mendelsohn ได้แยกประเภทของเหยื่ออาชญากรรมไว้ 6 ประเภทดังนี้

- 1) เหยื่อที่ไร้เดียงสาอย่างหนึ่ง (The Completely Innocent Victim) หมายถึง เหยื่อที่เป็นเด็กหรือผู้ที่ประสบความทุกข์จากอาชญากรรมโดยที่ตนเองไม่ได้มีความตั้งใจให้เกิดขึ้น เช่น เด็กที่ถูกแอบถ่ายรูปในเชิงอนาจาร
- 2) เหยื่อที่มีความผิดน้อยกว่าอาชญากร (The Victim With Minor Guilty) และเหยื่อที่มีความเขลา (The Victim Due To His Ignorance) เช่น ผู้หญิงที่กระตุ้นให้มีการกระทำในทางที่ผิดและตนเองก็ต้องรับความเสียหายจากสิ่งที่เกิดขึ้น เช่น บุคคลซึ่งถูกหลอกให้ไว้ใจ เชื่อใจ โดยการถ่ายรูปลับหรือรูปส่วนตัวของตนเองและส่งให้ผู้กระทำผิด
- 3) เหยื่อที่มีความผิดเท่ากับอาชญากร (The Victim As Guilty As The Offenders) และเหยื่อที่กระทำด้วยความสมัครใจ (The Voluntary Victim) ซึ่งได้จำแนกเป็นประเภทย่อย ๆ ได้ดังต่อไปนี้ 1) การฆ่าตัวตายโดยการโยนหัวโยนก้อน จะมีการตกลงกันก่อนว่าคนที่ออกหัวหรือออกก้อยจะต้องตาย 2) ฆ่าตัวตายตามเพื่อนฝูง 3) ถูกฆ่าตายด้วยความปรารถนาของผู้ตายอัน เช่น เป็นโรคร้ายที่ไม่อาจจะรักษาให้หายขาดได้
- 4) เหยื่อที่มีความผิดมากกว่าอาชญากร (The Victim More Guilty Than The Offender) แบ่งเป็นประเภทย่อย ๆ ได้อีก 2 ประเภท คือ 1) เหยื่อที่กระตุ้นให้บางคนประกอบอาชญากรรม เช่น การแหย่ การแกล้งให้โกรธ เป็นต้น 2) เหยื่อที่ยุยงหรือยั่วยวนใจให้ประกอบอาชญากรรม เช่น หญิงสาวที่ยั่วยวนให้ข่มขืนกระทำชำเรา หรือ การที่บุคคลชอบถ่ายรูปวาบหวีและส่งต่อให้เพื่อนดู จากนั้นเพื่อนก็ทำการเผยแพร่รูปนั้นของตนเองเป็นการทำให้เกิดความอับอายเสียหาย ซึ่งในกรณีนี้ถือว่าเหยื่อนั้นมีความผิดมากกว่าอาชญากร เนื่องจากเป็นมูลเหตุจูงใจให้เกิดการก่ออาชญากรรม
- 5) เหยื่อที่มีความผิดมากที่สุด (The Most Guilty Victim) และเหยื่อที่มีความผิดตามลำพัง (The Victim Who Is Guilty Alone) หมายถึง เหยื่อที่มีความก้าวร้าว จึงเป็นผู้ที่ผิดเพียงลำพังในการก่อให้เกิดอาชญากรรม เช่น คนที่รังแกคนอื่นจนต้องถูกฆ่าตาย เนื่องจากการป้องกันตนเองจากฝ่ายตรงข้าม

- 6) เหยื่อปลอม (The Simulating Victim) และเหยื่อในฝัน (The Imaginary Victim) หมายถึงเหยื่อที่ทำให้เกิดความเข้าใจผิดในกระบวนการยุติธรรม โดยที่คนพวกนี้ไม่ได้อยากเป็นอยากจริง ๆ เช่นพวกที่เป็นโรคจิตชนิดต่าง ๆ ³⁹

Han Von Hentig (1977) ได้แบ่งประเภทของเหยื่ออาชญากรรมโดยยึดปัจจัยทางจิตสังคมและลักษณะทางร่างกายเป็น 13 ประเภทดังนี้

- 1) ผู้เยาว์ (The Young) บุคคลที่เป็นผู้เยาว์ เป็นเหยื่ออาชญากรรมที่เห็นได้เด่นชัด เนื่องจากเป็นผู้ที่อ่อนแอ ไร้เดียงสา และขาดประสบการณ์ชีวิต จึงง่ายต่อการถูกทำร้าย ทั้งนี้เนื่องจากการที่ร่างกายยังไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควรและความรู้สึกนึกคิดทางดั่งศีลธรรมยังมีไม่มากพอ การเจริญเติบโตทางด้านกายภาพและความรู้เท่าทันทางด้านวัฒนธรรมอย่างไม่เท่าเทียมกับอาชญากร จึงตกอยู่ในภาวะที่เสียเปรียบ โดยเฉพาะผู้เยาว์ที่เป็นเพศหญิงจะมีความเสี่ยงในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเพศได้ง่าย
- 2) ผู้หญิง (The Female) บุคคลที่เป็นผู้หญิงเป็นเพศที่มีลักษณะอ่อนแอและบอบบาง จึงมีความเสี่ยงที่จะตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมได้สูงกว่าเพศชาย โดยเฉพาะการต้องตกเป็นเหยื่อฆาตกรรมหรือการทารุณทางเพศ เช่น ข่มขืน
- 3) คนแก่ (The Old) เป็นบุคคลที่มีลักษณะอ่อนแอ มีแรงน้อย และเชื่องช้า คนแก่จึงมักตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมที่เกี่ยวกับทรัพย์ได้ง่าย
- 4) คนที่บกพร่องทางจิตและวิกลจริต (The Mentally Defective And Other Mentally) บุคคลคนกลุ่มนี้มีความเสี่ยงที่จะตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมที่แท้จริงเนื่องจากบุคคลจำพวกวิกลจริต พวกโรคพิษสุราเรื้อรัง พวกติดยาเสพติด พวกเป็นโรคประสาท หรือพวกที่มีจิตบกพร่องในลักษณะต่าง ๆ จะมีสติสัมปชัญญะที่ไม่ครบถ้วน ความรู้สึกนึกคิดช้ากว่าคนปกติ จึงมีความเสี่ยงสูงที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม
- 5) พวกที่อพยพมาจากที่อื่น (The Immigrants) เป็นกลุ่มบุคคลคนที่ต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ใหม่ ต้องเรียนรู้ทางวัฒนธรรม สภาพปัญหาและบริบทภายในพื้นที่ ซึ่งเป็นอุปสรรคของพวกที่อพยพมาจากที่อื่น อาชญากรจึงใช้โอกาสเพื่อแสวงหาประโยชน์ใส่ตนจากปัญหาของกลุ่มคนเหล่านี้ พวกที่อพยพมาจากที่อื่นจึงเป็นกลุ่มอีกเป้าหมายหนึ่งของการก่ออาชญากรรม
- 6) พวกชนกลุ่มน้อย (The Minorities) เป็นกลุ่มบุคคลคนที่มีความสภาพคล้ายกับผู้ที่ยอพยพเข้าไปอยู่ใหม่ มักจะได้รับความไม่เท่าเทียมกันกับคนส่วนใหญ่ในสังคม และอาจถูก

³⁹ สมยศ พุ่มพันธุ์ม่วง. (2552). งานเอกสารวิชาการหลักสูตรผู้บริหารกระบวนการยุติธรรมระดับสูง เรื่อง การชดเชยช่วยเหลืออาชญากรรมในกระบวนการยุติธรรมไทย. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยการยุติธรรม สำนักงานยุติธรรม, หน้า 9-15.

ละเมิดในสิทธิต่าง ๆ ที่ได้รับ ซึ่งส่งผลต่อการใช้ชีวิตในสังคมได้มากขึ้น จึงมีโอกาที่จะตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมได้

- 7) คนโง่โดยกำเนิด (The Dull Mormal) บุคคลที่โง่โดยกำเนิดเกิดมาเพื่อตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมโดยแท้ อาชญากรมักใช้เหตุผลในการหลอกลวงผู้อื่นให้หลงเชื่อ เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ของตน ดังนั้นการกระทำของอาชญากรจึงไม่ได้เกิดจากความเฉลียวฉลาดของตัวอาชญากรแต่เป็นเพราะความโง่เขลาเบาปัญญาของผู้ที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม
- 8) คนที่มีจิตใจหดหู่ (The Depressed) บุคคลกลุ่มนี้เป็นบุคคลที่มีลักษณะอ่อนแอในสภาวะทางจิตใจ การหดหู่เป็นการแสดงออกทางจิตใจที่ไม่สมบูรณ์ ตกอยู่ในอาการสิ้นหวัง ทศนคติของคนที่หดหู่มากมักจะเฉยเมย และยอมจำนนไร้ความสามารถในการต่อสู้และแรงต่อต้านทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจจึงเป็นโอกาสที่จะตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม
- 9) คนโลภ (The Acquisitive) บุคคลที่โลภเป็นบุคคลกลุ่มหนึ่งที่ตกเป็นเหยื่อของอาชญากร เช่น หลอกให้ร่วมลงทุน ร่วมประกอบธุรกิจ แชร์ลูกโซ่ ร่วมเล่นการพนัน โดยอาชญากรก็มักฉกฉวยประโยชน์จากความโลภของบุคคลเหล่านี้ กลุ่มบุคคลลักษณะโลภจึงง่ายที่จะตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม
- 10) คนเสเพล (The Wanton) เป็นบุคคลที่มีลักษณะเบี่ยงเบน ไม่ชอบทำตามกฎระเบียบของสังคมและกฎหมาย จึงเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความเสี่ยงสูง เช่น กลุ่มเด็กแว้นซ์ กลุ่มยกพวกตีกัน กลุ่มบุคคลเหล่านี้จึงมีโอกาสสูงที่จะกระทำผิด และในขณะเดียวกันก็สามารถตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมได้เช่นกัน
- 11) คนโดดเดี่ยวและคนอกหัก (The Lonesome and Heartbroken) เป็นบุคคลที่มีสภาวะอ่อนแอทางจิตใจเช่นเดียวกับ กลุ่มคนที่มีจิตใจหดหู่ จึงเป็นเป้าหมายของอาชญากรได้ง่าย เนื่องจากการอยู่ในภาวะโดดเดี่ยว อ้างว้าง อกหัก ต้องการเพื่อนเพื่อคลายทุกข์ ด้วยเหตุนี้จึงสามารถตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมได้ง่าย เป็นต้น
- 12) คนที่ตกอยู่ในความทุกข์ทรมาน (The Tormentor) เป็นบุคคลคนที่มีลักษณะคล้ายกับคนหดหู่ และคนโดดเดี่ยวเช่นเดียวกัน เนื่องจากสภาพความอ่อนแอทางจิตใจ เนื่องจากสภาพการที่เครียด จึงส่งผลต่อสภาพจิตใจของตนเองและคนรอบข้างจึงตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมได้
- 13) คนที่ถูกตัดโอกาสถูกละเลยและต่อสู้เพื่อศักดิ์ศรีของตนเอง (The Blocked Exempted and Fighting) เหยื่อประเภทนี้เป็นบุคคลที่อยู่ในสถานการณ์ประสบความสูญเสีย ไม่อาจดำรงชีวิตอยู่ได้ โดยไม่ต่อสู้ดิ้นรนตนด้วยตนเอง โดยมีวิธีการในการต่อสู้ดิ้นรนที่ไม่สนใจว่าจะถูกหรือผิด อีกทั้งยังไม่ประสงค์ที่จะได้รับความช่วยเหลือจากตำรวจหรือ

เจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น บุคคลที่ถูกข่มขู่เอาเงินโดยหากไม่หามาให้จะโดนเปิดเผยความลับ หรือนายธนาคารที่หมุนเงินไม่ทันก็จะหาทางโกงเงินเพื่อนำเงินมาช่วยเหลือให้ตนเอง ปลอดภัย ด้วยเหตุนี้จึงตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมในขณะเดียวกันก็อาจจะกลายเป็น อาชญากรได้⁴⁰

จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย (2551) ได้แบ่งประเภทของเหยื่ออาชญากรรมหลัก ๆ 2 ประเภท ดังนี้

- 1) เหยื่ออาชญากรรมโดยตรง หรือผู้เสียหายโดยตรง (Direct Victim) หมายถึง บุคคลที่ได้รับ ความเสียหายเนื่องจากการกระทำผิดฐาน หรือผู้ที่ถูกล่วงละเมิดและได้รับความเสียหายโดยตรงจากการกระทำผิดกฎหมาย
- 2) เหยื่ออาชญากรรมโดยอ้อม หรือผู้เสียหายโดยอ้อม (Indirect Victim) หมายถึง บุคคลที่มีอำนาจจัดการแทนได้ในทางกฎหมาย แม้ว่าการกระทำนั้นจะมีได้เกิดขึ้นแก่ผู้นั้น โดยตรงก็ตาม สามารถแบ่งออกมาได้ดังนี้
 - ก. ครอบครัว ญาติพี่น้อง ผู้ใกล้ชิดของเหยื่ออาชญากรรม ผู้ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตและการทำงานของเหยื่ออาชญากรรม ซึ่งบุคคลกลุ่มนี้ได้รับความเสียหายอันเป็นผลกระทบทางด้านจิตใจและทรัพย์สิน เนื่องมาจากญาติพี่น้องผู้ใกล้ชิดบังเอิญตกเป็นเหยื่อโดยตรงของอาชญากรรม ทำให้บุคคลกลุ่มนี้ต้องได้รับความเสียหายจากอาชญากรรมดังกล่าวไปด้วย
 - ข. พยานผู้เห็นเหตุการณ์หรือประจักษ์พยาน ซึ่งอยู่ในที่เกิดเหตุเหยื่ออาชญากรรมโดยอ้อม กลุ่มนี้เป็นบุคคลที่เห็นเหตุการณ์ที่อาชญากรกระทำการล่วงละเมิดต่อเหยื่ออาชญากรรม โดยบุคคลกลุ่มนี้ยินยอมให้ความช่วยเหลือแก่ทางราชการ เช่น การมาให้ถ้อยคำ ให้การหรือเบิกความเป็นพยาน ซึ่งการเป็นพยานอาจจะทำให้ได้รับความเดือดร้อน รำคาญ และเสียเวลาตามสมควรระยะหนึ่งจนกว่าคดีจะสิ้นสุดลง หรือบางครั้งอาจต้องเสี่ยงอันตราย หรือเสี่ยงต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของตน เนื่องจากการถูกข่มขู่หรือทำร้ายในคดีอุกฉกรรจ์บางคดีอีกด้วย
 - ค. ประชาชน/สังคม/ชุมชน ที่ถูกล่วงละเมิดต่อกฎหมาย ซึ่งเหยื่ออาชญากรรมโดยอ้อมกลุ่มนี้ เป็นผู้คนกลุ่มใหญ่ที่ต้องประสบกับความรู้สึกไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในฐานะสมาชิกในสังคมที่เต็มไปด้วยอาชญากรรม โดยได้รับผลกระทบทางอ้อมอยู่ตลอดเวลา

⁴⁰ ประเทือง ธนิตผล. (2556). อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, หน้า 25-27.

และไม่อาจคาดคิดว่าตนและครอบครัวจะตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมบ้างหรือไม่ในวันใดวันหนึ่ง⁴¹

2.3.3 สาเหตุของการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

สุดสงวน สุธีสร (2543) ได้วิเคราะห์ถึงสาเหตุที่ทำให้บุคคลตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม โดยเป็นการวิเคราะห์และพิจารณาจากตัวผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรม จากสาเหตุ 6 ประการหลักดังนี้

- 1) พฤติกรรม (Behavior) พฤติกรรมของเหยื่อเป็นหนึ่งในสาเหตุหลักที่ทำให้ตนเองตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม เช่น เหยื่อมีพฤติกรรมมั่วยั่ว ส่งเสริมหรือเป็นตัวกระตุ้น ให้เกิดการกระทำผิด หรือมีส่วนร่วมในการกระทำผิด ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้เป็นสาเหตุของการตกเป็นเหยื่อ
- 2) บุคลิกภาพ (Personality) บุคลิกภาพของเหยื่อ เช่น ลักษณะอ่อนแอ คิดในแง่ลบ ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ยอมจำนนต่อทุกสถานการณ์และทุกคน นับเป็นสาเหตุหนึ่งในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมได้ง่าย
- 3) ลักษณะทางชีวภาพ (Appearance) ลักษณะทางชีวภาพ หมายถึง รูปร่าง อายุ วัยและความสามารถของเหยื่อ เช่น เด็ก ผู้หญิง และคนชรา บุคคลเหล่านี้มีลักษณะอ่อนแอโดยธรรมชาติ ซึ่งง่ายต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ยกตัวอย่างเช่น เด็กยังมีลักษณะที่ตัวเล็ก และไร้เดียงสา จึงง่ายต่อการถูกหลอก ล่อลวง ทำร้าย และถูกคุกคามทางเพศ สำหรับเพศหญิงนั้นด้วยสรีระที่บอบบางและดูอ่อนแอกว่าเพศชาย จึงอาจเป็นสาเหตุหนึ่งในการถูกล่วงละเมิดและคุกคามทางเพศ สำหรับคนชรา นั้นมีลักษณะสภาพที่อ่อนแอและเชื่องช้า จึงง่ายต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม โดยเฉพาะอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สิน ฉะนั้นลักษณะทางชีวภาพก็เป็นอีกหนึ่งสาเหตุที่บุคคลสามารถกลายเป็นเหยื่ออาชญากรรม
- 4) สถานที่ (Place) สถานที่ที่เป็นอีกหนึ่งสาเหตุของการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม เช่น ซอยเปลี่ยว สถานที่ที่ลับตาคน หรือสถานที่ที่ขาดการดูแลจากผู้รักษาความปลอดภัย เช่น ไม่มีกล้อง CCTV ไม่มีแสงไฟบนถนน ล้วนแล้วแต่มีสัมพันธ์ในการเกิดอาชญากรรม ทั้งนี้สถานที่ หมายถึง บ้านหรือครอบครัว เมื่อคนในบ้าน เช่น เด็ก หรือลูกหลาน ขาดการดูแลเอาใจใส่จากผู้ใหญ่หรือผู้ปกครอง ก็ทำให้บุคคลเหล่านั้นตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมได้ ยกตัวอย่าง การรังแกกันในโลกไซเบอร์ เช่น การที่ผู้ปกครองหรือครอบครัว ไม่

⁴¹ จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย. (2551). สังคมวิทยาอาชญากรรม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, หน้า 161-162.

แนะนำ ไม่สอดส่องดูแลและควบคุมการใช้งานอินเทอร์เน็ตหรือการใช้สื่อโซเชียลของ บุตรหลาน ก็เป็นความเสี่ยงที่จะทำให้เด็กตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

- 5) สภาพเศรษฐกิจและสังคม (Social and Economic Conditions) สภาพเศรษฐกิจและสังคม เป็นสาเหตุหนึ่งในการตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรม เนื่องจากความไม่เท่าเทียมกันในด้านสังคม ความเหลื่อมล้ำในด้านเศรษฐกิจสังคม การขาดโอกาสทางการศึกษาและสิทธิในสวัสดิการของรัฐ สิ่งเหล่านี้เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการกระทำผิด เกิดอาชญากรรม และเมื่อมีอาชญากรรม ก็จะต้องมีผู้ตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมเหล่านี้ แต่ถ้าทุกคนในสังคมมีความเป็นอยู่ที่ดี อยู่ดีกินดี ปัญหาอาชญากรรมและการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมย่อมลดลงตามไป
- 6) การดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรม (The Process of The Criminal Justice System) การดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรม เป็นขั้นตอนที่ล่าช้า บางกรณีขาดความเป็นธรรม ทำให้เหยื่ออาชญากรรมรู้สึกท้อแท้ต่อกระบวนการยุติธรรม ตัวผู้กระทำผิดหรืออาชญากรได้เห็นช่องว่างทางกฎหมายก็ทำให้ไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย เห็นได้จากหลายเหตุการณ์ที่เป็นการกระทำผิดซ้ำของอาชญากร ปัญหาของการดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรมถือเป็นอีกหนึ่งสาเหตุที่ทำให้เกิดอาชญากรรมขึ้น และในขณะเดียวกันก็กลายเป็นเหตุให้บุคคลตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมเช่นเดียวกัน⁴²

ดังนั้น การศึกษาเรื่องความหมายและประเภทของเหยื่ออาชญากรรม สรุปได้ว่าเหยื่ออาชญากรรม หมายถึง บุคคลใด ๆ ไม่ว่าจะปัจเจกบุคคล กลุ่มบุคคล หรือองค์กร รวมทั้งสังคมและประเทศชาติ ซึ่งได้รับความเสียหายแก่ทรัพย์สิน ร่างกาย หรือจิตใจ หรือแม้แต่การไม่เป็นธรรมของกฎหมาย และการเสียสิทธิต่าง ๆ ที่ได้รับตามกฎหมาย จะเห็นได้ว่าทุกคนในสังคมมีโอกาสตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งเหยื่ออาชญากรรมทางอ้อม ฉะนั้น สังคมต้องตระหนักและให้ความสำคัญกับการป้องกันผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นหรือการลดโอกาสที่จะตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมอย่างจริงจังต่อไป

อีกทั้ง จากสาเหตุของการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมข้างต้น สามารถสรุปสาเหตุการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมได้เป็น 3 ประการหลัก ๆ ดังนี้

⁴² สุดสงวน สุธีสร. (2543). เหยื่ออาชญากรรม. กรุงเทพฯ: คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

- 1) ตัวเหยื่อหรือเป้าหมายที่เหมาะสม ได้แก่ พฤติกรรมของตัวเหยื่อที่ไม่ระมัดระวังตนเอง บุคลิกภาพที่อ่อนแอ ไร้เดียงสา ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง คิดในแง่ลบ มีปมด้อย และลักษณะทางชีวภาพของเหยื่อที่อ่อนแอและเปราะบาง
- 2) สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ขาดการดูแล ได้แก่ ขาดผู้พิทักษ์ ขาดผู้ปกครอง โครงสร้างทางกายภาพขาดการดูแลสอดส่อง จำกัดการใช้งานและความเหมาะสมในการใช้อินเทอร์เน็ต
- 3) อาชญากรที่มีแรงจูงใจหรือถูกบีบบังคับจากสภาพแวดล้อม เช่น สภาพเศรษฐกิจ สภาพสังคม และการดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรม

แผนภาพที่ 1 สาเหตุหลัก 3 ประการ ของการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

ที่มา: สุกสงวน สุธีสร (2543)

จากสาเหตุ 3 ประการหลักในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมดังกล่าว ผู้วิจัยจะนำมาใช้อธิบายถึงปัจจัยการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการกระทำผิดในโลกอินเทอร์เน็ต

ดังนั้น การศึกษาแนวคิดนี้ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงกลุ่มเป้าหมายผู้ที่มีความเสี่ยงในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม และสามารถนำแนวคิดมาเชื่อมโยงกับการศึกษาการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการกระทำผิดในโลกอินเทอร์เน็ต

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์ “เหยื่ออาชญากรรมจากการกระทำผิดในโลกอินเทอร์เน็ต (Crime Victim on the Internet)” ว่า หมายถึงผู้ที่ได้รับความเสียหาย เต็ดร้อน ทุกข์ทรมาน ไม่ว่าจะด้านร่างกายหรือจิตใจ จากการกระทำผิดผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งการกระทำผิดที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ คือ กรณีศึกษา “การรังแกกันในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying)” ซึ่งเป็นการศึกษาในรูปแบบการคุกคามทางเพศ

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการรังแกกัน (Bullying)

2.4.1 แนวคิดเกี่ยวกับการรังแกกันแบบดั้งเดิม (Traditional Bullying)

พฤติกรรมการรังแก หมายถึง การแสดงออก หรือการกระทำในลักษณะที่รุนแรง โดยมีจุดมุ่งหมายในการทำร้ายจิตใจโดยวิธีต่าง ๆ เช่น บังคับ ชูเชิญ คูกคาม ทบตี ล้อเลียน กีดกันออกจากรวม หรือจำกัดเสรีภาพ จิตใจ เนื่องจากผู้รังแกมีเจตนาทำร้ายทั้งทางร่างกาย หรือจิตใจ ทำให้พฤติกรรมการรังแก ถือเป็นความรุนแรงรูปแบบหนึ่ง พฤติกรรมรังแกกันเป็นรูปแบบหนึ่งของพฤติกรรมก้าวร้าว โดยที่ผู้รังแกมีเจตนาที่จะทำร้าย ผู้ถูกรังแกได้รับความเสียหาย มักจะเกิดขึ้นซ้ำ ๆ โดยที่ผู้รังแกจะมีอำนาจเหนือกว่าผู้ถูกรังแก⁴³

พฤติกรรมรังแกกันมีหลายรูปแบบโดยครอบคลุมถึง 1) การรังแกโดยวาจา โดยใช้คำพูดที่ทำร้ายจิตใจ เหยียดหยามหรือล้อเลียน 2) การรังแกกันโดยทำร้ายร่างกาย เช่น การชก ตะ ตบ ตี ทบช่วน ผลักแรง ๆ ทำร้ายร่างกายด้วยวิธีอื่น ๆ ซึ่งไว้ในห้องหรือจำกัดการเคลื่อนไหวของผู้อื่น 3) การเพิกเฉย ละเลย ไม่สนใจโดยสิ้นเชิง หรือกีดกันผู้อื่นไม่ให้เข้ากลุ่มเพื่อน 4) การปล่อยข่าวลือที่ทำให้เสียหาย หรือสร้างเรื่องโกหกที่ทำให้คนอื่นไม่ชอบ 5) การคุกคามทางเพศ และ 6) การรังแกกันผ่านโซเชียลมีเดีย⁴⁴

นาวาอากาศตรี นายแพทย์บุญเรือง ไตรเรืองวรวัฒน์ อธิบดีกรมสุขภาพจิต (2560) กล่าวถึงการกลั่นแกล้ง หรือรังแกกันในโรงเรียน (Bullying) เป็นพฤติกรรมรุนแรงอย่างหนึ่ง โดยพฤติกรรมต่าง ๆ มีทั้ง 1) การข่มเหงรังแกทางกาย พบเห็นได้บ่อยในทุกโรงเรียน เช่น การผลัก ต่อย หยิก ดึงผม ใช้อุปกรณ์แทนอาวุธในการข่มขู่ 2) การข่มเหงรังแกทางอารมณ์ เช่น การล้อเลียน หรือทำให้รู้สึกอับอาย การกีดกันออกจากกลุ่ม การเพิกเฉยผู้อื่นหรือทำเหมือนผู้อื่นไม่มีตัวตน 3) การข่มเหงรังแกทางคำพูด เช่น การใช้คำหยาบคายหรือดูถูกเหยียดหยาม 4) การข่มเหงรังแกทางอินเทอร์เน็ต เช่น ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ กล่าวหา หรือใส่ความให้ได้รับความอับอาย เป็นต้น⁴⁵

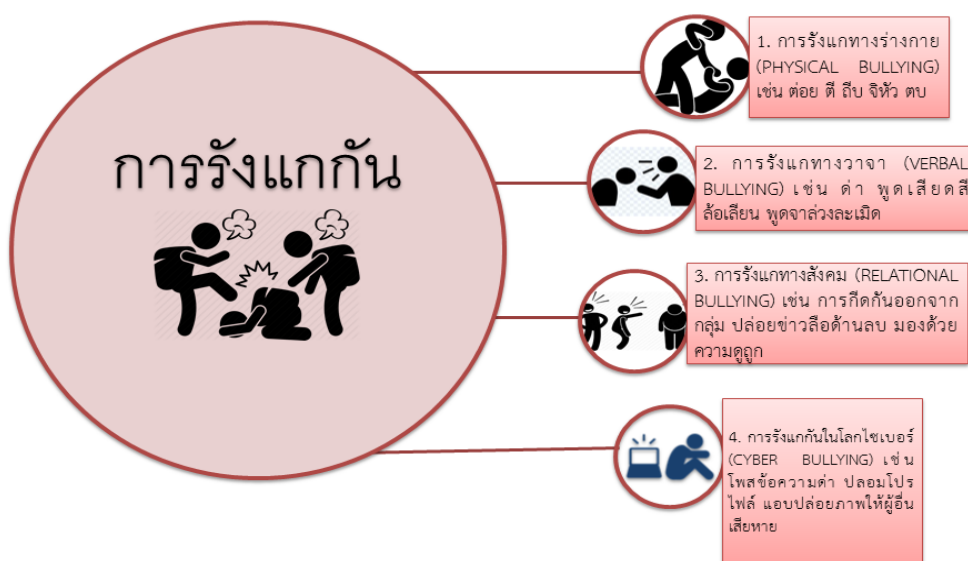
⁴³ Sameer Hinduja and Justin W. Patchin (2010). Bullying, Cyberbullying, and Suicide, Archives of Suicide Research. 14: 206-221, 2010, International Academy for Suicide Research [Online], Retrieved on February 10, 2017 From <https://pdfs.semanticscholar.org/7a31/16377b5654dc1f8362dee85b7845f07b5850.pdf>

⁴⁴ นวียา นิยมธรรม. (2558). ศึกษาพฤติกรรมการรังแกของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลายถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในประเทศญี่ปุ่นกรณีศึกษาผู้ถูกรังแก. ปริญญาโทสาขาภาษาญี่ปุ่น, ภาควิชาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

⁴⁵ กรมสุขภาพจิต แนววิธีป้องกันการกลั่นแกล้งในรั้ว ร.ร. (2560), [ออนไลน์], 11 มีนาคม 2561แหล่งที่มา <https://voicetv.co.th/read/SJvNgbEyG>

จากความหมายของการรังแกกันแบบดั้งเดิมดังกล่าว สรุปได้ว่า การรังแก หมายถึง พฤติกรรมความรุนแรง เช่น ล้อเลียน ต่ำว่า การขกต้อย การประจาน ทำให้อับอาย เป็นการกระทำที่ ผู้กระทำและผู้ถูกกระทำเห็นหน้าซึ่งกันและกันและรับรู้ว่าเป็นผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ การ กระทำนี้ทำให้ผู้ถูกกระทำได้รับความเดือดร้อนทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ รูปแบบการรังแกกัน สรุปได้ดังภาพ ดังนี้

แผนภาพที่ 2 รูปแบบการรังแกกัน

ที่มา: Sameer Hinduja and Justin W. Patchin (2010), นวียา นิยมธรรม (2558)

และ นาวาอากาศตรี นายแพทย์บุญเรือง ไตรเรืองวรวัฒน์ (2560)

CHULALONGKORN UNIVERSITY

2.4.2 แนวคิดเกี่ยวกับการรังแกกันในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying)

2.4.2.1 ความหมายของการรังแกกันในโลกไซเบอร์

The National Crime Prevention Association (2011) ให้ความหมายของ “Cyber Bullying” ว่าหมายถึง “การใช้อินเทอร์เน็ต โทรศัพท์มือถือ และเทคโนโลยีต่าง ๆ ในการส่งหรือ โพสต์ข้อความและรูปใด ๆ ที่เป็นการเจตนาทำร้ายผู้อื่นให้ได้รับความเสียหายและอับอาย”⁴⁶

Sameer Hinduja ศาสตราจารย์ด้านอาชญาวิทยา มหาวิทยาลัยฟลอริดา แอตแลนติก และ Justin W. Patchin ศาสตราจารย์ด้านกฎหมายอาญา มหาวิทยาลัยวิสคอนซิน (2005) ได้ให้ความหมาย

⁴⁶ The National Crime Prevention Association (2011). Cyber-Bullying. [Online]. Retrieved on July 15, 2017 From NCPA_CYBERBULLYING-WhatIsIt.pdf

ของ “Cyber Bullying” ว่าหมายถึง “การกระทำโดยเจตนา (Willful) ทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อนเสียหาย (Harm) เป็นการกระทำซ้ำ ๆ (Repeated) ผ่านการใช้คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ”⁴⁷

กรมสุขภาพจิตได้ให้ความหมาย “การรังแกกันในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying)” ว่าเป็นการรังแกในรูปแบบการด่าทอ กล่าวหา ใช้ถ้อยคำเสียดสี ต่อว่าผู้อื่น โดยใช้เครื่องมือสื่อสาร เช่น โทรศัพท์มือถือ แท็บเล็ต คอมพิวเตอร์ ฯลฯ เชื่อมต่อเครือข่ายสังคมออนไลน์ ไม่ว่าจะเป็นเฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ อินสตาแกรม แชต หรือเว็บไซต์ต่าง ๆ เป็นเครื่องมือในการรังแกและกลั่นแกล้งกัน โดยเป็นการเฉพาะเจาะจงบุคคลเป้าหมาย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการรังแกที่ต่อเนื่อง ไม่ใช่แค่ครั้งเดียวจบ การกระทำแบบนี้จะเกิดขึ้นได้บ่อยกว่าการกลั่นแกล้งกันทั่วไป สามารถเกิดขึ้นได้ตลอด 24 ชั่วโมง เพราะในโลกออนไลน์นั้น ผู้รังแกไม่ได้เผชิญหน้ากับคู่กรณีจริง ๆ และในโลกออนไลน์การกระจายข้อมูลข่าวสารนั้นแพร่กระจายไปได้เร็วมาก ซึ่งอาจทำให้ฝ่ายที่ถูกรังแกอับอายขายหน้า หรือทนไม่ได้จนกลายเป็นปัญหาบานปลาย⁴⁸

Stom Paris S. And Strom Robert D. (2005) ได้ให้ความหมายของ “การการรังแกกันในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying)” ว่าเป็นการใช้เครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อคุกคาม หรือทำร้ายผู้อื่นผ่านช่องทางการสื่อสาร ออนไลน์ เช่น อีเมล โทรศัพท์มือถือ (Mobile Phone) ข้อความโต้ตอบแบบทันที (IM) ข้อความสั้น (SMS) และห้องสนทนาออนไลน์ เพื่อให้ผู้อื่นเสื่อมเสีย หวาดกลัว และรู้สึกสิ้นหวัง⁴⁹

Payne, Sherry (2007) ได้ให้ความหมาย การรังแกกันในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying) ว่าหมายถึง การรังแก และคุกคามผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น อีเมล โทรศัพท์มือถือ (Mobile Phone) ข้อความโต้ตอบแบบทันที (IM) ข้อความสั้น (SMS) บล็อก และเว็บไซต์ ซึ่งทำให้เกิดอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ได้ การรังแกกันในโลกไซเบอร์เป็นการกระทำ โดยเจตนา และนำไปสู่ความตึงเครียดทางอารมณ์ ทำให้เกิดความทุกข์อย่างซ้ำ ๆ การรังแกกันในโลกไซเบอร์ อาจหมายรวมถึงการคุกคาม และกล่าวถึงเรื่องทางเพศ การใช้คำพูด ที่รุนแรง การดูถูกดูแคลน รวมทั้งการส่งอีเมลไปรบกวนผู้อื่นที่ไม่ต้องการติดต่อกับผู้ส่ง⁵⁰

⁴⁷Sameer Hinduja and Justin W. Patchin. (2005). About the Cyberbullying Research Center. [Online]. Retrieved on July 15, 2017 From <https://cyberbullying.org/what-is-cyberbullying>

⁴⁸ กรมสุขภาพจิต. (2561), ป.องภัยใกล้ตัวลูกจาก Cyber bullying. [ออนไลน์], 11 เมษายน 2561 แหล่งที่มา <https://www.dmh.go.th/news-dmh/view.asp?id=27717>

⁴⁹ ณิชฐรัชต์ สาเมาะ. (2556). การรับรู้ของเยาวชนต่อการรังแกในพื้นที่ไซเบอร์. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตร มหาบัณฑิต (สังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข), บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, หน้า29.

⁵⁰ เรื่องเดียวกัน

ปองมกล สุรัตน์ (2553) ได้ให้ความหมาย การรังแกบนโลกไซเบอร์ ว่าหมายถึง การที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคล (ผู้รังแก) ใช้การติดต่อสื่อสารผ่านช่องทางเทคโนโลยีและอินเทอร์เน็ต เช่น โทรศัพท์มือถือ อีเมล หรือเว็บไซต์ต่าง ๆ ในการลงข้อความ หรือรูปภาพที่รุนแรง หยาดคาย ล้อเลียน อันเกี่ยวข้องกับบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ตกเป็นเป้าหมายให้ปรากฏแก่สาธารณะ หรือส่งไปยังผู้ถูกรังแกโดยตรง⁵¹

จากการให้ความหมายในข้างต้นจึงสามารถสรุปได้ว่า “การรังแกบนโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying)” นั้น หมายถึง พฤติกรรมการรังแกหรือการคุกคามบุคคลอื่นผ่านอินเทอร์เน็ต ในหลากหลายช่องทาง เช่น เว็บไซต์ บล็อก อีเมล รวมไปถึงเครือข่ายสังคม (Social Networking Site) หรือโซเชียลมีเดีย (Social Media) การกระทำเหล่านั้นล้วนเป็นการกระทำโดยเจตนา นำไปสู่ความตึงเครียด ทางอารมณ์ ทำให้เกิดความทุกข์ซ้ำ ๆ และต่อเนื่อง เป็นการกระทำที่สามารถเกิดขึ้นได้ทุกที่ ทุกเวลา 24 ชม. เพียงเชื่อมต่อระบบอินเทอร์เน็ตผ่านคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ

2.4.2.2 รูปแบบของการรังแกกันในโลกไซเบอร์

รูปแบบของการรังแกกันในโลกไซเบอร์มีรูปแบบหลักๆ ดังนี้

- 1) การคุกคามหรือการล่วงละเมิด (Harassment) รูปการคุกคามหรือการล่วงละเมิดเป็นการกระทำการรังแกบุคคลอื่น เป็นการส่งข้อความผ่านคำพูดหรือรูปภาพที่มีลักษณะรุนแรงและเป็นอันตราย ให้แก่บุคคลอื่นหรือกลุ่มบุคคล และเป็นการกระทำซ้ำๆ หลายครั้ง Cyber Stalking (การเฝ้าติดตาม) เป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการก่อกวน และคุกคามอย่างต่อเนื่อง เป็นการกระทำการรังแกโดยใช้ข้อความที่หยาดคายและสามารถนำไปสู่การล่วงละเมิดทางกายภาพในโลกที่แท้จริงได้
- 2) การด่าทอที่รุนแรง (Flaming) รูปแบบการด่าทอที่รุนแรงเป็นพฤติกรรมที่มีความคล้ายคลึงกับการคุกคาม (Harassment) แต่พฤติกรรมนี้จะเป็นการรังแกที่กระทำโดยการส่งข้อความและรูปภาพ ผ่านอีเมลล์ การส่งข้อความทันที หรือห้องแชต เป็นการกระทำในลักษณะข่มขู่ โดยใช้ภาษาที่หยาดคายและรุนแรง ทำให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งอับอายในที่สาธารณะ
- 3) การขับไล่ (Exclusion) รูปแบบการขับไล่เป็นพฤติกรรมที่เป็นการกระทำโดยเจตนาที่จะนำบุคคลออกจากกลุ่มสังคมออนไลน์ เช่นการแชต และเว็บไซต์ เพื่อให้ผู้รังแกจะแสดง

⁵¹ ปองมกล สุรัตน์. (2553). พฤติกรรมการรังแกผ่านโลกไซเบอร์ระหว่างวัยรุ่น: กรณีศึกษานักเรียนระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนการมนุษย์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

ความคิดเห็นในแง่ลบกับบุคคลที่ขับไล่ออกจากกลุ่มสังคมออนไลน์ เช่นกลุ่มไลน์ หรือกลุ่มเฟซบุ๊ก

- 4) การนำข้อมูลส่วนตัวบุคคลอื่นไปเผยแพร่ในสาธารณะ (Outing) รูปแบบการนำข้อมูลส่วนตัวของบุคคลอื่นไปเผยแพร่ในสาธารณะ เป็นพฤติกรรมโดยเป็นการแชร์ข้อมูลของบุคคลอื่นในที่สาธารณะ เช่น ข้อมูล รูปภาพ หรือวิดีโอส่วนตัวของบุคคลอื่นโดยปราศจากความยินยอม บุคคลนั้นจะกลายเป็นที่รู้จักทันที เมื่อข้อมูลของเขาได้ถูกเผยแพร่ลงไปในอินเทอร์เน็ต
- 5) การปลอมตัว/การหลอกลวง (Masquerading) รูปแบบการปลอมตัว เป็นการกระทำที่ผู้รังแกได้สร้างตัวตนปลอมขึ้นเพื่อที่จะรังแกผู้อื่น โดยการสร้างชื่อใหม่ในสังคมออนไลน์ เพื่อส่งข้อความคุกคามผู้อื่น⁵²

สำหรับในประเทศไทยจากการศึกษาของ วิมลทิพย์ มุสิกพันธ์ และคณะ (2552) เรื่อง “พฤติกรรมการข่มเหงรังแกผ่านโลกไซเบอร์ของเยาวชนไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร” ได้แบ่งรูปแบบของการรังแกกันโลกไซเบอร์ ที่กระทำกันในสังคมไทยโดยแบ่งออกเป็น 8 รูปแบบหลัก ๆ ดังนี้

รูปแบบที่ 1 การโจมตีกันด้วยข้อความที่รุนแรงหรือเหยียดผ่านเว็บไซต์หรือมือถือ (Flaming)

รูปแบบที่ 2 การก่อกวน คุกคามผู้อื่นผ่านมือถือหรือเว็บไซต์อย่างซ้ำ (Harassment)

รูปแบบที่ 3 การนำข้อมูลส่วนตัวหรือข้อมูลที่เป็นความลับของผู้อื่น ไปเผยแพร่ทางมือถือหรืออินเทอร์เน็ต (Outing and Tricky)

รูปแบบที่ 4 การเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นความเท็จเกี่ยวกับผู้อื่น ทางอินเทอร์เน็ตหรือมือถือ ส่งผลให้บุคคลนั้นได้รับความเสียหาย เสื่อมเสียชื่อเสียง อับอาย ถูกดูหมิ่น หรือเกลียดชัง (Denigration)

รูปแบบที่ 5 การแอบอ้างชื่อหรือตัวตนของผู้ถูกกระทำเพื่อให้ร้าย ค่าทอ หรือกระทำการประสังข์ร้ายทางมือถือ หรืออินเทอร์เน็ตต่อผู้อื่น (Impersonation)

รูปแบบที่ 6 การข่มขู่ หรือคุกคามผู้อื่นอย่างซ้ำ อย่างจริงจังและรุนแรงผ่านมือถือหรืออินเทอร์เน็ต (Cyber Stalking) ซึ่งมีลักษณะทำนองเดียวกับการก่อกวนผู้อื่น แต่มีความเข้มข้นที่รุนแรงกว่า

รูปแบบที่ 7 การลบบล็อกหรือปฏิเสธผู้อื่นออกจากกลุ่มสังคมออนไลน์ (Exclusion or Ostracism)

⁵² The End to Cyber Bullying Organization, 5 Different Types of Cyberbullying, The End to Cyber Bullying Organization 2011-2017 [Online], Retrieved on May 18, 2017 From <https://www.endcyberbullying.org/5-different-types-of-cyberbullying/>

รูปแบบที่ 8 การเผยแพร่คลิปวิดีโอที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น ซึ่งส่วนใหญ่นำเสนอวิดีโอผู้นั้น ถูกกระทำ ความรุนแรงทางกาย อันเป็นผลให้บุคคลนั้นเกิดความอับอายเสื่อมชื่อเสียง (Spreading and Publishing Violent Video)⁵³

2.4.2.3 ช่องทางการรังแกกันในโลกไซเบอร์

จากการศึกษาของ Christine Suniti Bhat (2008) การรังแกกันในโลกไซเบอร์ มี 5 ช่องทางหลัก ๆ ดังนี้

- 1) ข้อความโต้ตอบแบบทันที (Instant Message หรือ IM) เนื่องจากเป็นรูปแบบของการสนทนาโดยมีการตอบกลับโดยทันทีระหว่างผู้สนทนา 2 คน หรือมากกว่าทำให้เปิดโอกาสให้เกิดการรังแกกันได้ง่าย โดยการทะเลาะ หรือด่าทอระหว่างการสนทนาด้วยกัน
- 2) ห้องสนทนาหรือห้องแชต (Chat Rooms) เป็นรูปแบบของการประชุมสนทนายาระหว่างบุคคลหลายคนในเวลาเดียวกัน จุดประสงค์เดิม ของการสร้างห้องแชตคือ เพื่อแลกเปลี่ยน ข้อมูลข่าวสาร และมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างบุคคล โดยอนุญาตให้มีการพูดคุย ใช้เสียง และวิดีโอได้อย่างอิสระ ตัวอย่าง ของการรังแกผ่านห้องแชต เช่น การพูดคุยเรื่องเพศอย่างเปิดเผย โดยไม่ได้รับการยินยอม จากเหยื่อ การด่าทอกันระหว่างกลุ่ม การจู่โจมโดยทำให้เกิดความเสียหาย หรืออับอายซึ่งเหยื่อมักไว้วางใจในห้องแชตบางห้อง และอาจไม่ทราบว่าสิ่งที่กำลังกระทำเป็นสิ่งที่ไม่สมควรและส่งผลกระทบต่อร้ายแรงแก่บุคคลอื่น
- 3) อีเมล (Email) เป็นอีกช่องทางที่ เปิดโอกาสที่ทำให้คนจำนวนมากถูกรังแกผ่านทางข้อความในอีเมล เนื่องจากในการส่งอีเมลใน แต่ละครั้งข้อความสามารถถูกส่งไปยังคนจำนวนมาก โดยผ่านเครือข่ายที่ติดต่อของแต่ละบุคคล ในเวลาอันรวดเร็ว นอกจากนี้เสียงพูดคุย เสียงที่บันทึก และสิ่งที่เห็นด้วยตานั้น สามารถส่งผ่านอีเมลได้ทั้งหมด
- 4) เครือข่ายทางสังคม (Social Networking Sites) ปัจจุบันเครือข่ายทางสังคมนั้นเป็นที่นิยมเป็นอย่างมากในกลุ่มเยาวชน เช่น เฟซบุ๊ก อินสตาแกรม ทวิตเตอร์ โดยช่องทางเหล่านี้เปิดโอกาสให้ผู้เล่นสามารถสนทนากันด้วย การแชต การลงรูปถ่าย คลิปวิดีโอ ข้อความ ตลอดจนการแลกเปลี่ยนไฟล์ข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้คนจำนวนมากสามารถเข้าถึงข้อมูลได้เช่นเดียวกัน การรังแกกันในโลกไซเบอร์จึงสามารถเกิดขึ้นจากการส่งต่อข้อมูลที่ทำร้ายผู้อื่น การปลอมตัวเป็นบุคคลอื่น การทะเลาะด่าทอกัน รวมไปถึงการวิจารณ์ไปในทางที่เสียหาย เป็นต้น

⁵³ วิมลทิพย์ มุสิกพันธ์, ศิวพร ปกป้อง, นันทนัช สงศิริ และปองกมล สุรัตน์. (2552). พฤติกรรมการช่มเหล่งรักแกผ่านโลกไซเบอร์ของเยาวชนไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: ปัญญาสมาคมเพื่อการวิจัยฯ.

- 5) บล็อก (Blog) เป็นรูปแบบของการเขียน ไดอารีออนไลน์ หรือการถ่ายทอดความคิด ลงในเว็บบล็อก ซึ่งการรังแกกันอาจเกิดขึ้นได้โดยการโพสต์ข้อความเชิงลบของเพื่อนร่วมชั้นเรียน เช่น รูปร่างหน้าตา ความสามารถ รวมไปถึงรสนิยมทางเพศ ที่อาจสร้างความไม่พึงพอใจ และความเสียหายต่อผู้ที่ถูกพูดถึงได้⁵⁴

2.4.2.4 สาเหตุการรังแกกันในโลกไซเบอร์

จากการศึกษาของงานวิจัยของณัฐรัชต์ สาเมาะ (2556) เรื่อง “การรับรู้ของเยาวชนต่อการรังแกพื้นที่ไซเบอร์” มีสาเหตุปัจจัย ดังนี้

ความเป็นนิรนาม (anonymous) ของพื้นที่ไซเบอร์เนื่องด้วยพื้นที่ไซเบอร์ มีลักษณะเฉพาะคือ ความเป็นนิรนาม กล่าวคือไม่ต้องเปิดเผยชื่อ หรือตัวตนจริง ๆ ของผู้ที่ใช้งาน โดยผู้ใช้อาจสามารถใช้ชื่อปลอม รูปปลอม หรือแม้กระทั่งสามารถสร้างตัวตนในโลกจินตนาการ หรือตัวตนขึ้นมาใหม่เพื่อหลอกลวงคนอื่นได้ ซึ่งความเป็นนิรนามเหล่านี้ทำให้ผู้รังแกมีความกล้าที่จะกระทำการใด ๆ ที่จะสร้างความเสียหายให้แก่ผู้ถูกรังแกได้อย่างง่ายดาย ดังนั้น ความเป็นนิรนาม ของพื้นที่ไซเบอร์จึงส่งผลให้ผู้ถูกรังแกสามารถถูกรังแก หรือรังแกผู้อื่นได้อย่างสาธารณะ โดยที่ไม่มีผู้ใดรู้หรือยากที่จะพิสูจน์ว่าใครเป็นผู้กระทำ ทำให้ผู้กระทำไม่ต้องระวังถึงผลกระทบ จากการไปทำร้ายผู้อื่น และเนื่องจากการสืบค้นข้อมูลที่แท้จริงของบุคคลที่กระทำในพื้นที่ไซเบอร์ นั้นทำได้ยากหรืออาจจะไม่สามารถสืบเสาะได้เลย ผู้กระทำพฤติกรรมดังกล่าวจึงไม่เกิดความเกรงกลัว ต่อการจะถูก แก้แค้นหรือถูกจับได้ ซึ่งบนพื้นที่ไซเบอร์มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนกับการรังแกใน พื้นที่จริงที่เห็นกันชัดเจน กล่าวคือ เมื่อเกิดเหตุการณ์รังแกขึ้นก็สามารถบ่งบอกตัวตนของผู้กระทำได้อย่างชัดเจน ซึ่งอาจเกิดการแก้แค้นกันได้ หรือมีโอกาสที่จะถูกจับดำเนินคดีตามกฎหมายในกรณี ที่ผู้ถูกรังแกเกิดความเสียหาย

พื้นที่ไซเบอร์ในฐานะพื้นที่สำหรับระบายความรู้สึก พื้นที่ไซเบอร์มักถูกมองว่าเป็นพื้นที่ส่วนตัว และยังถูกมองว่าเป็น พื้นที่เปิด สำหรับการระบายอารมณ์ความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ ของตนเอง ดังนั้น การกระทำหรือการโพสต์ข้อความ เพื่อระบายอารมณ์ ความรู้สึกบางอย่างในพื้นที่ไซเบอร์จะไปส่งผลกระทบต่อผู้อื่นบ้างก็ถือว่าเป็นเรื่องปกติ หรือเรื่องธรรมดาที่เกิดขึ้นได้ อีกทั้งการระบายอารมณ์ความรู้สึก ของผู้กระทำพฤติกรรมรังแกบนโลกไซเบอร์นั้น บางอย่างไม่สามารถกระทำในพื้นที่ในชีวิตจริงได้ เช่น การบ่นระบายอารมณ์โดยการต่อบุคคลที่ตนไม่พอใจ พื้นที่ออนไลน์จึงกลายมาเป็นทางออกในการระบายอารมณ์ความรู้สึกของตนเอง ซึ่งการระบายอารมณ์ความรู้สึกดังกล่าว ในพื้นที่ไซเบอร์ พฤติกรรมดังกล่าว

⁵⁴ Christine Suniti Bhat (2008), Cyber Bullying: Overview and Strategies for School Counsellors, Guidance Officers, and All School Personnel, Australian Journal of Guidance & Counselling Volume 18 Number 1, p. 58- 60

จึงทำให้เกิดความเสียหายตั้งแต่ในระดับ น้อยจนถึงมาก ด้วยความคิดและเข้าใจว่าพื้นที่ไซเบอร์นี้เป็นพื้นที่ส่วนตัวจึงนำมาซึ่งปัญหาพฤติกรรมกรรมกรังแกในโลกไซเบอร์

ความง่ายและความสะดวกในการรังแกกัน เนื่องด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีในยุคปัจจุบันได้เอื้ออำนวยความสะดวกสบายเป็นอย่างมาก ในการเข้าถึงพื้นที่ไซเบอร์ จึงทำให้การเข้าไปรังแกผู้อื่นบนพื้นที่ไซเบอร์สามารถกระทำจากที่ไหนก็ได้ และเวลาไหนก็ได้ ที่ผู้กระทำการ เช่น การโพสต์ต่อผู้อื่นนำคลิปวิดีโอที่สร้างผลกระทบในแง่ลบให้แก่ผู้อื่น ไปเผยแพร่ หรือแม้กระทั่งการสร้างกลุ่มขึ้นมาเพื่อโจมตีบุคคลใดบุคคลหนึ่ง โดยผู้ถูกกระทำกรังแกไม่สามารถทราบ หรือป้องกันตนเองได้ในพื้นที่ไซเบอร์ และเทคโนโลยีในปัจจุบัน เอื้ออำนวยความสะดวกในการเข้าใช้งาน การรังแกกันบนโลกไซเบอร์จึงสามารถกระทำได้ง่ายยิ่งขึ้น

การรังแกเพื่อต้องการเรียกร้องความสนใจจากการศึกษาทำให้รับรู้ว่าการกระทำในลักษณะการรังแกกันบนโลกไซเบอร์นั้นสามารถเรียก ร้องความสนใจจากผู้คนในพื้นที่ไซเบอร์ได้ค่อนข้างมาก จึงกลายเป็นสิ่งที่เข้าใจผิดคิดว่าตนเองกำลังได้รับการยอมรับในความคิด และพฤติกรรมที่แสดงออกไป เช่น ผู้กระทำได้ร่วมโพสต์ต่ามุ่งให้เกิดความเสียหายไม่ว่าจะเป็นในกระทู้ใด ๆ และมีบุคคลมากดไลค์จำนวนมาก ๆ ก็ยิ่งทำให้ผู้กระทำเกิดความเข้าใจผิดว่ามีผู้คนเข้ามาสนับสนุนการกระทำนั้น และยังทำให้ผู้กระทำมีความรู้สึกที่ตนเอง ได้รับความสนใจจากผู้อื่น จึงทำให้เกิดพฤติกรรมในลักษณะนี้ในพื้นที่ไซเบอร์บ่อยครั้งมากยิ่งขึ้น ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้ ถูกเรียกว่าเป็นการสร้างกระแสให้กับตนเอง เพื่อให้ได้รับการยอมรับและ สนับสนุนจากผู้อื่นซึ่งการ ต้องการได้รับความสนใจในพื้นที่ไซเบอร์

การรังแกในโลกไซเบอร์เป็นผลที่ต่อเนื่อง มาจากการกระทำในพื้นที่จริง จากการศึกษา พบว่าการรังแกกันในโลกไซเบอร์นั้นโดยส่วนใหญ่ สืบเนื่องมาจากการรังแกกันในโลกจริงแห่งความเป็นจริงแทบทั้งสิ้น เช่น เกิดการไม่ชอบหน้ากัน การหมั่นไส้กันส่วนบุคคล หรือการมีเหตุทะเลาะเบาะแว้งแล้วนำมาขยายความต่อในพื้นที่ไซเบอร์ต่อเพื่อให้เกิดความเสียหาย ความสะใจต่อบุคคลที่มีประเด็นกันมาก่อนหน้า เนื่องจากลักษณะเฉพาะตัว ของพื้นที่ไซเบอร์สามารถส่งต่อข้อมูลไปสู่คนหมู่มากได้อย่างกว้างขวาง รวดเร็วแบบไม่มีขีดจำกัด จึงนำมาซึ่งความเสียหายที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น⁵⁵

เช่นเดียวกับแนวคิด Berson, Berson & Ferron (2002) ที่สนับสนุนว่าวัยรุ่นที่มีความเสี่ยงที่จะนำไปสู่การมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมผ่านบนพื้นที่ไซเบอร์ หรือเกิดพฤติกรรมกรรมกรังแกกันบนโลกไซเบอร์ได้ เนื่องจากสภาพแวดล้อมในสังคมออนไลน์ มีลักษณะเฉพาะที่ชัดเจน ทำให้การมี

⁵⁵ ญัฐรัชต์ สาเมาะ (2556), การรับรู้ของเยาวชนต่อการรังแกในพื้นที่ไซเบอร์, วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตร มหาบัณฑิต (สังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข), บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล

ปฏิสัมพันธ์กันในโลกของความเป็นจริงและโลกไซเบอร์ มีความแตกต่างกัน ซึ่งลักษณะเฉพาะทางจิตวิทยาของพื้นที่ไซเบอร์นั้น ประกอบด้วยลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

1) ลดความรู้สึกในการสัมผัส (Reduced Sensations)

ถึงแม้ว่าเทคโนโลยี ในปัจจุบันทำให้การสื่อสารในพื้นที่ไซเบอร์สามารถมองเห็นถึงการแสดงทางสีหน้า ภาษากาย สามารถสื่อสาร ได้ทั้งภาพและเสียง ทำให้สามารถพัฒนาความสัมพันธ์ได้ค่อนข้างง่าย แต่สิ่งเหล่านี้ก็ยังมีข้อจำกัดในการเข้าถึงของหลายกลุ่ม เนื่องจากการสื่อสารพื้นที่ไซเบอร์นั้นส่วนใหญ่ เป็นการสื่อสารผ่านการ พิมพ์ข้อความเป็นหลัก ทำให้ลดการเผชิญหน้าโดยตรงซึ่งจะทำให้เยาวชนสามารถแสดงพฤติกรรมที่จะส่งผลต่อความรุนแรงได้มากขึ้น

2) การสื่อสาร ผ่านข้อความ (Texting)

ข้อความถือเป็นสารที่มีประสิทธิภาพในการแสดงออกถึงตัวตน และพฤติกรรม ไม่ว่าจะผ่านอีเมลล์ ห้องสนทนา ข้อความสั้น รวมถึงผ่านเครือข่ายสังคม ออนไลน์ ซึ่งการสื่อสารผ่านข้อความถือเป็นรูปแบบของการสื่อสารที่พบมากที่สุดผ่านการ ใช้ เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากสามารถใช้ได้สะดวก และเสียค่าใช้จ่ายต่ำ อีกทั้งการพิมพ์ ข้อความใดข้อความหนึ่งสามารถนำเสนอความคิด ของผู้ส่งได้เป็นอย่างดี การสื่อสารผ่านข้อความจึง เพิ่มโอกาสให้ผู้กระทำสามารถแสดงพฤติกรรมที่จะนำไปสู่ความรุนแรงได้ง่ายมากขึ้น

3) ความยืดหยุ่นของเอกลักษณ์ (Identity Flexibility)

การหลีกเลี่ยงการเจอกันแบบตัวต่อตัว ส่งผลต่อการรับรู้อยากเห็นเกี่ยวกับการนำเสนอตัวตน ของคนอื่น ๆ ดังนั้นการสื่อสาร ที่มีเฉพาะข้อความทำให้มีทางเลือกในการนำเสนอความเป็นตัวเอง มากขึ้น การแสดงตัวตนจึงเป็นเพียงการแสดงตัวตนเพียงบางส่วน หรือนำเสนอสิ่งที่เป็นจินตนาการ ก็ได้ บางคนก็ใช้เพื่อแสดงบางอย่างที่ไม่เหมาะสม ในบางครั้งก็ทำให้พวกเขาสามารถเปิดเผยปัญหา ส่วนตัวบางอย่างที่ไม่สามารถเปิดเผย หรือปรึกษาผู้อื่นในการเผชิญหน้าแบบตัวต่อตัวได้

4) เปลี่ยนแปลงการรับรู้ (Altered Perception)

การได้พูดคุยกับบุคคลต่าง ๆ ผ่านห้องสนทนา แชต หรืออีเมลล์ ทำให้เกิดจินตนาการผ่านโลกมัลติมีเดีย ที่จะส่งผลต่อการรับรู้ ต่อบางเรื่อง เพราะการสื่อสารผ่านโลกไซเบอร์ทำให้เกิดจินตนาการที่หลุดพ้น ออกจากรูปแบบเดิม ๆ ประสบการณ์จึงส่งผลต่อจิตสำนึกของผู้ใช้พื้นที่ไซเบอร์ในการสื่อสาร

5) สถานะที่เท่าเทียมกัน (Equalized Status)

บนพื้นที่อินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่ทุกคนจะมีสถานะที่เท่าเทียมกัน ทุกคนจะไม่คำนึงถึงสถานะทางเศรษฐกิจ เชื้อชาติ อายุ เพศ ฯลฯ แต่สิ่งที่จะกำหนดอิทธิพลของเรากับคนอื่นก็คือ ทักษะในการสื่อสาร ทักษะในการเขียน คุณภาพของความคิดและความรู้ทางเทคนิคเท่านั้น ดังนั้น การแสดงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับ ความรุนแรงจึงสามารถเกิดขึ้นได้กับทุกคน

6) ระยะห่างของพื้นที่ (Transceded Space)

การสื่อสารผ่านโลกไซเบอร์ สามารถย่อโลกให้แคบลงทำให้คนที่อยู่ห่างกันสามารถสื่อสาร หรือ แสดงพฤติกรรมในลักษณะต่าง ๆ ระหว่างกันได้ ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ไม่สามารถขัดขวางพวกเขาได้ ซึ่งปัจจัยนี้แม้ว่าจะมีประโยชน์ต่อ การสื่อสาร หรือการช่วยเหลือกัน แต่ทางกลับกันก็ส่งผลกระทบต่อทางลบที่ ทำให้คนที่อยู่ในพื้นที่ห่างกัน สามารถทำร้ายกันได้ง่ายมากขึ้นเช่นเดียวกัน

7) การปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ แบบชั่วคราว (Temporal Flexibility)

พื้นที่ไซเบอร์สามารถสร้างพื้นที่ชั่วคราวในการสื่อสารได้ตลอด เครื่องมือในการสื่อสารสามารถ เปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา สามารถเปลี่ยนอีเมลได้เมื่อต้องการ เปลี่ยนชื่อผู้ใช้ได้ตลอดเวลา หรือระบบ บัญชีได้ ทำให้เมื่อเผชิญหน้ากับความรุนแรงก็สามารถจัดการ กับปัญหาได้ หรือในขณะเดียวกันก็เป็น การเพิ่มช่องทางในการถูกระทำความรุนแรงได้เช่นเดียวกัน

8) สังคมที่หลากหลาย (Social Multiplicity)

เป็นที่แน่นอนว่าพื้นที่ไซเบอร์ ทำให้เราสามารถพบเจอ และติดต่อกับผู้คนได้นับร้อยนับพันใน เวลาเดียวกัน การสร้างความสัมพันธ์ จึงมีลักษณะแบบชั่วคราวในระยะเวลาสั้น ๆ การโพสต์ข้อความใน เครือข่ายสังคมออนไลน์ในแต่ละครั้ง จะทำให้มีผู้อ่านจำนวนมากจนนับไม่ถ้วน ทำให้ผู้ใช้มีทางเลือกใน การเจอเพื่อนและศัตรูได้ตลอดเวลา

9) ความสามารถในการควบคุมสื่อได้เอง (Media Disruption)

ในพื้นที่ไซเบอร์ผู้ใช้จะมีความสามารถในการควบคุมสื่อด้วยตนเอง พวกเขาสามารถนำตัวเอง ออกจากพื้นที่ไซเบอร์ได้ทุกเมื่อ ดังนั้น เมื่อผู้ใช้มีความรู้สึกว่าเขาต้องเจอกับความรุนแรง พวกเขา สามารถปิดเครื่อง หรือออกจากพื้นที่เหล่านั้นได้ตลอดเวลา ซึ่งต่างกับพื้นที่จริงที่พวกเขา ไม่สามารถหนี ปัญหาที่เผชิญตรงหน้าได้

10) สามารถบันทึกทุกสิ่งทุกอย่างได้ (Record Ability)

กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ไซเบอร์สามารถบันทึกเก็บไว้ในคอมพิวเตอร์ ได้ทุกอย่าง ไม่ ว่าจะเป็นอีเมล การสนทนา หรือแม้กระทั่งข้อความต่าง ๆ บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ซึ่งแน่นอนเมื่อมี ข้อความ หรือคำพูดบางอย่างที่ส่งผลกระทบต่อความอับอาย หรือกระทบต่อจิตใจ เราย่อมไม่อยากจะให้เกิดกับ ตัวเอง เมื่อเกิดขึ้นเราย่อมหวาดระแวง ดังนั้นบางครั้งผู้ใช้จึงต้องมีความ ระมัดระวัง เพราะสิ่งที่พูด บางครั้งก็จะกลับมาทำร้ายตัวเอง ซึ่งปัจจัยนี้อาจช่วยให้พวกเขามีความ ระมัดระวังในการใช้สื่อหรือ แสดงความคิดเห็นในพื้นที่ไซเบอร์มากขึ้น⁵⁶

⁵⁶ Berson R, L, Berson J, M & Ferron M, J (2002), Emerging Risks of Violence in the Digital Age: Lessons for Educators from an Online Study of Adolescent Girls in the United States, Journal of School Violence [Online], Retrieved on May 20, 2017 From <https://bit.ly/2XLx4y9>

ด้วยลักษณะเฉพาะของพื้นที่ไซเบอร์ตามที่ได้กล่าวมา ทำให้เห็นได้ว่าการสื่อสารในพื้นที่ไซเบอร์นั้นมีทั้งลักษณะด้านบวกที่ทำให้ผู้ใช้สามารถที่จะแสดงพฤติกรรมบางอย่างที่ไม่สามารถแสดงออกในการเผชิญหน้าในโลกจริงได้ สามารถพูดคุยหรือปรึกษาในสิ่งที่ไม่กล้าพูดตรง ๆ ได้ แต่การแสดงพฤติกรรมบางอย่างบนพื้นที่ไซเบอร์ก็ส่งผลทางลบได้เช่นเดียวกัน เนื่องจากตัวตนในพื้นที่ไซเบอร์มักมีลักษณะที่เป็นนิรนาม ทำให้คำพูดเหล่านั้นไม่สามารถที่จะตรวจสอบถึงความจริงหรือความถูกต้องได้ และไม่สามารถที่จะเอาผิดกับผู้มีพฤติกรรมที่ไม่ดีในพื้นที่ออนไลน์ได้ สิ่งเหล่านี้จึงส่งผลให้การกระทำในลักษณะของการรังแกกันบนโลกไซเบอร์กระจายตัวเพิ่มมากขึ้น ในกลุ่มเยาวชน ทำให้พื้นที่ไซเบอร์จึงกลายเป็นช่องทางในดูถูกซึ่งกันและกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางเพศ โจมตีความคิดเห็นของผู้อื่น โดยไม่ต้องระวังในการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ มากเท่ากับโลกของความเป็นจริง⁵⁷

จากการศึกษาสาเหตุของการรังแกกันในโลกไซเบอร์ สามารถสรุปได้เป็น 2 ประเด็นหลัก คือ

1) เกิดจากลักษณะเฉพาะตัวของพื้นที่ไซเบอร์ ทั้งด้านสถานะและการใช้งาน โดยสาเหตุปัจจัยที่เกิดขึ้นจากลักษณะเฉพาะตัวของพื้นที่ไซเบอร์ประกอบด้วย ความเป็นนิรนามของพื้นที่ไซเบอร์จึงทำให้การรังแกกันโดยที่กระทำได้อย่างไม่ต้องยั้งคิด เนื่องจากบนพื้นที่ไซเบอร์นั้นยากที่จะระบุตัวตนที่แน่ชัดของผู้กระทำการมองว่าพื้นที่ไซเบอร์นั้น เปรียบเสมือนพื้นที่สำหรับระบายความรู้สึกส่วนตัวและยังมองว่าเป็นพื้นที่ส่วนตัวของบุคคลนั้น ๆ ที่สามารถกระทำ ได้โดยไม่ต้องคำนึงถึงผลกระทบที่จะตามมา อีกทั้งตัวพื้นที่ไซเบอร์ก็เป็นอีกหนึ่งเครื่องมือที่ทำให้ บุคคลสามารถเข้าไปรังแกผู้อื่นได้ง่ายยิ่งขึ้นเนื่องมาจากเทคโนโลยีการเข้าถึงที่สามารถทำได้ง่ายสะดวกรวดเร็ว ทุกที่ทุกเวลา ขณะที่การรังแกในโลกไซเบอร์ก็เปรียบเสมือนการเรียกร้องความสนใจ สร้างความเชื่อและเข้าใจที่ผิดเกี่ยวกับการเข้าไปมีส่วนร่วมกับการคอมเมนต์ ข้อความ ส่งต่อวิดีโอ ที่เป็นการละเมิดผู้อื่นแล้วมีคนเข้ามาดไลค์ หรือแชร์ข้อมูลต่อ

2) เกิดขึ้นจากสาเหตุที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระทำ หรือการรังแกในพื้นที่จริงไม่ว่าจะเกิดจากความหมั่นไส้กันในเรื่องส่วนตัว หรือมีปัญหากันมาอยู่แล้วในพื้นที่จริง แล้วนำเรื่องราวดังกล่าวมาขยายความ ต่อในพื้นที่ไซเบอร์เนื่องจากพื้นที่ไซเบอร์สามารถส่งต่อ ข้อมูลได้อย่างรวดเร็วในวงกว้างและ สร้างความเสียหายต่อคู่กรณีได้อย่างรุนแรงและต่อเนื่อง โดยสิ่งที่กล่าวมาข้างต้นนี้เกิดจากการสะท้อน มุมมอง ความคิด และประสบการณ์จริงของผู้ที่เคยมีพฤติกรรมกรังแกกันในพื้นที่ไซเบอร์

⁵⁷ เรื่องเดียวกัน

2.4.2.5 ผลกระทบของการรังแกกันในโลกไซเบอร์

จากการศึกษาของ ชูตินาด ศักรินทร์กุล และ อลิสสา วัชรสินธุ (2557) ถึงเรื่อง “ผลกระทบของการรังแกกันในโลกไซเบอร์” สามารถแบ่งผลกระทบได้ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ ผลกระทบต่อบุคคลผู้กระทำผิด ผลกระทบต่อบุคคลผู้ถูกรังแก และผลกระทบต่อบุคคลผู้เป็นทั้งผู้กระทำและผู้ถูกรังแก

กลุ่มแรกที่ 1 คือ กลุ่มผู้กระทำผู้อื่น (Bully) ในกลุ่มนี้จะมีปัญหาด้านจิตใจและพฤติกรรม โดยมีความวิตกกังวล มีภาวะซึมเศร้า มีความคิดที่จะฆ่าตัวตาย และมีปัญหาสุขภาพจิต จากการ ศึกษาในระยะยาวพบว่า การที่บุคคลที่มีพฤติกรรมเป็นผู้กระทำการรังแกผู้อื่นในช่วงวัยเด็ก และวัยรุ่น จะส่งผลให้มีพฤติกรรมเกรี้ยว พฤติกรรมใช้ความรุนแรง และพฤติกรรมต่อต้านสังคมเมื่อโตเป็นผู้ใหญ่

กลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มผู้ถูกรังแก (Victim) พฤติกรรมรังแกกันจะส่งผลให้ผู้ถูกรังแกมีความรู้สึกกลัว ยกตัวอย่างเช่น ในกลุ่มเยาวชน นักเรียน นักศึกษา มีอาจความรู้สึกไม่ปลอดภัยเมื่ออยู่ในโรงเรียน ผลการเรียนตกต่ำ ไม่อยากไปโรงเรียน มีความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองต่ำหรือแม้กระทั่งรู้สึกต่ำกว่าตนเอง ด้อยค่า มีภาวะซึมเศร้า มีความคิดที่จะฆ่าตัวตาย มีปัญหาสุขภาพจิต มีอาการสมาธิสั้น และจากการศึกษาในระยะยาว พบว่า การที่ถูกรังแกในวัยเด็ก จะส่งผลให้มีโอกาสเกิดอาการทางจิตเมื่อผู้ถูกรังแกนั้นเติบโตเป็นผู้ใหญ่ได้ นอกจากนี้ปัญหาด้านจิตใจดังที่กล่าวมาแล้วผู้ถูกรังแกอาจมีปัญหาด้านพฤติกรรมตามมา เช่น มีปัญหาผลการเรียนตกต่ำ มีพฤติกรรมรุนแรง มีโอกาสหันไปใช้ สารเสพติด และมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

กลุ่มที่ 3 คือ กลุ่มที่เป็นทั้งผู้กระทำและผู้ถูกรังแก (Bully-Victim) กลุ่มนี้จัดเป็นกลุ่มที่มีปัญหาด้านจิตใจและพฤติกรรมมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ โดยมีแนวโน้มที่จะมีปัญหาพฤติกรรม ได้แก่ Oppositional Defiant Disorder และ Conduct Disorder เป็นต้น มีอาการเจ็บป่วยทางกายโดยมีสาเหตุมาจากปัญหาทางด้านจิตใจ เช่น อาการปวดท้อง ปวดศีรษะ และมักถูกส่งให้เข้ารับการรักษาทางด้านจิตเวช⁵⁸

การรังแกกันบนโลกไซเบอร์จะส่งผลกระทบต่อผู้กระทำและผู้ถูกรังแกแต่ แต่จะกระทบมากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับบุคลิกและลักษณะ และวิธีการรับมือของแต่ละบุคคล โดยผลกระทบต่อผู้ที่กระทำอาจจะทำให้ผู้กระทำนั้นรู้สึกไม่สบายใจ หรือรู้สึกผิดได้ในภายหลัง แต่สำหรับผู้ถูกรังแกหรือผู้ตกเป็นเหยื่อนั้น ผลกระทบนั้นอาจมีหลายระดับตั้งแต่ผลกระทบต่อตนเองทั้งทางด้านจิตใจและร่างกาย และผลกระทบในระดับปฏิสัมพันธ์ ทางสังคม โดยสามารถแบ่งมิติด้านผลกระทบออกเป็น 2 ระดับดังนี้

⁵⁸ ชูตินาด ศักรินทร์กุล และ อลิสสา วัชรสินธุ (2557), ความชุกของการรังแกและปัจจัยด้านจิตสังคมที่เกี่ยวข้องในเด็กมัธยมต้น เขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่, วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย 59(3), หน้า 221-230

ผลกระทบในระดับบุคคล ผลกระทบจากการรังแกกันบนโลกไซเบอร์ ไม่ว่าจะเป็นการถูกรังแกในรูปแบบใด ย่อมส่งผลกระทบโดยตรงกับตัวผู้ที่ถูกรังแกโดยเฉพาะด้านอารมณ์ ความรู้สึก และจิตใจ เนื่องจากการถูกรังแกในพื้นที่ไซเบอร์ย่อมส่งผล ให้รู้สึกอึดอัดใจ รู้สึกไม่ดี รู้สึกเสียใจ และรู้สึกเจ็บใจ เพราะการกระทำดังกล่าวถือว่าเป็นการ คุกคามพื้นที่และละเมิดสิทธิส่วนบุคคล อีกทั้งผลกระทบในในระดับบุคคลจากการรังแกกัน บนโลกไซเบอร์ ยังส่งผลกระทบในมิติสุขภาพของผู้ถูกรังแกอีกด้วย ซึ่งทำให้ผู้ถูกรังแกเกิด ความเครียด วิตกกังวล หดหู่ และไม่สบายใจ ซึ่งความรู้สึกเหล่านี้ก็จะส่งผลโดยตรงต่อสุขภาพ ของผู้ถูกรังแกในระยะยาว ซึ่งส่งผลเสียตั้งแต่ในระดับน้อยจนถึงมาก เช่น นอนไม่หลับ คิดมาก มีอาการทางจิต หรือในกรณีที่ร้ายแรงที่สุด อาจจะไปสู่ถึงขั้นการฆ่าตัวตาย

ผลกระทบในระดับปฏิสัมพันธ์ทางสังคม โดยส่วนมากแล้วการรังแกกันในโลกไซเบอร์มักส่งผลกระทบต่อผู้ถูกรังแก ในระดับปฏิสัมพันธ์ทางสังคม เนื่องจากการถูกรังแกในพื้นที่ไซเบอร์จะส่งผลให้สังคมมองว่า ผู้ถูกรังแกเป็นคนไม่ดี เพราะการรังแกกันบนโลกไซเบอร์ส่วนใหญ่มักจะเกี่ยวข้องและจุดประสงค์เพื่อมุ่งเน้นในระดับ คนหมู่มากเข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา

ดังนั้น ผลกระทบจากการรังแกกันในโลกไซเบอร์ จึงมักจะส่งผลในระดับการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม การรังแกกันบางรูปแบบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ไซเบอร์ ที่ส่งผลเสียให้กับผู้ถูกรังแกเกิดความอับอาย เสื่อมเสียชื่อเสียงถึงขั้นที่ ไม่กล้าที่จะเข้าสังคม หรือตัดขาดจากสังคมทั้งในระยะสั้นและระยะยาว⁵⁹

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับความรุนแรงเชิงโครงสร้างและความรุนแรงเชิงวัฒนธรรม (Structural Violence and Cultural Violence)

การให้คำนิยามเกี่ยวกับความรุนแรงในเด็กและเยาวชนที่ได้จากการวิจัยที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่า นิยามของความรุนแรงในเด็กและเยาวชนไม่ใช่เป็นเพียงเรื่องของการทำร้ายร่างกายครอบคลุมทั้งการกระทำที่ส่งผลกระทบต่อร่างกาย จิตใจ สังคม เศรษฐกิจ โดยเน้นที่ความตั้งใจของการกระทำทำให้ผู้อื่นกระทำและผู้ถูกรังแกชัดเจน ซึ่งการได้รับผลกระทบจากการกระทำความรุนแรงนั้นก็จะมีทั้งในรูปแบบของบาดแผลและความรู้สึกทางจิตใจ⁶⁰

ตามแนวคิดของ Johan Galtung เขาได้เสนอกรอบแนวคิดเกี่ยวกับความรุนแรงไว้อย่างครอบคลุม โดยเขาพยายามชี้ให้เห็นว่าการก่อร่างสร้างตัวของความรุนแรงนั้นสามารถเกิดขึ้นในหลายพื้นที่ เช่น ความรุนแรงต่อธรรมชาติมนุษย์ สังคม โลก เวลา และวัฒนธรรม ซึ่งในแต่ละพื้นที่ก็มีมิติความ

⁵⁹ เรื่องเดียวกัน

⁶⁰ เพ็ญจันทร์ เซอร์เรอร์ และคณะ. (2551). มิติทางสังคมวัฒนธรรมที่ส่งผลกระทบต่อความรุนแรงในเด็กและเยาวชน. นครปฐม:ฟ้าใสการพิมพ์.

รุนแรงทั้งในเชิงวัตถุประสงค์ที่จับต้องได้ หรือในเชิงนามธรรมที่กระทบต่อจิตใจ จิตวิญญาณ ทั้งในระดับปัจเจก สังคมวัฒนธรรม และระดับโลก หลักการสำคัญของ Johan Galtung ก็คือ ความรุนแรงไม่ใช่สิ่งที่มีในธรรมชาติมนุษย์เช่นเดียวกับการกิน การสืบพันธุ์การพักผ่อน หรืออื่น ๆ แต่ในธรรมชาติมนุษย์มีศักยภาพที่จะสร้างความรุนแรงได้เมื่อตกอยู่ในสภาวะการณ์บางอย่าง ในแง่นี้ความรุนแรงจึงเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นในโครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรมบางลักษณะ ความรุนแรงที่เราเห็นในทางตรง เช่น การตั้งใจทำร้าย ทำลายชีวิตทรัพย์สิน จิตใจของมนุษย์ สัตว์ ธรรมชาติจึงเป็นเพียงแง่มุมหนึ่งของความรุนแรงที่เราเห็นเท่านั้นแต่ภายใต้ความรุนแรงทางตรงเหล่านั้นยังแฝงฝังด้วยความรุนแรงเชิงโครงสร้างและความรุนแรงเชิงวัฒนธรรมอย่างแยกไม่ออก⁶¹

Johan Galtung ได้จัดประเภทความรุนแรงที่เกิดขึ้นในโลกออกเป็น 3 ประเภท คือประเภทแรก ความรุนแรงทางตรง (Direct Violence) หมายถึง การกระทำใน(หรือไม่กระทำ) ที่มีผลให้ตัวเองหรือคนอื่นได้รับบาดเจ็บทางกาย หรือทางจิตใจเป็นความรุนแรงที่เราคุ้นชินกันอยู่ทั่วไปเราบอกได้ไม่ยากกว่าใครทำอะไรกับใคร ใครบาดเจ็บและมากน้อยเพียงใด ความรุนแรงทางตรงจึงเป็นความรุนแรงที่ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจน คนทั่วไปในสังคมเห็นพ้องกันว่าเป็นความรุนแรงเพราะก่อให้เกิดความเสียหายต่อร่างกาย ชีวิตจิตใจ รวมถึงวัตถุ ทรัพย์สินของผู้คน ประเภทที่สอง คือ ความรุนแรงเชิงโครงสร้าง (Structural Violence) ซึ่งความรุนแรงประเภทนี้ไม่ปรากฏชัดเจน แต่หมายถึงโครงสร้างที่ทำให้เกิดความได้เปรียบเสียเปรียบระหว่างคนที่มีความแตกต่างที่ในโครงสร้างที่ต่างกัน โดยโครงสร้างทางสังคมทำให้เกิดความได้เปรียบเสียเปรียบระหว่างคนในสถานภาพหนึ่งกับคนในอีกสถานภาพหนึ่ง ผู้ที่มีอำนาจมากกว่าเอารัดเอาเปรียบผู้ที่อำนาจน้อยกว่า ในกระบวนการปฏิสัมพันธ์และแลกเปลี่ยนระหว่างกัน โครงสร้างสังคมนี้มุ่งเพื่อรักษาสถานภาพของฝ่ายที่ได้เปรียบเชิงอำนาจให้คงความได้เปรียบนั้นไว้และประเภทที่สาม คือความรุนแรงเชิงวัฒนธรรม (Cultural Violence) ซึ่งเป็นความรุนแรงอันเนื่องจากระบบความเชื่อ วิถีชีวิต และปฏิบัติ ที่ฝังแน่นอยู่ในวัฒนธรรมและสืบทอดมายาวนานเช่น ในศาสนา ขนบประเพณี และอุดมคติของสังคม เป็นต้น เช่นเดียวกับความรุนแรงเชิงโครงสร้างความรุนแรงเชิงวัฒนธรรมไม่ได้ทำร้ายบุคคลให้ได้รับบาดเจ็บทางร่างกายและจิตใจโดยตรง แต่มันสนับสนุนรองรับและให้ความชอบธรรมแก่ความรุนแรงทางตรง และความรุนแรงเชิงโครงสร้างทำให้คนเห็นว่าการกระทำบางอย่างแม้จะรุนแรงก็ไม่ถือว่าเป็นความรุนแรงและเป็นสิ่งที่ยอมรับได้ในสังคม⁶²

สำหรับแนวคิดชั้นความรุนแรง (Layers of Violence) นั้น Galtung เปรียบความรุนแรงทั้ง 3 ชนิดเหมือนชั้นดิน 3 ชั้น โดยใช้เกณฑ์ลักษณะความเปลี่ยนแปลงและความคงที่เป็นหลักความรุนแรงทางตรงที่มีตัวบุคคลและเหตุการณ์ที่บอกเห็นอย่างชัดเจนนั้นเปลี่ยนแปลงง่ายที่สุด จึงเป็นชั้นอยู่ตื้นที่สุด

⁶¹ Johan Galtung (2004), *Cultural Violence*. Journal of Peace Research, 27(3), 291-305. 1990.

⁶² Ibid

ในขณะที่ความรุนแรงเชิงโครงสร้างนั้นเป็นเรื่องโครงสร้าง สถาบันที่ค้ำจุนระบบการกดขี่ เอารัดเอาเปรียบ และความไม่เป็นธรรมทั้งหลายซึ่งเป็นส่วนที่เปลี่ยนแปลงช้าและยากกว่า แต่ยังมีเปลี่ยนแปลงให้เห็นอยู่บ้างจึงจัดได้ว่าเป็นความรุนแรงที่อยู่ในชั้นที่ลึกลงมา ส่วนความรุนแรงเชิงวัฒนธรรมนั้นเป็นชั้นที่อยู่ลึกที่สุดทั้งนี้เนื่องจากเป็นความคิด ความเชื่อที่ค่อนข้างฝังแน่นอยู่ในสำนึกของผู้คนในสังคมโดยรวม และดำรงคงมั่น มีความเปลี่ยนแปลงน้อยมากจนเกือบจะถาวรและไม่เปลี่ยนแปลงแม้กาลเวลาผ่านไป⁶³

จากการศึกษาแนวคิดความรุนแรงเชิงโครงสร้างและเชิงวัฒนธรรม กล่าวโดยสรุปได้ว่าหมายถึงความรุนแรงที่เป็นผลอันเนื่องมาจากระบบความเชื่อวิถีชีวิต แนวปฏิบัติที่ฝังแน่นอยู่ในวัฒนธรรมและสืบทอดมายาวนาน เช่น ในศาสนา ขนบประเพณีของสังคม ความรุนแรงจึงเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นในโครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรมบางลักษณะความรุนแรงเชิงวัฒนธรรมไม่ได้ทำร้ายบุคคลให้ได้รับบาดเจ็บทางร่างกายและจิตใจโดยตรง แต่มันสนับสนุนรองรับและให้ความชอบธรรมแก่ความรุนแรงทางตรง และความรุนแรงเชิงโครงสร้างให้คนเห็นว่าการกระทำบางอย่างแม้จะรุนแรงก็ไม่ถือว่ารุนแรง สุดท้ายแล้วความรุนแรงจึงทำให้กลายเป็นเรื่องที่ชอบธรรมและเป็นที่ยอมรับในสังคมโดยรวมซึ่งการศึกษาแนวคิดนี้ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงแนวคิดความรุนแรงเชิงโครงสร้างและวัฒนธรรมที่มีความเชื่อมโยงระหว่างผู้กระทำผิดเหยื่อ และสังคม โดยสังคมนั้นสามารถเป็นตัวผลักดันให้ความรุนแรงเกิดขึ้นได้ อาชญากรรมที่เกิดจากการกระทำผิดในโลกอินเทอร์เน็ตก็เช่นกัน โลกอินเทอร์เน็ตถือว่าเป็นสังคมขนาดใหญ่โดนมมีสื่อและมัลติมีเดียต่าง ๆ เป็นสื่อกลางการเชื่อมต่อระหว่างผู้คน สำหรับการศึกษารณีการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ถ้าสื่อหรือสังคมออนไลน์ยอมรับภาพลามกอนาจารและอนุญาตให้มีการเผยแพร่ข้อความหรือรูปภาพดังกล่าว โดยที่ผู้ถูกกระทำหรือผู้ที่ถูกถ่ายนั้นไม่มีความยินยอม ก็จะทำให้เกิดความเสียหายที่รุนแรงไม่เพียงแค่ผู้ถูกกระทำหรือเหยื่อเท่านั้น อาจจจะรวมถึงครอบครัวเหยื่อ ที่ถือว่าเป็นเหยื่อทางอ้อมอีกด้วย การก่อร่างสร้างตัวของความหมายในลักษณะนี้สอดคล้องกับแนวคิดเรื่องมายาคติ ของ โรลันด์ บาร์ธส์ (Roland Barthes)

2.6 แนวคิดมายาคติและความหมายเชิงสัญลักษณ์เกี่ยวกับความรุนแรง (Mythologies and Signification)

แนวคิดเกี่ยวกับมายาคติ (Myth) และความหมายสัญลักษณ์ (Signified) ของ Roland Barthes (1957) เน้นศึกษาเกี่ยวกับความหมายของสัญลักษณ์ ซึ่งเป็นพื้นที่ซุกซ่อนอุดมการณ์ที่คอยชักใยอยู่เบื้องหลังหรือที่บาร์ธส์เรียกมันว่า "มายาคติ" โดยเขาได้อธิบายเกี่ยวกับกลไกการสร้างมายาคติว่า เป็นการนำเอารหัสทางวัฒนธรรมเข้ามาสวมทับรูปลักษณะและประโยชน์ใช้สอยของวัตถุตามนิยามทางภาษา และทำ

⁶³ เรื่องเดียวกัน

ให้เรื่องราวบางอย่างดูเหมือนว่าเป็นเรื่องปกติ ราวกับเป็นธรรมชาติโดยที่ไม่ต้องตระหนักหรือตั้งคำถามใด ๆ ต่อเรื่องราวนั้น ๆ ซึ่งปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรมก็ถือเป็นสัญลักษณ์ประเภทหนึ่งเพราะมันสื่อความหมายบางประการ แต่ความหมายที่สื่อทางวัฒนธรรมนั้น มีลักษณะเป็นมายาคติเพราะจะถูกกลบเกลื่อนให้มีลักษณะโปร่งใส ไร้เดียงสาเหมือนว่าไม่มีความหมายใด ๆ เกิดขึ้น⁶⁴

ตามทัศนะของบาร์ท มายาคติจึงหมายถึง การสื่อความหมายด้วยความเชื่อทางวัฒนธรรม ซึ่งถูกกลบเกลื่อนให้รับรู้เสมือนว่าเป็นธรรมชาติหรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นกระบวนการของการลวงให้หลงอย่างหนึ่ง แต่ทั้งนี้มิได้หมายความว่า มายาคติเป็นการโกหก หลอกลวงแบบป้อนน้ำเป็นตัวหรือโฆษณาชวนเชื่อที่ปิดบังข้อเท็จจริง มายาคตินั้นไม่ได้ปิดบังลำพังสิ่งใดทั้งสิ้น ทุกอย่างปรากฏต่อหน้าต่อตาเราอย่างเปิดเผย แต่เราต่างหากที่คุ้นเคยกับมันจนไม่ทันสังเกตว่ามันเป็นสิ่งประกอบสร้างทางวัฒนธรรม เราต่างหากที่หลงคิดไปว่าค่านิยมที่เรายึดถืออยู่นั้นเป็นธรรมชาติเป็นไปตามสามัญสำนึก มายาคติไม่ได้เกิดมาจากอากาศธาตุ แต่เป็นผลผลิตทางสังคมวัฒนธรรมของคนกลุ่มหนึ่ง ชนชั้นหนึ่ง หรือหลายกลุ่ม หลายชนชั้นอีกทั้งบาร์ทยังกล่าวด้วยว่า ทุกอย่างบนโลกกลายเป็นมายาคติเพราะจักรวาลมีศักยภาพที่จะกระตุ้นให้มนุษย์สร้างความหมายขึ้นมาได้อย่างไม่สิ้นสุด⁶⁵

จากการศึกษาแนวคิดนั้นสามารถสรุปได้ว่า การที่คนเราคนใดคนหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งในสังคมเชื่อว่าสิ่งที่พวกตนเชื่อสิ่งที่บุคคลปฏิบัติกันนั้นเป็นความจริงเป็นสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม ซึ่งเกิดขึ้นจากการสร้างความหมายให้กับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ทั้งที่ไม่ว่าจะสร้างกันเองในกลุ่มนี้ หรือถูกสร้างมาก่อนแล้วก็ตามซึ่งตามทัศนะของบาร์ทเขาถือว่ามายาคติเป็นกระบวนการชวนให้หลงผ่านรูปแบบการใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ เพื่อก่อให้เกิดความหมายกระบวนการเหล่านี้เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน แท้จริงแล้วเราสามารถสังเกตเห็นได้ แต่เราชินกับมันจนเชื่อว่ามันเป็นความจริงนั่นเอง ดังเช่นโลกไซเบอร์ซึ่งถือว่าเป็นโลกเสมือนจริงที่หลายคนต่างสร้างเรื่องราวใหม่ของตัวเองในการกระทำคามผิด

สำหรับมายาคติเกี่ยวกับความรุนแรงที่ปรากฏในสื่อในแง่มุมมองของการคุกคามทางเพศนั้น ได้ถูกกล่าวถึงในหนังสือ การฉายภาพความรุนแรงต่อผู้หญิงไว้ว่า การอธิบายปรากฏการณ์เกี่ยวกับความรุนแรงในผู้หญิงถูกทำให้กลายเป็นมายาคติตัวอย่าง เช่น การพบว่าชุดความหมายของภาพผู้หญิงในข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ที่เสนอกันบ่อยครั้งที่สุด คือ ภาพของผู้หญิงในฐานะเหยื่อของการถูกล่วงละเมิดทางเพศ โดยมีความหมายในชุดนี้ว่าแต่งตัวยั่วยวน หรือทำตัวเสี่ยงต่อการถูก

⁶⁴ วรณพิมล อังคศิริสรพร (2544), มายาคติ (Mythologies), กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ

⁶⁵ เรื่องเดียวกัน

ล่องละเมิดทางเพศเอง และยังอธิบายต่อด้วยว่าระดับความ แรงเชิงวัฒนธรรมทำให้การกระทำ ความรุนแรงต่อผู้หญิงทั้งที่กระทำต่อร่างกายและจิตใจได้รับการยอมรับและถูกเพิกเฉยจากสังคม⁶⁶

หากจะนำแนวคิดของบาร์ท อธิบายปรากฏการณ์นี้อาจจะกล่าวได้ว่าการกระทำ ความรุนแรงต่อผู้หญิงนั้นกลายเป็นมายาคติที่คนในสังคมมักจะยอมรับกันว่าเป็นเรื่องปกติเป็นเรื่องธรรมดาของครอบครัว ประเด็นเรื่องความรุนแรงในผู้หญิงจึงก่อให้เกิดความหมายในลักษณะดังกล่าวจนชินไปเสียแล้ว ซึ่งมายาคติ ในลักษณะนี้ก็คงไม่ได้แตกต่างอะไรมากกับมายาคติเกี่ยวกับความรุนแรงในกลุ่มวัยรุ่น ซึ่งทุกวันนี้รูปแบบความรุนแรงก็มีวิวัฒนาการไปตามเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงจนเกิดความรุนแรงที่เรียกกันว่า การรังแกกันในโลกไซเบอร์⁶⁷

2.7 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง (Related Theories)

2.7.1 ทฤษฎีการเลือกอย่างมีเหตุผล (Rational Choice Theory)

ทฤษฎีการเลือกมองว่าการละเมิดกฎหมายของคนเช่น ขโมยของ ขายยาเสพติด ยกพวกตีกัน หรือการรังแกกันในโลกไซเบอร์นั้น เกิดจากเหตุผลส่วนตัวหลายเหตุผล รวมถึงความอดอยาก การแค้น ความต้องการ ความโกรธ ความหึงหวง ความคับแค้น ทิฐิ เป็นต้น แต่เมื่อเหตุผลส่วนตัว ได้มีการชั่งน้ำหนักระหว่างการที่ได้มาซึ่งผลประโยชน์และผลที่ตามมาจากการประกอบอาชญากรรมคือบทลงโทษต่างๆ แนวคิดของทฤษฎีการเลือกอย่างมีเหตุผล (Rational Choice Theory) ได้แตกแขนงจากแนวคิดของสำนักดั้งเดิม คือ ทฤษฎีเจตจำนงอิสระนั่นเอง ทฤษฎีการเลือกมองว่าอาชญากรเป็นคนมีเหตุผลในการตัดสินใจ ได้ใช้เหตุผลชั่งน้ำหนักของการกระทำแล้ว พฤติกรรมสามารถควบคุมหรือยับยั้งได้ถ้าอาชญากรกลัวการถูกลงโทษ⁶⁸

แนวคิดของ Cesare Beccaria (1764) ให้นิยามของคนว่าเป็นผู้ที่ยึดหลักสิทธิผลประโยชน์ เป็นคนที่เห็นแก่ตัว และมองตัวเองเป็นหลัก ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องมีการ ลงโทษมาเป็นตัวสกัดให้เกิดความกลัวต่อความผิดที่คิดจะทำ ในขณะที่ทฤษฎีการเลือกมองว่า คนจะละเมิดกฎหมายเมื่อได้ตัดสินใจเสีย เมื่อทบทวน แล้วทั้งด้านปัจจัยส่วนบุคคล (ความต้องการเงิน แค้น ความตื่นเต้น และความสนุกสนาน) และปัจจัยด้านสถานการณ์ เช่น เป้าหมายที่ต้องการ ได้รับการป้องกันเพียงพอจากเจ้าหน้าที่ ตำรวจหรือไม่

⁶⁶ จิตติมาภานุเตชะและคณะ (2548), การฉายภาพความรุนแรงต่อผู้หญิง: วิเคราะห์มุมมองสื่อไทย, กรุงเทพฯ: มูลนิธิสร้างสุขเข้าใจเรื่องสุขภาพผู้หญิง (สคส.)

⁶⁷ เรื่องเดียวกัน

⁶⁸ สุตสงวน สุธีสร. (2547) อาชญวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ดังนั้น ก่อนที่จะเลือกทำผิด อาชญากรผู้ใช้เหตุผล (Reasoning Criminal) ได้ประเมินความเสี่ยงที่จะเกิดด้วยการพิจารณาไตร่ตรองแล้ว และคาดคะเนถึงโทษสถานหนักที่จะได้รับ โดยใช้ค่านิยมของอาชญากรคือ “กล้าได้ กล้าเสีย” เมื่อได้ทบทวนด้วยเหตุผลต่าง ๆ แล้ว เขาจะตัดสินใจที่จะประกอบอาชญากรรมตามประเภทที่ต้องการ ได้มีการชั่งน้ำหนักการกระทำและผลที่จะเกิดขึ้น การชั่งน้ำหนักดังกล่าว อาชญากรอาจจะเลิกล้มความคิดทำผิดก็ได้ ถ้าผล คือถ้าถูกจับได้ การลงโทษจะรุนแรงพิจารณาแล้วได้ไม่คุ้มเสียนั่นเอง เช่น อาชญากรอาจเลิกความคิดที่จะบุกเข้าไปโจรกรรมทรัพย์สินของคนในหมู่บ้าน เพราะไปสังเกตแล้วเห็นรถสายตรวจของตำรวจตรวจตราอยู่ตลอดเวลาอาชญากรจึงย้ายออกไปก่ออาชญากรที่อื่นแทน (Crime Displacement)

การเรียนรู้ (Learning) และประสบการณ์ (Experience) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของโครงสร้างทฤษฎีการเลือก อาชญากรอาชีพ (Career Criminal) รู้จักข้อจำกัดของตนเอง รู้ว่าเมื่อไรควรหยุด เมื่อไรควรเสี่ยง และอาชญากรที่มีประสบการณ์ อาจจะเลิกอาชีพอาชญากร เมื่อเขาเกิดความเชื่อว่า การเสี่ยงในการประกอบอาชญากรรมมีมากกว่าประโยชน์ที่จะได้รับ บุคลิกภาพและวิถีชีวิต (Lifestyle) มีผลต่อการควบคุมตัวเองอย่างยิ่ง เช่นอาชญากรเลือกประกอบอาชญากรรมมากกว่าปฏิบัติตัวตามแนวทางของสังคมเพราะเป็นวิถีชีวิตของเขา

โครงสร้างของอาชญากรรมแนวคิดทฤษฎีการเลือกในการตัดสินใจจะประกอบอาชญากรรมนั้นจะมีองค์ประกอบดังนี้

- 1) จะประกอบอาชญากรรมที่ไหน
- 2) ลักษณะของเป้าหมายเป็นอย่างไร
- 3) หนทางที่จะทำให้การประกอบอาชญากรรมสำเร็จ

จากโครงสร้างดังกล่าวทฤษฎีการเลือกได้ขยายความโครงสร้างแต่ละข้อในความหมายดังต่อไปนี้

1) การเลือกสถานที่ก่ออาชญากรรม (Choosing the Place of Crime) อาชญากรจะเลือกสถานที่ เพราะเขาต้องรู้ว่า สถานที่นั้น เมื่อเขาประกอบอาชญากรรมแล้วเขาจะหนีพ้นการจับกุมของตำรวจได้ ยกตัวอย่างเช่น การเลือกพื้นที่ไซเบอร์ในการรังแกกัน เนื่องจากความเป็นนิรนามของพื้นที่ไซเบอร์ ทำให้อาชญากรหรือผู้กระทำผิดเลือกใช้พื้นที่ตรงนี้

2) การเลือกเป้าหมาย (Choosing Targets) เลือกเป้าหมายเพราะอาชญากรต้องการทำงานของตัวเองให้สำเร็จคือ การเลือกในสิ่งที่ต้องการนั่นเอง เช่น เมื่ออาชญากรสังเกตเห็นพฤติกรรมของบุคคลผู้ใช้โซเชียลมีเดีย มีความประมาท ไม่ระมัดระวัง เช่น ตั้งค่าความโซเชียลของตนเองเป็นสาธารณะ อีกทั้งรับทุกคนเป็นเพื่อน จากพฤติกรรมเหล่านี้ของบุคคล ถือเป็นแรงจูงใจในการเลือกเป้าหมายของอาชญากร

3) เรียนรู้เทคนิควิธีการเป็นอาชญากร (Learning Criminal Techniques) การเรียนรู้เทคนิคช่วยให้หลุดรอดจากการถูกจับกุมได้ เช่น อาชญากรในโลกไซเบอร์ต่างรู้ดีว่าพื้นที่ในโลกไซเบอร์มีความเป็นนิรนาม ไม่จำเป็นต้องให้ข้อมูลที่แท้จริงในโลกไซเบอร์ ฉะนั้น อาชญากรสามารถเป็นใครก็ได้ ชื่ออะไรก็ได้ อยู่ที่ไหนก็ได้ อีกทั้งกฎหมายเกี่ยวกับพื้นที่นิรนามตรงนี้ยังไม่มีครอบคลุม จึงทำให้เป็นช่องโหว่ที่อาชญากรหรือผู้กระทำความผิดใช้เป็นวิธีและแนวทางในการก่ออาชญากรรม อีกทั้งยังสามารถหลีกเลี่ยงจากการถูกจับกุมได้

จะเห็นได้ว่าตามทฤษฎีทางเลือกนั้น จะมีเหตุและผลในการตัดสินใจลงมือก่ออาชญากรรม จากการเลือกสถานที่ เลือกเป้าหมาย และการใช้เทคนิคเพื่อให้การก่ออาชญากรรมสำเร็จและหลบหนีจากการจับกุมได้ การพิจารณาจากแนวทฤษฎีเพื่อหาทางป้องกันอาชญากรรมจะต้องใช้หลักการตัดช่องโอกาสในการกระทำความผิด และโดยใช้กลยุทธ์ในการป้องกันอาชญากรรมจากสถานการณ์ตามแนวคิดทฤษฎีในการป้องกันอาชญากรรมของ Ronald Clarke & Ross Hanel ซึ่งได้แบ่งกลยุทธ์ออกเป็น 4 กลุ่ม คือ

- 1) ถ้าจะประกอบอาชญากรรมต้องอาศัยความพยายามอย่างยิ่งยวด
- 2) เพิ่มความเสี่ยงของการประกอบอาชญากรรม
- 3) ลดประโยชน์ที่จะได้รับจากการประกอบอาชญากรรม
- 4) โน้มน้าวความรู้สึกผิดหรือละอายเมื่อประกอบอาชญากรรม⁶⁹

จากทฤษฎีการเลือกอย่างมีเหตุผล (Rational Choice Theory) นั้นสามารถสรุปได้ว่า อาชญากรหรือผู้กระทำความผิดในโลกไซเบอร์นั้น มีองค์ประกอบ 3 อย่างในการเลือกใช้เหตุผลที่จะก่ออาชญากรรม คือ 1) การเลือกสถานที่ก่ออาชญากรรม เนื่องจากโลกไซเบอร์นั้นมีความเป็นนิรนาม 2) การเลือกเป้าหมาย คือ พฤติกรรมของเหยื่อที่เป็นแรงจูงใจให้ผู้กระทำความผิดคิดที่จะลงมือทำ และ 3) เรียนรู้เทคนิควิธีการเป็นอาชญากร นั่นคือ การตระหนักถึงช่องโหว่ของกฎหมายที่มีต่อพื้นที่ไซเบอร์ จึงทำให้อาชญากรหรือผู้กระทำความผิดกล้าที่จะลงมือ

อย่างไรก็ตามจากแนวคิดของทฤษฎีนี้ ทำให้นำไปถึงตัวเหยื่อหรือผู้เสียหาย ซึ่งบุคคลเหล่านี้มีส่วนเอื้อให้การประกอบอาชญากรรมนั้นประสบความสำเร็จ ดังเช่นทฤษฎีต่าง ๆ ที่จะกล่าวถึงต่อไป

2.7.2 ทฤษฎีกิจวัตรประจำวัน (Routine Activity Theory)

Cohen L, E and Marcus Felson (1979) นักอาชญาวิทยาได้อธิบายถึง “ทฤษฎีกิจวัตรประจำวัน (Routine Activity Theory)” คือ กิจวัตรหรือการกระทำใดของบุคคลที่เกิดขึ้นเป็นประจำสม่ำเสมอ หรือบ่อยครั้ง โดยที่อาจรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว ซึ่งการกระทำที่เป็นประจำจนเป็นกิจวัตรนั้น อาจทำ

⁶⁹ เรื่องเดียวกัน

ให้อาชญากรรมมองเห็นโอกาส หรือช่องโหว่ที่จะก่อเหตุอาชญากรรมได้ เช่น การออกไปทำงานทุก ๆ วัน โดยที่ไม่มีใครอยู่เฝ้าบ้าน อาชญากรหรือผู้กระทำความผิดอาจสังเกตการณ์และเฝ้าดูทุกวันและอาศัยช่องโหว่ที่เจ้าของบ้านไม่อยู่ ก่อเหตุเข้าไปลักทรัพย์ในบ้าน และการสวมใส่เครื่องประดับที่มีราคาแพงแบบเปิดเผยเป็นประจำในขณะที่อยู่ข้างนอก ซึ่งเป็นเหตุให้ล่อตาล่อใจคนร้าย และทำให้เกิดการชิงทรัพย์ได้ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม Cohen L, E and Marcus Felson ยังหมายความรวมถึงลักษณะของบุคคลที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมได้ง่ายด้วย เช่น เด็ก ผู้หญิง หรือคนชรา เป็นกลุ่มเปราะบางที่มีลักษณะทางกายภาพ ร่างกายอ่อนแอเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม⁷⁰

Siegel (2010) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบของอาชญากรรม ซึ่งประกอบด้วย 3 องค์ประกอบที่เหมาะสม ดังนี้

1) เหยื่อ หรือ เป้าหมายที่เหมาะสม (Suitable Target)

องค์ประกอบประการแรกของการเกิดอาชญากรรมคือ เหยื่อหรือเป้าหมายที่เหมาะสม เช่น กลับบ้านคนเดียว ในซอยเปลี่ยวเป็นประจำ มีความเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม และชอบถ่ายรูปหาวบหวิวของตนเองและเผยแพร่ในโซเชียลมีเดียเป็นประจำ ก็จะทำให้มีโอกาสและมีความเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมเช่นกัน

2) ความอ่อนแอของผู้ดูแล (Absence Of Capable Guardian)

องค์ประกอบประการที่สอง คือ ผู้ดูแลไม่อยู่ หรือมีอยู่แต่ไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้ดูแลก็คือ สิ่งใดก็ตามที่สามารถยับยั้งไม่ให้อาชญากรรมเกิด ส่วนใหญ่จะเป็นคน หรืออาจเป็นอุปกรณ์ก็ได้ เช่น ตำรวจลาดตระเวน พนักงานรักษาความปลอดภัย เพื่อนบ้าน คนเฝ้าประตู กล้องโทรทัศน์วงจรปิด และผู้ปกครองไม่ดูแล แนะนำ ควบคุมบุตรหลานอย่างใกล้ชิดในการเข้าสู่โลกไซเบอร์

3) บุคคลที่มีแนวโน้มหรือแรงจูงใจที่จะกระทำความผิด (Likely And Motivated Offenders)

องค์ประกอบประการที่สาม คือ ตัวอาชญากรซึ่งคิดว่าเหยื่อหรือเป้าหมายมีความเหมาะสม และผู้ดูแลอ่อนแอ และตัดสินใจที่จะกระทำความผิด ซึ่งตัวอาชญากรมีเหตุผลหลายประการที่จะกระทำการไป เช่นนั้น เช่น ความยากจน ทิดยาเสพติด เด็กหรือเยาวชนที่ขาดการดูแลเอาใจใส่ แต่ทั้งนี้ นอกจากองค์ประกอบแวดล้อมที่เหมาะสมแก่การประกอบอาชญากรรมแล้ว สิ่งที่สำคัญอีกสิ่งหนึ่ง คือ ความต้องการและสภาพจิตใจของอาชญากรที่มีความประสงค์จะประกอบอาชญากรรม เป็นสิ่งสำคัญที่จะ

⁷⁰ Cohen, L. E, and Felson, M. (1979), Social Change and Crime Rate Trends: A Routine Activity Approach, American Sociological Review, 44 (4), p. 588-608

ทำให้เกิดพฤติกรรมอาชญากรรมขึ้นหากสภาพจิตใจความคิดไม่ได้มีความประสงค์ที่จะทำพฤติกรรมอาชญากรรมก็จะไม่เกิดขึ้น⁷¹

ตามทฤษฎีนี้ หากมี 3 องค์ประกอบครบมากเท่าใด บุคคลหรือทรัพย์สินย่อมจะมีความเสี่ยงสูงที่จะตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม หากต้องการไม่ให้อาชญากรรมเกิดขึ้น หรือต้องการทำให้อาชญากรรมลดลง จะต้องตัดองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งออกไป เช่น การตัดองค์ประกอบตัวเหยื่อที่เหมาะสม (Suitable Target) ออกไป โดยการที่บุคคลไม่ทำให้ตนเองตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมได้ง่าย เช่น การระวังทรัพย์สินมีค่าโดยการเก็บไว้ในตู้เซฟ ไม่ใช่เครื่องประดับที่มีราคาแพงในที่สาธารณะแบบเปิดเผย จนเกินไปก่อนออกจากที่พัก และทำการปิดล็อกหน้าต่างประตูบ้านให้แน่นหนา

นอกจากนี้การเพิ่มองค์ประกอบของผู้ดูแลหรือผู้พิทักษ์ (Capable Guardian) นั้น ควรให้มีประสิทธิภาพ ให้แข็งแกร่ง โดยการเพิ่มการตรวจตรา เช่น เมื่อต้องไปต่างจังหวัดหลายวันให้ฝากบ้านไว้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจให้มีการลาดตระเวนบ่อยขึ้น อีกทั้งการแสดงตัวของเจ้าหน้าที่ตำรวจยังเป็นการยับยั้งและส่งผลต่อแรงจูงใจของอาชญากร (Motivated Offenders) ที่จะก่อเหตุลดน้อยลงหรือไม่กล้าก่อเหตุ และการที่ผู้ปกครองหมั่นดูแลสอดส่องแนะนำ และให้ความรู้เด็กและเยาวชน ในเรื่องวิธีการที่เหมาะสมในการเข้าสู่โลกโซเชียลเบอร์และภัยอันตรายที่อยู่ในโลกโซเชียล จะช่วยลดโอกาสเสี่ยงของเด็กและเยาวชนในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมได้⁷²

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

⁷¹ Siegel, L. J. (2018). Criminology: Theories Patterns, & Typologies (13th ed.). Lowell, Massachusetts: Cengage Learning.(Siegel & Senna, 2018)

⁷² Ibid

แผนภาพที่ 3 องค์ประกอบ 3 ประการในการเกิดอาชญากรรม ตามทฤษฎีกิจวัตรประจำวัน
(Routine Activity Theory)

ที่มา: Siegel, L. J (2018)

จากทฤษฎีกิจวัตรประจำวัน (Routine Activity Theory) สามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบ การเกิดอาชญากรรมประกอบด้วย 1) เหยื่อ หรือ เป้าหมายที่เหมาะสม (Suitable Target) กล่าวคือ ผู้ตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ซึ่งมีพฤติกรรม เช่น ตั้งค่าโซเชียลมีเดียของตนเองเป็นสาธารณะ และรับทุกคนเป็นเพื่อน ซึ่งถือเป็นการเปิดช่องโอกาสให้เกิดความเสี่ยงเนื่องจากมีความประมาทไม่ระมัดระวังตัวเองในการใช้โซเชียล จึงมีแนวโน้มทำให้เกิดการตกเป็นเหยื่อ และการเผยแพร่รูปที่ไม่เหมาะสมของตนเองในโซเชียลมีเดียเป็นประจำ สามารถทำให้บุคคลนั้นตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมหรือการกระทำผิดได้ง่าย 2) ความอ่อนแอของผู้ดูแล (Absence of Capable Guardian) กล่าวคือ ครอบครัว ผู้ปกครอง คนใกล้ชิด ขาดการดูแล สอดส่องพฤติกรรมของบุตรหลาน หรือคนใกล้ชิดของเราในการเข้าสู่โลกไซเบอร์ อีกทั้ง ต้องให้คำแนะนำให้ตระหนักถึงการใช้สื่อโซเชียลมีเดียอย่างเหมาะสม และรับรู้ถึงภัยอันตราย 3) บุคคลที่มีแนวโน้มหรือแรงจูงใจที่จะกระทำความผิด (Likely and Motivated Offenders) กล่าวคือ สิ่งที่เปิดการเปิดช่องโอกาสและกระตุ้นให้อาชญากรหรือผู้กระทำผิดเกิดความต้องการที่จะก่ออาชญากรรม เช่น ความเป็นนิรนามของพื้นที่ไซเบอร์

2.7.3 ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของเหยื่อหรือเหยื่อเป็นผู้กระตุ้นให้เกิดอาชญากรรม (Theory of Victim Precipitation)

ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของเหยื่อ (Victim Precipitation) เป็นทฤษฎีที่นำมาจากแนวคิดเหยื่ออาชญากรรม โดยอยู่ในประเภทของเหยื่ออาชญากรรม ซึ่งเป็นเหยื่อที่มีความผิดมากกว่าอาชญากร (The Victim More Guilty than the Offender) โดย Marvin Wolfgang (1957) ซึ่งได้อธิบายว่าเหยื่อบางคนเป็นตัวกระตุ้น ทำให้ตนเองเผชิญกับเหตุการณ์ที่นำไปสู่การบาดเจ็บ หรือความตายได้ ซึ่งตัวเหยื่อเองอาจมีพฤติกรรมแสดงออกมาหรือนิ่งเฉยก็ได้

จากการวิเคราะห์ทฤษฎีดังกล่าว กล่าวโดยสรุปคือ บุคคลผู้เป็นเหยื่ออาจเป็นผู้ริเริ่มให้เกิดการกระทำผิด ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมซึ่งเป็นผลให้เกิดการบาดเจ็บหรือเสียชีวิต การริเริ่มในทางอ้อมเหยื่ออาจแสดงพฤติกรรมโดยไม่รู้ตัว (ไม่รู้สำนึก) หรือมีลักษณะการแสดงออกบางประการที่ทำให้เกิดหรือส่งเสริมให้เกิดการกระทำผิด ไม่ว่าจะการทำร้าย หรือล้วงละเมิดทางเพศ ซึ่งสามารถนำมาเชื่อมโยงกับการศึกษาเรื่องการรังแกในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศได้ เช่น ในกรณีที่ฝ่ายผู้ถูกระทำยินหรือเหยื่อยั่วยุ ยั่วยวน ให้ผู้กระทำถ่ายรูปตัวเองในเชิงลามกอนาจาร และเผยแพร่ในโลกอินเทอร์เน็ต และทำการเรียกร้องสิทธิการถูกคุกคามในภายหลัง จากการกระทำดังกล่าวนี้ ทำให้ทราบว่าเหยื่อก็สามารถที่จะมีส่วนร่วมในอาชญากรรมจากการกระทำผิดในโลกอินเทอร์เน็ตได้เช่นกัน⁷³

2.7.4 ทฤษฎีการควบคุมตนเอง (Self Control Theory)

Gottfredson และ Hirschi (1990) ได้สร้างทฤษฎีทั่วไปของอาชญากรรมเป็นการอธิบายการควบคุมตนเองที่มีผลต่อการก่ออาชญากรรม

Gottfredson และ Hirschi ได้ให้ความหมายอาชญากรรมว่า “การกระทำด้วยกำลังหรือการฉ้อโกงในการแสวงหาความสนใจของตนเอง” ผู้ที่มีการควบคุมตนเองต่ำมีโอกาสกระทำผิดหรือก่ออาชญากรรมได้สูง การควบคุมตนเองไม่ได้หมายความว่า พฤติกรรมของตนเองถูกกำหนด และผู้ที่มีการควบคุมตนเองต่ำ นอกจากนี้นี้จะมีแนวโน้มในการก่ออาชญากรรมสูงแล้ว ยังมีการกระทำอื่น ๆ ที่เบี่ยงเบนและเสี่ยงสูงด้วย เช่น การดื่ม เสพยา การพนันเห็นว่าผู้กระทำผิดทางอาญา และการกระทำผิด แสวงหาความตื่นเต้น ใช้จ่ายอย่างไม่ฉลาด เป็นต้น เขาไม่รู้สึกละอายต่อการกระทำเบี่ยงเบนและเสี่ยงเช่นนั้น ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับการก่ออาชญากรรมอย่างใกล้ชิด

Gottfredson และ Hirschi อธิบายว่าการขาดการควบคุมตนเองได้แก่ ลักษณะดังต่อไปนี้ คือ

- 1) กระตุ้นง่าย (Impulsive)
- 2) ชอบการเสี่ยง (Risk –Taker)

⁷³ Marvin Wolfgang (1957). Victim-precipitated Criminal Homicide, Journal of Criminal Law, Criminology and Police Science 48, p. 1-11.

3) ไม่คงที่และไม่มีจุดยืน (Unstable and unfocused)

4) ไม่อดทน (Impatient)

5) เอาตนเองเป็นศูนย์กลาง (Self-centered)⁷⁴

สำหรับทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเองนั้น มีหลายทฤษฎีด้วยกัน เช่น

การควบคุมตนเองตามทฤษฎีจิตวิทยาวิเคราะห์ของ Sigmund Freud (1937) ซึ่งเชื่อว่าบุคคลทั่วไปจะมีแรงขับอยู่ภายในตนเอง มีลักษณะเป็นจิตไร้สำนึก พร้อมจะแสดงออกตามความต้องการเสมอ หากขาดการควบคุมยับยั้ง ดังนั้น มนุษย์จึงจำเป็นต้องได้รับการอบรมปมนิสัย เพื่อให้สามารถควบคุมตนเองได้ในระดับทั่วไป และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข⁷⁵

สำหรับการควบคุมตนเองตามทฤษฎีของ Walter C. Reckless (1943) เชื่อว่า คนเรามีพลังที่ผลักดันจากภายในให้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ซึ่งอาจจะเกิดจากปัจจัยต่าง ๆ ภายนอก เช่น ความยากจน หรืออาจเกิดจากปัจจัยภายนอกเมื่อเราเผชิญกับสถานการณ์และปัญหาต่าง ๆ ดังนั้น Walter C. Reckless จึงเสนอทฤษฎีในการควบคุมตนเองไว้ดังนี้

การควบคุมจากภายใน ได้แก่ ความสำนึกที่สามารถยับยั้งควบคุมตนเองได้ ความสำนึกที่ติดตามความเคารพตนเอง มโนธรรมที่ได้รับการพัฒนาอย่างดี ความอดกลั้นต่อความคับข้องใจ ความสามารถในการต่อสู้กับอารมณ์ฝ่ายต่ำ ความสำนึกรับผิดชอบ ความมุ่งมั่นต่อเป้าหมาย การหาความพึงพอใจอย่างอื่นชดเชย การให้เหตุผลในการถ่วงความเครียด เป็นต้น

การควบคุมจากภายนอก ได้แก่ ความยึดมั่นในจารีตประเพณี ความคาดหวังของสังคม ภาระผูกพันที่ต้องปฏิบัติตามปทัสฐานของสถาบัน ความรับผิดชอบตามที่ได้รับมอบหมาย โอกาสที่จะได้รับการยอมรับ และความสำนึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มที่ตนสังกัดอยู่ หรือใช้หลักการและแนวคิดการควบคุมตนเองตามหลักพุทธศาสนา อันได้แก่ หิริ และ โอตตปปะ

หิริ คือ ความละเอียดต่อการกระทำผิดที่เกิดขึ้นภายในใจของคน ส่วน โอตตปปะ คือ ความเกรงกลัวต่อผลแห่งการกระทำผิดชั่วร้าย ต่อการรู้เห็นของผู้อื่น⁷⁶

⁷⁴ Gottfredson, M. R., & Hirschi, T. (1990). *A General Theory of Crime*. Stanford, CA: Stanford University Press.

⁷⁵ ศรีเรือน แก้วกังวาน. (2539). *ทฤษฎีจิตวิทยาบุคลิกภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 4, กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน.

⁷⁶ ประภาพร คนชื่อ (2552), *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความสามารถในการควบคุมตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2*, ปริญญาโทเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ [ออนไลน์], 11 มีนาคม 2560 แหล่งที่มา http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Ed_Re_Sta/Prapaporn_K.pdf

จากทฤษฎีการควบคุมตนเองสามารถสรุปได้ว่า บุคคลที่มีการควบคุมตนเองต่ำจะมีความเสี่ยงสูงในการกระทำผิดหรือเข้าสู่การประกอบอาชญากรรม กล่าวคือผู้ที่รังแกคนอื่นในโลกไซเบอร์ เช่น พุดจา ล่อแหลมในเชิงลามกหรือบังคับให้อีกฝ่ายกระทำกิจกรรมในเชิงอนาจารเมื่อเห็นว่าอีกฝ่ายเป็นเด็ก ผู้หญิง หรือผู้ที่อ่อนแอกว่า เพื่อตอบสนองในความตื่นเต้น ความเสี่ยงหรือความท้าทายของตนเอง ฉะนั้น ผู้กระทำผิดหรือผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนดังกล่าวควรที่จะมีความยับยั้งชั่งใจ โดยมีการควบคุมตนเองที่สูง ทั้งจากภายนอกและจากภายใน เช่น ปฏิบัติตามหลักพุทธศาสนา “hiriโอตตปปะ”

2.7.5 ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกัน (Protection Motivation Theory)

ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกัน (Protection Motivation Theory) ได้รับการพัฒนาขึ้นโดย Ronald W. Rogers (1975) ทฤษฎีนี้มีส่วนประกอบร่วมกันระหว่างแบบ แผนความเชื่อด้านสุขภาพ (Health Belief Model) และทฤษฎีความคาดหวังในความสามารถตนเอง (Self-Efficacy Theory) ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันได้รับการพัฒนาขึ้นเพื่อช่วยสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความกลัวของบุคคล โดยกำหนดตัวแปรที่ทำให้บุคคลเกิดความกลัว 3 ตัวแปรคือ การรับรู้ความรุนแรงของภัย (Perceived Severity) การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการถูกคุกคาม (Perceived Vulnerability) และความคาดหวังในประสิทธิภาพของการตอบสนอง (Response Efficacy) ซึ่งต่อมาได้รวมตัวแปรความคาดหวังในความสามารถของตนเอง (Self-Efficacy) เพิ่มขึ้น⁷⁷ R. W. Rogers (1983) อธิบายถึงกระบวนการที่ทำให้เกิดการรับรู้ในภาพรวมของบุคคลประกอบไปด้วยกระบวนการประเมินภาวะคุกคาม (Threat Appraisal) และกระบวนการปรับตัวและรับมือ (Coping Appraisal) จะเป็นตัวเชื่อมโยงไปสู่การเปลี่ยนแปลงความตั้งใจและพฤติกรรมต่อไป⁷⁸

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

⁷⁷ Rogers, R.W (1975), A Protection Motivation Theory of Fear Appeals and Attitude Change, The Journal of Psychology, 91

⁷⁸ Rogers, R.W (1983), Cognitive and Physiological processes in Fear Appeals and Attitude Change: A Revised Theory of Protection Motivation

แผนภาพที่ 4 กระบวนการรับรู้ตามทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกัน จาก A Schematic Representation of the cognitive mediating processes of Protection Motivation Theory

ที่มา: R.W. Rogers (1983)

ทฤษฎีแรงจูงใจในการป้องกันเป็นหนึ่งในทฤษฎีที่ถูกนำมาใช้ในการทำนายพฤติกรรมด้านความปลอดภัยของแต่ละและพฤติกรรมในการนำเทคโนโลยีมาใช้ป้องกันภัย โดยงานวิจัยในอดีตแสดงให้เห็นว่าการประเมินภัยคุกคามและการประเมินความสามารถในการจัดการกับภัยคุกคามเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมการรักษาความปลอดภัยในสถานที่ทำงานและที่บ้าน⁷⁹

จากทฤษฎีแรงจูงใจในการป้องกัน สรุปได้ว่าเมื่อบุคคลเจอกับภัยความกลัว จะเกิดบุคลิกของแต่ละบุคคลในการปรับตัวและรับมือกับความหวาดกลัวนั้น ๆ ซึ่งสามารถนำมาอธิบายกับกับการตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ได้ว่า เมื่อบุคคลผู้ตกเป็นเหยื่อ อยู่ในสถานการณ์ถูกรังแกในโลกไซเบอร์ โดยที่ถ้าผู้ตกเป็นเหยื่อเอง ได้แสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสม เช่น พฤติกรรมที่เป็นส่วนกระตุ้นให้ผู้กระทำผิดหรือผู้รังแก ต้องการที่จะกระทำผิดโดยมีแรงจูงใจคือผู้ตกเป็นเหยื่อ เมื่อผู้ตกเป็นเหยื่อหวาดกลัวจากนั้นจะแสดงพฤติกรรมโดยการนำตนเองออกจากจุดนั้น โดยการปิดเครื่องมือถือสื่อสารที่จะสามารถรับรู้การคุกคามนั้น ซึ่งถือว่าเป็นวิธีการป้องกันเบื้องต้น ทั้งนี้ แรงจูงใจในการป้องกันจะขึ้นอยู่กับบุคลิกและพฤติกรรมของของแต่ละบุคคลในการประเมินภัยคุกคามและความสามารถในการจัดการภัยนั้น ๆ

2.7.6 ทฤษฎีเกี่ยวกับบุคลิกภาพ (Big Five Personality Theory)

จากการพัฒนาของ Costa And Mc Crea (1992) อธิบายองค์ประกอบแต่ละด้านของบุคลิกภาพ ซึ่งเป็นลักษณะประจำตัวของมนุษย์ โดยมี 5 ลักษณะ คือ 1) บุคลิกภาพแบบเปิดเผย (Extraversion) 2) บุคลิกภาพแบบหวุ่นไหว (Neuroticism) 3) บุคลิกภาพแบบประนีประนอม

⁷⁹ ศิริรัตน์ ศรีสว่าง. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันภัยจากอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ของผู้ใช้คอมพิวเตอร์. วิทยานิพนธ์ตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

(Agreeableness) 4) บุคลิกภาพแบบมีจิตสำนึก (Conscientiousness) และ 5) บุคลิกภาพแบบเปิดรับประสบการณ์ (Openness)⁸⁰

ตารางที่ 4 คำอธิบายลักษณะบุคลิกภาพ

ประเภท	ลักษณะบุคลิกภาพ
บุคลิกภาพแบบเปิดเผย (Extraversion)	ลักษณะของบุคคลที่ถูกปลุกปั่นได้ง่าย มีความเป็นกันเอง ชอบติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น เป็นคนช่างพูดช่างเจรจา กล้าแสดงออกในความคิดของตนเอง และแสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึกสูง
บุคลิกภาพแบบประนีประนอม (Agreeableness)	ลักษณะของบุคคลที่มีความสุภาพ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ซื่อสัตย์สุจริต มีไหวพริบ เข้าใจและเห็นใจผู้อื่น
บุคลิกภาพแบบมีจิตสำนึก (Conscientiousness)	ลักษณะของบุคคลที่มีความตั้งใจในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เป็นผู้มีระเบียบวินัย มีความแม่นยำ มีความรับผิดชอบ สามารถทำตามคำสั่งให้สำเร็จไปได้ด้วยดี
บุคลิกภาพแบบหวั่นไหว (Neuroticism)	บุคลิกภาพแบบหวั่นไหว คือ องค์ประกอบของบุคลิกภาพด้านอารมณ์ในการตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ
บุคลิกภาพแบบเปิดรับ ประสบการณ์ (Openness)	ลักษณะของบุคคลที่มีความรอบรู้ มีสติปัญญาในการปฏิบัติงาน มีจินตนาการ มีความคิดสร้างสรรค์ ยอมรับความคิดของคนอื่น ยึดหลักความจริง ชอบศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ มีความสนใจในเรื่องของสังคมและวัฒนธรรม

ที่มา: McCrae and Costa (1992)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สำหรับทฤษฎีเกี่ยวกับบุคลิกภาพนั้น เป็นทฤษฎีที่เชื่อมโยงเกี่ยวข้องกับทฤษฎีแรงจูงใจในการป้องกัน สามารถสรุปได้ว่าบุคลิกของมนุษย์ประกอบด้วย 5 บุคลิกตามที่กล่าวข้างต้น ซึ่งผู้ตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ มักจะมีพฤติกรรมไม่ระมัดระวังตัว มีความประมาท เช่น การเปิดรับบุคคลที่ไม่รู้จักเป็นเพื่อนทาง โซเชียลมีเดีย หรือการที่ตั้งค่าโซเชียลมีเดียของตนเองเป็นสาธารณะ ซึ่งสามารถเทียบกับบุคลิกและลักษณะนั้นตรงกับบุคลิกของบุคคลประเภทแบบหวั่นไหวและเปิดรับ จึงเป็นปัจจัยให้บุคคลกลุ่มนี้มีความเสี่ยงที่จะตกเป็นเหยื่อได้ง่าย

⁸⁰ Costa, P.T and McCrae, R. R. (1992). Four ways five factors are basic, Personality and Individual Differences, 13, p. 653-665.

2.8 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรังแกกันในโลกไซเบอร์ (Related Laws)

2.8.1 กฎหมายในประเทศไทย

2.8.1.1 พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

การรังแกกันในโลกไซเบอร์เป็นการที่บุคคลทำการส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ เช่น ข้อความ ภาพ อื่นส่งผลกระทบต่อสภาวะทางจิตใจของผู้ถูกรังแก เช่น เกิดความรู้สึกด้อยค่า มีปมด้อย หดหู่ ซึมเศร้า เสียใจ เป็นต้น หากพิจารณาพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ของไทยจะพบว่าไม่ได้มีฐานความผิดเฉพาะสำหรับกรณีการรังแกออนไลน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งก็ตามพบว่าไม่มีบางมาตรา เช่น มาตรา 14 ที่สามารถนำมาปรับใช้เพื่อการคุ้มครองสิทธิของผู้ถูกรังแกโดยการเผยแพร่ภาพลามกอนาจารของผู้อื่นทำให้ผู้อื่นอับอายหรือถูกดูหมิ่น กรณีนี้อาจปรับใช้มาตรา 14(4) สำหรับการโพสต์ข้อความเกี่ยวกับผู้อื่นที่เป็นข้อมูลปลอมหรือเท็จอาจเข้าองค์ประกอบความผิดมาตรา 14 หรือ (2) ได้หากข้อความดังกล่าวไม่ได้มีลักษณะข้อมูลปลอมหรือเท็จแม้ว่าจะส่งเป็นผลเป็นการเหยียดหยาม สบประมาทผู้อื่นทางออนไลน์ เช่น การส่งข้อความหยาบคาย ด่าทอทำให้กระทบกระเทือนจิตใจผู้อื่นเช่นนี้ไม่อาจปรับใช้มาตรา 14 หรือ (2) ได้⁸¹

2.8.1.2 พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560

(ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

เนื้อหาสำคัญในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ระบุถึงเหตุผลที่ต้องมีการแก้ไข พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ฉบับปัจจุบันว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 มีบทบัญญัติบางประการที่ไม่เหมาะสมต่อการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ในปัจจุบัน ซึ่งมีรูปแบบการกระทำความผิดที่มีความซับซ้อนมากขึ้นตามพัฒนาการทางเทคโนโลยี ซึ่งเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว” สำหรับเนื้อหา ของพระราชบัญญัตินี้ตั้งกล่าวว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) มีสาระสำคัญบางมาตราที่สามารถนำมาปรับใช้กับการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ได้ดังนี้⁸²

มาตรา 12 การเข้าถึงระบบ หรือข้อมูลด้านความมั่นคงโดยมิชอบการเข้าถึงระบบหรือข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือล่วงรู้มาตรการการป้องกัน หรือดักจับข้อมูลคอมพิวเตอร์ ถ้าไม่เกิดความ

⁸¹ คนาริพ ทองรวีวงศ์ (2558), มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิบุคคลจากการกลั่นแกล้งรังแกออนไลน์ซึ่งนำไปสู่การฆ่าตัวตาย: ศึกษากรณีกฎหมายความปลอดภัยไซเบอร์ (CYBER-SAFETY ACT) ของรัฐ NOVA SCOTIA, เอกสารหลังการประชุมวิชาการระดับชาติ (E-Proceedings) [ออนไลน์], 11 มีนาคม 2559 แหล่งที่มา <https://bit.ly/2lBhNk5>

⁸² คนุต์มเชษฐ์ นพาลัย (2560), ปัญหาทางกฎหมายในการปรับใช้กับการรังแกบุคคลจากสื่อเครือข่ายสังคมออนไลน์, วิทยานิพนธ์ของการศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

เสียหาย มีโทษจำคุก 1-7 ปี และปรับ 20,000 บาท ถึง 140,000 บาท ในกรณีเกิดความเสียหาย จำคุก 1-10 ปี และปรับ 20,000 บาท ถึง 200,000 บาท และถ้าเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย จำคุก 5-20 ปี และปรับ 100,000-400,000 บาท

มาตรา 14 นำข้อมูลที่ผิดพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ เข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งข้อมูลที่ขัดต่อพระราชบัญญัตินี้ หมายความว่ารวมถึง ข้อมูลปลอม ทูจริต หรือหลอกลวง รวมถึงข้อมูลใดๆ ที่มีลักษณะเป็นเท็จ ซึ่งอาจสร้างความเสียหายต่อบุคคลอื่นได้ ในกรณีข้อมูลดังกล่าวถูกนำไปใช้อาจสร้างผลกระทบต่อความมั่นคงปลอดภัย หรือการก่อการร้ายตาม มาตรา 12 ข้อมูลในลักษณะของสื่อลามกอนาจารซึ่งประชาชนอาจเข้าถึงได้ รวมถึงการเผยแพร่ หรือ การส่งต่อข้อมูลโดยรู้ว่าการเผยแพร่ หรือการส่งต่อข้อมูลดังกล่าวเป็นความผิดกรณีการกระทำนั้น ส่งผลถึงประชาชน มีโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 1 แสนบาทหรือทั้งจำ ทั้งปรับ ถ้ากรณีการ กระทำนั้นส่งผลต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง จำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้ง ปรับ ทั้งนี้ ความผิดดังกล่าวเป็นความผิดอันยอมความได้

มาตรา 16 การตัดต่อ เติม ตัดแปลงภาพ มีใจความสำคัญว่า “ตัดต่อ เติม ตัดแปลงภาพผู้อื่น หรือผู้ตาย นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ ที่ประชาชนทั่วไปเข้าถึงได้ ทำให้เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นถูกเกลียดชัง และได้รับความอับอาย จำคุกไม่เกิน 3 ปี และปรับไม่เกิน 200,000 บาท”

2.8.1.3 ร่างพระราชบัญญัติป้องกันข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.....

การเก็บรวบรวมการใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลจะกระทำได้อาจต้องได้รับความยินยอมของเจ้าของข้อมูลนั้น โดยผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่ดูแลรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลมิให้ ข้อมูลนั้นสูญหาย ถูกแก้ไข หรือเปลี่ยนแปลงและดูแลข้อมูลนั้นให้มีความถูกต้อง ครบถ้วน และเป็น ปัจจุบัน ในการเก็บรวบรวม ใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่แตกต่างกับวัตถุประสงค์ที่กฎหมาย กำหนดมิได้ เว้นแต่เข้าข้อยกเว้นตามกฎหมายการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่ ได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล จะต้องเป็นกรณีที่เป็น การปฏิบัติตามกฎหมาย เป็นไปเพื่อประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลเองและไม่สามารถขอความยินยอมได้ในเวลานั้น เป็นไปเพื่อประโยชน์เกี่ยวกับชีวิต สุขภาพ หรือความปลอดภัยของเจ้าของข้อมูล และเป็นไปเพื่อ ประโยชน์แก่การสอบสวนของพนักงานสอบสวนตามกฎหมาย ทั้งนี้ให้คณะกรรมการมีอำนาจประกาศ กำหนดประมวลจริยธรรมเพื่อให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องปฏิบัติตามเกี่ยวกับการคุ้มครองการ เก็บรักษา วิธีการลบ หรือทำลายเมื่อหมดความจำเป็นตามวัตถุประสงค์การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่ถูกต้อง ไม่เลือกปฏิบัติ ไม่ผิดกฎหมาย หรือวัตถุประสงค์ หรือผิดไปจาก ความยินยอมของเจ้าของข้อมูลนั้น ตามมาตรา 17 ประกอบกับมาตรา 18

1) การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ส่วนบุคคลจากบุคคลอื่นหรือจากแหล่งอื่นที่ไม่ใช่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลนั้นไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับ

ยกเว้นตามที่กฎหมายกำหนด ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางเพศ ประวัติอาชญากรรมหรือการกระทำผิดหรือได้รับโทษใดๆ ประวัติสุขภาพ เป็นที่อาจจะทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง หรืออาจก่อให้เกิดความรู้สึกเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม หรือความไม่เท่าเทียมกันแก่บุคคลใดนั้นไม่ได้เว้นแต่จะเข้าข้อยกเว้นตามกฎหมาย ตามมาตรา 19 ถึงมาตรา 23

2) การใช้และการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ห้ามมิให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในความครอบครอง หรือควบคุมดูแลของตนโดยไม่ได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากเจ้าของข้อมูล รวมทั้งห้ามมิให้เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลไปยังประเทศที่มีได้มีบทบัญญัติในการให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล หรือมีแต่บทบัญญัติของกฎหมายในประเทศนั้นมีมาตรการในการให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในสาระสำคัญต่ำกว่าบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้โดยไม่ได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากเจ้าของข้อมูลนั้น เว้นแต่จะเข้าข้อยกเว้นที่กฎหมายกำหนด ตามมาตรา 24 ประกอบมาตรา 25

3) สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลนั้นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตน ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือขอให้เปิดเผยถึงการได้มาซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวที่ตนไม่ได้ให้ความยินยอม อีกทั้งเจ้าของข้อมูลมีสิทธิขอให้ลบ หรือทำลายข้อมูลกรณีผู้ควบคุมข้อมูลไม่ปฏิบัติตามกฎหมายแห่งพระราชบัญญัตินี้ เจ้าของข้อมูลมีสิทธิจะขอตรวจสอบข้อมูลจากผู้ควบคุมข้อมูล โดยให้มีความถูกต้องและสมบูรณ์ และไม่ก่อให้เกิดการเข้าใจผิด ผู้ควบคุมข้อมูลจะต้องปฏิบัติตามคำขอที่เจ้าของข้อมูลนั้นร้องขอ และจะปฏิเสธได้เฉพาะกรณีที่กฎหมายกำหนด กรณีที่มีผู้เก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยฝ่าฝืนกฎหมายทำให้เจ้าของข้อมูลนั้นได้รับความเสียหาย ผู้นั้นต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น เว้นแต่จะเข้าข้อยกเว้นตามที่กฎหมายกำหนด ถ้าการกระทำดังกล่าวเกิดจากการกระทำในทางการที่จ้างของลูกจ้างของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลใด บุคคลนั้นต้องร่วมรับผิดชอบกับลูกจ้างด้วย ตามมาตรา 26 ถึงมาตรา 31

4) การร้องเรียนได้กำหนดให้มีคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญซึ่งแต่งตั้งโดยคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูล ส่วนบุคคลมีอำนาจหน้าที่พิจารณาเรื่องร้องเรียน ตรวจสอบการกระทำใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล โกล่เกลี่ยข้อพิพาทเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งปฏิบัติการอื่นตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด

5) ความรับผิดทางแพ่งได้มีการแก้ไขข้อยกเว้นรับผิดของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล โดยจากข้อยกเว้นกรณีของการปฏิบัติตามคำสั่งของรัฐบาล หรือเจ้าพนักงานของรัฐ เป็นการปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย

6) บทกำหนดโทษ ได้มีการปรับปรุงบทกำหนดโทษให้สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติที่ได้แก้ไขใหม่ และได้ทำการเพิ่มความผิดตามพระราชบัญญัตินี้สามารถเปรียบเทียบปรับได้โดย

คณะกรรมการ และคณะกรรมการอาจมอบอำนาจให้คณะอนุกรรมการใช้อำนาจในการเปรียบเทียบ ด้วยก็ได้ เพื่อมิให้เกิดปัญหาคดีความขึ้นสู่ศาลจำนวนมาก และร่างนี้ได้กำหนดอัตราโทษปรับ เปรียบเทียบกับอัตราโทษจำคุกไว้สูงอยู่แล้วคือ โทษจำคุกหนึ่งปีต่อโทษปรับสองล้านบาทอันเป็น หลักการตามร่างเดิม

7) บทเฉพาะกาล สามารถสรุปใจความสำคัญได้ ดังต่อไปนี้

เพิ่มเติมในวาระเริ่มแรกให้คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลประกอบด้วย กรรมการ โดยตำแหน่งไปพลางก่อน และกำหนดให้ผู้อำนวยความสะดวกสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) ปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการชั่วคราว เนื่องจากสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทาง อิเล็กทรอนิกส์นั้นได้จัดตั้งขึ้นตามร่างพระราชบัญญัติสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ซึ่งหากร่างพระราชบัญญัตินี้ยังไม่ประกาศใช้เป็นกฎหมายแล้วก็จะทำให้ยังไม่มีผู้อำนวยความสะดวก สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

(2) กรณีผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้บังคับใช้ โดยหลักแล้วยังคงต้อง ปฏิบัติตามบทบัญญัติและกฎหมายลำดับรองที่ออกพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่เรื่องการจัดให้มีระบบ รักษาความปลอดภัยมาตรา 29 จะต้องปฏิบัติตามภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้ บังคับ เนื่องจากข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้เก็บรวบรวมมาก่อนพระราชบัญญัตินี้จะใช้บังคับ ไม่จำเป็นต้อง ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเนื่องจากกฎหมายไม่มีผลย้อนหลัง⁸³

อย่างไรก็ตามจากการศึกษาและวิเคราะห์เพื่อนำกฎหมายไทยดังกล่าวมาปรับใช้กับเรื่องการ ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการกระทำผิดในโลกอินเทอร์เน็ต ศึกษากรณีการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ในกฎหมายของไทยบางมาตราที่กล่าวมาข้างต้นเพียงเท่านั้นที่สามารถ นำมาปรับใช้ได้กับเรื่องดังกล่าว แต่ก็ยังถือว่าเกี่ยวข้องกันแค่เพียงบางประเด็นเท่านั้น ยังต้องมีการ ตีความ เนื่องจากถ้อยคำมีความคลุมเครือ และไม่ครอบคลุมประเด็นเรื่องนี้อย่างชัดเจนนัก

2.8.2 กฎหมายในต่างประเทศ

กฎหมายในต่างประเทศที่เกี่ยวกับข้องกับการรังแกกันในโลกไซเบอร์ กฎหมายของประเทศ สหรัฐอเมริกา ประเทศแคนาดา และประเทศในสหภาพยุโรป และแนวทางของกฎหมายซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

2.8.2.1 ประเทศสหรัฐอเมริกา

กฎหมายในระดับรัฐบาลกลาง (Federal Law) ของประเทศสหรัฐอเมริกายังไม่มีบทบัญญัติ ใดที่เกี่ยวกับการรังแกกันในโลกไซเบอร์โดยตรง จึงเกิดปัญหาการปรับใช้กฎหมายกับการรังแกกันใน โลกไซเบอร์โดยตรง ในลักษณะที่คล้ายคลึงกับปัญหาของประเทศไทย กล่าวคือ กฎหมายต่าง ๆ ใน

⁸³ เรื่องเดียวกัน

ระดับรัฐบาลกลางสามารถนำมาปรับใช้กับการรังแกกันในโลกไซเบอร์โดยตรงได้อย่างจำกัด และในบางกรณีก็ไม่สามารถปรับใช้กับกฎหมายใด ๆ ได้เลย จะมีเพียงข้อกฎหมายเฉพาะสำหรับการรังแกกันในโลกไซเบอร์ที่ออกมาบังคับใช้ภายในเขตรัฐนั้น ๆ ในบางรัฐ (State Law) แบ่งเป็น 2 มาตรการ คือ มาตรการเชิงนโยบายและมาตรการทางอาญา

1) มาตรการเชิงนโยบายที่กำหนดไว้ในกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาของรัฐ (State Education Codes)

ทุกรัฐที่มีกฎหมายห้ามการกลั่นแกล้งออนไลน์ได้ระบุไว้ในกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาของรัฐ โดยบังคับให้โรงเรียนทุกแห่งต้องกำหนดให้การต่อต้านการกลั่นแกล้งออนไลน์เป็นนโยบายของโรงเรียน และบังคับให้ทุกโรงเรียนส่งนโยบายดังกล่าวให้รัฐตรวจสอบ และมีการกำหนดรายละเอียดที่แตกต่างกันไปในแต่ละรัฐและในบางรัฐยังได้กำหนดให้โรงเรียนต้องเก็บข้อมูลสถิติการรังแกกันและผลของการสอบสวนที่เกี่ยวข้องและรายงานผลนั้นต่อสาธารณะ เช่น

รัฐ California กำหนดว่า ทุกโรงเรียนต้องมีนโยบายห้ามการกลั่นแกล้งออนไลน์โดยต้องมีขั้นตอนการสอบสวนที่ชัดเจน และเจ้าหน้าที่โรงเรียน (School Officials) สามารถสั่งพักการเรียนหรือเสนอให้ไล่ออกได้ในกรณีที่สอบสวนแล้วพบว่ามีกรรรังแกกันในโลกไซเบอร์เกิดขึ้นจริง⁸⁴

รัฐ Oregon กำหนดให้โรงเรียนในสังกัดรัฐทุกโรงเรียนต้องให้ความร่วมมือในโปรแกรมฝึกอบรมสำหรับนักเรียนและลูกจ้างโรงเรียนเกี่ยวกับการป้องกันและการตอบโต้การกรรรังแกกันในโลกไซเบอร์ที่เหมาะสม⁸⁵

ทั้งนี้ แต่ละรัฐยังมีการกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับขอบเขตพื้นที่ที่คุ้มครองแตกต่างกันโดยปัจจุบันมีทั้งหมด 14 รัฐที่ให้ความคุ้มครองทั้งภายในและภายนอกบริเวณโรงเรียน เช่น รัฐ Arkansas รัฐ Massachusetts แต่หลายรัฐ เช่น Colorado Delaware Indiana และ Newjersey ยังให้ความคุ้มครองเฉพาะภายในบริเวณโรงเรียน จากการศึกษามาตรการเชิงนโยบายของแต่ละรัฐสรุปข้อกำหนดที่สำคัญได้ ดังนี้

- 1) กำหนดนิยามของการกรรรังแกกันในโลกไซเบอร์
- 2) บังคับให้แต่ละโรงเรียนต้องมีนโยบายต่อต้านการกรรรังแกกันในโลกไซเบอร์
- 3) กำหนดให้ต้องมีวิธีการรายงานการกรรรังแกกันในโลกไซเบอร์ที่เป็นมาตรฐาน โดยมีหน่วยงานกลางคอยตรวจสอบ

⁸⁴ Sameer Hinduja and Justin W. Patchin, State Cyber Bullying Laws: A Brief Review of State Cyberbullying Laws and Policies.

⁸⁵ เรื่องเดียวกัน

4) กำหนดขั้นตอน วิธีสืบสวน และสอบสวน อย่างเป็นระบบเมื่อเกิดการการรังแกกันในโลกไซเบอร์

5) กำหนดให้มีโปรแกรมการพัฒนาหรือฝึกอบรมสำหรับนักเรียนและเจ้าหน้าที่เพื่อป้องกันการรังแกกันในโลกไซเบอร์ล่วงหน้า

6) กำหนดบทลงโทษผู้กระทำผิด โดยส่วนมากจะเป็นมาตรการการลงโทษทางวินัย เช่น หักคะแนน พักการเรียน และการไล่ออก⁸⁶

2) มาตรการทางอาญา

ปัจจุบันมีหลายรัฐที่บัญญัติให้การรังแกกันในโลกไซเบอร์เป็นความผิดอาญา เนื่องจากแนวโน้มการการรังแกกันในโลกไซเบอร์ที่มีความรุนแรงมากขึ้นจนเข้าลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นความผิดอาญา จึงได้มีการเสนอให้ใช้มาตรการทางอาญามาลงโทษผู้กระทำความผิด โดยส่วนมากแต่ละรัฐจะระบุให้การรังแกกันในโลกไซเบอร์เป็นความผิดลหุโทษ และกำหนดให้ใช้กระบวนการดำเนินคดีทางอาญาสำหรับเด็กและเยาวชนโดยเฉพาะ เช่น

รัฐ North Carolina ได้ออกกฎหมายที่กำหนดให้การรังแกกันในโลกไซเบอร์เป็นความผิดอาญาและกำหนดให้เป็นความผิดฐานลหุโทษ (Misdemeanor) โดยได้เพิ่มบทบัญญัติ § 14-458.1. ใน Chapter 14 ของ General Statute⁸⁷

รัฐ Idaho ได้ออกกฎหมายอาญาที่ให้คำนิยาม และห้ามการคุกคาม ช่มชู้ และรังแกกันในโลกไซเบอร์ในหมู่เด็กนักเรียน โดยกำหนดไว้ใน 18-917A., Title 18 ของ Idaho Statutes โดยกำหนดนักเรียนซึ่งละเมิดมาตรานี้ต้องรับโทษลหุโทษอย่างเบา (Infraction)⁸⁸

ทั้งนี้ มาตรการทางอาญาเป็นมาตรการที่ได้ผลในการยับยั้งการเกิดการรังแกกันในโลกไซเบอร์ได้มากกว่ามาตรการลงโทษทางวินัย เห็นได้จากสถิติอัตราการเกิดการรังแกกันในโลกไซเบอร์ที่ลดลง เช่น อัตราการเกิดการการรังแกกันในโลกไซเบอร์ในรัฐ North Carolina ลดลง 18 เปอร์เซ็นต์หลังจากบัญญัติให้การรังแกกันในโลกไซเบอร์เป็นการกระทำผิดอาญาเพียง 2 ปี และอัตราของนักเรียนที่มีประสบการณ์เรื่องการรังแกกันในโลกไซเบอร์ของรัฐ Kentucky ที่ลดลงจาก 17.4% ในปี 2011 เป็น 13.2% ในปี ค.ศ 2013 เนื่องจากเด็กและเยาวชนรู้สึกว่าการถูกดำเนินคดีทางอาญาและ

⁸⁶ เมธินี สุวรรณกิจ (2560), มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการถูกกลั่นแกล้งในสังคมออนไลน์, วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

⁸⁷ เรื่องเดียวกัน

⁸⁸ เรื่องเดียวกัน

ถูกจับกุม ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อชื่อเสียงการศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย ตลอดจนอาจถูกตัดสิทธิในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ในอนาคต⁸⁹

อย่างไรก็ตาม การรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในบางลักษณะอาจทับซ้อนกับความผิดอาญาฐานอื่น ๆ ที่มีบทบัญญัติอยู่แล้วและอาจปรับใช้กับการรังแกกันในโลกไซเบอร์ได้ เช่น ความผิดฐานรังแกกันในโลกไซเบอร์อาจซ้อนทับกับความผิดฐานหมิ่นประมาทหรือความผิดฐานรังแก ช่มเหงหรือคุกคาม การบัญญัติให้การรังแกกันในโลกไซเบอร์เป็นความผิดอาญาอีกฐานหนึ่งจึงอาจก่อให้เกิดภาวะที่เรียกว่ากฎหมายอาญาเพื่อ (Overcriminalization)⁹⁰

จากการศึกษาและวิเคราะห์ถึงมาตรการเชิงนโยบายของหลายรัฐ นั้นสรุปได้ว่า มาตรการเชิงนโยบายนั้นยังจำกัดแค่ในบริเวณโรงเรียนหรือการรังแกกันในโลกไซเบอร์โดยใช้อุปกรณ์ของโรงเรียน อีกทั้งยังจำกัดแค่โรงเรียนในสังกัดของรัฐ จึงไม่สามารถแก้ไขปัญหาการรังแกกันในโลกไซเบอร์ที่อาจเกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลา แม้เป็นเวลาหลังเลิกเรียน การกระทำการรังแกกันในโลกไซเบอร์เกิดขึ้นได้ในพื้นที่ส่วนตัว เช่น บ้านและห้องนอน

2.8.2.2 ประเทศแคนาดา

กฎหมาย Nova Scotia ของประเทศแคนาดา

รัฐ Nova Scotia เป็นรัฐแรกในแคนาดาที่ตรากฎหมายเกี่ยวกับการรังแกกันในโลกไซเบอร์โดยมีชื่อว่ากฎหมายความปลอดภัยทางไซเบอร์ (Cyber-Safety Act 2013) สืบเนื่องหลังจากเหตุการณ์ฆ่าตัวตายของ Rehtaeh Parsons นักเรียนของโรงเรียนมัธยม Cole Harbour District High School ได้ฆ่าตัวตายด้วยการผูกคอตายที่บ้านของตัวเอง ซึ่งอยู่ที่เมือง Dartmouth รัฐ Scotia ของประเทศแคนาดาเมื่อวันที่ 4 เมษายน ปี ค.ศ. 2013 ซึ่งสาเหตุเกิดขึ้นจากการที่เพื่อนหนุ่มของเธอนำภาพถ่ายของเธอในขณะที่เธอถูกเพื่อนของเธอรุมข่มขืนระหว่างงานปาร์ตี้ ซึ่งตัวเธอ ในเวลานั้นมีอาการเมามาจากผลของการดื่มวอดก้าเป็นจำนวนมาก หลังจากที่ภาพของเธอได้ถูกเผยแพร่ผ่าน Facebook เธอก็ถูกเพื่อนที่โรงเรียนดูถูกเหยียดหยาม และถูกข่มขู่ด้วยหลายครั้ง เหตุการณ์ดังกล่าวสร้างความบอบช้ำทางจิตใจให้ Rehtaeh Parsons เป็นเหตุให้เธอฆ่าตัวตายเมื่อวันที่ 4 เมษายน ค.ศ. 2013 และเสียชีวิตไปเมื่อวันที่ 7 เมษายน ค.ศ. 2013 ที่โรงพยาบาล กฎหมายฉบับนี้มุ่งคุ้มครองเหยื่อผู้ถูกรังแกบนโลกไซเบอร์และกำหนดความรับผิดสำหรับผู้รังแก ในส่วนของกลไกการดำเนินคดีตามกฎหมายนั้น ผู้เสียหายหรือญาติมีสิทธิเรียกร้องทางแพ่งให้ศาลมีคำสั่งคุ้มครองรวมทั้งเรียกค่าเสียหายจากผู้กระทำการรังแก⁹¹

⁸⁹ เรื่องเดียวกัน

⁹⁰ เรื่องเดียวกัน

⁹¹ คณุตม์เชษฐ์ นพาลัย (2560), ปัญหาทางกฎหมายในการปรับใช้กับกรณีการรังแกบุคคลจากสื่อเครือข่ายสังคมออนไลน์, วิทยานิพนธ์ของการศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

กฎหมายความปลอดภัยทางไซเบอร์ (Cyber-Safety Act 2013) มาตรา 3 ได้นิยามความหมายของการรังแกกันในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying) ไว้ว่า “การสื่อสารใด ๆ ทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งรวมถึงการสื่อสารโดยใช้ คอมพิวเตอร์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ เว็บไซต์ เครือข่ายสังคม ข้อความตัวอักษร เว็บไซต์จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นการสื่อสารซ้ำหรือต่อเนื่องด้วยเจตนาทำให้ผู้อื่นเกิดความหวาดกลัวรบกวนดูหมิ่นทำให้อับอายหดหู่ เกิดอันตรายต่อสุขภาพ อารมณ์ ความเป็นอยู่ ชื่อเสีย และรวมถึงการช่วยเหลือหรือส่งเสริมให้เกิดการสื่อสารเช่นนั้นด้วย”⁹²

กฎหมายความปลอดภัยทางไซเบอร์ (Cyber-safety Act 2013) มาตรา 19 มีใจความสำคัญว่า ผู้เสียหายมีสิทธิยื่นคำร้องขอต่อศาลโดยอาจยื่นด้วยตนเองทางโทรศัพท์ หรือด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศใด ๆ หากผู้ร้องไม่ทราบตัวผู้กระทำอาชญากรรมตัวผู้กระทำจากอินเทอร์เน็ต โพรโทคอล (IP Address) เว็บไซต์ ชื่อบัญชีผู้ใช้งานจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ หากศาลพิจารณาแล้วเห็นสมควรก็จะมีคำสั่งคุ้มครอง (Protection Order) ร้องเรียนติดต่อสื่อสารกับผู้เสียหาย หรือบุคคลที่กำหนดห้ามผู้ถูกร้องเรียนสื่อสาร ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เสียหาย หรือบุคคลที่กำหนด ห้ามผู้ถูกร้องเรียนใช้การสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ใด ๆ आयัด หรือยึดอุปกรณ์สื่อสารที่ผู้ถูกร้องเรียนใช้ในการกลั่นแกล้งรังแกออนไลน์ ห้ามผู้ถูกร้องเรียนใช้บริการการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตจากผู้ให้บริการ รวมทั้งคำสั่งห้ามอื่น ๆ ตามที่ศาลเห็นสมควรตามมาตรา 9 ของกฎหมายฉบับนี้โดยคำสั่งคุ้มครองนี้จะมีผลได้ไม่เกิน 1 ปี การฝ่าฝืนคำสั่งดังกล่าวมีโทษทางอาญาปรับไม่เกิน 5,000 ดอลลาร์แคนาดา หรือจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ⁹³

นอกจากโทษทางอาญาแล้ว กฎหมายนี้ยังกำหนดการเยียวยาทางแพ่งสำหรับผู้เสียหายใน มาตรา 21 โดยวางหลักว่า “บุคคลผู้กระทำการรังแกบนโลกไซเบอร์นั้นมีความรับผิดชอบละเมิดต่อผู้ถูกรังแก” ศาลอาจมีคำสั่งให้ชดเชยค่าสินไหมทดแทนรวมถึงค่าสินไหมทดแทนทั่วไปค่าสินไหมทดแทน พิเศษ ค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษ (Punitive Damage) นอกจากนี้ในมาตรา 22 นั้น หากเป็นกรณีที่ผู้กระทำการรังแกเป็นผู้เยาว์หรือผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 19 ปี ผู้ปกครองต้องร่วมรับผิดชอบชดเชยค่าสินไหมทดแทนด้วยเว้นแต่ผู้ปกครองจะพิสูจน์ได้ว่าตนได้ดูแลผู้กระทำอย่างสมเหตุสมผลแล้วในขณะที่ผู้กระทำ ความผิดก่อเหตุรังแก⁹⁴

กฎหมายฉบับนี้ยังได้แก้ไขกฎหมายการศึกษา (Education Act 1995-1996) โดยเพิ่มเติม บทบัญญัติที่สำคัญดังนี้

ใจความสำคัญของมาตรา 121 ที่มีสาระสำคัญว่า “หากนักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ครู ผู้รับผิดชอบต้องเรียกพบนักเรียนคนดังกล่าว และรายงานพฤติกรรมให้ผู้อำนวยการโรงเรียน รับทราบ”

⁹² เรื่องเดียวกัน

⁹³ เรื่องเดียวกัน

⁹⁴ เรื่องเดียวกัน

และมาตรา 122 มีสาระสำคัญว่า “ในกรณีที่ เป็นโรงเรียนรัฐบาลหากนักเรียนมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม ให้ครูผู้รับผิดชอบดำเนินการลงโทษได้ตามความเหมาะสม หากการลงโทษเป็นการสั่งพักการเรียน สามารถสั่งพักการเรียนได้ไม่เกิน 10 วันทำการเรียนการสอนของโรงเรียน” กล่าวคือ กฎหมายดังกล่าวได้กำหนดหน้าที่ให้ครูสั่งให้เด็กนักเรียนที่มีพฤติกรรมก่อความวุ่นวาย (Disruptive Behavior) ออกจากชั้นเรียนและส่งเรื่องต่อให้ครูใหญ่ สำหรับกรณีโรงเรียนรัฐบาล (Public School) นั้น ครูใหญ่มีหน้าที่ดำเนินการตามระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน เช่น การพักการเรียนเด็กนักเรียนที่มีพฤติกรรมก่อความวุ่นวายไม่เกิน 10 วัน⁹⁵

นอกจากนั้นกฎหมายนี้ยังได้จัดตั้งหน่วยงานสืบสวนสอบสวนการรังแกในโลกไซเบอร์ โดยเฉพาะเรียกว่า “Cyber-SCAN” มีหน้าที่สืบสวนสอบสวนข้อร้องเรียนรวมถึงการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างผู้รังแกและผู้ถูกรังแกเพื่อแก้ไขปัญหาการยื่นคำร้องคุ้มครองต่อศาล⁹⁶

ดังนั้น จึงกล่าวโดยสรุปได้ว่า กฎหมายการรังแกกันในโลกไซเบอร์ของประเทศแคนาดามีการให้ความคุ้มครอง โดยมองไปในมุมของทางลักษณะการละเมิด ซึ่งคล้ายกับกฎหมายลักษณะละเมิดในประเทศไทย โดยเมื่อเกิดคดีที่ถูกรังแกขึ้น ทางฝ่ายกฎหมายของประเทศแคนาดาก็ไม่นิ่งนอนใจ ทำการบัญญัติกฎหมายคล้ายลักษณะละเมิดที่เกี่ยวกับการรังแกกันในโลกไซเบอร์โดยเฉพาะ ซึ่งสามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดที่น่าข้อมูลส่วนบุคคลมา รังแกบนสื่อสังคมออนไลน์ของประเทศแคนาดาซึ่งส่งผลดีต่อประชาชนที่ได้รับความเสียหาย

2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Related Research)

2.9.1 งานวิจัยในประเทศไทย

สำหรับผลงานวิจัยในประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการกระทำความผิดในโลกอินเทอร์เน็ต ศึกษากรณี การรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ในเขตกรุงเทพมหานคร มีผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

การศึกษาของวิมลทิพย์ มุสิกพันธ์ , ศิวพร ปกป้อง, นันทนัช สงสิริ และปองกมล สุรัตน์ (2552) “เรื่องพฤติกรรมการชมเชยรังแกผ่านโลกไซเบอร์ของเยาวชนไทยในกรุงเทพมหานคร” ซึ่งจากการสอบถามถึงทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างเพื่อตรวจสอบว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นว่าพฤติกรรมการชมเชยรังแกเป็นพฤติกรรมเป็นปกติที่ใครใคร่ทำหรือไม่ ผลการศึกษาชี้ว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นว่าพฤติกรรมการกลุ่มแกเป็นเรื่องไม่ถูกต้อง แต่เป็นที่น่าสังเกตว่ามีประเด็น 3 ประเด็น อันได้แก่ประเด็น 1) "ฉันรู้สึกว่าคุณกระทำสนุกสนาน" 2) "ฉันเห็นว่าทุกคนมีอิสระที่จะทำตามที่ต้องการ" และ 3) "ฉันเห็นว่าผู้ที่กระทำได้

⁹⁵ เรื่องเดียวกัน

⁹⁶ เรื่องเดียวกัน

ระบายนามรู้สึกเป็นเรื่องที่มีผู้ตอบกว่า 35% ถึง 45% ซึ่งตอบว่าเห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่ง ข้อค้นพบนี้แสดงให้เห็นว่าการข่มเหงรังแกกันผ่านโลกไซเบอร์ในสายตาของผู้ตอบจำนวนมากมีแนวโน้มที่จะเห็นว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องปกติที่ทุกคนมีสิทธิ์ที่จะทำได้⁹⁷

งานวิจัยของ วิมลทิพย์ มุสิกพันธ์ และคณะ (2553) เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติและพฤติกรรมการกระทำความรุนแรงทั้งทางกายภาพและการข่มเหงรังแกผ่านโลกไซเบอร์ของเยาวชนไทย” ซึ่งเป็นงานที่ขยายจากงานเมื่อปี 2552 โดยการเก็บข้อมูลจาก 5 ภาคในประเทศไทย คือ ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคใต้วันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันตก ภาคใต้ และพื้นที่กรุงเทพฯ โดยมีข้อค้นพบที่น่าสนใจคือการรังแกในพื้นที่ไซเบอร์เกือบทั้งหมดเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นกับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญและสายอาชีพศึกษา แต่พบน้อยมากในระดับนักศึกษามหาวิทยาลัยซึ่งรูปแบบการรังแกในพื้นที่ไซเบอร์นั้นพบว่ามี 7 ประเภท ดังนี้ 1) การนิทาหรือคำทอผู้อื่น 2) การส่งข้อความก่อกวนคุกคามผู้อื่น 3) การนำข้อมูลส่วนตัวหรือข้อมูลที่เป็นความลับของผู้อื่นไปเผยแพร่ 4) การเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นความเท็จเกี่ยวกับผู้อื่นเพื่อให้เกิดความเสียหาย 5) การแอบอ้างชื่อและตัวตนของผู้อื่นเพื่อให้ร้าย ตาทอหรือกระทำการเป็นประสงคร้ายต่อผู้อื่น 6) การล้อเลียนขมุหรือคุกคามผู้อื่นอย่างซ้ำ ๆ 7) การบล็อกหรือปฏิเสธผู้อื่นออกจากกลุ่มสังคมออนไลน์⁹⁸

จากงานวิจัย 2 ผลงานดังกล่าวของวิมลทิพย์ มุสิกพันธ์และคณะ สรุปได้ว่า เยาวชนส่วนใหญ่ในสังคมไทยยังคงเห็นว่าพฤติกรรมการข่มเหงรังแกผ่านโลกไซเบอร์เป็นเรื่องปกติ เป็นการกระทำเพื่อความสนุกสนาน และการกระทำส่วนใหญ่นั้นเกิดจากเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นการรังแกในพื้นที่ไซเบอร์ในรูปแบบการสร้าง ความเสียหายและการคุกคามบุคคลอื่น ซึ่งจากงานวิจัยนี้ยังเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้วิจัยเห็นว่า การตกเป็นเหยื่อการกระทำ ความผิดนี้ เป็นสิ่งที่สังคมไทยยังคงไม่ได้ตระหนักและให้ความสำคัญถึง ความรุนแรงที่จะเกิดขึ้นต่อไป

สำหรับงานวิจัยของปองกมล สุรัตน์ (2553) เรื่อง “พฤติกรรมกรรังแกกันผ่านโลกไซเบอร์ระหว่างวัยรุ่น วิทยาลัยศึกษานักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร” งานนี้เป็น การศึกษาที่มุ่งเน้นการศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึก โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้กลุ่ม ตัวอย่างที่เป็นนักเรียนที่มีอายุระหว่าง 15 ถึง 22 ปีจำนวน 9 คน หญิง 6 คน ชาย 3 คน ที่มี ประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับการรังแกในพื้นที่ไซเบอร์ ซึ่งผลจากการศึกษาพบว่ารูปแบบการรังแกในพื้นที่ไซเบอร์ ที่ปรากฏได้แก่การเปิดเผยข้อมูลที่เป็นความลับ การใส่ร้ายป้ายสี เปิดเผยข้อมูลที่เป็นเท็จ การตัด

⁹⁷ วิมลทิพย์ มุสิกพันธ์ , ศิวพร ปกป้อง, นันทนช สงสิริ และปองกมล สุรัตน์ (2552), พฤติกรรมกรข่มเหงรังแกผ่านโลกไซเบอร์ของเยาวชนไทยในกรุงเทพมหานคร, กรุงเทพฯ: ปัญญาสมาคมเพื่อการวิจัยฯ

⁹⁸ วิมลทิพย์ มุสิกพันธ์ และคณะ (2553), ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติและพฤติกรรมกรกระทำ ความรุนแรงทั้งทางกายภาพและการข่มเหงรังแกผ่านโลกไซเบอร์ของเยาวชนไทย, กรุงเทพฯ: ปัญญาสมาคมเพื่อการวิจัยฯ

ต่อภาพให้มีลักษณะลามกอนาจาร การด่าทอออนไลน์ การแอบอ้างสวมรอยผู้อื่น เป็นต้น ส่วนวิธีการจัดการปัญหาของนักเรียนพบว่านักเรียนจะจัดการโดยการบล็อกช่องทางการสื่อสาร และหลีกเลี่ยงการสื่อสารในสถานการณ์ที่ตนเองถูกรังแก และมีบางกรณีที่จะใช้วิธีการรังแกกลับ ส่วนผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการรังแกนั้นจิตใจ การเรียน และสังคม ซึ่งจากผลการศึกษาผู้ศึกษาได้ตั้งข้อสังเกตว่า การรังแกในพื้นที่ไซเบอร์เกิดขึ้นจากคู่กรณีที่รู้จักและไม่รู้จักกัน ความขัดแย้งในพื้นที่ ไซเบอร์ส่วนใหญ่เกิดจากเหตุขัดข้องเกี่ยวกับการชู้สาวและรูปแบบการกระทำก็แสดงถึงเจตนาในการประณาม หรือสร้างความอับอาย ที่ผูกโยงกับเรื่องเพศ อีกทั้ง ในงานวิจัยนี้พบว่าผู้กระทำเกือบทั้งหมดเป็นเพศชายที่พยายามแค้นคู่แข่งหรือผู้หญิงที่ทำให้ตนเองเจ็บปวดจากความรักร⁹⁹

จากงานวิจัยเชิงคุณภาพดังกล่าว สรุปได้อีกว่า ผู้กระทำส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ฉะนั้นผู้ถูกระทำหรือเหยื่อนั้นมักจะเป็นเพศหญิง หรือผู้ที่อ่อนแอกว่า ซึ่งสามารถอ้างอิงเชื่อมโยงได้จากแนวคิดการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมในด้านประเภทของเหยื่อ ทั้งนี้ จากการศึกษารูปแบบการกระทำผิดดังกล่าวส่วนใหญ่มักผูกโยงเรื่องเพศ เพื่อเป็นการประจาน หรือทำให้อีกฝ่ายเสื่อมเสีย อับอาย ยิ่งเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้ศึกษาเห็นว่า ตัวเหยื่อหรือผู้ถูกระทำ และการตกเป็นเหยื่อการกระทำผิดในรูปแบบนี้เป็นสิ่งที่สังคมไทยยังคงไม่ได้ตระหนักถึงเท่าใดนัก

จากการศึกษาวิจัยของ สุณิสา อินอุทัย (2557) เรื่อง “การป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของประชาชน ในเขตพื้นที่ตำบลแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี” นั้นเป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชากรในทะเบียนราษฎร ทั้งหมด 43, 485 คน การศึกษานี้พบว่าผลของการศึกษาอยู่ในระดับดี ทั้งการกระทำเพื่อป้องกันไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม และการละเว้นการกระทำเพื่อป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม สำหรับการกระทำเพื่อป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่อ คือ การตรวจสอบเพื่อให้แน่ใจว่าได้ปิดประตูหน้าต่างเรียบร้อยทุกครั้งเมื่อออกจากที่พักอยู่ในระดับสูงสุด รองลงมาคือ ล็อคประตูทุกครั้งทีลงจากรถ แต่เรื่องการพกอุปกรณ์ฉุกเฉินในการป้องกันตัวนั้นอยู่ในระดับที่ต่ำ และสำหรับการละเว้นการกระทำเพื่อป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่อ คือ การหลีกเลี่ยงที่จะอยู่ตามลำพังในสถานที่เปลี่ยวหรือมีดอยู่ในระดับสูงสุด และการหลีกเลี่ยงการใช้โทรศัพท์มือถือในสถานที่เปลี่ยวอยู่ในระดับที่ต่ำสุด ทั้งนี้ยังพบว่าประชาชนที่อยู่ในช่วงอายุ 20-29 มีการป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมในระดับที่ดีกว่าช่วงอายุอื่น จากงานวิจัยชิ้นนี้สรุปได้ว่า ทุกคนมีโอกาสในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

⁹⁹ ปองกมล สุรัตน์ (2553), พฤติกรรมการรังแกกันผ่านโลกไซเบอร์ระหว่างวัยรุ่น กรณีศึกษานักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร, วิทยานิพนธ์วิทยาศาตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนการมนุษย มหาวิทยาลัยมหิดล

การรังแกกันในโลกไซเบอร์ ถ้าบุคคลเหล่านั้นไม่มีวิธีป้องกันตนเองจากการตกเป็นเหยื่อ โดยเฉพาะพฤติกรรมในการป้องกันและการละเว้นการกระทำที่จะทำให้ตนเองตกเป็นเหยื่อ¹⁰⁰

จากการศึกษางานวิจัยของ อาจารย์ ดร.สุชมา อรุณจิต และ ร.ต.อ. วุฒิพล มั่นเหมาะ (2559) เรื่อง “ปัจจัยการเกิดอาชญากรรมทางเพศและแนวทางการป้องกันอาชญากรรมทางเพศตามทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม” ซึ่งเป็นงานวิจัยด้วยวิธีการสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยทั้งหมด 10 เรื่อง คือ

เรื่องที่ 1 การศึกษาของจุฑารัตน์ เอื้ออำนวย (2557). ในงานวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีความเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเพศของผู้หญิงไทย

เรื่องที่ 2 การศึกษาของสุสัณหา ยิ้มแย้ม สุจิตรา เทียนสวัสดิ์และสุจิตรา ชัยวุฒ (2554) เป็นการศึกษา ในบทความเรื่องการถูกละเมิดทางเพศ และความรุนแรงในครอบครัวสตรีในสถานประกอบการ

เรื่องที่ 3 การศึกษาของเอกภพ อินทวิวัฒน์ (2541) ในวิทยานิพนธ์เรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรุนแรงในการก่ออาชญากรรมทางเพศ ศึกษาเฉพาะ ผู้ต้องขังคดีข่มขืนกระทำชำเรา

เรื่องที่ 4 การศึกษาของพวงเพ็ญ ใจกว้าง (2542) ในวิทยานิพนธ์เรื่องปัจจัยทางสังคมกับการ ข่มขืนกระทำชำเราเด็กของผู้ต้องขังชาย : ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำกลางอุดรธานี

เรื่องที่ 5 การศึกษาของสุวรา แก้วนุ่นและทักษพล ธรรมรังสี (2554) ในงานวิจัยเรื่องพฤติกรรมการคุกคามทางเพศในกลุ่มเด็กและเยาวชน ภายใต้อิทธิพลการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

เรื่องที่ 6 การศึกษาของธนะชัย ผดุงธิตติ (2545) ในวิทยานิพนธ์เรื่องสื่อลามกกับผู้กระทำความผิด ทางเพศ

เรื่องที่ 7 การศึกษาของชาญคุณิต กฤตยา สุริยะมณีและอนุชา เลิศโตมรสกุล (2551) ในงานวิจัย เรื่องการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดร้ายแรงทางเพศ กรณีการข่มขืนและการโหมหญิงของเด็กและเยาวชนชายในบริบทของทฤษฎีเชิงบูรณาการ

เรื่องที่ 8 การศึกษาของฉัตรทิพย์ ชูชื่นกลิ่น (2556) ในวิทยานิพนธ์เรื่องสภาพครอบครัวและสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ทำให้เด็กตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเพศ: ศึกษาเฉพาะกรณีเด็กที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเพศที่เข้ามารับบริการของศูนย์พึ่งได้โรงพยาบาลตำรวจ

เรื่องที่ 9 การศึกษาของสิริพร ตั้งชัยวัฒนา (2545) ในวิทยานิพนธ์เรื่องปัจจัยทางด้านครอบครัวที่ก่อให้เกิดการกระทำทารุณกรรมทางเพศต่อเด็กหญิงโดยสมาชิกในครอบครัว

¹⁰⁰ สุนิสา อินอุทัย (2557), การป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของประชาชน ในเขตพื้นที่ตำบลแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี, งานนิพนธ์ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

เรื่องที่ 10 การศึกษาของพรศิริ มุลติชัย (2541) ในวิทยานิพนธ์เรื่องปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางสังคม ที่มีความสำคัญกับระดับความรุนแรงของการกระทำผิดทางเพศของเด็กและเยาวชน

การศึกษางานวิจัยนี้ได้ยึดตามทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม (Crime Triangle Theory) ซึ่งกล่าวถึง องค์ประกอบทั้ง 3 ด้านของการเกิดอาชญากรรม คือ 1) ผู้กระทำผิด/คนร้าย 2)เหยื่อ/เป้าหมาย 3) โอกาส คือช่วงเวลาและสถานที่ ผลของการวิจัยสรุปได้ว่าปัจจัยการเกิดอาชญากรรมทางเพศ สามารถแบ่งได้ดังนี้ 1) ปัจจัยด้านผู้กระทำผิด/คนร้าย ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ เสพยาเสพติด ได้รับสิ่งยั่วยุจากสื่อ ครอบครัวมีปัญหาหรือแตกแยก บุคลิกภาพเฉพาะ เช่น การควบคุมตนเองต่ำ ขาดความมั่นใจ ซึมเศร้า เก็บกด มีค่านิยมชายเป็นใหญ่ เป็นผู้ใช้ชีวิตที่เสี่ยงภัย และมีกลุ่มเพื่อนที่ยั่วยุ 2) ปัจจัยด้านเหยื่อ ได้แก่ อยู่ในภาวะเสพของมีนเมารูปร่างหน้าตาดี แต่งกายล่อแหลม ครอบครัวไม่สมบูรณ์แตกแยกห่างเหิน มีช่วงวัยอยู่ในช่วงวัยรุ่น และมีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ 3) ปัจจัยด้านโอกาส ได้แก่ ความใกล้ชิดเนื่องจากเป็นคน รู้จักสนิทสนมกัน เหตุเกิดในเวลากลางคืน-ดึก และอยู่ในสภาพแวดล้อมเสี่ยง พื้นที่เปลี่ยว ลับตาคน

ดังนั้น เมื่ออธิบายถึงการตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ สามารถที่จะนำทฤษฎีนี้มาอธิบายการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมได้เช่นกัน กล่าวคือ เมื่อเหตุการณ์การรังแกกันในโลกไซเบอร์เกิดขึ้นครบทั้ง 3 องค์ประกอบ ดังข้างต้น จะทำให้เกิดอาชญากรรมขึ้นได้ง่าย ถ้าไม่ต้องการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการรังแกกันในโลกไซเบอร์ อาจทำได้คือ ตัดองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งในสามองค์ประกอบนี้ออกไป อาชญากรรมก็จะไม่เกิด และบุคคลก็จะไม่ตกเป็นเหยื่อเช่นกัน¹⁰¹

สำหรับงานวิจัยของ อมรทิพย์ อมรภิบาล (2559) เรื่อง “เหยื่อการรังแกผ่านโลกไซเบอร์ในกลุ่มเยาวชน: ปัจจัยเสี่ยง ผลกระทบต่อสุขภาพจิตและการรักษาบุคคลที่สาม” ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยมี กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา อายุไม่เกิน 25 ปี จำนวน 428 คน แบ่งเป็น เพศชาย 184 คน หญิง 244 คน ซึ่งผลการวิจัยได้อธิบายว่า ปัจจัยการมีพฤติกรรมการรังแกผู้อื่นส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่อมากที่สุด กล่าวคือโดยเหยื่อร้อยละ 71 เคยเป็นผู้กระทำต่อผู้อื่นมาก่อน รองลงมาคือพฤติกรรมเสี่ยงทางออนไลน์ซึ่งเป็นผลทางอ้อม ส่วนปัจจัยที่ไม่ส่งผลคือภาวะขาดการปกป้องและปัจจัยแรงจูงใจผู้กระทำ ซึ่งจากงานวิจัยพบว่าเมื่อเหยื่อเพศชายนำเรื่องไปปรึกษาบุคคลที่สามนั้นทำให้สุขภาพจิตเสียมากยิ่งขึ้น ในขณะที่เหยื่อเพศหญิงไม่นำไปปรึกษา เนื่องจากรู้สึกอาย

ดังนั้น จากงานวิจัยชิ้นนี้พบว่า การตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์นั้น บุคคลผู้ตกเป็นเหยื่ออาจเคยเป็นผู้กระทำผู้อื่นการรังแกผู้อื่นมาก่อนก็เป็นไปได้ และจากงานวิจัยชิ้นนี้ทำให้

¹⁰¹ อาจารย์ ดร.สุชมา อรุณจิต และ ร.ต.อ. วุฒิพล มั่นเหมาะ (2559), ปัจจัยการเกิดอาชญากรรมทางเพศและแนวทางการป้องกันอาชญากรรมทางเพศตามทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม, วารสารวิชาการอาชญาวิทยาและนิติวิทยาศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม – ธันวาคม 2559

ผู้วิจัย ตระหนักถึงการศึกษาในเชิงลึกถึงปัจจัยที่ทำให้ตกเป็นเหยื่อว่าในด้านพฤติกรรมของเหยื่อนั้น มีผลทำให้บุคคลตกเป็นเหยื่อหรือไม่ อีกทั้งภาวะขาดการป้องกันหรือการไม่มีผู้ปกครองคอยสอดส่องบุตรหลานนั้น จะสามารถช่วยลดโอกาสการตกเป็นเหยื่อของบุคคลเหล่านั้นได้หรือไม่¹⁰²

จากงานวิจัยเชิงคุณภาพดังกล่าว สรุปได้อีกว่า ผู้กระทำส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ฉะนั้นผู้ถูกระทำหรือเหยื่อนั้นมักจะเป็นเพศหญิง หรือผู้ที่อ่อนแอกว่า ซึ่งสามารถอ้างอิงเชื่อมโยงได้จากแนวคิดการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมในด้านประเภทของเหยื่อ ทั้งนี้ จากการศึกษารูปแบบการกระทำผิดดังกล่าวส่วนใหญ่มักผูกโยงเรื่องเพศ เพื่อเป็นการประจาน หรือทำให้อีกฝ่ายเสื่อมเสีย อับอาย ยิ่งเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้ศึกษาเห็นว่า ตัวเหยื่อหรือผู้ถูกระทำ และการตกเป็นเหยื่อการกระทำผิดในรูปแบบนี้เป็นสิ่งที่สังคมไทยยังคงไม่ได้ตระหนักถึงเท่าใดนัก

2.9.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

สำหรับผลงานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการกระทำ ความผิดในโลกอินเทอร์เน็ต กรณีศึกษาการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ในเขต กรุงเทพมหานคร มีผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

สำหรับงานวิจัยของ Beran และ Li (2005) เรื่อง “การคุกคามทางไซเบอร์: การศึกษาวิธีการใหม่สำหรับพฤติกรรมเดิม”(Cyber-Harassment: A Study of a New Method for an Old Behavior) ซึ่งเป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ โดยการใช้แบบสอบถาม สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้น ม.1 ถึง ชั้น ม.3 จำนวน 432 คน เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการคุกคามในโลกไซเบอร์ ผลการวิจัยพบว่า ร้อยละ 23 เคยมีประสบการณ์การตกเป็นเหยื่อ บ่อยครั้ง และ ร้อยละ 35 เคยตกเป็นเหยื่อ 1- 2 ครั้ง ผลงานวิจัยพบว่าไม่มีผลกระทบระหว่างเพศ กล่าวคือ ผู้ตกเป็นเหยื่อ มีจำนวนผู้หญิงและผู้ชาย เท่า ๆ กัน ทั้งนี้ ร้อยละ 22 ยอมรับว่าเคยเป็นผู้รังแกและคุกคามเพื่อนผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 1 -2 ครั้ง และร้อยละ 4 คุกคามเพื่อนหลายครั้งเป็นประจำสม่ำเสมอ สำหรับความรู้สึกที่เกิดขึ้นหลังจากถูกรังแกนั้นพบว่า ร้อยละ 57 รู้สึกโกรธ ในขณะที่ ร้อยละ 36 รู้สึกเศร้าและเสียใจ อีกทั้ง พบว่า การคุกคามในโลกไซเบอร์ ส่งผลถึงการเรียนของนักเรียนที่ถูกรังแก ทำให้ระดับการเรียนแยลง เนื่องจากส่งผลถึงสมาธิ และทำให้นักเรียนผู้ถูกรังแกต้องขาดเรียน รูปแบบการรังแกจากงานวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่นักเรียนกระทำผ่าน

¹⁰² อมรทิพย์ อมราภิบาล (2559), เหยื่อการรังแกผ่านโลกไซเบอร์ในกลุ่มเยาวชน: ปัจจัยเสี่ยง ผลกระทบต่อสุขภาพจิตและการปรึกษาบุคคลที่สาม, วิทยากรวิจัยและวิทยากรปัญญา ปีที่ 14 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2559

อีเมลล์ (Email) การส่งข้อความโดยตรง (Instant Message) ที่เชื่อมต่อผ่านอินเทอร์เน็ต และ โทรศัพท์มือถือ¹⁰³

ดังนั้น จากงานวิจัย ของ Beran และ Li สรุปได้ว่า การรังแกกันเป็นการรังแกที่ทั้งนักเรียนชาย และหญิงต่างเคยโดนกระทำ ซึ่งผู้กระทำส่วนใหญ่เป็นบุคคลใกล้ชิด คือ เพื่อน การกระทำดังกล่าว ส่งผลถึงการขาดเรียน การเรียนที่ตกต่ำลง จากงานวิจัยดังกล่าวเป็นแนวทางให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นกับบุคคลที่ตกเป็นเหยื่อจากการรังแกกันในโลกไซเบอร์

จากงานวิจัยของ Juvonen และ Gross (2008) เรื่อง “ประสบการณ์การรังแกกันในโลกไซเบอร์ การขยายไปถึงพื้นที่ในโรงเรียน” (Extending the School Grounds? –Bullying Experiences in Cyberspace) ซึ่งเป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ โดยการ ใช้แบบสอบถาม (SURVEY) เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคือเยาวชนระหว่างอายุ 12 – 17 ปี จำนวนทั้งหมด 1,454 คน ทั้งนี้ Juvonen และ Gross ไม่ได้ใช้คำว่า การรังแก (Bullying) หรือการรังแกในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying) ในการตั้งคำถามในแบบสอบถามที่ใช้ถามกลุ่มตัวอย่าง (Survey) แต่ผู้ศึกษาเลือกใช้คำว่า “สิ่งที่โหดร้าย ใจร้าย (Mean Things)” ซึ่งหมายถึง อะไรก็ได้ที่ทำให้บุคคลที่ถูกกระทำรู้สึกเสียใจและด้อยค่า ซึ่งเป็นการกระทำที่ทำให้ร้ายบุคคลนั้นพบว่า จากผลงานวิจัยพบว่า ร้อยละ 72 เคยเจอเหตุการณ์การรังแกในโลกไซเบอร์ มาแล้วอย่างน้อย 1 ครั้ง ร้อยละ 85 เคยมีประสบการณ์การรังแกในโรงเรียน รูปแบบของการรังแกกันในโรงเรียน เช่น การเรียกชื่อในเชิงดูหมิ่น และ รูปแบบการรังแกในโลกไซเบอร์ เป็นการกระทำผ่านการส่งข้อความทันที (Instant Message) สำหรับการรังแกในโลกไซเบอร์ สำหรับผลกระทบพบว่า จำนวน 2 ใน 3 ของผู้ตกเป็นเหยื่อรู้ตัวผู้กระทำผิด และกว่าครึ่งหนึ่งรู้ว่าเป็นการรังแกกันเนื่องจากรโรงเรียนการรังแกกันในโลกไซเบอร์เป็นการกระทำต่อเนื่องจากการรังแกที่โรงเรียน ทั้งการรังแกกันในโรงเรียนและการรังแกในโลกไซเบอร์ต่างส่งผลกระทบต่อความเพิ่มขึ้นของความวิตกกังวลทางสังคม ร้อยละ 90 ของกลุ่มตัวอย่างไม่บอกให้ผู้ปกครองหรือผู้ใหญ่ทราบถึงเรื่องการรังแกในโลกไซเบอร์ที่เกิดขึ้นกับตนเอง อีกทั้ง พบว่ามีเพียงกลุ่มตัวอย่างจำนวนเล็กน้อยเท่านั้น ที่รู้การป้องกันภัยจากการรังแกในโลกไซเบอร์ จากการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์¹⁰⁴

ดังนั้น จากงานวิจัยข้างต้น สรุปได้ว่า การรังแกในโลกไซเบอร์เป็นการกระทำที่ต่อเนื่องจากการรังแกกันในโรงเรียนของกลุ่มเยาวชน โดยที่เยาวชนเองเลือกที่จะแก้ปัญหาด้วยตนเองหรือเพื่อน อีก

¹⁰³ Beran, T., and Li, Q. (2005), Cyber-Harassment: A Study of a New Method for an Old Behavior, Journal of Educational Computing Research, 32 (3), p. 265-277

¹⁰⁴ Juvonen, J., and Gross, E. (2008), Extending the School Grounds? --Bullying Experiences in Cyberspace, Journal of School Health, 78 (9), p. 496-505

ทั้ง พวกเขาไม่ทราบถึงการป้องกันภัยจากปัญหาดังกล่าว ซึ่งทำให้ผู้วิจัยยังตระหนักถึงความสำคัญของความรุนแรงของปัญหา เพื่อที่จะหาวิธีการป้องกันการตกเป็นเหยื่อในโลกไซเบอร์ต่อไป

งานศึกษาของ Faye Mishma, Michael Saini and Stevem Solomon (2009) เรื่อง “การออนไลน์และการรังแกกันอย่างต่อเนื่อง: การรับรู้ของเด็กและเยาวชนถึงการรังแกกันในโลกไซเบอร์” (Ongoing and Online :Children and Youth's Perceptions of Cyber Bullying) เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพโดยการสนทนากลุ่มจากนักเรียนจำนวน 38 คน ซึ่งผลจากการศึกษาพบว่านักเรียนมองว่าปัญหาการรังแกในพื้นที่ไซเบอร์เป็นปัญหาที่ค่อนข้างร้ายแรง และบางส่วนมองว่าการรังแกในพื้นที่ไซเบอร์จะร้ายแรงกว่าการรังแกบนโลกความจริง เพราะการรังแกในพื้นที่ไซเบอร์มักมีความเกี่ยวข้องกับการไม่เปิดเผยตัวตน เยาวชนมีการให้นิยามความหมายเกี่ยวกับการรังแกในพื้นที่ไซเบอร์ว่ามีลักษณะใกล้เคียงกับการรังแกบนโลกความจริงเพราะเป็นการกระทำที่ถือเป็นการคุกคาม ให้เสียชื่อเสียง และรู้สึกไม่สบายใจ แต่การรังแกในพื้นที่ไซเบอร์บางครั้งมักไม่มีการเปิดเผยชื่อทำให้เกิดการรังแกได้ง่ายมากขึ้น อีกทั้งพวกเขามองว่าการรังแกถือว่าเป็นปัญหาอย่างหนึ่ง เพราะถึงแม้ว่าไม่สามารถทำร้ายร่างกายได้โดยตรง แต่มันก็สามารถทำร้ายจิตใจของผู้ถูกรังแกได้ การรังแกในพื้นที่ไซเบอร์สามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาแม้กระทั่งในห้องนอนของตัวเอง อีกทั้ง มีการรับรู้เกี่ยวกับประเภทของการรังแกในพื้นที่ไซเบอร์ว่าประกอบด้วย การคุกคาม หรือบีบบังคับ การถูกขโมยรูปภาพ รวมถึงการถูกลอมตัว โดยถูกเพื่อนขโมยรหัสผ่านแล้วนำไปใช้ในทางที่เสียหายซึ่งการกระทำเหล่านี้ทำให้เยาวชนมีความวิตกกังวลเป็นอย่างมาก¹⁰⁵

จากงานวิจัยของต่างประเทศชิ้นนี้ สรุปได้ว่าเด็กและเยาวชนมองปัญหาการรังแกในพื้นที่ไซเบอร์เป็นปัญหาที่ค่อนข้างร้ายแรง และบางส่วนมองว่าการรังแกในพื้นที่ไซเบอร์จะร้ายแรงกว่าการรังแกบนโลกความจริง ซึ่งเป็นสิ่งที่สังคมไทยต้องตระหนักอย่างเร่งด่วนถึงผลกระทบรุนแรงที่จะตามมาจากการกระทำผิดนี้ และเร่งหาวิธีการป้องกันไม่ให้ตกเป็นเหยื่อจากการกระทำผิดดังกล่าวผิด ซึ่งเป็นเรื่องที่คุณศึกษากำลังศึกษาวิจัย

งานศึกษาของ Robert Tokunaga (2010) เรื่อง “การติดตามคุณจากโรงเรียนถึงที่บ้าน: การคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์การวิจัยเกี่ยวกับการตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์” (Following You Home From School: A Critical Review and Synthesis of Research on Cyberbullying Victimization) ซึ่งเป็นบทความในลักษณะการสังเคราะห์งานวิจัยโดยจากการทบทวนผู้ศึกษาพบว่า ความชุกของการรังแกในพื้นที่ไซเบอร์มีความแตกต่างกันมากตั้งแต่ร้อยละ 65 ถึงร้อยละ 72 และในงานวิจัยส่วนใหญ่พบว่าเยาวชนประมาณร้อยละ 20 ถึง 40 ถูกกลั่นแกล้งในพื้นที่ไซเบอร์และในช่วง

¹⁰⁵ Faye Mishma, Michael Saini and Stevem Solomon (2009). Ongoing and online: Children and youth's perceptions of cyber bullying, Children and Youth Services Review. 31: 1222-1228.

มัธยมศึกษาตอนต้นพบว่า มีการรังแกกันมากที่สุด โดยวัยรุ่นเพศหญิงเป็นเพศที่ถูกรังแกมากกว่าเพศชาย จากการทบทวนยังชี้ให้เห็นว่า ส่วนใหญ่ในงานวิจัยด้านนี้ที่ผ่านมา เน้นศึกษาไปที่ความชุกความถี่ ในกลุ่มต่าง ๆ และผลร้ายที่เกิดขึ้นต่างงานศึกษาในด้านอื่น ๆ พบว่ายังมีการศึกษากันน้อย ซึ่งเขาก็มองว่างานวิจัยในด้านนี้ยังขาดคุณภาพในแง่ของการนิยามขอบเขตของปรากฏการณ์ให้ตรงกันระหว่างผู้วิจัยกับผู้ถูกวิจัย¹⁰⁶

จากงานวิจัยของต่างประเทศ ที่เป็นการวิจัยในเชิงปริมาณชิ้นนี้ สรุปได้จำนวนวัยรุ่นเพศหญิงเป็นเพศที่ถูกรังแกมากกว่าเพศชาย ซึ่งผลการวิจัยจะสอดคล้องกับการศึกษาของ ปองกมล สุรัตน์ (2553) ที่ทำการวิจัยเชิงคุณภาพที่ชี้ว่าผู้กระทำผิดมักจะเป็นผู้ชาย

งานศึกษาของ Shaheen Shariff (2008) ในหนังสือเรื่อง “การรังแกกันในโลกไซเบอร์ปัญหาที่โรงเรียน ห้องเรียน และที่บ้าน” (Cyber Bullying: Issue or the School, the Classroom and the Home) ผู้ศึกษาตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับลักษณะโดยรวมของการรังแกกันทั้งในโลกทางกายภาพและในโลกไซเบอร์ว่าทั้งสองแบบเป็นการกระทำซ้ำ ๆ อย่างมีเจตนา การรังแกกันทั้งสองประเภทก็มีความไม่เท่าเทียมกันในเรื่องของอำนาจระหว่างผู้กระทำและผู้ถูกกระทำหรือผู้ถูกกระทำส่วนใดต้องเป็นต้องตกเป็นเหยื่อ เนื่องจากตัวเองแตกต่างจากคนอื่นในกลุ่ม เช่น คนรักเพศเดียวกัน ชนกลุ่มน้อยทางเชื้อชาติ คนพิการหรือคนที่มีลักษณะทางร่างกายแตกต่างจากคนอื่น เขาจึงสังเกตได้ว่าการรังแกกันในกลุ่มวัยรุ่นบ่อยครั้งสะท้อนถึงความไม่เท่าเทียมกันและอคติที่มีในสังคม อีกทั้งผู้ศึกษายังได้เน้นอีกว่าการรังแกกันไม่ว่าจะเป็นโลกทางกายภาพหรือโลกไซเบอร์มีผลกระทบที่ร้ายแรง โดยบางครั้งถึงขั้นเสียชีวิตจากการฆ่าตัวตายหรือการถูกผู้อื่นฆ่าตาย และยังส่งผลทางลบต่อคุณภาพชีวิตของทั้งตัวผู้กระทำและผู้ถูกกระทำเป็นอย่างมาก¹⁰⁷

จากการศึกษางานวิจัยต่างประเทศชิ้นนี้ ทำให้ผู้วิจัยตระหนักและเห็นถึงความรุนแรงจากการก่ออาชญากรรมจากการกระทำผิดในโลกอินเทอร์เน็ต โดยเฉพาะในรูปแบบของการคุกคามทางเพศ ซึ่งเป็นเรื่องสำหรับผู้วิจัยตระหนักถึงปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นว่ามีความรุนแรงมาก ถึงขั้นอาจทำให้ผู้ตกเป็นเหยื่อสูญเสียชีวิตได้

งานวิจัยของ Warkentin และคณะ (2011) เรื่อง “ปัญหาพฤติกรรมและนโยบายในการรักษาความปลอดภัยของข้อมูล: ภัยคุกคามภายใน” (Behavioral and Policy Issues in Information Systems Security: the Insider Threat) เกี่ยวกับการนำทฤษฎี “Big Five Personality” มาใช้เพื่อหา

¹⁰⁶ Robert Tokunaga (2010), Following You Home From School: A Critical Review and Synthesis of Research on Cyberbullying Victimization, Computer in Human Behavior, 26: 277-287.

¹⁰⁷ Shaheen Shariff (2008), Cyber Bullying: Issue for the School, the Classroom and the Home. New York: Routledge.

ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับพฤติกรรมการปฏิบัติตามแนวทางการรักษาความปลอดภัยในโลกไซเบอร์ต่อมาได้มีการนำมาใช้ในการหาความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันภัย¹⁰⁸

งานวิจัยของ Shropshire และคณะ (2006) เรื่อง “บุคลิกภาพและ ความปลอดภัยด้านไอที: ลักษณะบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ” (Personality and IT Security: An Application of the Five-Factor Model) พบว่าบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบมีจิตสำนึก (Conscientiousness) และแบบประนีประนอม (Agreeableness) จะมีโอกาสถูกคุกคามน้อยกว่าบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบ ห้วนใจ (Neuroticism) บุคลิกภาพจึงเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้เกิดแรงจูงใจที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคลในการแสดงพฤติกรรมหรือไม่แสดงพฤติกรรมการป้องกันภัย¹⁰⁹ ซึ่งงานวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Warkentin และคณะ (2011) ซึ่งกล่าวว่าลักษณะบุคลิกภาพที่แตกต่างกันจะส่งผลต่อการรับรู้ที่แตกต่างกันด้วย ดังนั้นรูปแบบการให้ความรู้ของกลุ่มคนแต่ละประเภทจึงต้องเหมาะสมกับลักษณะของคนประเภทนั้น

จากการศึกษางานวิจัยของ Malimage & Warkentin (2011) และ งานวิจัยของ Shropshire และคณะ (2006) สรุปได้ว่า พฤติกรรมและบุคลิกภาพเป็นปัจจัยสำคัญในการป้องกันภัยจากการรั้งแกกันในโลกไซเบอร์ กล่าวคือ ถ้าบุคคลนั้นไม่มีบุคลิกที่ห้วนใจ หรือถูกกระตุ้นให้กระทำสิ่งไม่เหมาะสม บุคคลนั้นก็จะเป็นเหยื่อการรั้งแกกันในโลกไซเบอร์

จากการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และกฎหมาย รวมทั้งงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องที่กล่าวมาทั้งหมด ต่างก็สะท้อนให้เห็นว่าการรั้งแกในโลกไซเบอร์นั้น เป็นปัญหาความรุนแรงรูปแบบใหม่ที่เกิดจากการพัฒนาของเทคโนโลยี ซึ่งปัญหาดังกล่าวนั้นสามารถเกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลาและเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ แต่การศึกษาที่ผ่านมายังขาดข้อมูลในแง่ของการศึกษาที่เน้นไปถึงการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการกระทำผิดในโลกอินเทอร์เน็ต ศึกษากรณีการรั้งแกในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ในเขตกรุงเทพมหานคร การศึกษานี้จึงมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยและผลกระทบจากการตกเป็นเหยื่อการรั้งแกในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ในเขตกรุงเทพมหานคร อีกทั้งเพื่อเป็นการเสนอถึงแนวทางการป้องกันหรือลดโอกาสการตกเป็นเหยื่อการรั้งแกในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ทั้งนี้ จากการทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยสามารถนำมาสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

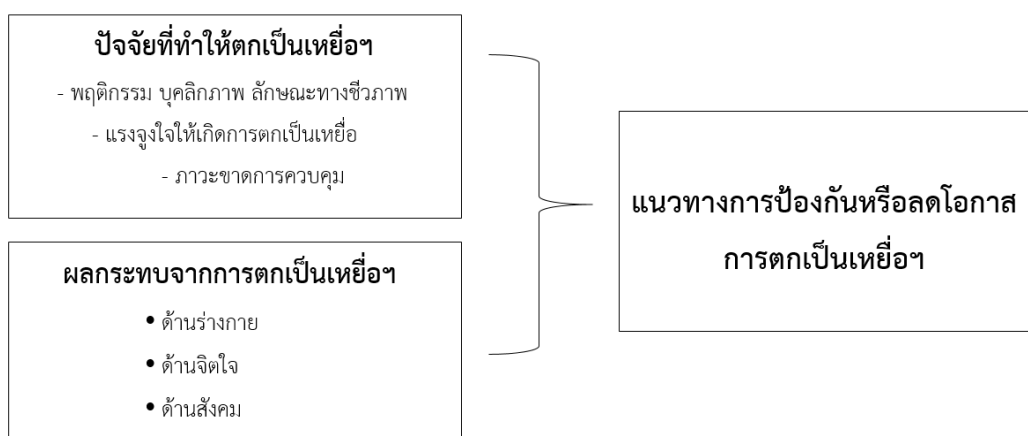
¹⁰⁸ Warkentin, Merrill, & Willison, Robert (2009), Behavioral and Policy Issues in Information Systems Security: the Insider Threat”, EJIS, 18(2), p. 101-105.

¹⁰⁹ Shropshire, Jordan, Warkentin, Merrill, Johnston, Allen C., & Schmidt, Mark B. (2006), Personality and IT Security: An Application of the Five-Factor Model [Online] Retrieved on September 13, 2017 From <http://aisel.aisnet.org/amcis2006/415>

2.10 กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

กรอบแนวคิด “การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการกระทำผิดในโลกอินเทอร์เน็ต: ศึกษากรณี การรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ในเขตกรุงเทพมหานคร”

แผนภาพที่ 5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการกระทำความผิดในโลกอินเทอร์เน็ต: ศึกษากรณี การรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็น การวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาถึงรูปแบบอาชญากรรมจากการกระทำความผิดในโลก อินเทอร์เน็ต ปัจจัย และผลกระทบจากการตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ เพื่อเป็นแนวทางการป้องกันหรือลดโอกาสที่จะตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ในรูปแบบการ คุกคามทางเพศ

3.1 รูปแบบของการวิจัย (Research Design)

ในการดำเนินการศึกษา เรื่อง “การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการกระทำความผิดในโลก อินเทอร์เน็ต: ศึกษากรณีการรังแกกันในโลกไซเบอร์ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ในเขต กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมของการกำหนดระเบียบวิธีวิจัย หรือ กระบวนการวิจัย (Methodology) ที่นำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัย หรือกระบวนการวิจัย เชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้ศึกษาได้กำหนดกรอบและขอบเขตของระเบียบวิธีวิจัย หรือ กระบวนการวิจัย (Methodology) ดังกล่าวมาใช้ในการดำเนินการศึกษา โดยสรุปได้ดังต่อไปนี้

3.1.1 การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research)

สำหรับการกำหนดระเบียบวิธีวิจัย หรือ กระบวนการวิจัย (Methodology) โดยการใช้ กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยกระบวนการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) นั้นโดยเบื้องต้น ทางผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาด้วยกระบวนการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารหรือการวิจัยเชิงเอกสาร เอกสาร (Documentary Research) โดยการ ทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

3.1.2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview)

สำหรับการกำหนดระเบียบวิธีวิจัย หรือ กระบวนการวิจัย (Methodology) โดยการใช้ กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ลักษณะเป็นการสัมภาษณ์ โดยใช้รูปแบบคำถามกับประชากรและกลุ่ม ตัวอย่างเหมือนกันทุกคน และใช้เทคนิคการเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่างแบบลูกโซ่ (Snow Ball Technique) ซึ่งเป็นแนะนำต่อกันของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง สำหรับการสัมภาษณ์เป็นการ สัมภาษณ์แบบปลายเปิด ซึ่งเป็นกระบวนการวิจัย ที่มีความ ยืดหยุ่น และเปิดกว้าง

3.2 การเตรียมตัวของผู้วิจัย (Researcher Preparation)

ผู้วิจัยจะต้องมีความพร้อมในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ที่เกี่ยวข้องในการวิจัยเพื่อให้สามารถทำการศึกษาได้อย่างถูกต้องตามกระบวนการวิจัยและได้ผลการศึกษามีความน่าเชื่อถือ โดยมีวิธีการเตรียมความพร้อมดังนี้

3.2.1 ระเบียบวิธีวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาหลักการทฤษฎีอาชญาวิทยาในประเด็นด้านการตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ เช่น ทฤษฎีการกระทำที่เป็นกิจวัตร ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของเหยื่อ และทฤษฎีการควบคุมตนเอง และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับการขอคำปรึกษาและคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา

3.2.2 ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าเนื้อหาแนวคิด ผลงานวิจัย และกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยต่อไป

3.2.3 ในการวิจัยภาคสนาม ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขออนุญาตไปที่กองบังคับการปราบปรามการกระทำผิด เกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (บก.ปอท.) และขออนุญาตผู้ที่เกี่ยวข้อง (ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง) เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลและขอสัมภาษณ์ผู้ถูกกระทำหรือผู้เสียหาย โดยมีการชี้แจงหัวข้องานวิจัย และวัตถุประสงค์ รวมถึงประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการศึกษา

3.2.4 การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยตรวจสอบคุณสมบัติผู้ให้ข้อมูลโดยคำนึงถึงคุณสมบัติและความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลเพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

3.2.5 คุณภาพของการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ นักวิจัย ดังนั้นผู้วิจัยจะต้องเตรียมความพร้อมในเทคนิคการสัมภาษณ์ การบันทึกข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนึงถึงสิทธิผู้ให้ข้อมูล การเคารพให้เกียรติและยอมรับข้อมูลทุกอย่างที่ได้มา

3.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (Population and Samples)

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกเก็บข้อมูลเฉพาะประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลเท่านั้น โดยการให้ข้อมูลเชิงลึกดังกล่าวกำหนดจากการคัดเลือกด้วยวิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีเทคนิคแบบลูกโซ่ (Snow Ball Technique) การคัดเลือกผู้ให้ประชากรและกลุ่มตัวอย่างจะยึดตามรูปแบบและวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย

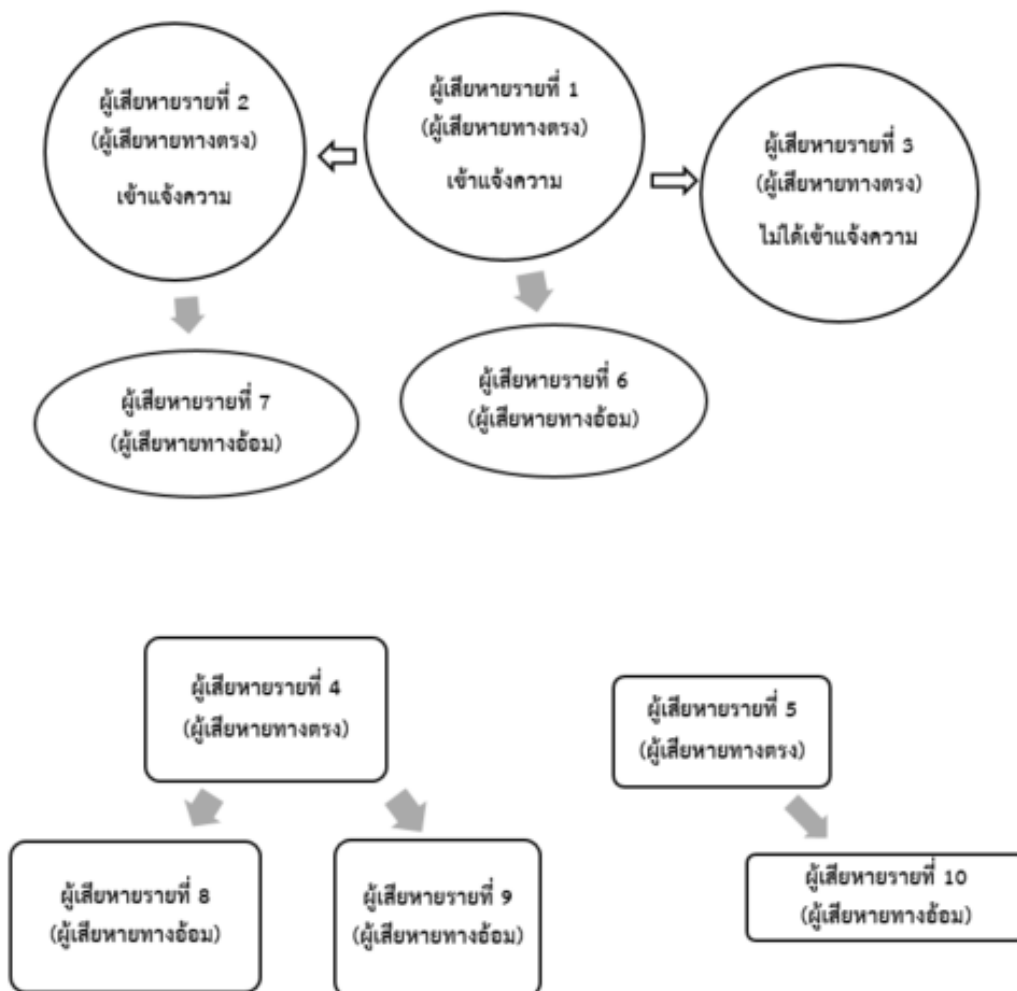
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 10 ราย โดยแบ่งเป็น ผู้ตกเป็นเหยื่อทางตรงหรือผู้เสียหายทางตรง จำนวน 5 ราย และ ผู้ตกเป็นเหยื่อทางอ้อมหรือผู้เสียหายทางอ้อมจำนวน 5 ราย โดยประชากรและกลุ่มตัวอย่างเป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ถูกเลือกโดยเฉพาะเจาะจง ซึ่งแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม คือ

3.3.1 กลุ่มบุคคลที่ตกเป็นเหยื่อทางตรงจากการถูกรังแกในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ซึ่งได้เข้าแจ้งความที่กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิด เกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (บก.ปอท.) ซึ่งสถานที่ตั้งอยู่ ณ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา อาคาร B ชั้น 4 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร โดยมีจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำนวน 4 ราย

3.3.2 กลุ่มบุคคลที่ตกเป็นเหยื่อทางตรงจากการถูกรังแกในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร แต่ไม่ได้เข้าแจ้งความ โดยผู้วิจัยเองได้เลือกจากบุคคลใกล้ชิดที่รู้จักได้แนะนำประชากรและกลุ่มตัวอย่าง มีจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1 ราย

3.3.3 กลุ่มบุคคลที่ตกเป็นเหยื่อทางอ้อมจากการถูกรังแกในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร เป็นกลุ่มบุคคลที่ได้รับผลกระทบจากการรังแกกันในโลกไซเบอร์ เนื่องจากคนในครอบครัว ญาติ เพื่อน แฟน และคนใกล้ชิด เป็นผู้ตกเป็นเหยื่อทางตรงจากการรังแกกันในโลกไซเบอร์ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีประชากรกลุ่มและกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 5 ราย

แผนภาพที่ 6 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ถูกเลือก โดยเฉพาะเจาะจงโดยใช้เทคนิคแบบลูกโซ่ (Snow Ball) จำนวน 10 ราย

3.4 ขั้นตอนการออกแบบสัมภาษณ์ (Interview Design)

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

- 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2) กำหนดประเด็นในการสัมภาษณ์
- 3) กำหนดรูปแบบสัมภาษณ์
- 4) สร้างแบบสัมภาษณ์ตามประเด็นและรูปแบบคำถามที่กำหนด

- 5) แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นมานำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา (Content Validity)
- 6) นำผลจากข้อ 5 มาปรับปรุงแก้ไขเป็นแบบสัมภาษณ์ฉบับจริง
- 7) พิจารณาปรับข้อคำถาม ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น
- 8) พิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริงต่อไป

3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (Research Tools)

3.5.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างหรือการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Structured Interview or Formal Interview) จากผู้ให้สัมภาษณ์ 10 ราย โดยแบ่งเป็น กลุ่มผู้ตกเป็นเหยื่อทางตรงหรือผู้เสียหายทางตรง จำนวน 5 ราย และ กลุ่มผู้ตกเป็นเหยื่อทางอ้อมหรือผู้เสียหายทางอ้อม จำนวน 5 ราย

3.5.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือวารสาร เอกสารวิชาการต่าง ๆ และการค้นคว้าจากการสืบค้นจากอินเทอร์เน็ต เน้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ

3.6 การรวบรวมข้อมูล (Collecting Data)

สำหรับกระบวนการหรือแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่นำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้กำหนดกระบวนการหรือแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารวิชาการและข้อมูลจากสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และกระบวนการหรือแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ และสนทนา โดยกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าวเป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลตามแนวทางของกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ อันมีสาระสำคัญ สรุปได้ ดังต่อไปนี้

3.6.1 เมื่อผู้ศึกษาได้สร้างแบบสัมภาษณ์และทำการทำสอบแบบสัมภาษณ์และทำการทดสอบแบบสัมภาษณ์เสร็จเรียบร้อยแล้ว จะนำแบบสัมภาษณ์ไปให้ประชากรและกลุ่มตัวอย่างทำการตอบคำถามตามแบบสัมภาษณ์

3.6.2 เมื่อได้แบบข้อมูลสัมภาษณ์แล้ว ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความเรียบร้อยของแบบสัมภาษณ์และทำการศึกษาและนำข้อมูลคำตอบที่สมบูรณ์ในการสัมภาษณ์ดังกล่าวไปวิเคราะห์ข้อมูลขั้นตอนเชิงคุณภาพต่อไป

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis)

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยมีการลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ดังนี้

3.7.1 ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์โดยนำคำสัมภาษณ์จากผู้ถูกสัมภาษณ์ มาเปรียบเทียบความเหมือนและความต่างของแต่ละบุคคล และจัดลำดับความสำคัญและคุณลักษณะของข้อมูล

3.7.2 นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ที่จัดลำดับความสำคัญแล้ว นำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลทางเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นแนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อที่จะทราบถึงลักษณะที่คล้ายคลึงและแตกต่างกันของข้อมูล

3.7.3 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และจากการศึกษาต่างๆ มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันอย่างเป็นระบบและนำไปสู่การเชื่อมโยงข้อมูลเข้าด้วยกัน แสดงความสำคัญของข้อมูลได้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อสะดวกในการวิเคราะห์และเขียนรายงานข้อมูลที่ได้จากการศึกษา จะไม่ใช่ข้อมูลตัวเลข แต่จะเป็นข้อมูลเชิงพรรณนา ที่มีรายละเอียดลุ่มลึก และมีการอ้างอิงถึงโดยตรงเกี่ยวกับที่มาของข้อมูล ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าหรือข้อมูลทางเอกสาร เพื่อแสดงข้อเท็จจริง การสัมภาษณ์มีลักษณะคล้ายกับการใช้แบบสอบถาม โดยกำหนดเป็นคำถามปลายเปิด คำถามต่าง ๆ ได้ถูกกำหนด เป็นแบบสัมภาษณ์ขึ้นเพื่อใช้ประกอบการสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้าแล้ว เป็นการสัมภาษณ์ที่มีคำถามและข้อกำหนดที่แน่นอนตายตัว โดยการสัมภาษณ์ได้ใช้คำถามแบบเดียวกัน มีลำดับขั้นตอนเหมือนกัน

3.8 จริยธรรมในการวิจัย (Research Ethics)

จริยธรรมในการวิจัยเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินการวิจัย ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำคำนึงถึงประเด็นดังต่อไปนี้

3.8.1 ประเด็นการสร้างควมไว้วางใจ ผู้วิจัยจะต้องแจ้งวัตถุประสงค์ในการวิจัยและเปิดเผยตนเองในฐานะนักวิจัยให้แก่ประชากรและกลุ่มตัวอย่างได้ทราบ โดยผู้วิจัยต้องแจ้งข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับตัวผู้วิจัย เช่น ชื่อ อาชีพ คณะและสถาบันการศึกษาที่ผู้วิจัยศึกษาอยู่ และชี้แจงเกี่ยวกับเรื่องที่กำลังวิจัย แก่ประชากรและกลุ่มตัวอย่างอย่างละเอียดชัดเจนเพื่อเป็นการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน

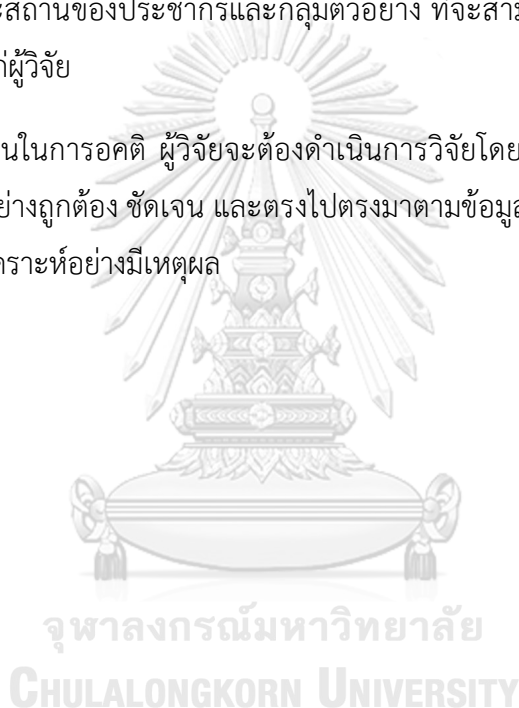
3.8.2 ประเด็นของการให้ความยินยอมโดยสมัครใจของประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยจะอธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยและกระบวนการทำวิจัยให้แก่ประชากรและกลุ่มตัวอย่างทราบ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างต้องมีความสมัครใจที่จะร่วมมือในการให้ข้อมูล หากประชากรและกลุ่ม

ตัวอย่างไม่ยินยอมให้สัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะไม่บีบบังคับหรือกดดันให้ประชากรและกลุ่มตัวอย่างยินยอมทำตามผู้วิจัย

3.8.3 ประเด็นการรักษาความลับและความเป็นส่วนตัวของประชากรและกลุ่มตัวอย่างในจริยธรรมของการทำวิจัยการรักษาความลับของประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยตระหนักอยู่เสมอว่าเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่ง โดยในงานวิจัย ผู้วิจัยจะต้องไม่ใช้ข้อมูลจริงของประชากรและกลุ่มตัวอย่างเช่น ใช้ชื่อสมมติสำหรับ ชื่อ-นามสกุลผู้ให้ข้อมูล

3.8.4 ประเด็นในเรื่องความสะดวกของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยจะคำนึงถึงความสะดวก ด้านเวลาและสถานของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่จะสามารถเอื้อให้เกิดความร่วมมือในการให้ข้อมูลต่าง ๆ แก่ผู้วิจัย

3.8.5 ประเด็นในการอคติ ผู้วิจัยจะต้องดำเนินการวิจัยโดยปราศจากอคติใดๆ ผู้วิจัยต้องนำเสนอผลการวิจัยอย่างถูกต้อง ชัดเจน และตรงไปตรงมาตามข้อมูลที่ได้รับจากประชากรและกลุ่มตัวอย่าง และนำมาวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล

บทที่ 4

ผลการศึกษาและการอภิปรายผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการกระทำความผิดในโลกอินเทอร์เน็ต: ศึกษากรณี การรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ในเขต กรุงเทพมหานคร เป็น การวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาถึง ปัจจัยและผลกระทบจากการตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ เพื่อเสนอแนะเป็นแนวทางการป้องกันหรือลดโอกาสการตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ

ในการนำเสนอผลการศึกษาดังกล่าวได้จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล โดยอาศัย ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เชิงลึกประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ในเขตกรุงเทพมหานคร จากการบอกเล่าเรื่องราวผ่านประสบการณ์ของผู้ตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ได้นำมาข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหาและสร้างข้อสรุป ตลอดจนการตีความจากข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษา โดยผลการศึกษาคคุณภาพเชิงลึก แบ่งออกเป็นการนำเสนอทั้งหมด 4 ส่วน ดังนี้

- 4.1 สรุปข้อมูลพื้นฐานของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 ราย
- 4.2 ผลการศึกษาข้อมูลเชิงลึกของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 ราย
- 4.3 การสรุปลักษณะสำคัญที่ได้จากการศึกษาเชิงคุณภาพ
- 4.4 การอภิปรายผลการศึกษา

4.1 สรุปข้อมูลพื้นฐานของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 ราย

ตารางที่ 5 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ

ชื่อสมมุติ	เพศ	อายุปัจจุบัน	สถานภาพ	ระดับการศึกษา	อาชีพ	ภูมิลำเนา	ที่อยู่ปัจจุบัน
นายปาล์ม	ชาย	26	โสด	ปริญญาตรี	พิตเนสฟรอนเทอร์	ลพบุรี	เข้าบ้าน ในกรุงเทพฯ
นายกัน	ชาย	30	โสด	ปริญญาตรี	นิติกร	ระยอง	คอนโด ในกรุงเทพฯ
นายนัท	ชาย	26	โสด	ม.6	โปรแกรมเมอร์	ชลบุรี	คอนโด ในกรุงเทพฯ
นางสาวบิว	หญิง	24	โสด	ม.6	แม่ค้าออนไลน์	ขอนแก่น	อพาร์ทเมนต์ ในกรุงเทพฯ
นางสาวกรช	หญิง	21	โสด	ม.6 กำลังศึกษาระดับอุดมศึกษา	นักศึกษา	กรุงเทพฯ	หอพัก ในกรุงเทพฯ
นางสาวปู	หญิง	34	สมรส	ปริญญาตรี	รับราชการ	ลพบุรี	เข้าบ้าน ในกรุงเทพฯ
นายออล์ฟ	ชาย	29	โสด	ปริญญาตรี	ทหาร	พะเยา	คอนโด ในกรุงเทพฯ
นายบ๊ิก	ชาย	25	โสด	ปริญญาตรี	พนักงานต้อนรับสายการบิน	ปทุมธานี	อพาร์ทเมนต์ ในกรุงเทพฯ
นางบุษ	หญิง	42	หย่าร้าง	ม.3	แม่ค้าขายเสื้อผ้า	ขอนแก่น	อพาร์ทเมนต์ ในกรุงเทพฯ
นายก๊อ	ชาย	21	โสด	ม.6 กำลังศึกษาระดับอุดมศึกษา	นักศึกษา	ปทุมธานี	หอพัก ในกรุงเทพฯ

สำหรับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศนั้น พบว่า ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เป็นเพศชาย จำนวน 6 ราย เพศหญิง จำนวน 4 ราย อายุปัจจุบัน 21 – 42 ปี ประชากรและกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด และมีระดับการศึกษาในช่วง มัธยมศึกษา ปีที่ 3 – ระดับปริญญาตรี อาชีพของประชากรและกลุ่มตัวอย่างมีความหลากหลาย เช่น นักศึกษา นิติกร ทหาร แม่ค้าออนไลน์ ฟิตเนสเทรนเนอร์ และรับราชการ ภูมิลำเนาส่วนใหญ่อยู่ต่างจังหวัด แต่ปัจจุบันประชากรและกลุ่มตัวอย่างอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพฯ

**ตารางที่ 6 ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในครอบครัวของผู้ตกเป็นเหยื่อ
การรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ**

ชื่อสมมุติ	ความสัมพันธ์ในครอบครัว
นายปาล์ม	ไม่ค่อยได้เจอกัน เจอกับพี่สาวบ้างในกรุงเทพฯ ต่างคนต่างทำงาน นาน ๆ ทีก็กลับไปหาครอบครัวบ้าง ชอบอยู่กับเพื่อน
นายกัน	สนิทกับพี่สาวและแม่ ไม่ค่อยสนิทกับพ่อ เพราะเป็นเพศที่สาม ไม่ได้อยู่กับครอบครัว ไปหาครอบครัวนาน ๆ ที ส่วนใหญ่คุยกับแม่และพี่สาว ผ่าน LINE
นายนัท	ไม่ค่อยสนิทกับคนในครอบครัว เพราะความเห็นไม่ค่อยตรงกัน เป็นคนชอบทำอะไรคนเดียว รักอิสระ
นางสาวบิว	สนิทกับแม่และน้องชาย ตั้งแต่พ่อแยกทางกับแม่ก็ไม่ได้ติดต่อกันอีก ถือเป็นหัวหน้าครอบครัว เพราะเป็นตัวหลักที่หารายได้เข้าบ้าน
นางสาวเกรซ	ไม่ได้อยู่บ้าน อยู่หอ เป็นคนติดแฟน บ้างครั้งมีปัญหาจะคุยกับแม่ ส่วนใหญ่คุยกันผ่าน LINE
นางสาวปู	แต่งงานมีครอบครัวแล้ว สนิทกับแม่ ถ้ามีปัญหาหนัก ๆ จะปรึกษาแม่ พ่อไม่ค่อยสนิทเพราะพ่อดุ
นายกอล์ฟ	ปกติทำงานตลอด ถ้าว่างจะอยู่กับแฟน ครอบครัวอยู่ต่างจังหวัด ไม่ค่อยได้เจอกัน โทรหาครอบครัวบ้าง ส่วนใหญ่คุยกันผ่าน LINE
นายบิก	ครอบครัวเป็นครอบครัวทหาร พ่อดุและเด็ดขาด ไม่ค่อยคุยกันเท่าไรเลย ไม่ค่อยสนิทกับคนในบ้าน
นางบุษ	อยู่กับลูกชายและลูกสาว สนิทกัน มีอะไรมักจะพูดคุยกัน
นายกล้า	สนิทกับที่บ้านโดยเฉพาะพี่สาว มีปัญหาอะไรมักจะบอกที่บ้าน แต่ส่วนใหญ่จะบอกเพื่อนกับแฟนก่อน

สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในครอบครัวของผู้ตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ พบว่าประชากรและกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ค่อยสนิทและใกล้ชิดกับครอบครัว เนื่องจากครอบครัวอาศัยอยู่ต่างจังหวัด และตนเองอาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ ส่วนใหญ่จะติดต่อสื่อสารกันผ่านทาง โทรศัพท์ และ โซเชียลมีเดีย

**ตารางที่ 7 ข้อมูลประสบการณ์เกี่ยวกับอาชญากรรมในอดีต
ของผู้ตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ**

ชื่อสมมุติ	ประสบการณ์เกี่ยวกับอาชญากรรมในอดีต
นายปาล์ม	โดนขโมยมอเตอร์ไซค์ โดนล่อลวงโดยบุคคลที่เป็นเพศที่สาม
นายกัน	โดนแอบถ่ายในห้องน้ำ
นายนัท	โดนขโมยแล็ปท็อป โดนรุมข่มขืนโรงเรียนชู้ตเอาเงิน โดนทำร้ายร่างกาย
นางสาวบิว	โดนหมิ่นประมาท โดนทำร้ายร่างกาย
นางสาวเกรซ	ไม่เคยเจออาชญากรรม
นางสาวปู	ไม่เคยเจออาชญากรรม
นายกอล์ฟ	โดนขโมยกระเป๋าตังค์ และโทรศัพท์มือถือ
นายบิก	ไม่เคยเจออาชญากรรม
นางบุษ	โดนขโมยของ เสื้อผ้าที่ขายในร้าน
นายกล้า	ไม่เคยเจออาชญากรรม

สำหรับข้อมูลประสบการณ์เกี่ยวกับอาชญากรรมในอดีตของผู้ตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ พบว่าประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 6 ราย เคยประสบกับอาชญากรรม เช่น แอบถ่าย ลักทรัพย์ และทำร้ายร่างกาย และจำนวน 4 คนไม่เคยประสบอาชญากรรม

ตารางที่ 8 ข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้เกี่ยวกับการกระทำผิดในโลกอินเทอร์เน็ต
ของผู้ตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ

ชื่อสมมุติ	การรับรู้เกี่ยวกับการกระทำผิดในโลกอินเทอร์เน็ต
นายปาล์ม	รับรู้บ้างจากเพื่อน และข่าวในโซเชียล เช่น การตัดต่อรูปภาพอนาจารลงในโซเชียลการหลอกและล่อลวงในโซเชียล
นายกัน	รับรู้เพราะเรียนจบทางด้านกฎหมาย
นายนัท	รับรู้บ้างข่าวในอินเทอร์เน็ต พวก Hacker การดัดแปลง ตัดต่อรูปภาพวิดีโอและการลงภาพและข้อความที่ไม่เหมาะสมในโซเชียลมีเดีย
นางสาวบิว	รับรู้เรื่องการล่อลวง และเรื่องหมิ่นประมาท
นางสาวเกรซ	รับรู้บ้าง พวกหลอกลวงและการแฮคข้อมูล
นางสาวปู	รับรู้บ้าง เนื่องจากแฟนเป็นตำรวจและมาเล่าให้ฟัง เช่นการล่อลวง การหมิ่นประมาทในอินเทอร์เน็ต
นายกอล์ฟ	รับรู้บ้าง พวกการใช้คำพูดที่ไม่เหมาะสมในโซเชียล ถือเป็นกรณณ์หมิ่นประมาท
นายบีก	รู้ เช่น กรณีการแฮคข้อมูล ทำร้ายกันในอินเทอร์เน็ต Cyber Bullying และการขายของผิดกฎหมายต่าง ๆ ผ่านอินเทอร์เน็ต
นางบุษ	รับรู้บ้างเพราะเห็นตามข่าว พวกหลอกลวง พวกแชร์ลูกโซ่
นายกล้า	รับรู้ เนื่องจากพี่สาวเรียนกฎหมายและแนะนำ เช่น การโพสต์สิ่งต่าง ๆ ที่ไม่เหมาะสมลงในโซเชียลถือว่าเป็นความผิด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้เกี่ยวกับการกระทำผิดในโลกอินเทอร์เน็ต พบว่าประชากรและกลุ่มตัวอย่างทุกรายรับรู้เกี่ยวกับการรังแกกันในโลกอินเทอร์เน็ต เช่น การล่อลวง หมิ่นประมาท Cyber Bullying การแฮคข้อมูล และการเผยแพร่รูปอนาจารลงในอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

**ตารางที่ 9 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้และความเข้าใจ “Cyber Bullying”
ของผู้ตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ**

ชื่อสมมุติ	การรับรู้และความเข้าใจ “CYBER BULLYING”
นายปาล์ม	เป็นการกลั่นแกล้งกันของเด็ก ๆ
นายกัน	เป็นการรังแกกันในโลกอินเทอร์เน็ต เช่น ต่ำว่า หรือทำร้ายกันผ่านการใช้งานอินเทอร์เน็ต ให้เกิดความเสียหาย กระทบจิตใจ มีกรณีที่ถูกกระทำเสียชีวิตจากการกระทำนี้ด้วย
นายนัท	เป็นการทำร้ายกันในโลกออนไลน์ เช่น ใช้ความรุนแรงผ่านข้อความและรูปภาพ เพื่อทำให้อีกคนเกิดความเสียหาย อับอาย ซึ่งมักจะเป็นการกระทำของเด็ก ๆ โดยเฉพาะเด็กนักเรียน
นางสาวบิว	น่าจะเป็นการกลั่นแกล้งกัน รังแกกันของเด็ก ๆ ในโซเชียล
นางสาวเกรซ	เป็นการรังแกกันของเด็ก ๆ ที่เปลี่ยนจากต่ำว่ากันแบบเป็นมาแกล้งกันกันในโซเชียล พวกแต่งรูปแกล้งกัน ล้อเลียนต่าง ๆ
นางสาวปู	คือการกลั่นแกล้งกันในโลกไซเบอร์ เป็นสิ่งที่เกิดจากเด็ก ๆ และสามารถเกิดขึ้นได้กับผู้ใหญ่ ดูตามข่าว เห็นว่าขณะนี้หลาย ๆ ประเทศกำลังเริ่มให้ความสำคัญอยู่
นายกอล์ฟ	การรังแกกันในโลกไซเบอร์ การโพสต่ำ ลงรูปที่ไม่เป็นความจริง เป็นการกระทำที่ส่งผลทำให้อีกคนเสียหาย และอับอาย
นายบ๊ิก	การรังแกกันในโลกไซเบอร์ เป็นการทำร้ายกันผ่านรูปแบบต่าง ๆ ในอินเทอร์เน็ต เช่นข้อความ รูปภาพ โดยใช้ข้อความและรูปภาพที่ไม่เหมาะสมไม่เป็นความจริง มาทำร้ายกัน
นางบุษ	ไม่เคยได้ยิน น่าจะเป็นการทำผิดกฎหมายต่าง ๆ ในอินเทอร์เน็ต
นายกล้า	เป็นการกระทำที่ทำร้ายกันในโลกออนไลน์ เช่น ต่ำว่าผ่านข้อความ ผ่านรูปภาพ วีดีโอ เพื่อทำให้อีกฝ่ายเสื่อมเสีย เสียหายต่าง ๆ

สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้และความเข้าใจ “Cyber Bullying” พบว่าประชากรและกลุ่มตัวอย่างทุกรายรับรู้เกี่ยวกับการรังแกกันในโลกอินเทอร์เน็ต พบว่าประชากรละกลุ่มตัวอย่างทุกรายรับรู้เกี่ยวกับ Cyber Bullying แต่ยังไม่มีความเข้าใจใน Cyber Bullying อย่างชัดเจน ส่วนใหญ่เข้าใจว่าเป็นการรังแกกันของเด็กๆ ในโลกไซเบอร์

**ตารางที่ 10 ข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิด
ในโลกอินเทอร์เน็ตและ “Cyber Bullying” ของผู้ตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์
ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ**

ชื่อสมมุติ	การรับรู้ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดในโลกอินเทอร์เน็ต และ “Cyber Bullying”
นายปาล์ม	พรบ.คอมพิวเตอร์
นายกัน	พรบ.คอมพิวเตอร์ 2550 แก้ไขใหม่ พ.ศ. 2560 มาตรา และกฎหมาย ประมวลผลอาญา มาตรา 293 มาตรา 392 และ มาตรา 397
นายนัท	พรบ. คอมพิวเตอร์ กฎหมายเกี่ยวกับการหมิ่นประมาท
นางสาวบิว	พรบ.คอมพิวเตอร์ กฎหมายเกี่ยวกับการหมิ่นประมาท
นางสาวเกรซ	พรบ. คอมพิวเตอร์
นางสาวปู	พรบ. คอมพิวเตอร์ กฎหมายอาญาเกี่ยวกับการหมิ่นประมาท
นายกอล์ฟ	พรบ. คอมพิวเตอร์
นายบิก	พรบ. คอมพิวเตอร์ 2550 และกฎหมายประมวลผลอาญา ในบางมาตรา
นางบุษ	พรบ. คอมพิวเตอร์
นายกล้า	พรบ. คอมพิวเตอร์ กฎหมายเกี่ยวกับการหมิ่นประมาท

สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดในโลกอินเทอร์เน็ต
และ “CYBER BULLYING” พบว่าประชากรและกลุ่มตัวอย่างทุกรายรับรู้ปัญหานี้ เกี่ยวข้องกับ พรบ.
คอมพิวเตอร์ แต่มีประชากรและกลุ่มตัวอย่างบางราย เข้าใจว่า กฎหมายประมวลผลอาญาบางมาตรา
สามารถนำมาปรับใช้ได้กับปัญหานี้

4.2 ผลการศึกษาข้อมูลเชิงลึกของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 ราย

แบ่งเป็น ประชากรและกลุ่มตัวอย่างรายที่ 1 ถึง รายที่ 5 เป็น “ผู้เสียหายทางตรง” และกลุ่มตัวอย่างรายที่ 6 ถึง รายที่ 10 “เป็นผู้เสียหายทางอ้อม”

ผู้เสียหายรายที่ 1 “นายปาล์ม” (นามสมมุติ)

อายุขณะเกิดเหตุ: “23 ปี” อาชีพขณะเกิดเหตุ: “ฟิตเนสเทรนเนอร์”

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นผ่านเรื่องราวบอกเล่าของนายปาล์ม

ในวันนั้นขณะที่นายปาล์มกำลังเทรนลูกค้าที่ฟิตเนส เพื่อนของนายปาล์มได้ทักข้อความเข้ามาในไลน์ (Line)

“เห้ย นี่มีงเปลี่ยนอาชีพแล้วหรอวะ”

“ส่งมาให้กินบ้างดิ”

นายปาล์มได้ถามไปว่าทำไม อาชีพอะไร เพื่อนจึงส่งรูปมาให้ดู เป็นรูปของนายปาล์มซึ่งส่วนบนไม่ได้ใส่เสื้อ และส่วนล่างถูกปิดด้วยป้ายโฆษณาอาหารเสริมสมรรถภาพทางเพศ สำหรับเพิ่มขนาดอวัยวะเพศชาย ในคืนนั้นนายปาล์มจึงได้ค้นดูเพจเฟซบุ๊ก (Facebook Page) โฆษณานั้น และพบว่ารูปของตนไม่ได้มีเพียงรูปเดียวที่อยู่ในเพจ แต่มีถึง 3 รูป ซึ่งทั้ง 3 รูปเป็นรูปที่ถูกปิดช่วงล่างด้วยป้ายโฆษณา โดยป้ายโฆษณามีเนื้อหว่า “ใหญ่ อึด ทน” และตามด้วยชื่อของผลิตภัณฑ์ โดยได้รูปมีคนกดไลค์ (Like) และคอมเมนต์รูปทั้ง 3 รูป ของนายปาล์มจำนวนเกือบ 100 ไลค์ (Like) และคอมเมนต์ด้านล่างรูปอีกกว่า 10 คอมเมนต์ เช่น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย “อึดจริงปะครับ” ล้าย

CHULALONGKORN UNIVERSITY “งานดี แน่น”

“กินแล้วกลับมาแบบนี้ด้วยปะ ทุกส่วนปะครับ”

“น่าโดนวะ”

พวกคอมเมนต์เหล่านั้นทำให้นายปาล์มทั้งโกรธและอายแต่นายปาล์มรู้สึกอายและกลัวมากกว่าเนื่องจากไม่รู้เลยว่าใครได้มาเห็นรูปและคำโฆษณารวมถึงคอมเมนต์เหล่านี้แล้วบ้าง นายปาล์มกลัวคนในครอบครัว เพื่อน ๆ และลูกค้ามาเห็นรูปเหล่านี้ แต่ที่นายปาล์มกลัวที่สุดถ้าครอบครัวรู้เรื่อง เนื่องจากครอบครัวของนายปาล์มมีอาชีพรับราชการพ่อแม่เป็นคนมีหน้ามีตาในจังหวัดลพบุรี และนายปาล์มเองก็เป็นลูกชายคนเดียว มีพี่สาวอยู่ 1 คน นายปาล์มไม่อยากจะให้พวกเขาเสื่อมเสียชื่อเสียง ถ้าได้รู้ถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น นายปาล์มจึงคิดว่าจะจัดการปัญหาอย่างไรดี อย่างแรกที่นายปาล์มรู้คืออยากเอารูปตนออกจากเพจโฆษณานี้ออกให้ได้เร็วที่สุด คืนนั้นนายปาล์มจึงได้เข้าไปคอมเมนต์ที่ใต้ส่งรูปของตนเองรูปหนึ่ง นายปาล์มได้คอมเมนต์ข้อความไปว่า

“นี่รูปผมนะครับ คุณขโมยรูปผมมา
คุณเอารูปผมโฆษณาแบบนี้
ผมมีสิทธิแจ้งความได้นะครับ
กรุณาลบรูปผมทั้งหมดด้วย”

จากนั้นผ่านไปประมาณ 1 ชั่วโมง เพจดังกล่าวได้ลบคอมเมนต์ของนายปาล์มออกไป แต่รูปยังปรากฏอยู่เหมือนเดิมทั้ง 3 รูป ในตอนนั้นนายปาล์มรู้สึกโมโหมาก จึงได้ส่งข้อความไปอีกครั้งในเฟซบุ๊ก เพื่อคุยกับคุณดูแลเพจเฟซบุ๊กดังกล่าว โดยเป็นการส่งข้อความโดยตรง (Direct Message) โดยส่งไปว่า

“ถ้าคุณไม่ลบรูปผม พรุ่งนี้ผมแจ้งความแน่”

ทางนั้นได้มีการการอ่านข้อความที่นายปาล์มส่งไปทันที แต่ไม่ได้ตอบกลับใด ๆ มาและรูปก็ยังคงอยู่ในเพจ 3 รูปเหมือนเดิม

สำหรับที่มาของรูป ในตอนนั้นนายปาล์มเรียนอยู่ชั้นมหาวิทยาลัยปี 4 และได้ลงประกวดกีฬาเพาะกายและได้แชมป์ ด้วยการที่รูปร่างในขณะประกวดเสร็จนั้นค่อนข้างมีรูปร่างที่ดี เพื่อนของนายปาล์มได้ขอให้นายปาล์มไปเป็นนายแบบให้ เพื่อถ่ายโปรเจกงานจบเกี่ยวกับการถ่ายรูป นายปาล์มนายตัดสินใจไปช่วยเพื่อนเพราะอยากให้งานเพื่อนเสร็จ การถ่ายแบบครั้งนั้นเป็นการถ่ายแบบที่โชว์รูปร่าง เป็นรูปร่างเปลือยส่วนบน เห็นลายกล้ามเนื้อ และซิคแพค (6 Packs) เพื่อเน้นโชว์ความแข็งแรง ในวันนั้นได้ถ่ายรูปไป ประมาณ 20 รูป นายปาล์มได้เห็นรูปตอนถ่ายเสร็จว่ารูปที่ถ่ายออกมาดูดี ดูเท่ๆ เมื่อถ่ายเสร็จหลังจากนั้นประมาณ 1 อาทิตย์เพื่อนของนายปาล์ม ก็ได้อัปโหลดรูปภาพของนายปาล์มลงในเฟซบุ๊ก (Facebook) ของตัวเอง และทำเป็นอัลบั้มว่าเป็นโปรเจกต์งาน และเพื่อนของนายปาล์มได้แชร์ (Share) และแท็ก (Tag) รูปเหล่านั้นมายังเฟซบุ๊ก (Facebook) ของนายปาล์ม โดยมีรูปอยู่ 10 รูปในอัลบั้ม เมื่อภาพของนายปาล์มปรากฏอยู่ในเฟซบุ๊ก (Facebook) เพื่อน ๆ ที่อยู่ในเฟซบุ๊ก (Facebook) ทั้งของนายปาล์มและของเพื่อน มีทั้งบุคคลคนที่นายปาล์มรู้จักและไม่รู้จัก เนื่องจากทั้งนายปาล์มและเพื่อนตั้งค่าสาธารณะ (Public) ในเฟซบุ๊ก (Facebook) พวกเขาที่ต่างเข้ามากดไลค์ (Like) และคอมเมนต์ (Comment) เช่น

“เห้ย หล่อวะนายแบบ”

“แม่งโคตเท่ๆ กล้ามโคตซัด”

“อยากเทรนด้วย”

“เทพปาล์ม”

“จะเอาแบบนี้”

ในตอนแรกเมื่อนายปาล์มเห็นรูปก็ตกใจและเงินที่เพื่อนเอารูปลงเพจ (Facebook Page) แต่พอนายปาล์มได้เห็นคอมเมนต์ ซึ่งทุกคอมเมนต์ทั้งหมดล้วนแล้วแต่เป็นคอมเมนต์ ในด้านดี ชื่นชม และทำให้รูปอัลบั้มนั้นทั้งหมดของนายปาล์มเป็นรูปที่มีคนชื่นชอบเยอะสุด จากการมีการกดไลก์ (Like) จำนวนมาก มันทำให้นายปาล์มรู้สึกดีมากกับผลตอบรับ แต่สำหรับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

“ตอนที่ผมเห็นรูปในเพจนะ
แบบมันคนละความรู้สึกเลยกับตอนนั้น
ที่เพื่อนโพสแล้วมีแต่คนชอบ คนชื่นชม”

พฤติกรรมในการเข้าสู่โลกโซเชียล

เมื่อนายปาล์มมีเวลาว่างจากการทำงาน นายปาล์มจะเข้าสู่โลกโซเชียลเป็นประจำ โดยปกติ มักจะใช้สื่อสังคมออนไลน์คือ เฟซบุ๊ก (Facebook) กับอินสตาแกรม (Instagram) ทั้ง 2 สื่อโซเชียลมีเดีย (Social Media) นายปาล์มตั้งไว้เป็นสาธารณะ (Public) เพื่อนในเฟซบุ๊ก (Facebook) ของนายปาล์มมีประมาณ 2,000 คน และเพื่อนในอินสตาแกรม (Instagram) มีประมาณ 1,000 กว่าคน ซึ่งเพื่อนหลายคนในโซเชียลมีเดีย (Social Media) นายปาล์มไม่รู้จัก ไม่เคยเห็นหน้า และไม่เคยคุยด้วย เนื่องจากใช้สำหรับการทำงานคือ การโพสต์ข้อความเกี่ยวกับสุขภาพ และการดูแลรูปร่าง อีกทั้งการโพสรูปร่างของตน และรูปร่างของลูกค้า (ผู้ว่าจ้าง) เนื่องจากจะได้ทราบถึงการพัฒนา และการเปลี่ยนแปลงของรูปร่างของแต่ละบุคคล การโพสรูปร่างของนายปาล์มเองก็เพื่อเป็นการโฆษณาให้ลูกค้าเห็นว่า เทรนเนอร์มีหุ่นและรูปร่างที่ดี เพื่อเป็นสื่อเรียกความสนใจในการมาร่วม เทรน (ฝึกซ้อม) กับนายปาล์ม

ผลกระทบที่ได้รับ

นายปาล์มรู้สึกโกรธ อาย และเครียด แต่นายปาล์มรู้สึกวิตกกังวลและกลัวมากกว่า เนื่องจากไม่รู้เลยว่าใครได้มาเห็นรูปและคำโฆษณา รวมถึงคอมเมนต์เหล่านี้แล้วบ้าง นายปาล์มกลัวคนในครอบครัว เพื่อน ๆ และลูกค้ามาเห็นรูปเหล่านี้ แต่ที่นายปาล์มกลัวที่สุด ถ้าครอบครัวรู้เรื่องเนื่องจากครอบครัวของนายปาล์มมีอาชีพรับราชการ พ่อแม่เป็นคนมีหน้ามีตาในจังหวัดลพบุรี และนายปาล์มเองก็เป็นลูกชายคนเดียว มีพี่สาวอยู่ 1 คน นายปาล์มไม่อยากทำให้พวกเขาเสื่อมเสียชื่อเสียง ถ้าได้รู้ถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

วิธีการจัดการกับปัญหา

เมื่อเกิดเรื่อง นายปาล์มได้เล่าให้เพื่อนสนิทฟัง แต่ก็ไม่สามารถช่วยแก้ไขปัญหาได้ นายปาล์มจึงได้ปรึกษาพี่สาว พี่สาวจึงได้แจ้งสามีซึ่งเป็นตำรวจแนะนำในการเข้าแจ้งความ ที่สน. หลักสี่ นายปาล์มได้ลงบันทึกประจำวันไว้ที่ สน.หลักสี่ จากนั้นเจ้าหน้าที่ที่สน. หลักสี่ ให้นายปาล์มนำเอกสารที่ลงบันทึกข้อความไปที่ กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (บก.ปอท.) ทาง บก.ปอท. แจ้งว่าการดำเนินงานอาจต้องใช้ระยะเวลาอย่างน้อย 3 เดือน

เนื่องจากเป็นเพจ (Facebook Page) ที่ไม่ได้มีสถานที่ตั้งที่ชัดเจนในการทำธุรกิจ เป็นในลักษณะทำธุรกิจออนไลน์ ทาง บก.ปอท. จะติดต่อนายปาล์มอีกครั้งเมื่อมีความคืบหน้า โดยทาง บก.ปอท. แจ้งว่ารูปในเพจ (Facebook Page) นี้ไม่สามารถลบได้เนื่องจากเป็นเว็บไซต์ต่างประเทศ แต่สามารถทำได้เพียง กด Report เพจ ซึ่งก็คือการแจ้งว่าเพจ (Facebook Page) ดังกล่าวมีลักษณะไม่ถูกต้อง ผิดกฎหมาย โดยนายปาล์มได้กด Report ไปในขณะที่เกิดเหตุแต่ทางเฟซบุ๊ก (Facebook) ก็ไม่ได้ปิดเพจ (Facebook Page) หรือทำอะไร

นายปาล์มคิดว่าถ้าปล่อยแบบนี้ไป ไม่นานพ่อแม่หรือคนใกล้ชิด เช่น เพื่อน ญาติ หรือ ลูกค้า ต้องรู้แน่ ๆ นายปาล์มจึงคิดจัดการปัญหานี้ด้วยตนเอง โดยได้ปรึกษากะเพื่อนสนิทให้ช่วย นายปาล์มให้เพื่อนเป็นคนติดต่อไปในเรื่องซื้อผลิตภัณฑ์อาหารเสริมดังกล่าว และขอเข้าไปรับด้วยตนเองที่บริษัทในตอนแรกทางบริษัทก็บ่ายเบี่ยงที่จะให้มารับของที่บริษัท แต่นายปาล์มบอกให้เพื่อนบอกว่า ตนเองอยากเป็นตัวแทนจำหน่ายจึงอยากขอคุยด้วย ทางนั้นจึงแจ้งสถานที่ตั้ง นายปาล์มจึงได้ไปกะเพื่อนที่บริษัทนั้น โดยก่อนไปนายปาล์มได้บอกพี่สาวว่าจะขอจัดการเรื่องนี้ด้วยตนเอง พี่สาวนายปาล์มพอทราบเรื่องก็ค่อนข้างจะเป็นห่วงและกังวล พี่สาวจึงให้พี่เขยที่เป็นตำรวจตามไปด้วย เมื่อไปถึงที่ พี่เขยที่เป็นตำรวจก็ได้แจ้งว่า พี่เขยจะจัดการเอง เมื่อไปถึง พวกเขาได้พบกับผู้จัดการบริษัท โดยพี่เขยนายปาล์มได้แสดงตนทันทีว่าเป็นตำรวจ ได้รับเรื่องมาให้มาตรวจสอบบริษัท จึงขอดูเอกสารบริษัท เรื่องการจดทะเบียนบริษัท และมาตรฐานของสินค้า รวมถึงใบเสียภาษี แต่ทางบริษัทก็บ่ายเบี่ยงที่จะให้เอกสาร และนายปาล์มจึงได้แสดงตนว่าเป็นบุคคลในรูปในเพจเฟซบุ๊ก (Facebook Page) ของบริษัทที่ทางบริษัทขโมยรูปและนำไปตัดต่อเพื่อใช้ในการโฆษณา และได้นำรูปให้บริษัทนั้นดู ผู้จัดการบริษัทตกใจ และขอโทษนายปาล์ม บอกว่าจะลบรูปให้ แต่ขอร้องอย่าดำเนินคดี พี่เขยนายปาล์มจึงถามนายปาล์มว่าจะเอาอย่างไร เพราะเรื่องนี้ถือว่าเป็นเรื่องที่คุณกันแน่ นายปาล์มจึงเรียกค่าเสียหายไปจำนวน 30,000 บาท และให้นำรูปของนายปาล์มออกให้หมด ทางนั้นจึงให้ค่าเสียหายกับนายปาล์มและจัดการลบรูปนายปาล์มทันที

หลังจากนั้นประมาณ 2 อาทิตย์ เพจนั้นก็ปิดตัวลงไป นายปาล์มทราบจากพี่เขยว่า บริษัทนั้นได้มีการถูกตรวจสอบ ทราบมาว่าไม่ได้มีการจดทะเบียนบริษัท แต่มีการประกอบธุรกิจ ซึ่งถือว่าผิดกฎหมาย และผลิตภัณฑ์ที่เอามานั้นก็เป็นผลิตภัณฑ์ที่เอามาจากต่างประเทศ โดยการเลี่ยงภาษี

แนวทางการป้องกันและข้อเสนอแนะ

ผู้เสียหายรายที่ 1 ได้กล่าวว่า

“ผมรู้ว่าการตั้งพวกโซเซียลเป็นสาธารณะมันเป็นอันตราย

อันตรายกว่าการตั้งเป็นส่วนตัว

มันเหมือนดาบสองคมอะ

แต่ผมเลือกไม่ได้จริง ๆ

เพราะอาชีพผมมันต้องใช้สื่อพวกนี้
และต้องลงข้อมูลส่วนตัว
จำเป็นต้องเปิดเผย จำเป็นต้องเผยแพร่”

นายปาล์มเสนอแนะว่าการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่รัฐควรจะปรับให้ดำเนินการที่รวดเร็วกว่านี้ ข้อกฎหมายควรรัดกุมในการลงโทษผู้กระทำผิด และให้ความช่วยเหลือกับผู้เสียหาย หรือให้คำแนะนำเบื้องต้นกับผู้เสียหาย ที่ผู้เสียหายควรจะปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุ ซึ่งแนวทางเหล่านี้ น่าจะช่วยลดปัญหานี้ลงได้ และความรุนแรงน่าจะลดลงตามไปด้วย

ผู้เสียหายรายที่ 2 “กัน” (นามสมมติ)

อายุขณะเกิดเหตุ: “28 และ 30 ปี” อาชีพขณะเกิดเหตุ: “นิติกร”

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นผ่านเรื่องราวบอกเล่าของนายกัน

นายกันเคยตกเป็นเหยื่อเหตุการณ์แบบนี้มาแล้วถึง 3 ครั้ง ครั้งแรกเมื่อ ตอน อายุ 28 คือ เมื่อ 2 ปีที่แล้ว เป็นช่วงที่นายกันเริ่มออกกำลังกาย ฝึกหุ่นอย่างจริงจัง โดยวันหนึ่งเพื่อนของเขาได้ส่งลิงค์ลิงค์หนึ่งมาให้

“เห้ย กัน กูเจอรูปมึงวะ”

“โดยในลิงค์ลิงค์นั้นมึงรูปนายกันกว่า 7 รูป พร้อมข้อความว่า

“เจียนจิงมาหาหน่อย พร้อมเบอร์โทรและเฟซบุ๊กทิ้งไว้”

โดยเบอร์โทรที่ให้ไว้ในรูปนั้น ไม่ใช่เบอร์นายกัน แต่เฟซบุ๊ก (Facebook) เป็นเฟซบุ๊กของนายกัน โดยในลิงค์ ลิงค์นั้นเป็นลิงค์จากในทวิตเตอร์ (Twitter) เป็นทวิตเตอร์เกี่ยวกับเกย์ เป็นทวิตเตอร์ (Twitte) แนว 18+ นายกัน ตกใจมาก เพราะคนรีทวีต (Retweet) เป็นจำนวนลึบกว่าคน โดยในคินั้นนั้นนายกันได้เล่าให้แฟนฟัง แฟนนายกันก็เครียดไปด้วย เนื่องจากกลัวว่าคนอื่นที่ไม่เข้าใจจะเห็นและจะเข้าใจผิด ช่วงนั้นนายกันมีความเครียด แต่พยายามจะไม่สนใจ จึงหันเอาเวลามาออกกำลังกาย พัฒนารูปร่างตนเองต่อ และได้ประสบกับเหตุการณ์อีกครั้งขึ้น เมื่อมีบุคคลนิรนามทักมานายกันในเฟซบุ๊กและว่า

“คีนี่ว่างมั้ยครับ เจอกันป่าว

หุ่นดีครับ น้า...

พร้อมกับแนบรูปตน ที่อยู่ในทวิตเตอร์”

นายกันไม่ได้ตอบโต้ใด ๆ และบล็อคคลุคคูลนั้นทันที ช่วงนั้นนายกันนอนไม่หลับ เครียด กลัวจะมีอะไรส่งเข้ามาอีก ในช่วงนั้นนายกันต้องกินยานอนหลับทุกวัน จนเรื่องเงียบไป เมื่อนายกันตั้งสถานะเฟซบุ๊ก (Facebook) เป็นส่วนตัว และเมื่อปีที่แล้วได้เกิดเหตุการณ์อีกครั้ง คือ มีคนติดต่อมาที่

แฟนของนายกันผ่านทางเฟซบุ๊ก (Facebook) ของแฟนนายกัน บอกว่านายกันได้เคยไปเที่ยวกับเขา และมีอะไรกันแล้ว ในช่วงที่แฟนของนายกันไปบิน โดยแฟนของนายกันมีอาชีพเป็นพนักงานสายการบินแห่งหนึ่ง โดยบุคคลนิรนามได้ส่งรูปเซ็กซี่ที่อยู๋ในทวิตเตอร์ (Twitter) จำนวน 7 รูป มาให้แฟนของนายกัน เมื่อแฟนนายกันรู้ก็ได้บอกนายกัน และไม่ได้ว่าอะไรเนื่องจากทราบเรื่องราวดังกล่าวมาก่อน แล้วว่ารูปเหล่านั้นเป็นรูปหลุดไปและแฟนของนายกันเองเชื่อใจนายกัน แต่แฟนของนายกันก็เครียดมาก

สำหรับพวกรูปเหล่านั้นก็เป็นรูปที่นายกันได้ถ่ายด้วยตนเอง เนื่องจากนายกันชอบออกกำลังกาย ชอบเข้ายิม และเป็นคนชอบถ่ายรูป โดยเฉพาะรูปที่เป็นรูปร่างและหุ่นของตัวเองอยู่เสมอ ไม่ว่าจะอยู่บ้าน ห้องน้ำหรืออยู่ในยิม เวลาไปไหนก็จะชอบถ่ายรูป และส่งให้เพื่อนสนิทดูในกรุ๊ปไลน์ (Line Group) เป็นประจำ เพื่อให้เพื่อนคอมเมนต์ เพื่อที่นายปาล์มจะได้ปรับและพัฒนารูปร่างของตัวเองต่อไป สำหรับรูปที่ถูกเผยแพร่ในทวิตเตอร์ เป็นรูปที่จะมีลักษณะไม่มีเสื้อผ้าอยู่บนร่างกาย แต่จะมีเพียงรูปมือและเสาที่บังอวัยวะเพศไว้

พฤติกรรมในการเข้าสู่โลกโซเชียล

เมื่อมีเวลาว่างนายกันมักจะเข้าสื่อสังคมออนไลน์ เช่น ไลน์ (Line) อยู่เสมอ นายกันมีพฤติกรรมที่มักจะถ่ายรูปของตัวเองและส่งต่อให้เพื่อน ๆ ที่สนิทเป็นประจำ ในไลน์กรุ๊ป (Gorup Line) จำนวนเพื่อนในโซเชียลมีทั้งคนรู้จักและไม่รู้จัก โดยโซเชียลที่นายกันเข้าเป็นประจำคือ ไลน์ (Line) และทวิตเตอร์ (Twitter) ซึ่งนายกันเองได้ตั้งโซเชียลไว้เป็นสาธารณะ (Public) เพื่อที่บุคคลอื่น ๆ จะสามารถกดไลก์ (Like) และรีทวีต (Retweet) ข้อความและรูปนายกันได้ หากบุคคลเหล่านั้นชอบ โดยส่วนใหญ่มักจะเป็นคนประเภทเดียวกัน และชอบอะไรคล้าย ๆ กัน คือเป็นผู้ชายที่ชอบผู้ชาย (เกย์)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

“คนที่ผมส่งรูปให้ดูในกรุ๊ปก็ล้วนแล้วแต่เป็นเพื่อนสนิททั้งนั้น

นี่ก็ไม่ใช่จริง ๆ ว่าใครเป็นคนปล่อยรูป

แต่ละคนก็เป็นเพื่อนสนิทและไว้ใจทุกคน”

ผลกระทบที่ได้รับ

ในช่วงนั้นนายกันเครียดมาก อีกทั้งกระทบต่อถึงแฟนเนื่องจากแฟนก็ถูกคุกคามเนื่องจากรูปของตนในทวิตเตอร์ (Twitter) นายกันและแฟนของนายกัน มีอาการกลัวและเครียดมาก เนื่องจากกลัวว่าจะมีใครส่งรูปอะไรมาอีก และสร้างสถานการณ์อะไรอีก ช่วงนั้นนายกันและแฟนเครียดมากจนต้องไปปรึกษาจิตแพทย์ ทำให้ในบางครั้งต้องลางาน เสียทั้งเวลาและสุขภาพจิต

วิธีการจัดการกับปัญหา

นายกันเข้าแจ้งความที่ สน. มักกะสัน และดำเนินการต่อที่ ปอท. พร้อมทั้งเอกสารและข้อมูลที่อยู่ในทวิตเตอร์ (Twitter) เพื่อจะหาตัวผู้กระทำผิด และนำรูปตนเองออกจากทวิตเตอร์ (Twitter)

ดังกล่าว โดยทางเจ้าหน้าที่ได้ลงบันทึกประจำวันไว้ และแจ้งว่าจะติดต่อกลับมาเมื่อมีความคืบหน้า หลังจากนั้น 3 วัน นายกันได้โทรกลับมาถามทาง บก.ปอท. แต่ทาง บก.ปอท.แจ้งเพียงว่าให้รอก่อน อยู่ในขั้นตอนกำลังดำเนินการ จากนั้นนายกันก็ไม่ได้ติดต่อไปอีก และสำหรับเหตุการณ์ในครั้งที่ 2 ที่เกิดขึ้นนายกันก็ไม่ได้ไปแจ้งความใด ๆ เพราะคิดว่าคงไม่มีผลใด ๆ เนื่องจากที่เคยแจ้งความไปเมื่อครั้งแรกยังไม่ได้รับการติดต่อมาจากทางเจ้าหน้าที่ตำรวจถึงความคืบหน้า

ทั้งนี้ นายกันได้ตั้งเฟซบุ๊ก (Facebook) เป็นส่วนตัวจากที่เคยตั้งค่าเป็นสาธารณะ ห่างจากการใช้โซเชียลอยู่สักพัก และหันมาออกกำลังกายอย่างจริงจังเพื่อที่จะได้นอนหลับสนิทและไม่เครียด

แนวทางการป้องกันและข้อเสนอแนะ

นายกันแสดงความคิดเห็นว่าการดำเนินงานของตำรวจและกระบวนการยุติธรรมในไทยยังมีความช้าและไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากเกิดเหตุการณ์กับเขาถึงสองครั้งแต่ก็ยังไม่สามารถหาผู้กระทำผิดมาดำเนินคดีได้ สำหรับความรุนแรงการรังแกกันในโลกโซเชียล เป็นการกระทำที่ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง อับอาย มีผลกระทบทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ รัฐบาลจึงควรให้ความสำคัญกับปัญหานี้ เนื่องจากมีหลายกรณีที่เกิดความรุนแรงขึ้นแต่ก็ไม่กล้าแจ้งความดำเนินคดี อาจจะเป็นเพราะอาย หรือไม่มั่นใจในกระบวนการยุติธรรม

อีกทั้ง อยากเสนอให้มีข้อมูลการคุ้มครองข้อมูลส่วนตัวของบุคคลในโลกออนไลน์ โดยเมื่อเกิดเหตุการณ์ลักษณะดังกล่าว ผู้เสียหายสามารถเรียกร้องสิทธิ และสามารถนำรูปตนเองที่ได้รับความเสียหาย นำออกจากโลกอินเทอร์เน็ตได้

ผู้เสียหายรายที่ 3 “นายนัท” (นามสมมุติ)

อายุขณะเกิดเหตุ: “16 ปี” อาชีพขณะเกิดเหตุ: “นักเรียน”

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นผ่านเรื่องราวบอกเล่าของนายนัท

เหตุการณ์ของนายนัท เกิดขึ้นเมื่อตอนที่นายนัทยังเรียนอยู่ชั้น ม.ปลาย โรงเรียนของนายนัท เป็นโรงเรียนชายล้วน ในกรุงเทพฯ โดยนายนัทโดนแกล้งเป็นประจำตั้งแต่ ม. ต้น

ขณะที่นายนัทอายุ 16 ปี กำลังขึ้น ม. ปลาย ด้วยความที่เป็นโรงเรียนชายล้วน พอโตขึ้น เพื่อนบางคนที่ตั้งต้นวัยเด็ก ก็เริ่มแสดงตัวชัดเจนขึ้นว่าเป็นเพศที่สาม สำหรับนายนัทเอง นายนัทไม่ได้เป็น และก็ไม่ได้คิดอะไรอยู่แล้วเพราะคิดว่าพวกเขาคือเพื่อน ซึ่งเพื่อนสนิทของนายนัทในตอนนั้นก็ เป็นเพศที่สาม และแสดงตัวชัดเจนขึ้นว่าเป็น นายนัทจึงโดนเพื่อน ๆ คนอื่นล้อระหว่างนายนัทกับเพื่อนคนนี้อยู่เสมอ

โดยวันหนึ่งนายนัทได้เข้าไปดูใน Hi5 หนึ่ง เพราะได้ยืนเพื่อน ๆ พุดกันถึง Hi5 อันหนึ่งและมองมาที่นายนัท จากนั้นก็หัวเราะกันสนุกสนาน เมื่อกลับบ้านนายนัทจึงได้เข้าไปดูในคอมพิวเตอร์ที่บ้าน นายนัทได้เห็นรูปตนเองกับเพื่อนสนิทคนดังกล่าวอยู่ใน Hi5 ที่นายนัทไม่ได้เป็นคนสร้างขึ้น ในHi5

ดังกล่าวมีเฉพาะรูปนายันทกับเพื่อนสนิทเพียง 2 คนเท่านั้น โดย Hi5 มีรูปภาพและข้อความล้อเลียน นายันทกับเพื่อนสนิทเต็มไปหมด เช่น

“คู่รักแห่งปีนะครับ”

“กิ้งทองใบหยก”

“รักแห่งสยามนะจ๊ะ”

“รักแท้แพ้ประตูล้าง”

อะไรประมาณนี้

“ช่วงนั้นผมอายุมาก ไม่ไปโรงเรียน โดดเรียน

ไปอยู่ร้านเกมส์ และทำให้ผมไม่อยากคุยกับเพื่อนนั้นด้วย”

ผู้เสียหายรายที่ 3 ได้กล่าวอีกว่า

“อาจเพราะเมื่อก่อนเรามีรูปร่างผอม

คู่ออนแอ เหมือนเด็กติดยา เหมือนตุ๊ดอ่า

และยังคบเพื่อนที่เป็นเพศนี้ด้วยนะ ยิ่งโดนง่ายเลย

มันเหมือนเป็นจุดด้อย เป็นปมด้อยอ่า ก็เลยโดนแกล้งง่ายเลย”

รูปพวกนั้นที่อยู่ใน Hi5 เป็นรูปที่นายันทโดนเพื่อนในห้องเรียนแอบถ่าย เช่น รูปขณะนั่งเรียนด้วยกันกับเพื่อน เดินด้วยกันกับเพื่อน และทานข้าวที่โรงอาหารด้วยกัน โดยรูปเหล่านั้นมีการปรับและตกแต่งรูปให้มีลักษณะหวานแหวว คือ มีการทำหัวใจ และข้อความในเชิงว่าเป็นแฟนกัน ให้ทุกคนที่มาดูเข้าใจว่าเป็นแฟนกัน

พฤติกรรมในการเข้าสู่โลกไซเบอร์

ผู้เสียหายรายที่ 3 ได้กล่าวว่า

“เมื่อก่อนผมเป็นเด็กที่ผอมแห้ง ออนแอ

มักจะถูกเพื่อนและรุ่นพี่แกล้งอยู่เสมอ

โดนประจำอะ รุ่นพี่เฒ่าเอาตังเนีย

และยังมาทำร้ายอีก แบบชกต่อยอะ”

“อาจเพราะเมื่อก่อนเรามีรูปร่างผอม คู่ออนแอ เหมือนเด็กติดยา เหมือนตุ๊ดอ่า

และยังคบเพื่อนที่เป็นเพศนี้ด้วยนะ ยิ่งโดนง่ายเลย

มันเหมือนเป็นจุดด้อย เป็นปมด้อยอ่า

ก็เลยโดนแกล้งง่ายเลย”

จากที่นายันทได้บอกเล่า เมื่อก่อนนายันทมีลักษณะผอม ออนแอ ทำให้คุณลักษณะคล้ายคนติดยา และคล้ายเพศที่สาม อีกทั้งนายันทเองไม่ชอบตอบโต้ใด ๆ กับใคร จึงเหมือนเป็นจุดปมด้อยให้โดนเพื่อน ๆ แกล้งได้ง่ายสมัยเรียนมัธยมนายันทมี Hi5 แต่ค่อยไม่ได้เข้า เนื่องจากไม่อยากเห็นที่ตนเอง

โดนแกล้ง มันทำให้เขารู้สึกแย่ทุกครั้งที่เปิดดู ในตอนนั้นนายันทจึงเลี่ยงการใช้โซเชียล และนายันทเอง ก็เป็นคนมีเพื่อนน้อย

ผลกระทบที่ได้รับ

นายันทมักจะโดดเรียน เข้าร้านเกมส์เป็นประจำ จนตนเองติดเกมส์ และชอบอยู่คนเดียว จนตนเองเป็นโรคซึมเศร้า ไม่อยากเข้าสังคม อีกทั้ง เหตุการณ์ในครั้งนั้นทำให้เกรดของนายันทในตอนมัธยมไม่มีเกณฑ์ถึงพอที่จะเข้ามหาวิทยาลัยของรัฐบาล

“เอาจริง ๆ ตอนนั้นเราไม่อยากเรียนต่อด้วยซ้ำ
เพราะกลัวไปโดนรังแกอีก หรือโดนรังควานอีก

มันเลยทำให้เราไปค่อยมีเพื่อน

ไม่ค่อยอยากสูงลิบกับใคร

มีที่สนิท ๆ กันก็เพียง 2 คนเท่านั้น

ที่เป็นเพื่อนสนิทที่เจอกันที่มหาวิทยาลัย

แต่ในมัธยมนี้ไม่มีเลย”

วิธีการจัดการกับปัญหา

พ่อแม่ของนายันทได้ระงับการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตในคอมพิวเตอร์ที่บ้านของนายันท ทำให้นายันทไม่สามารถใช้งานได้ ทำให้ในตอนนั้นนายันทไม่ได้รับรู้อะไรต่อกับพวกสิ่งที่กระทำในโซเชียล

เมื่อนายันทได้เข้ามหาวิทยาลัย สิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ ได้เปลี่ยนนายันท ทำให้นายันทเริ่มเปิดใจรับสังคม ได้เข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัย นายเล่นกีฬา ทำให้นายันทค้นพบว่าตนเองก็มีความสามารถในด้านกีฬาฟุตบอล เนื่องจากได้เป็นนักกีฬามหาวิทยาลัย

แนวทางการป้องกันและข้อเสนอแนะ

นายันทกล่าวว่า ด้วยค่านิยมในสังคมไทย ที่เห็นหลาย ๆ อย่างเป็น เรื่องขำ ๆ กระทำไปเพราะความสนุกสนาน รู้เท่าไม่ถึงการณ์ของเด็ก ๆ และหลาย ๆ คนก็เป็นผู้กระทำและผู้ถูกรังแก รังแกกันไปมา มันเลยทำให้หลายคนไม่ตระหนักถึงความรุนแรง ฉะนั้น การแก้ปัญหาที่ตัวผู้กระทำอาจจะยาก โรงเรียนควรมีการแนะแนวถึงปัญหานี้ ให้ความใส่ใจในตัวเด็กผู้ถูกรังแก เช่น มีห้องให้คำแนะนำ หรือมีกิจกรรมให้นักเรียนได้ตระหนักถึงปัญหา “CYBER BULLYING” ว่าเป็นปัญหาที่รุนแรง

ผู้เสียหายรายที่ 4 “นางสาวบิว” (นามสมมุติ)

อายุขณะเกิดเหตุ: “24 ปี” อาชีพขณะเกิดเหตุ: “แม่ค้าออนไลน์”

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นผ่านเรื่องราวบอกเล่าของนางสาวบิว

นางสาวบิวได้เล่าว่าตนเองได้ถูกแฟนเก่าที่มีอาชีพเป็นตำรวจ แอบถ่ายคลิปขณะกำลังมีเพศสัมพันธ์กัน และนำคลิปไปเผยแพร่ในทวิตเตอร์ (Twitter) โดยที่นางสาวบิวไม่รู้เรื่องใด ๆ คลิปนี้ได้ถูกโพสต์และเผยแพร่เมื่อ เดือนเมษายน 2560 แต่เธอเองทราบเรื่องเมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2560 โดยมีข้อความใต้คลิปนั้นในทวิตเตอร์ว่า

“โง่เย่อแฟน”

ในคลิปมีจำนวนคนที่เข้ามาดูประมาณกว่า 20,000 คน ซึ่งเป็นยอดวิว โดยในคลิปจะไม่เห็นหน้าผู้ชายแต่จะเห็นหน้านางสาวบิวชัดเจน โดยเพื่อนของนางสาวบิวเป็นคนเห็นและส่งลิงค์ของคลิปนี้มาให้เธอ

เมื่อนางสาวบิวทราบถึงเรื่องราว นางสาวบิวได้ส่งข้อความไปหาแฟนเก่าโดยทันที ถามแฟนเก่าว่าทำไมแบบนี้ทำไม ที่แอบถ่ายคลิป และเผยแพร่ นางสาวบิวได้บอกแฟนเก่าให้ลบคลิปทุกอย่างทิ้งให้หมด ถ้าไม่เช่นนั้นเธอจะแจ้งความ แฟนเก่านางสาวบิวตอบกลับมาว่าไม่รู้ไม่เห็นอะไรทั้งนั้น และยังคงกล่าวหาว่านางสาวบิวไม่มีหลักฐาน และบอกให้นางสาวเธอแจ้งความเลย นางสาวบิวและครอบครัวของเธอเคยโดนแฟนใหม่ของแฟนเก่าก่อวุ่นในเฟซบุ๊ก โดยทางแฟนใหม่ของแฟนเก่าเธอโพสต์ข้อความและแท็ก (Tag) ชื่อนางสาวบิว น้องชายเธอ และแม่ของเธอพร้อมกับข้อความว่า

“จะไม่ให้มีที่ยืนในสังคม”

ข้อความดังกล่าวได้ถูกโพสต์และเผยแพร่อยู่ประมาณ 1 ชั่วโมง หลังจากนั้นข้อความก็ได้ถูกลบไป แต่นางสาวบิวได้บันทึกข้อความดังกล่าวไว้ทันทีโดยใช้โทรศัพท์ โดยในตอนแรกที่แท็ก (Tag) มาในตอนแรกนางสาวบิวได้ตอบโต้ไปในข้อความเช่นกัน

คลิปที่นางสาวบิวถูกแอบถ่าย เป็นการถ่ายโดยการตั้งกล้อง ขณะมีเพศสัมพันธ์กับแฟน ซึ่งเป็นแฟนเก่า ของนางสาว โดยนางสาวบิวคิดว่าต้องเป็นแฟนเก่าทำแน่นอน เนื่องจากห้องพักเป็นห้องนอนของแฟนเก่า เป็นอพาร์ทเมนท์ของแฟนที่อาศัยอยู่ด้วยกันเพียง 2 คน โดยคลิปที่โพสต์นั้นเป็นคลิปที่โพสต์หลังจากที่ได้เลิกกันไปแล้ว โดยนางสาวบิวเองเป็นคนบอกเลิก เลิกกันเมื่อปีที่แล้ว

หลังจากเข้าแจ้งความ ประมาณ 1 อาทิตย์ รูปของนางสาวบิวถูกลบออกจากเพจดังกล่าวแล้ว และผู้กำกับที่ บก. ปอท. ก็ช่วยประสานไปที่แฟนเก่านางสาวบิวให้ โดยเจ้าหน้าที่บอกกับนางสาวบิวว่า

“เป็นตำรวจด้วยกัน คุณก็จะง่ายกว่า และไม่ยากให้ถึงขั้นเอาเรื่องเนื่องจากแฟนเก่าเธอเป็นตำรวจ”

จากนั้น เรื่องก็เงียบไปอยู่ช่วงหนึ่ง จนมีเหตุการณ์เกิดขึ้น คือ มีบุคคลนิรนามทักเฟซบุ๊ก (Facebook) มาหานางสาวบิว โดยบอกนางสาวบิวว่ามีคลิปลับของเธอ

“พี่ มั่นบอกว่าจะนำคลิปที่มีอะไรกันกับแฟนอ่า
ไปประจานในหลาย ๆ ช่องทางให้หนูอับอาย ครอบครัวอับอาย
ถ้าฉันหนูต้องโอนเงินมาให้มันจำนวน 50,000 บาท
เพื่อแลกกับคลิป”

นางสาวบิวได้เล่าให้แฟนใหม่เธอฟังและปรึกษา โดยพวกเขาคิดกันว่า จะบอกทางชายนิรนามว่า จะโอนเงินให้ เพื่อที่จะรู้ชื่อของเจ้าของบัญชี โดยนางสาวบิวบอกชายนิรนามให้ส่งเลขที่บัญชีมา แต่ชายนิรนามกลับไหวตัวทัน จึงได้บอกนางสาวบิวว่าขอเปลี่ยนวิธี โดยการให้นางสาวบิวเปิดกล้องในขณะที่แก้ผ้าให้เขาดู นางสาวบิวจึงได้วากล่าวบุคคลนั้นไป แต่หลังจากนั้นนางสาวบิวยังโดนรังควานอยู่เกือบทุกวัน ผ่านเฟซบุ๊ก (Facebook) เช่น

“เมื่อไหร่จะเปิดกล้องอ่ะ
ไม่งั้นจะโพสคลิปแล้วนะ
ไม่อายหรือ อยากดังใช้มัย”

นางสาวบิวได้เล่าให้กับเจ้าหน้าที่คนเดิมที่ บก.ปอท. ฟังเพื่อขอความช่วยเหลือและดำเนินคดีกับบุคคลนิรนามและแฟนเก่าของเธอ

พฤติกรรมในการเข้าสู่โลกโซเชียล

นางสาวบิวมีพฤติกรรมที่เข้าสู่โลกโซเชียลเป็นประจำ เนื่องจากต้องขายเสื้อผ้าออนไลน์ โดยเธอมีเพื่อนเฟซบุ๊ก (Facebook) ส่วนตัวประมาณ 10,000 กว่าคน และในเพจเฟซบุ๊ก (Facebook Page) อีกประมาณ 40,000 – 50,000 คน ซึ่งกลุ่มบุคคลที่เป็นเพื่อนในเฟซบุ๊ก (Facebook) ส่วนใหญ่จะเป็นลูกค้าและเพื่อน โดยก็มีทั้งรู้จักและไม่รู้จัก เฟซบุ๊ก (Facebook) ไม่ได้ตั้งค่าส่วนตัว (Public) โดยปกติเธอเองจะโพสเกี่ยวกับการขายเสื้อผ้าซึ่งเธอเองก็เป็นฟรีเซ็นเตอร์เสื้อผ้าเอง เสื้อผ้าที่ขายก็เป็นเสื้อผ้าผู้หญิง เป็นเสื้อผ้าที่เป็นแนวเซ็กซี่ โดยประเด็นที่เกิดขึ้นนางสาวบิวคิดว่าน่าจะเป็นเพราะแฟนเก่าคิดว่านางสาวบิวนอกใจ เลย์โกรธ และต้องการแก้แค้น

ผลกระทบที่ได้รับ

ผู้เสียหายรายที่ 4 ได้กล่าวว่า

“ตอนหนูเห็นคลิปตัวเองนะพี่ หนูมือสั่น ตัวสั่นทำอะไรไม่ถูกเลย
ทั้งโกรธ ทั้งเกลียด ทั้งอาย ไม่รู้จะเอาหน้าไปไว้ที่ไหน”

“เรื่องเก่ายังไม่หายเลย เรื่องใหม่มาอีกหละ

พี่รู้มัย หนูแหม่งจะเป็นบ้าแล้วอ่า

ทำงานไม่ได้ นอนไม่ได้ จนต้องใช้ยานอนหลับ”

“จิตใจหนูอ่อนแอมากเลยอ่าพี่ แบบบางทีก็ไม่ไหววะ

พี่รู้มัย หนูเคยถึงขั้นคิดฆ่าตัวตายนะ

คือ กำลังจะกินยาพารา แบบจะเอาให้หมดกระปุกไปเลย
แต่แฟนหนูมาเห็นและถามว่าทำอะไร หนูเลยมีสติขึ้นมา
เลยบอกปวดหัว และกินไปแค่ 2 เม็ด”

นางสาวบิวประสบกับปัญหาถึง 2 ครั้งโดยครั้งแรกที่ทราบเรื่องคลิปที่ถูกเผยแพร่ในเฟซบุ๊ก (Facebook) ในตอนนั้นมันทำให้ในตอนแรก เธออายมาก เครียด กังวล ระวัง ไม่สามารถทำงานได้ เนื่องจากกลัวมีคนเห็นคลิป กลัวคลิปถูกประจานและส่งต่อไปที่อื่น ๆ อีก และต้องมาประสบปัญหาอีกครั้ง เมื่อบุคคลนิรนามขมขู่เธอเรื่องคลิป จนทำให้เธอไม่ยอมมีชีวิตอยู่ เนื่องจากอับอาย เพราะไม่รู้ว่ามีใครมีคลิปของเธออีกบ้าง ผลกระทบยังส่งไปถึงแฟน แม่ และน้องชายของเธอ ทำให้พวกเขาเป็นห่วง และทำให้ขาดรายได้ เนื่องจากนางสาวบิวเป็นเสาหลักของบ้านที่หารายได้เข้าสู่ครอบครัว

วิธีการจัดการกับปัญหา

นางสาวบิวได้ติดต่อไปยังแฟนเก่าถามถึงคลิป แต่แฟนเธอเก่าเธอปฏิเสธ ไม่รู้ไม่เห็น นางสาวบิวจึงได้เข้าแจ้งความที่ บก. ปอท. เพื่อดำเนินคดี จากนั้นคลิปและรูปบางส่วนของเธอถูกลบออกจากทวิตเตอร์ (Twitter) เธอถูกคุกคามต่อบุคคลนิรนาม ขู่เธอเรื่องจะเผยแพร่คลิปลับของเธอ เธอได้แจ้งไปที่เจ้าหน้าที่ทาง บก.ปอท. ถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยทางเจ้าหน้าที่ บก. ปอท. แจ้งว่าจะดำเนินการให้ และบอกให้นางสาวบิวรอก่อนเพราะต้องใช้เวลา

แนวทางการป้องกันและข้อเสนอแนะ

นางสาวบิวเสนอแนะว่าทุกคนไม่ควรจะไว้วางใจหรือเชื่อใจใครก็ตาม แม้กระทั่งคนใกล้ชิด อย่างเช่นแฟน อีกทั้งควรระมัดระวังการใช้โซเชียล เนื่องจากเป็นเหมือนดาบสองคม มันมีประโยชน์หลากหลายอย่าง แต่ในอีกทางก็มีโทษเยอะเช่นกัน เมื่อจะทำอะไรควรคิดก่อนทุกครั้ง คิดก่อนโพสต์ คิดก่อนแชร์ เพราะเมื่อรูปหรือคลิปเหล่านั้นถูก โปสลงไประยิบเรยกลับมาก็ไม่ได้

นางสาวบิวกล่าวว่ายังมีอีกหลายคดีที่มีเหตุการณ์คล้ายเธอแต่พวกผู้ถูกกระทำเขาไม่กล้าแจ้งความ เนื่องจาก อาย ฉะนั้น รัฐบาลควรช่วยเหลือและหาทางเร่งแก้ไขปัญหานี้ เพราะมันส่งผลที่รุนแรงอย่างที่ เคยเจอมาแล้ว

ผู้เสียหายรายที่ 5 “นางสาวเกรซ” (นามสมมุติ)

อายุขณะเกิดเหตุ: “21 ปี” อาชีพขณะเกิดเหตุ: “นักศึกษา”

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นผ่านเรื่องราวบอกเล่าของนางสาวเกรซ

นางสาวเกรซเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในกทม. โดยเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้น วันหนึ่งแฟนหนุ่มของนางสาวเกรซได้ไปเจอเฟซบุ๊ก (Facebook) อีกเฟซบุ๊ก (Facebook) หนึ่งของนางสาวเกรซ เป็นเฟซบุ๊ก (Facebook) ที่เคลื่อนไหวคล้ายเฟซบุ๊ก (Facebook) จริงของนางสาวเกรซทุกอย่าง ที่ต่างกันคือ

เพื่อนในเฟซบุ๊ก (Facebook) ปลอมเยอะกว่า มีจำนวนเพื่อนหลักหมื่น แต่เฟซบุ๊ก (Facebook) จริงนั้น มีเพื่อนจำนวนหลักพัน ผู้เสียหายรายที่ 5 ได้กล่าวว่า

“พี่รู้มัย มันไม่ใช่แค่การปลอมเฟซบุ๊ก ปลอมรูปแค่นั้นนะที่
แต่ที่มันทำคือ มันใช้เป็นช่องทางในการขายบริการ โดยใช้รูปหนูอะ
แบบหนูโครตอายอะ ถ้ามีคนเห็นเค้าจะคิดยังไงอะ
แล้วแบบเพื่อนในเฟสนั้นก็อย่างเยอะอา”

ในตอนแรกนางเกรซสาวเข้าใจว่าเธอโดนแกล้ง แต่พอนางสาวเกรซและแฟนหนุ่มได้ค้นข้อมูลไปเรื่อย ๆ ก็พบว่ามีการโอนเงินกัน และมีการนัดกันแล้วด้วย อีกทั้งในเฟซบุ๊ก (Facebook) ได้ปรากฏรูปผู้หญิงคนหนึ่งที่มีการเคลื่อนไหวในเฟซบุ๊ก (Facebook) ปลอม ซึ่งเป็นผู้หญิงวัยกลางคน ผู้หญิงคนนั้นพูดในเฟซบุ๊ก (Facebook) ในทำนองว่าเป็นน้านางสาวของนางสาวเกรซ และช่วยดูแลเรื่องงาน โดยให้โอนเงินเข้าบัญชีผู้หญิงคนนี้ ซึ่งทางนางสาวเกรซและแฟนหนุ่มเองก็ไม่แน่ใจว่าคนที่อยู่ในเฟซบุ๊ก (Facebook) ที่แสดงตัวว่าเป็น น้าสาวของนางสาวเกรซ และเป็นเจ้าของบัญชีจะใช่คนที่ปลอมเฟซบุ๊ก (Facebook) นางสาวเกรซหรือไม่ หรือเขาอาจจะโดนกลั่นแกล้งจากบุคคลนิรนามอีกที ผู้เสียหายรายที่ 5 ได้กล่าวว่า

“พี่รู้มัย มันไม่ใช่แค่คุกคามในเน็ตนะ
วันนั้นหนูยืนรอแฟนอยู่ป้ายรถเมล์หน้ามหาลัย
มีผู้ชายคนหนึ่ง เดินเข้ามาและพูดกะหนูว่า
น้อง คีนี่ว่างมัย 1,500 ไปป่าว
หนูแบบกลัวมากอา ข้างี้ก้าวไม่ออกเลย
แต่พอตั้งสติได้ก็รีบเดินหนี”

พฤติกรรมในการเข้าสู่โลกไซเบอร์

นางสาวเกรซมีพฤติกรรมติดโซเชียลมีเดีย เช่น เฟซบุ๊ก (Facebook) ไลน์ (Line) และอินสตาแกรม (Instagram) โดยที่ในวันหนึ่งเธอจะใช้เวลาเข้าตลอดเวลา ไม่จะไปไหนมาไหน หรือแม้กระทั่งเข้าห้องน้ำ เธอได้กล่าวว่าเพื่อนของเธอก็มีพฤติกรรมเช่นเดียวกัน โดยโซเชียลของเธอทุกอันไม่ได้ตั้งค่าเป็นส่วนตัว (Public) จึงทำให้เธอมีเพื่อนที่หลากหลายจำนวนประมาณ 7,000 – 8,000 คน ซึ่งก็มีคนที่เธอไม่รู้จักในนั้นอยู่จำนวนมาก

นางสาวเกรซกล่าวถึงรูปในเฟซบุ๊ก (Facebook) ปลอมนั้นว่าเป็นรูปเธอเองทั้งหมด เป็นรูปที่คนทำเฟซบุ๊ก (Facebook) ปลอมขโมยมาจากเฟซบุ๊ก (Facebook) ของนางสาวเกรซ เนื่องจากนางสาวเกรซได้ตั้งค่าเฟซบุ๊ก (Facebook) ของตัวเองเป็นสาธารณะ (Public) ที่นางสาวเกรซตั้งเป็นสาธารณะเพราะอยากมีเพื่อนเยอะ ๆ จะได้มีคนมากดไลค์ (Like) รูปหรือข้อความที่ตนเองโพสต์จำนวนมาก

ผู้เสียหายรายที่ 5 ได้กล่าวว่า

“เวลาคนมาโลโก้รูปเราเยอะ ๆ
ทุกคนก็รู้สึกดีกันทั้งนั้นแหละ
ที่เค้าว่ามีคนชอบดีกว่ามีคนเกลียด”

ผลกระทบที่ได้รับ

นางสาวเกรชถูกคุกคามโดยบุคคลนิรนาม ในขณะที่นางสาวเกรชรอแฟนอยู่ที่ป้ายรถเมล์หน้ามหาวิทยาลัย ผู้เสียหายรายที่ 5 ได้กล่าวว่า

“แบบอาทิตย์ที่แล้วหนูกับแฟนเครียดกันทั้งคู่อะ
แบบคิดว่าเค้าจะเอารูปเราไปหลอกลวงใครอีกป่าววะ
แล้วเราจะเจออะไรอีกมัยวะ
หนูนี้ต้องกินยานอนหลับอะ
และไม่อยากเข้าเฟซเลย จากที่เข้ามันทั้งวันอะ”

นางสาวเกรชมีอาการเครียดมาก ไม่กล้าไปเรียน รู้สึกอับอายและกลัวเพื่อนคนอื่น ๆ ที่มหาวิทยาลัยเห็นและไม่เข้าใจจะคิดว่าเธอขายบริการ เธอต้องพึ่งยานอนหลับและหยุดเข้าสู่โลกโซเชียล

วิธีการจัดการกับปัญหา

นางสาวเกรชได้เล่าให้แฟนฟัง แฟนจึงได้พาเธอเข้าแจ้งความที่ บก. ปอท. และเธอก็จัดการกับพฤติกรรมเธอโดยไม่เข้าโซเชียล ไม่โพสต์รูปลง และตั้งความเป็นส่วนตัวในเฟซบุ๊ก (Facebook) และช่องทางอื่น ๆ ทั้งนี้ที่บุคคลนิรนามเข้าคุกคามเธอ

แนวทางการป้องกันและข้อเสนอแนะ

นางสาวเกรชแนะนำว่าอยากให้ทุกคนควรตระหนักถึงการใช้โซเชียลมีเดีย ควรใช้อย่างปลอดภัย และระมัดระวัง ไม่ควรที่จะโพสต์ข้อมูลส่วนตัวลงในอินเทอร์เน็ต ไม่ควรเห็นแค่เพียงจำนวนยอดไลค์ (Like) ยอดวิว ที่เข้ามาชื่นชมเรา ควรอัปเดตข่าวสารและปัญหาที่เกิดขึ้นในอินเทอร์เน็ตอยู่เสมอ

ผู้เสียหายรายที่ 6 “นางสาวปู” (นามสมมุติ)

อายุขณะเกิดเหตุ: “34 ปี” “อาชีพขณะเกิดเหตุ: “รับราชการ”

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นผ่านเรื่องราวบอกเล่าของนางสาวปู

นางสาวปู ได้เล่าถึงเรื่องราวของน้องชายของเธอซึ่งได้ถูกคนนำรูปไปตัดต่อเพื่อโฆษณาอาหารเสริมสมรรถภาพเพศชาย โดยรูปนั้นเป็นรูปที่ได้ขโมยไปจากเฟซบุ๊ก (Facebook) ของน้องชายเธอ เป็นรูปที่น้องชายเคยเป็นนายแบบให้เพื่อนถ่ายรูปเพื่อใช้เป็นงานในการทำโปรเจกจบ สมัยเรียนปี 4 เมื่อนางสาวปูได้เห็นรูปดังกล่าวแล้ว ตอนนี้น้องชายบอก ก็ตกใจ เพราะรูปจริงกับรูปที่ถูกตัดต่อ ค่อนข้างจะต่างกัน และให้ความรู้สึกที่ต่างกัน โดยรูปที่ถูกตัดต่อค่อนข้างจะเซ็กซี่ ล่อแหลม เนื่องจากเห็นเพียงอวัยวะส่วนบนที่ไม่ได้ใส่เสื้อผ้า และปิดอวัยวะส่วนล่างไว้ด้วยป้ายโฆษณา เมื่อคนอื่นมาเห็น อาจจะเข้าใจผิดคิดว่ารูปดังกล่าวเป็นรูปที่โป๊ทั้งรูป อีกทั้งข้อความข้อความโฆษณาที่เป็นลักษณะทำนองเดียวกัน

นางสาวปูและน้องชายเป็นคนจังหวัดลพบุรี โดยนางสาวปูได้เข้ามาเรียนมหาวิทยาลัยในกรุงเทพฯ ตั้งแต่อายุ 18 ปี พอเรียนจบก็ทำงานรับราชการในกรุงเทพฯ ต่อ และแต่งงานมีครอบครัวอยู่ที่กรุงเทพฯ น้องชายของนางสาวปูหลังจากเรียนจบม. 6 ขอมายู่กับเธอ มาอยู่และเรียนที่กรุงเทพฯ ด้วย เนื่องจากอยากมีอิสระ ถ้าอยู่บ้านจะทำอะไรตามใจตนเองไม่ได้ เนื่องจากพ่อเป็นคนที่เป็นคนช่างเจ้าระเบียบ ชอบบังคับให้ทำตามที่ตนเองต้องการ เพราะเห็นว่าดีที่สุดในที่สุด นางสาวปูก็เข้าใจน้องชายว่าอัดอั้นด้วยความที่เป็นผู้ชายด้วย คงอยากมีอิสระ อยากคิดอะไรเอง นางสาวปูจึงบอกพ่อแม่ว่าจะดูแลน้องชายเอง ทางพ่อแม่จึงปล่อยให้น้องชายมาเรียนในกรุงเทพฯ และมาพักอาศัยอยู่กับนางสาวปู ตอนปีแรกที่มาอยู่ใน กรุงเทพฯ น้องชายได้พักอยู่กับนางสาวปู และสามีนางสาวปูที่บ้านเช่าด้วยกัน แต่พอปีที่สอง น้องชายบอกว่าอยากอยู่หอ นางสาวปูจึงอนุญาตให้ไปอยู่ เพราะน้องชายเป็นเด็กที่ไม่เกเร ชอบทำงาน และการเรียนดีมาโดยตลอด ผู้เสียหายรายที่ 6 ได้กล่าวว่า

“ใจหนึ่งพี่ก็คิดถึงใจนะที่พ่อเกิดปัญหาขึ้น น้องชายก็รับมาบอก

แต่อีกใจพี่ก็แอบเครียด กังวล ไม่รู้ปล่อยน้องมันมากเกิดไปรีป่าว กลัวจะเกิดปัญหาอีก

เพราะพี่เห็นในเฟซบุ๊กที่น้องชายเองก็ชอบถ่ายรูปแนวนี้

แบบบางทีพี่ก็ว่ามันเซ็กซี่ไป ไม่รู้สิ

เมื่อก่อนพี่คิดว่ามีแต่ผู้หญิงที่ต้องระวังตัว

แต่ตอนนี้ไม่น่าจะใช้แหละ”

พฤติกรรมในการเข้าสู่โลกไซเบอร์

ผู้เสียหายรายที่ 6 ได้กล่าวว่า

“พี่ให้อิสระกับน้องชายมาก เพราะเห็นว่าเป็นผู้ชาย
ยิ่งบังคับยิ่งออกนอกกลุ่มนอกทาง
พี่เคยบอกเขาว่า อย่าทำอะไรทำ อย่าไปไหนไป
แต่ถ้าเกิดปัญหาอะไรขึ้นต้องบอก”

นางสาวปุมิพฤติกรรมที่ให้อิสระแก่น้องชาย คือตามใจน้องชาย อีกทั้งยังไว้ใจน้องชาย เนื่องจากเห็นว่าปุมิเป็นชายไม่น่าจะเกิดอันตรายใด ๆ ไม่อันตรายเท่าผู้หญิง

ผลกระทบที่ได้รับ

ผู้เสียหายรายที่ 6 ได้กล่าวว่า

“เมื่อตอนที่รู้เรื่องพี่กำลังอยู่ในช่วงตั้งครรภ์
ห่วงตนเองก็ห่วง ห่วงน้องก็ห่วง
เครียดมาก เพราะครอบครัวเป็นครอบครัวข้าราชการ
ถ้าเรื่องนี้รู้ถึงที่บ้าน น้องชายแย่น้ำ อีกทั้งเสียชื่อเสียงกันหมด”
“พี่เองต้องลางานเพื่อไปปรึกษากับแฟนที่เป็นตำรวจ
พร้อมกับปรึกษาพวกพ้องรุ่นพี่เค้าที่รู้จัก
และมีความรู้ปัญหาด้านนี้ให้ช่วย”

ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับนางสาวปุมินั้น ส่งผลถึงเรื่องความเครียดเนื่องจากการกำลังตั้งครรภ์ อีกทั้งมีความกังวลและกลัวว่าครอบครัวคือพ่อและแม่จะทราบเรื่อง จะเสื่อมเสียชื่อเสียง และต้องสูญเสียงาน สูญเสียเวลาในการจัดการแก้ปัญหาเรื่องน้องชาย

วิธีการจัดการกับปัญหา

นางสาวปุมิได้ขอให้สามีซึ่งเป็นตำรวจช่วยเหลือและตนเองได้เตือนน้องชายให้ตระหนักถึงภัยอันตรายในโลกไซเบอร์ ว่าภัยนี้ไม่เพียงแต่ส่งผลกระทบต่อตัวน้องชายเท่านั้น มันยังส่งผลไปถึงคนอื่น ๆ ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งครอบครัว และนางสาวปุมิเองได้ติดตามพฤติกรรมน้องชายในการใช้โซเชียลมากขึ้น

แนวทางการป้องกันและข้อเสนอแนะ

การเข้าสู่โลกอินเทอร์เน็ตถือเป็นการเข้าสู่โลกนิรนาม ฉะนั้น ผู้เข้าใช้ควรตระหนักถึงผลที่ตัวเองจะได้รับ พร้อมกับโทษที่อาจจะตามมา ควรเข้าสู่โลกอินเทอร์เน็ตอย่างมีสติ ไม่รักสนุกจนเกินไป

ผู้เสียหายรายที่ 7 “นายกอล์ฟ” (นามสมมุติ)

อายุขณะเกิดเหตุ: “28 และ 30 ปี” อาชีพขณะเกิดเหตุ: “พนักงานต้อนรับสายการบิน”
เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นผ่านเรื่องราวบอกเล่าของนายกอล์ฟ

นายกอล์ฟ ได้เล่าถึงเรื่องราวและผลกระทบที่เกิดขึ้นว่า ตนและแฟนได้รู้จักกัน เมื่อ 5 ปีที่แล้ว โดยเขาทั้งคู่เป็นเกย์ เหตุการณ์แรกเกิดขึ้นเมื่อ 2 ปีที่แล้ว และ เหตุการณ์ที่ 2 เกิดขึ้นเมื่อปีที่แล้ว เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับแฟนของนายกอล์ฟโดยตรง นายกอล์ฟเล่าว่า แฟนของนายกอล์ฟได้ถูกนำรูปไปเผยแพร่ในทวิตเตอร์ (Twitter) ซึ่งรูปดังกล่าวนายกอล์ฟก็เคยเห็น เป็นรูปที่แฟนมีลักษณะไม่ได้ใส่เสื้อผ้า แต่จะมีการปกปิดอวัยวะเพศด้วยมือหรือสิ่งของ ซึ่งมีรูปอยู่ประมาณ 7 รูปที่ถูกนำไปเผยแพร่ ในทวิตเตอร์ (Twitter) เป็นทวิตเตอร์ (Twitter) แนวนว 18+ โดยนายกอล์ฟเล่าว่าตนเองก็ไม่ทราบว่ามีใครเป็นคนเอาไปเผยแพร่

จากเหตุการณ์นายกอล์ฟได้กล่าวว่า แฟนเป็นคนที่ชอบถ่ายรูปแนวนี้นี้ แบบโชว์หุ่น อวดหุ่น แบบมันก็ค้อยข้างจะเซ็กซี่ และก็ชอบส่งให้ผมดูและเพื่อน ๆ ดู เห็นที่แฟนชอบส่งบ่อย ๆ เป็นไลน์กรุป (Group Line)

พฤติกรรมในการเข้าสู่โลกไซเบอร์

นายกอล์ฟมีพฤติกรรมเสพติดการเข้าสู่โลกไซเบอร์ โดยเฉพาะการใช้ไลน์ (Line) และเฟซบุ๊ก (Facebook) โดยมีจำนวนเพื่อนในเฟซบุ๊ก (Facebook) ประมาณ 1000 กว่าคน และในไลน์ (Line) ประมาณ 300 คน นายกอล์ฟได้ตั้งค่าโซเชียลทุกอย่างเป็นส่วนตัว (Private) แต่ก็ยังมีเพื่อนในเฟซบุ๊ก (Facebook) และช่องทางอื่น ๆ ที่ไม่รู้จักกัน เช่น เพื่อนของเพื่อน แต่นายกอล์ฟคิดว่าเป็นเพื่อนของเพื่อนก็ไว้ใจได้ในระดับหนึ่ง ซึ่งไม่น่าจะมีอันตรายใด ๆ นายกอล์ฟเป็นคนหนึ่งที่ค่อนข้างจะมีรูปร่างที่ดีดูแลรูปร่างตัวเอง โดยเข้าฟิตเนสเป็นประจำ ซึ่งโดยปกติมักจะไปกับแฟน นายกอล์ฟได้เคยถ่ายรูปแบบเห็นรูปร่างตัวเอง เวลาเปลี่ยนแปลง เช่นกัน แต่ไม่ได้เผยแพร่ให้คนอื่นดู เนื่องจากอาย จึงมักจะถ่ายเก็บไว้ดูเอง

ผลกระทบที่ได้รับ

ผู้เสียหายรายที่ 7 ได้กล่าวว่า

“ตอนนั้นผมเองก็เครียดไปกับแฟนนะ
 เพราะตอนที่เกิดเรื่องแรก ๆ แฟนผมก็ดูระแวงไปหมด
 ก็เห็นว่าค่าเพื่อนในไลน์กรุป ถามหาว่าใครปล่อยรูป
 คือเค้าก็คงกลัวเพื่อนที่ทำงานเห็น
 ด้วยหน้าที่การงานเขาด้วย
 และผมเองก็เคยโดยคุกคามนะ
 จากเรื่องรูปแค่นี้แหละ คือ มีคนทักมาในเฟซบุ๊กผม

บอกผมว่าแฟนผมไปนอนกับเขาแล้ว
และส่งรูปพวกนั้นที่อยู่ในทวีตเตอร์มาให้ผม
คือผมแม่งก็ด่ามันกลับไป ก็เป็นสงครามประสาทกันอยู่ช่วงหนึ่ง”

นายกอล์ฟเองก็เคยถูกคุกคามจากบุคคลนิรนาม อันเนื่องมาจากสิ่งที่เกิดขึ้นกับแฟน ทำให้
นายกอล์ฟเครียด และได้ใช้วาจาตอบที่รุนแรงกับบุคคลนิรนามกลับไป อีกทั้งในช่วงที่เกิดเหตุนายกอล์ฟ
และแฟนเองต้องเสียงาน และเสียเวลาในการจัดการแก้ไขปัญหา

วิธีการจัดการกับปัญหา

นายกอล์ฟได้พาแฟนเข้าแจ้งความที่ บก.ปอท. เพื่อดำเนินคดี แต่ทาง บก.ปอท. ก็ไม่
สามารถนำรูปของแฟนเหล่านั้นออกจากทวีตเตอร์ได้ (TWITTER) ผู้เสียหายรายที่ 7 ได้กล่าวว่า

“ทางนั้นเค้าแก้ปัญหาอะไรไม่ได้เลย
ผมกับแฟนเลยเลือกที่จะใช้โซเชียลให้น้อยลง
ซึ่งมันก็ได้ผลนะ”

แนวทางการป้องกันและข้อเสนอแนะ

นายกอล์ฟแนะนำว่าอยากให้เจ้าหน้าที่ตำรวจให้ความสำคัญกับปัญหานี้ด้วยเร็ว เนื่องจาก
กระบวนการที่ทำอยู่ใช้ระยะเวลาที่ล่าช้า ทำให้ผู้กระทำผิดไม่กลัวที่จะกระทำต่อ และคนที่ควรแก้ไขมาก
ที่สุดคือตัวผู้ถูกระทำ ต้องไม่ทำพฤติกรรมให้ตัวเองตกเป็นเหยื่อ

ผู้เสียหายรายที่ 8 “นายบ๊ิก” (นามสมมุติ)

อายุขณะเกิดเหตุ: “25” อาชีพขณะเกิดเหตุ: “ทหาร”

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นผ่านเรื่องราวบอกเล่าของนายบ๊ิก

นายบ๊ิกมีอาชีพเป็นทหาร รู้จักกับแฟนสาวผ่านเพื่อนแนะนำให้รู้จัก และคบกันมาได้ประมาณ 6
เดือน โดยเรื่องราวที่เกิดขึ้น เกิดขึ้นเมื่อช่วงเดือนเมษายน 2560 โดยเพื่อนแฟนสาวของนายบ๊ิกได้ส่งไลน์
มาบอกว่า เจอคลิปของแฟนสาวขณะมีอะไรกับแฟน ซึ่งเป็นแฟนเก่า เจอในทวีตเตอร์ (Twitter) ซึ่งเป็น
ทวีตเตอร์ (Twitter) ทางลามกอนาจาร โดยตอนที่แฟนสาวนายบ๊ิกรู้เรื่องนายบ๊ิกเองก็อยู่ด้วย ผู้เสียหาย
รายที่ 8 ได้กล่าวว่า

“ตอนแฟนผมเห็นคลิปนะตัวสั้นมาก
ผมก็ตกใจว่าแฟนเป็นอะไร
แต่ตอนนั้นเหมือนเค้าซ็อกไปเลย”

นายบ๊ิกเล่าว่าที่แฟนเก่าของแฟนสาวทำแบบนี้ อาจเพราะโกรธที่แฟนสาวทิ้งไป

“แฟนผมเคยบอกว่า มันเป็นคนที่โหดมาก

ชอบทำร้ายร่างกายแฟนผม และก็ด่าว่าแม่แฟนผมด้วย

ด่าแบบหยาบคาย แฟนผมทนไม่ไหว ก็เลยเลิก”

สำหรับเรื่องคลิป นายบิ๊กได้เล่าว่าเป็นคลิปที่ถูกแอบถ่ายขณะมีอะไรกัน โดยเป็นคลิปที่ไม่เห็นหน้าผู้ชายคือตัวแฟนเก่า และคลิปก็ได้ถูกนำไปโพสต์ในทวิตเตอร์ (Twitter) ซึ่งแฟนสาวของนายบิ๊กเล่าว่าสาเหตุที่ทำน่าจะเพราะแค้นที่แฟนสาวบอกเลิก จึงนำคลิปมาปล่อยให้เสียหาย อับอาย ผู้เสียหายรายที่ 8 ได้กล่าวว่า

“ซึ่งในกรณีนี้ผมก็ไม่แน่ใจนะว่าแฟนผมเค้ารู้เห็นมัยตอนที่ถูกถ่ายคลิป
แต่เค้าก็บอกผมว่าเค้าไม่รู้ เค้าถูกแอบถ่าย”

พฤติกรรมในการเข้าสู่โลกไซเบอร์

นายบิ๊กใช้เวลาเข้าสู่โลกไซเบอร์ ที่ใช้เป็นประจำคือไลน์ (Line) ซึ่งส่วนใหญ่ใช้คุยกับแฟน และเพื่อน สำหรับเฟซบุ๊ก (Facebook) ในวันหนึ่งนายบิ๊กเข้าไม่เกิน 10 ครั้ง หรือ เข้าในตอนที่ไม่ทำอะไรทำ โดยนายบิ๊กมีเพื่อนในเฟซบุ๊ก (Facebook) ประมาณ 500 เพื่อนส่วนใหญ่ที่อยู่ในเฟซบุ๊ก (Facebook) จะเป็นเพื่อนที่รู้จักกันตั้งแต่สมัยเรียน โดยนายบิ๊กเองได้ตั้งค่าเฟซบุ๊ก (Facebook) เป็นสาธารณะ (Public) แต่เขาเองไม่ชอบโพสต์ข้อมูลส่วนตัวลงในเฟซบุ๊ก (Facebook) เนื่องจากบิกคิดว่ามันไม่ปลอดภัย

ผลกระทบที่ได้รับ

ผู้เสียหายรายที่ 8 ได้กล่าวว่า

“พอเห็นเค้าเครียดจนถึงจะฆ่าตัวตาย
เราก็เครียดไปด้วย อยากช่วยให้ปัญหาจบ”

จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก็ส่งผลให้นายบิ๊กเครียดไปกับแฟนสาว เนื่องจากแฟนสาวมีความคิดที่อยากจะฆ่าตัวตาย นายบิ๊กจึงต้องอยู่กับแฟนสาวตลอด ไม่สามารถให้แฟนสาวอยู่คนเดียวได้ เนื่องจากกลัวแฟนสาวคิดสั้น จึงมีบางครั้งที่เขาต้องลงงานเพื่ออยู่เป็นเพื่อนแฟนสาว ซึ่งส่งผลให้กระทบหน้าที่การงาน

วิธีการจัดการกับปัญหา

นายบิ๊กได้พาแฟนสาวเข้าแจ้งความที่ บก.ปอท. เพื่อนำคลิปออกจากทวิตเตอร์ (Twitter) และดำเนินคดีกับทางแฟนเก่า แต่ทางเจ้าหน้าที่ตำรวจขอเป็นคนพูดคุยกับทางแฟนเก่าด้วยวาจาจากก่อน เนื่องจากเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจเหมือนกัน น่าจะคุยกันได้ง่าย และเรื่องจะคลี่คลายได้เร็ว ซึ่งหลังจากแจ้งความ คลิปแฟนสาวก็ถูกนำออกจากในทวิตเตอร์ (Twitter) แต่หลังจากนั้นไม่นาน ก็มีบุคคลนิรนามที่มีคลิป นำมาข่มขู่แฟนสาวอีก ซึ่งแฟนสาวได้แจ้งไปทางเจ้าหน้าที่ตำรวจอีกครั้ง

แนวทางการป้องกันและข้อเสนอแนะ

นายบ็ีกแนะนำว่าทางภาครัฐควรมีนโยบายออกมาเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับ “Cyber Bullying” ตระหนักถึงความรุนแรงที่เกิดขึ้น มันเริ่มจากปัญหาเล็ก ๆ อย่างเช่น การแกล้งกัน การทะเลาะกัน การด่าทอ ใส่ร้ายป้ายสีกัน จนสามารถนำไปสู่ปัญหาที่เป็นปัญหาสังคม และกระทบต่อสังคมได้ เนื่องจากพฤติกรรมเหล่านี้เป็นพฤติกรรมเลียนแบบง่าย เนื่องจากไม่มีข้อกฎหมายที่สามารถแก้ไขได้อย่างชัดเจน ตรงไปตรงมา และควรมีแนวทางการคุ้มครองเหยื่อผู้เสียหาย ทั้งผู้รับผลกระทบโดยตรงและผู้รับผลกระทบโดยอ้อม

“ผมก็เป็นหนึ่งในผู้เสียหายนะครับ”

ผู้เสียหายรายที่ 9 “นางบุศ” (นามสมมุติ)

อายุขณะเกิดเหตุ “42” อาชีพขณะเกิดเหตุ “แม่ค้าขายเสื้อผ้า”

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นผ่านเรื่องราวบอกเล่าของนางบุศ

นางบุศเล่าว่าเธอได้รู้เรื่องราวที่เกิดขึ้นหลังจากที่ลูกสาวได้ไปแจ้งความ โดยนางบุศเห็นอาการของลูกสาวที่เปลี่ยนไป เนื่องจากเมื่อมาถึงบ้านก็เก็บตัวเงียบ ไม่ค่อยพูดจากับแม่และน้องชายเหมือนที่ทำเป็นประจำ อีกทั้งไปข้างนอกกับแฟนหนุ่มเสมอ จนทำให้นางบุศต้องถามลูกสาวถึงสิ่งที่เกิดขึ้น นางบุศเล่าว่าลูกสาวของเธอโดนแฟนเก่าแอบถ่ายคลิปในตอนที่ยังคบหากัน ซึ่งคลิปดังกล่าวเป็นคลิปที่แอบซ่อนกล้องไว้ในห้องของแฟนเก่าลูกสาว เพื่อแอบถ่ายตอนที่มီးอะไรกัน นางบุศกล่าวว่า แฟนเก่าของลูกสาวมีนิสัย ก้าวร้าว ชอบเบ่งว่าตัวเองใหญ่โต และยังชอบดูถูกคนอื่น เมื่อตอนที่แฟนลูกสาวเมา มักจะด่าว่านางบุศเป็นประจำ โดยว่าเสีย ๆ หาย ๆ มาแล้วหลายครั้ง เช่น ว่านางบุศทำอาชีพขายบริการ และกล่าวหาว่านางบุศขายลูกกิน และเขาสองคนก็เลิกกันไปหลายครั้ง และก็กลับมาคบกันอยู่หลายครั้ง แต่ครั้งนี้ทะเลาะกันรุนแรงจึงเลิกกัน ลูกสาวนางบุศบอกว่าที่แฟนเก่าลูกสาวทำแบบนี้เพราะอยากแก้แค้น เนื่องจากโกรธที่ลูกสาวเธอทิ้งเขาไป นางบุศเล่าว่าเธอและลูกชายก็เคยถูกแฟนเก่าคุกคามในเฟซบุ๊ก (Facebook) เช่นกัน โดนทางนั้นได้บอกว่า

“จะไม่ให้ครอบครัวมีที่ยืนในสังคม”

นางบุศกล่าวว่าลูกสาวตนเองเป็นเสาหลักของครอบครัว ชยันทำมาหากิน ตัวนางบุศเอง ถูกสามีทอดทิ้ง และมีการศึกษาน้อย แต่ก็ได้ลูกสาวที่เป็นเสาหลักหาเงินเข้าบ้าน อีกทั้งยังส่งเสียน้องชายให้ได้เรียนหนังสือ

พฤติกรรมในการเข้าสู่โลกไซเบอร์

นางบุศมีโซเชียลในการทำธุรกิจขายของออนไลน์ซึ่งต้องเข้าเป็นประจำ โดยเพื่อนในเฟซบุ๊ก (Facebook) นางบุศส่วนใหญ่จะเป็นลูกค้าที่สนใจซื้อสินค้า โดยปกตินางบุศจะชอบกดไลค์ (Like) กดแชร์ (Share) เมื่อลูกสาวโพสต์สินค้า

ผลกระทบที่ได้รับ

พอนางบุศพราบเรื่องลูกสาว ก็ทำให้เธอเองก็เครียด ไม่รู้จะช่วยลูกสาวอย่างไร อีกทั้งพอเกิดเรื่องลูกสาวก็ไม่ค่อยอยู่บ้าน ไม่ค่อยขายของ ก็ทำให้ขายรายได้หายไปเยอะ ทำให้นางบุศก็เครียด เนื่องจากเมื่อก่อนมีเงินเข้ามาตลอด อีกทั้ง เธอเองได้มีการทะเลาะกับลูกสาวเช่นกัน ก็มีช่วงหนึ่งที่สถานการณ์มันค่อยข้างแย้ เพราะลูกสาวก็ไม่กลับบ้านเลย เธอเองก็กลัวว่าจะเกิดอะไรไม่ดีกับลูกสาวเธออีก เพราะก็ไม่อยากให้ไว้ใจใครอีก

แนวทางการป้องกันและข้อเสนอแนะ

นางบุศแนะนำเรื่องการไว้ใจคนใกล้ชิด ซึ่งไม่ควรไว้วางใจคนใกล้ชิด เช่น แฟน หรือ เพื่อน มากจนเกินไป ไม่เช่นนั้น ในวันหนึ่งเราอาจจะตกเป็นเหยื่อได้

ผู้เสียหายรายที่ 10 “นายกกล้า” (นามสมมติ)

อายุขณะเกิดเหตุ: “21” อาชีพขณะเกิดเหตุ: “นักศึกษา”

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นผ่านเรื่องราวนอกเล่าของนายกกล้า

โดยนายกกล้าได้เล่าเหตุการณ์ว่า นายกกล้าเป็นคนที่ไปเจอว่าแฟนสาวของเขานั้นมีเฟซบุ๊ก (Facebook) อีกอัน เนื่องจากวันนั้น เค้าจะแอดชื่อเฟซบุ๊ก (Facebook) เพื่อนเค้าจึงค้นหาตามชื่อเฟซบุ๊ก (Facebook) โดยชื่อเฟซของเพื่อนนายกกล้านั้น ชื่อคล้ายกับแฟนสาว เมื่อกดพิมพ์ชื่อไปค้นหาไปเรื่อย ๆ ได้พบชื่อแฟนสาวพร้อมทั้งรูปที่แสดงตัวว่าเป็นแฟนสาว มี 2 เฟซบุ๊ก (Facebook) ซึ่งใช้ชื่อและรูปเดียวกัน อีกทั้งการเคลื่อนไหวมีความคล้ายกัน ต่างกันที่เฟซบุ๊ก (Facebook) ปลอมจะมีเพื่อนเยอะกว่า และมีการขายบริการทางเพศเกิดขึ้น เพราะมีการใส่เลขที่บัญชีเพื่อนัดหมาย โดยรูปส่วนใหญ่ในเฟซบุ๊ก (Facebook) ปลอมนั้น ส่วนใหญ่เป็นรูปที่แฟนสาวถ่ายในแนวเซ็กซี่ ๆ และเฟซบุ๊ก (Facebook) ปลอมนั้นก็มีย่านเพื่อนเยอะกว่าเฟซบุ๊ก (Facebook) จริงมาก พอนายกล้ารู้เรื่อง จึงรีบบอกแฟนทันที และได้ปรึกษาพี่สาวของตนเอง เนื่องจากพี่สาวนายกกล้ากำลังเรียนกฎหมายอยู่ นายกกล้าคิดว่าน่าจะมีความรู้ด้านนี้อยู่บ้าง ตอนแรกครั้งแรกนายกกล้าเข้าใจว่าเป็นการแกล้งกันทั่ว ๆ ไป คืออาจจะปลอมเฟซบุ๊ก (Facebook) เรียก ยอดโลก (Like) จากรูป กรณีคล้ายกับเฟซบุ๊ก (Facebook) ดารา หรือ คนมีชื่อเสียงที่มีคนปลอมเฟซบุ๊ก (Facebook) แต่พอนายกล้าเข้าดูเฟซบุ๊ก (Facebook) ที่เป็นของปลอมแล้วมันไม่เหมือนกัน ผู้เสียหายรายที่ 10 ได้กล่าวว่า

“มันคือการทำผิดกฎหมายอะ แบบแฟนเราเสียหาย เสียชื่อ

อีกทั้งยังต้องคอยมาระแวงจากโรคจิตอีก

ไร่เราก็เครียดไปด้วยนะพี่ เพราะว่าไม่สามารถอยู่กับเค้าได้ตลอด

อย่างวันที่เค้าเจอโรคจิต เราก็กังไม่ทัน

ถ้าเกิดโรครจิตมาตามมาเรื่อย ๆ แล้วมันจะเกิดอะไรขึ้นนะ”

พฤติกรรมในการเข้าสู่โลกโซเชียล

โซเซียลมีเดียที่นายกล้าใช้เป็นประจำคือไลน์ (Line) โดยมีเพื่อนในไลน์ (Line) จำนวน 2,000 คน และเพื่อนในเฟซบุ๊ก (Facebook) ประมาณ 3,000 คน โดยโซเซียลมีเดียทุกอย่างของนายกล้าได้ตั้งค่าเป็นส่วนตัว (Private) แต่ว่าในบรรดาเพื่อนที่อยู่ในโซเซียลมีเดียก็มีบุคคลที่ไม่รู้จัก โดยส่วนมากจะเป็นเพื่อนของเพื่อน โดยนายกล้าคิดว่าก็เป็นเพื่อนของเพื่อน ไม่ได้เป็นคนไกลตัวมาก คงไม่เป็นอะไร น่าจะไม่อันตรายเท่าไร

ผลกระทบที่ได้รับ

สำหรับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นส่งผลให้นายกล้าเป็นห่วงและกังวลว่าแฟนสาวจะถูกคุกคามอะไรอีก และกลัวว่าแฟนสาวจะไม่ปลอดภัย อีกทั้ง เหตุการณ์นี้ทำให้ทั้งนายกล้าและแฟนสาวต้องเสียการเรียน ต้องโดดเรียนไป 3 ครั้งและเสียเวลาในการดำเนินเรื่องจัดการกับผู้กระทำผิด

วิธีการจัดการกับปัญหา

นายกล้าได้พาแฟนสาวเข้าแจ้งความที่ บก.ปอท. และในเบื้องต้นได้แจ้ง Report เฟซบุ๊ก (Facebook) ปลอมอันนั้นไป และเฟซบุ๊ก (Facebook) นั้นก็ถูกระงับการใช้งานในตอนนั้น อีกทั้งนายกล้าแนะนำให้แฟนสาวตั้งค่าเฟซบุ๊ก (Facebook) ตั้งเป็นส่วนตัว (Private) ไว้ทันที และไม่ให้นำรูปที่มีลักษณะเซ็กซี่ หรือไม่เหมาะสมเผยแพร่ลงในโซเซียล

แนวทางการป้องกันและข้อเสนอแนะ

นายกล้าแนะนำว่าอยากให้มึหน่วยงานที่ตรวจสอบการใช้งานในโลกโซเซียลของคนในประเทศไทย หรือบุคคลที่อยู่ในประเทศไทย ในกรณีที่มีข้อมูลซ้ำ รูปซ้ำ คนที่จะกระทำผิด หรือบุคคลใด ๆ ควรแสดงอัตลักษณ์หรือข้อมูลที่ถูกต้องของตัวเองทุกครั้ง ในการเข้าสู่โลกโซเชียล ซึ่งจะเป็นแนวทางที่สามารถหาตัวผู้กระทำผิดได้ง่ายและเร็วขึ้น เมื่อมีบุคคลที่ไม่สามารถกระทำผิดได้ ก็จะไม่มีการตกเป็นเหยื่อ

4.3 การสรุปลักษณะสำคัญที่ได้จากการศึกษาเชิงคุณภาพ

ตารางที่ 11 สรุปข้อมูลเบื้องต้นในเชิงลึกของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 ราย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	อายุขณะเกิดเหตุ (ปี)	อาชีพขณะเกิดเหตุ	รูปแบบการคุกคามทางเพศ
ผู้เสียหายรายที่ 1 นายปาล์ม	23	พัฒนสหพรเนนอร์	ถูกนำภาพไปตัดต่อไปเปลือยและนำเผยแพร่ต่อสาธารณะ (Facebook Page) เพื่อการค้า (โฆษณาขายสินค้า)
ผู้เสียหายรายที่ 2 นายกัน	28/30	นิตกร	ถูกนำภาพไปเปลือยไปเผยแพร่ต่อสาธารณะ (Twitter)
ผู้เสียหายรายที่ 3 นายนัท	16	นักเรียน	ถูกโจมตีเรื่องเพศ ผ่านข้อความและรูปภาพในเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Hi5)
ผู้เสียหายรายที่ 4 นางสาวบิว	24	แม่ค้าออนไลน์	ถูกแอบถ่ายภาพเคลื่อนไหวในกิจกรรมทางเพศ และนำเผยแพร่ต่อสาธารณะ (Twitter) อีกทั้ง ถูกข่มขู่ให้แสดงภาพไปเปลือยผ่านกล่อง
ผู้เสียหายรายที่ 5 นางสาวกรช	21	นักศึกษา	ถูกปลอมแปลงและแอบอ้างสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Facebook) เพื่อการขายบริการทางเพศ
ผู้เสียหายรายที่ 6 นางสาวปู	34	รับราชการ	น้องชายถูกนำภาพไปตัดต่อไปเปลือยและนำเผยแพร่ต่อสาธารณะ (Facebook Page) เพื่อการค้า (โฆษณาขายสินค้า)
ผู้เสียหายรายที่ 7 นายกอล์ฟ	28/30	พนักงานต้อนรับสายการบิน	แฟนถูกนำภาพไปเปลือยไปเผยแพร่ต่อสาธารณะ (Twitter)
ผู้เสียหายรายที่ 8 นายบ๊ิก	25	ทหาร	แฟนถูกแอบถ่ายภาพเคลื่อนไหวในกิจกรรมทางเพศ และนำเผยแพร่ต่อสาธารณะ (Twitter) อีกทั้ง ถูกข่มขู่ให้แสดงภาพไปเปลือยผ่านกล่อง
ผู้เสียหายรายที่ 9 นางงบุต	42	แม่ค้าขายเสื้อผ้า	แฟนถูกแอบถ่ายภาพเคลื่อนไหวในกิจกรรมทางเพศ และนำเผยแพร่ต่อสาธารณะ (Twitter) อีกทั้ง ถูกข่มขู่ให้แสดงภาพไปเปลือยผ่านกล่อง
ผู้เสียหายรายที่ 10 นายกล้า	21	นักศึกษา	แฟนถูกปลอมแปลงและแอบอ้างสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Facebook) เพื่อการขายบริการทางเพศ

สำหรับการสรุปข้อมูลเบื้องต้นในเชิงลึกของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 ราย พบว่า อายุขณะเกิดเหตุ อยู่ในช่วงอายุ ระหว่าง 16 – 42 ปี อาชีพขณะเกิดเหตุ เช่น นักเรียน นักศึกษา นิตกร ทหาร แม่ค้าออนไลน์ รับราชการ และพนักงานต้อนรับสายการบิน รูปแบบการถูกคุกคามทางเพศ เช่น ถูกนำภาพไปตัดต่อไปเปลือย ถูกแอบถ่าย ถูกแอบอ้าง และถูกข่มขู่ และถูกโจมตีเรื่องเพศ

ตารางที่ 12 สรุปและวิเคราะห์พฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อของนายปาล์ม (นามสมมุติ)

ปัจจัยที่ตกเป็นเหยื่อ	เหยื่อที่เหมาะสม (พฤติกรรม/ บุคลิกภาพ/ ลักษณะทางชีวภาพ)	<p>1. มีพฤติกรรมประมาทในการใช้โซเชียลมีเดีย</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ การเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวในโซเชียลมีเดีย ▪ การเข้าไปโซเชียลมีเดียเป็นประจำ ▪ การตั้งค่าโซเชียลมีเดียเป็นสาธารณะ (PUBLIC) และการรับบุคคลที่ไม่รู้จักเป็นเพื่อนออนไลน์ <p>2. ต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคม (เนื่องด้วยการทำงาน)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ การควบคุมตนเองต่ำ คือ การถ่ายรูปหาบหิวและล้อแหลมลงในโซเชียล ▪ ขอความช่วยเหลือบุคคลอื่นและไวใจคนง่าย
	แรงจูงใจให้ตกเป็นเหยื่อ	<p>ด้วยความเป็นนิรนามในพื้นที่ไซเบอร์ ทำให้ผู้กระทำผิด คิดว่าหลังจากประเมินดูแล้วผลที่ได้คือรายได้จาก การโฆษณาสินค้ามีมูลค่าต่อกรกระทำผิด</p>
ผลกระทบ	ภาวะขาดการป้องกัน	1. ไม่ได้อาศัยอยู่กับครอบครัว 2. ครอบครัวค่อนข้างให้อิสระ
	ด้านจิตใจ ด้านสังคม	<p>โกรธ อย เครียด วิตกกังวล และกลัว</p> <p>ครอบครัวเสื่อมเสียชื่อเสียง</p>
วิธีการจัดการกับปัญหา		<p>1. ปรึกษาพี่สาว</p> <p>2. เข้าแจ้งความ ที่ บก.ปอท.</p> <p>3. ปัญหาแก้ไขได้โดยความช่วยเหลือจากพี่ชายที่เป็นตำรวจ ในการพาเข้าไปเจรจาพูดคุยกับทางผู้กระทำผิด และได้เรียกค่าเสียหายจำนวน 30,000 บาท</p>

สำหรับการสรุปและวิเคราะห์พฤติการณ์ของผู้เสียหายรายที่ 1 นายปาล์ม พบว่า มีปัจจัยในด้านพฤติกรรมการที่ประมาท ต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคม มีแรงจูงใจให้ตกเป็นเหยื่อ คือความเป็นนิรนามของพื้นที่ไซเบอร์ อีกทั้ง อยู่ในภาวะที่ขาดการป้องกันเนื่องจาก ไม่ได้อาศัยอยู่กับครอบครัว ผลกระทบที่พบ คือด้านจิตใจ และด้านสังคม ทั้งนี้มีการจัดการกับปัญหาโดยพี่สาวและพี่ชายช่วยเหลือ

ตารางที่ 13 สรุปและวิเคราะห์พฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อของนายภัก (นามสมมุติ)

ปัจจัยที่ตกเป็นเหยื่อ	เหยื่อที่เหมาะสม (พฤติกรรม/ บุคลิกภาพ/ ลักษณะทางชีวภาพ)	<p>1. มีพฤติกรรมประมาทในการใช้โซเชียลมีเดีย</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ การเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวในโซเชียลมีเดีย ▪ การเข้าโซเชียลมีเดียเป็นประจำ ▪ การตั้งค่าโซเชียลมีเดียเป็นสาธารณะ (PUBLIC) และการรับบุคคลที่ไม่รู้จักเป็นเพื่อนออนไลน์ <p>2. ต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคม</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ เป็นเพศที่สาม (เกย์) และมีความไวใจเพื่อนมาก ▪ การควบคุมตนเองต่ำ คือ การถ่ายรูปหาวิวและล้อแหลมลงในโซเชียล
	แรงจูงใจให้ตกเป็นเหยื่อ	<p>ความเป็นนิรนามในพื้นที่เซเบอร์ ทำให้ไม่รู้ตัวใครกระทำการ โครแกล้ง หรือ เพื่อนคนไหนเป็นผู้กระทำให้</p>
	ภาวะขาดการป้องกัน	<p>ไม่ได้อาศัยอยู่กับครอบครัว</p>
ผลกระทบ	ด้านจิตใจ	<p>1. กลัวและเครียด 2. ต้องเข้าพบจิตแพทย์</p>
	ด้านสังคม	<p>1. กระทบคนรอบข้างคือแฟนถูกคุกคาม 2. กระทบการทำงาน ต้องลางานและเสียเวลา</p> <p>1. แจ้งความที่ สน. มั๊กกะสัน และดำเนินการต่อที่ บก.ปอท. ทางบก.ปอท. ลงบันทึกประจำวัน</p> <p>2. ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ตั้งเฟซบุ๊ก (FACEBOOK) เป็นส่วนตัวจากที่เคยตั้งเป็นสาธารณะ ▪ ห่างจากการใช้โซเชียลอยู่ และออกกำลังกายอย่างจริงจังเพื่อจะได้นอนหลับสนิทและไม่เครียด
วิธีการจัดการกับปัญหา		

สำหรับการสรุปและวิเคราะห์พฤติการณ์ของผู้เสียหายรายที่ 2 นายภัก พบว่า มีปัจจัยในด้านพฤติกรรมที่ประมาท ต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคม มีแรงจูงใจให้ตกเป็นเหยื่อ คือความเป็นนิรนามของพื้นที่เซเบอร์ที่ทำให้ไม่รู้ตัวเพื่อนคนไหนเป็นผู้กระทำการ อีกทั้ง อยู่ในภาวะที่ขาดการป้องกันเนื่องจาก ไม่ได้อาศัยอยู่กับครอบครัว ผลกระทบที่พบ คือด้านจิตใจ และด้านสังคม ทั้งนี้มีการจัดการกับปัญหาโดยเข้าแจ้งความที่ สน.มั๊กกะสัน และ บก.ปอท.

ตารางที่ 14 สรุปและวิเคราะห์พฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อของนายันท (นามสมมุติ)

ปัจจัยที่ตกเป็นเหยื่อ	เหยื่อที่เหมาะสม (พฤติกรรม/ บุคลิกภาพ/ลักษณะทางชีวภาพ)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ดิตเกมส์ออนไลน์ 2. บุคลิกภาพ <ul style="list-style-type: none"> ▪ อ่อนแอ ยอมคน ไม่ตอบโต้กับใคร ขาดความมั่นใจในตนเอง 3. ลักษณะทางชีวภาพ <ul style="list-style-type: none"> ▪ คล้ายเพศที่สาม ผอม คล้ายคนตีดา
สาเหตุ	แรงจูงใจให้ตกเป็นเหยื่อ	<ol style="list-style-type: none"> 1. การกระทำการรังแกเป็นการรังแกต่อเนื่องจากโลกแห่งความจริง คือ รังแกแบบเห็นหน้า (traditional bullying) 2. ความเป็นนิรนามในพื้นที่เซเบอร์ ทำให้ไม่รู้ว่าใครกระทำ ใครแกล้ง หรือ เพื่อนคนไหนเป็นผู้กระทำ 3. รังแกเพื่อความสนุกสนาน <p>อาศัยกับครอบครัว แต่ไม่สนิท ไม่ค่อยได้คุยกัน ทะเลาะกันเป็นประจำเนื่องจากความเห็นที่ต่างกัน</p>
ผลกระทบ	ด้านจิตใจ	1. กลัวการเข้าสังคม 2. เป็นโรครีซึมเศร้า
	ด้านสังคม	<ol style="list-style-type: none"> 1. โดดเรียน ดิตเกมส์ การเรียนตกต่ำ ผลการเรียนทำให้ไม่สามารถเข้าเรียนต่อมหาวิทยาลัยรัฐบาลได้ 2. ไม่อยากมีเพื่อน ไม่อยากเข้าสังคม
วิธีการจัดการกับปัญหา		<ol style="list-style-type: none"> 1. พ่อแม่ของนายันทได้รับการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตที่บ้าน นายันทไม่สามารถใช้งานได้ ทำให้ไม่ต้องรู้ถึงปัญหา 2. เมื่อเข้ามาหาวิทยาลัย เจอสิ่งแวดล้อมและสังคมใหม่ ทำให้ลองเปิดใจรับสังคม <ul style="list-style-type: none"> ▪ ได้เข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัย เล่นกีฬา จึงค้นพบว่ามีความสามารถในด้านกีฬาฟุตบอล

สำหรับการสรุปและวิเคราะห์พฤติการณ์ของผู้เสียหายที่ 3 นายันท พบว่า มีปัจจัยในด้านบุคลิกภาพที่อ่อนแอ ยอมคน ขาดความมั่นใจในตนเอง มีพฤติกรรมที่ดิตเกมส์ออนไลน์ มีลักษณะที่ดูผอมคล้ายเพศที่ 3 แรงจูงใจให้ตกเป็นเหยื่อคือความเป็นนิรนามของพื้นที่เซเบอร์ที่ทำให้ไม่รู้ว่าใครแกล้งหรือใครเป็นผู้กระทำ ทั้งนี้อาศัยอยู่กับครอบครัว แต่ครอบครัวไม่ได้ควบคุมดูแลการเข้าสู่โลกไซเบอร์ ผลกระทบที่พบ คือด้านจิตใจ และด้านสังคม ทั้งนี้มีการจัดการกับปัญหาโดยพ่อแม่ทราบเรื่องผลการเรียนจึงรีบแจ้งกับโรงเรียนเพื่อเข้าช่วยเหลือผู้เสียหายที่พบได้พบเข้าร่วมกิจกรรมและกีฬาและค้นพบว่าตนมีความสามารถด้านกีฬา

ตารางที่ 15 สรุปและวิเคราะห์พฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อของนางสาวบี (นามสมมุติ)

ปัจจัยที่ตกเป็นเหยื่อ	เหยื่อที่เหมาะสม (พฤติกรรม/ บุคลิกภาพ/ ลักษณะทางชีวภาพ)	<p>1. มีพฤติกรรมประมาทในการใช้โซเชียลมีเดีย</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ การเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวในโซเชียลมีเดีย ▪ การเข้าโซเชียลมีเดียเป็นประจำ ▪ การตั้งค่าโซเชียลมีเดียเป็นสาธารณะ (PUBLIC) และการรับบุคคลที่ไม่รู้จักเป็นเพื่อนออนไลน์ (เนื่องด้วยการทำงาน) <p>2. ต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคม</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ มีความไวใจและเชื่อใจคนใกล้ชิดมาก <p>3. ลักษณะทางชีวภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ เป็นผู้หญิง ลักษณะดูบอบบาง
	แรงจูงใจให้ตกเป็นเหยื่อ	<p>1. คิดว่าแฟนเก่าเป็นผู้กระทำ โดยแรงจูงใจมาจากความโกรธแค้น ที่คิดว่านางสาวบีวนอกใจ</p> <p>2. ความเป็นนิรนามในโซเชียลมีเดีย ทำให้ไม่รู้ตัวใครกระทำ ใครดูคอมเมนต์และรั้งแก</p>
ผลกระทบ	ภาวะขาดการป้องกัน	<p>1. อาศัยอยู่กับครอบครัว 2. แต่ครอบครัวไม่ได้สนใจการใช้งานสื่อออนไลน์ เนื่องจากต้องใช้เวลาทำงานอยู่เป็นประจำ</p> <p>1. บวดหัว นอนไม่หลับ ใช้ยานอนหลับ 2. มีความคิดฆ่าตัวตาย</p> <p>ความรู้สึกโกรธ เกลียด อย กังวล ระวัง กลัว และเครียด</p> <p>1. ทำงานไม่ได้ ขาดรายได้ 2. กระทบแฟนและครอบครัว</p>
	วิธีการจัดการกับปัญหา	<p>1. เหตุการณ์แรกได้เข้าแจ้งความที่ บก. ปอท. จากนั้นเคลิบและรูปร่างส่วนของเธอถูกลบออกจากทวิตเตอร์ (TWITTER)</p> <p>2. เหตุการณ์ที่สองเจอ ได้แจ้งไปที่ บก.ปอท. อีกครั้ง เจ้าหน้าที่แจ้งว่าให้รอ และจะติดต่อกลับไปเมื่อมีความคืบหน้า</p>

สำหรับการสรุปและวิเคราะห์พฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อของผู้เสียหายรายที่ 4 นางสาวบี พบว่า เป็นผู้หญิง มีลักษณะที่ดูบอบบาง มีปัจจัยในด้านพฤติกรรมที่ประมาท เนื่องจากเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวในโซเชียลมีเดีย และต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคม แรงจูงใจให้ตกเป็นเหยื่อ คือความเป็นนิรนามของพื้นที่โซเชียลที่ใหม่รู้ว่าใครแกล้งหรือใครเป็นผู้กระทำ ทั้งนี้อาศัยอยู่กับครอบครัว แต่ครอบครัวไม่ได้ควบคุมดูแลการเข้าสู่อินเทอร์เน็ต เนื่องจากต้องใช้สื่อออนไลน์ในการประกอบอาชีพ ผลกระทบที่พบ คือด้านร่างกาย จิตใจ และด้านสังคม ที่ร้ายแรงที่สุดคือ มีความคิดที่จะฆ่าตัวตาย ทั้งนี้มีการจัดการกับปัญหาโดยเข้าแจ้งความที่ บก.ปอท.

ตารางที่ 16 สรุปและวิเคราะห์พฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อของนางสาวเกรซ (นามสมมุติ)

ปัจจัยที่ตกเป็นเหยื่อ	เหยื่อที่เหมาะสม (พฤติกรรม/ บุคลิกภาพ/ลักษณะทางชีวภาพ)	<ol style="list-style-type: none"> มีพฤติกรรมประมาทในการใช้โซเชียลมีเดีย <ul style="list-style-type: none"> การเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวในโซเชียลมีเดีย การเข้าโซเชียลมีเดียเป็นประจำ การตั้งค่าโซเชียลมีเดียเป็นสาธารณะ (PUBLIC) และการรับบุคคลที่ไม่รู้จักเป็นเพื่อนออนไลน์ ต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคม <ul style="list-style-type: none"> ไว้ใจคนง่าย ขาดความมั่นใจในตนเอง ลักษณะทางชีวภาพ <ul style="list-style-type: none"> เป็นผู้หญิง ลักษณะดูบอบบาง
	แรงจูงใจให้ตกเป็นเหยื่อ	<p>ความเป็นนิรนามในเฟซบุ๊กทำให้ไม่รู้ใครกระทำ ใครคุกคามและรังแกที่แน่ชัด</p>
	ภาวะขาดการป้องกัน	<p>ไม่ได้อาศัยกับครอบครัว ครอบครัวยังไม่ได้ควบคุมการใช้โซเชียล</p>
ผลกระทบ	ด้านร่างกาย	<ol style="list-style-type: none"> ต้องใช้ยานอนหลับ ถูกบุคคลนิรนามเข้าคุกคามแบบประชิดตัว
	ด้านจิตใจ	<p>ความรู้สึกอาย กลัวและเครียด</p>
	ด้านสังคม	<ol style="list-style-type: none"> ไม่ไปเรียน กระทั่งการเรียน กลัวเพื่อนเข้าใจผิดว่าขายบริการ เสื่อมเสียชื่อเสียง
วิธีการจัดการกับปัญหา		<ol style="list-style-type: none"> เข้าแจ้งความที่ บก. ปอท. จัดการกับพฤติกรรมของตนเอง โดยตั้งความเป็นส่วนตัว เข้าโซเชียลน้อยลง ไม่โพสต์รูปส่วนตัว

สำหรับการสรุปและวิเคราะห์พฤติการณ์ของผู้เสียหายที่ 5 นางสาวเกรซ พบว่า เป็นผู้หญิง มีลักษณะที่ดูบอบบาง มีปัจจัยในด้านพฤติกรรมที่ประมาท เนื่องจากเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวในโซเชียลมีเดีย และต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคม แรงจูงใจให้ตกเป็นเหยื่อ คือความเป็นนิรนามของเฟซบุ๊กที่ไม่ได้อาศัยอยู่กับครอบครัว ครอบครัวยังไม่ได้ควบคุมดูแลการเข้าสู่อินเทอร์เน็ตโซเชียล เป็นเหตุให้เกิดปัญหา โดยเข้าแจ้งความที่ บก. ปอท. และจัดการกับพฤติกรรมที่ประมาทของตนเองในการใช้โซเชียล

ตารางที่ 17 สรุปและวิเคราะห์พฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อของนางสาว (นามสมมุติ)

ปัจจัยที่ตกเป็นเหยื่อ	เหยื่อที่เหมาะสม (พฤติกรรม/ บุคลิกภาพ/ ลักษณะทางชีวภาพ)	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีพฤติกรรมที่เข้าใจตนเองมากเกินไป <ul style="list-style-type: none"> ▪ ให้สละกับน้องชาย 2. มีความคิดว่าผู้ชายไม่น่าเป็นอันตรายเท่าผู้หญิง 3. ลักษณะทางชีวภาพ <ul style="list-style-type: none"> ▪ เป็นผู้หญิง ลักษณะดูอ่อนบาง
ผลกระทบ	ด้านร่างกาย	ความเครียดอาจส่งผลกระทบต่อบุตร เนื่องจากกำลังตั้งครรภ์
	ด้านจิตใจ	ความรู้สึกกังวลและเครียด
	ด้านสังคม	<ol style="list-style-type: none"> 1. เสื่อมเสียชื่อเสียง 2. เสียเวลาและเสียงาน
วิธีการจัดการกับปัญหา		<ol style="list-style-type: none"> 1. สามารถช่วยผู้เสียหายรายที่ 6 นางสาว พบว่า เป็นผู้หญิง มีลักษณะที่ดูอ่อนบาง มีปัจจัยในด้านพฤติกรรมที่มีความเข้าใจในบุคคลใกล้ชิดมาก คือ น้องชาย ไม่พบแรงจูงใจให้ตกเป็นเหยื่อ ผลกระทบที่พบ คือ ด้านร่างกาย จิตใจ และด้านสังคม ทั้งนี้มีการจัดการกับปัญหาโดยสอดคล้องดูแลพฤติกรรมน้องชายในการใช้โซเชียลมากขึ้น 2. เตือนน้องชายให้ตระหนักถึงภัยในโลกโซเชียล 3. สอดส่องติดตามพฤติกรรมน้องชายในการใช้โซเชียลมากขึ้น

สำหรับการสรุปและวิเคราะห์พฤติการณ์ของผู้เสียหายรายที่ 6 นางสาว พบว่า เป็นผู้หญิง มีลักษณะที่ดูอ่อนบาง มีปัจจัยในด้านพฤติกรรมที่มีความเข้าใจในบุคคลใกล้ชิดมาก คือ น้องชาย ไม่พบแรงจูงใจให้ตกเป็นเหยื่อ ผลกระทบที่พบ คือ ด้านร่างกาย จิตใจ และด้านสังคม ทั้งนี้มีการจัดการกับปัญหาโดยสอดคล้องดูแลพฤติกรรมน้องชายในการใช้โซเชียลมากขึ้น

ตารางที่ 18 สรุปและวิเคราะห์พฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อของนายกอล์ฟ (นามสมมุติ)

ปัจจัยที่ตกเป็นเหยื่อ	เหยื่อที่เหมาะสม (พฤติกรรม/ บุคลิกภาพ/ลักษณะทางชีวภาพ)	<p>1. มีพฤติกรรมการประมาทในการใช้โซเชียลมีเดีย</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ การเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวในโซเชียลมีเดีย ■ เสพติดการเข้าสู่โลกโซเชียล ■ และการรับบุคคลที่ไม่รู้จักเป็นเพื่อนออนไลน์ <p>2. ต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคม</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ เป็นเพศที่สาม (เกย์) ■ มีความควบคุมตนเองต่ำ คือ การชอบถ่ายรูบบทวิว ■ ไวใจคนใกล้ชิด
	แรงจูงใจให้ตกเป็นเหยื่อ	<p>ความเป็นนิรนามในพื้นที่เซเบอร์ ทำให้ไม่รู้ตัวใครกระทำการ คุ้มครองและรังแกไม่ชัด</p>
	ผลกระทบ	<p>ความรู้สึกระแวง เครียด กลัว และเกิดความอึดไม่ไหว</p> <p>1. โดนบุคลิกนิรนามคุกคาม 2. เสื่อมเสียชื่อเสียง 3. เสียเวลาและเสียงาน</p> <p>1. พาแฟนเข้าแจ้งความที่ บก.ปอท. เพื่อดำเนินคดี แต่ทาง บก.ปอท. แต่ไม่สามารถนำรูปออกได้ และต้องใช้เวลาในการดำเนินคดี</p> <p>2. จัดการกับพฤติกรรมของตนเอง</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ ใช้โซเชียลให้น้อยลง
วิธีการจัดการกับปัญหา		

สำหรับการสรุปและวิเคราะห์พฤติการณ์ของผู้เสียหายรายที่ 7 นายกอล์ฟ พบว่ามีพฤติกรรมการประมาทในการใช้โซเชียล เป็นเพศที่ 3 และต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคม มีความควบคุมตนเองต่ำ แรงจูงใจเนื่องด้วยความเป็นนิรนามในพื้นที่เซเบอร์ ผลกระทบที่พบ คือด้านจิตใจ และด้านสังคม ทั้งนี้มีการจัดการกับปัญหาโดยพาแฟนซึ่งเป็นผู้เสียหายทางตรงเข้าแจ้งความที่ บก.ปอท. และจัดการกับพฤติกรรมการใช้โซเชียลของตนเองเช่นกัน

ตารางที่ 19 สรุปและวิเคราะห์พฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อของนายบ๊วก (นามสมมุติ)

ปัจจัยที่ตกเป็นเหยื่อ	เหยื่อที่เหมาะสม (พฤติกรรม/ บุคลิกภาพ/ลักษณะทางชีวภาพ)	ไม่พบปัจจัยสำหรับการเป็นเหยื่อที่เหมาะสม
ผลกระทบ	ด้านจิตใจ	รู้สึกเครียด
	ด้านสังคม	เสียเวลาและกระทบการทำงาน
วิธีการจัดการกับปัญหา		
พาแฟนเข้าแจ้งความที่ บก.ปอท. เพื่อดำเนินคดี		

สำหรับการสรุปและวิเคราะห์พฤติการณ์ของผู้เสียหายรายที่ 8 นายบ๊วก ไม่พบว่ามีปัจจัยในการเป็นเหยื่อที่เหมาะสม แต่ได้รับผลกระทบที่พบ คือด้านจิตใจ และด้านสังคม เนื่องด้วยแฟนสาวถูกกระทำและเป็นผู้เสียหายทางตรง ทั้งนี้มีการจัดการกับปัญหาโดยพาแฟนสาวเข้าแจ้งความที่ บก.ปอท.

ตารางที่ 20 สรุปและวิเคราะห์พฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อของนางบุศ (นามสมมุติ)

ปัจจัยที่ตกเป็นเหยื่อ	เหยื่อที่เหมาะสม (พฤติกรรม/ บุคลิกภาพ/ลักษณะทางชีวภาพ)	<ol style="list-style-type: none"> มีพฤติกรรมการประมาณในการใช้โซเชียลมีเดีย <ul style="list-style-type: none"> และการรับบุคคลที่ไม่รู้จักเป็นเพื่อนออนไลน์ (เนื่องจากการทำงาน) ลักษณะทางชีวภาพ <ul style="list-style-type: none"> เป็นผู้หญิง ลักษณะดูอ่อนบาง
ผลกระทบ	ด้านจิตใจ	ระแวง กลัว เครียด และเป็นห่วงลูกสาว
	ด้านสังคม	กระทบต่อการทำงานและรายได้

สำหรับการสรุปและวิเคราะห์พฤติการณ์ของผู้เสียหายรายที่ 9 นางบุศ พบว่า เป็นผู้หญิง มีลักษณะที่ดูอ่อนบาง มีพฤติกรรมการประมาณในการใช้โซเชียลมีเดีย ผลกระทบที่พบ คือด้านจิตใจ และด้านสังคม เนื่องด้วยลูกสาวถูกกระทำและเป็นผู้เสียหายทางตรง

ตารางที่ 21 สรุปและวิเคราะห์พฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อของนายกล้า (นามสมมุติ)

ปัจจัยที่ตกเป็นเหยื่อ	เหยื่อที่เหมาะสม (พฤติกรรม/ บุคลิกภาพ/ลักษณะทางชีวภาพ)	<p>มีพฤติกรรมประมาทในการใช้โซเชียลมีเดีย</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ การเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวในโซเชียลมีเดีย ■ การเข้าโซเชียลมีเดียเป็นประจำ ■ และการรับบุคคลที่ไม่รู้จักเป็นเพื่อนออนไลน์
ผลกระทบ	ด้านจิตใจ	รู้สึกเป็นห่วงและกังวลว่าแฟนสาวจะถูกคุกคาม และรู้สึกกลัวว่าแฟนสาวจะไม่ปลอดภัย
	ด้านสังคม	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่ไปเรียน กระทบการเรียน 2. เสียเวลา
วิธีการจัดการกับปัญหา		<ol style="list-style-type: none"> 1. แจ้ง REPORT ในเฟซบุ๊ก (FACEBOOK) และเฟซบุ๊กปลอมถูกรงับ 2. พาแฟนสาวเข้าแจ้งความที่ บก. ปอท. 3. แนะนำแฟนสาวเรื่องภัยของโซเชียล ให้ระวังพฤติกรรมกรเข้าสู่โลกไซเบอร์

สำหรับการสรุปและวิเคราะห์พฤติการณ์ของผู้เสียหายรายที่ 10 นายกล้า พบว่ามีพฤติกรรมที่ประมาทในการใช้โซเชียลมีเดีย และการรับบุคคลที่ไม่รู้จักเป็นเพื่อนออนไลน์ ผลกระทบที่พบ คือด้านจิตใจ และด้านสังคม เนื่องจากแฟนสาวถูกระงับและผู้เสียหายทางตรง ทั้งนี้มีการจัดการกับปัญหาโดยพาแฟนสาวเข้าแจ้งความที่ บก.ปอท. และแนะนำแฟนสาวเรื่องภัยของโซเชียลมีเดีย และให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเข้าสู่โลกไซเบอร์

จากการสรุปและวิเคราะห์จากข้อมูลเชิงลึกของประชากรและกลุ่มตัวอย่างพบว่าปัจจัยการเป็นเหยื่อที่เหมาะสม ในด้าน พฤติกรรม บุคลิกภาพ ลักษณะทางชีวภาพของผู้ตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกโซเชียล ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ เป็นปัจจัยหรือต้นเหตุในการเกิดอาชญากรรมหรือการกระผิดในโลกโซเชียล รูปแบบการคุกคามทางเพศ เช่น การที่บุคคลมีพฤติกรรมที่ประมาทและไม่ระมัดระวังการเข้าสู่โลกโซเชียล การเสพติดการเข้าสู่โลกโซเชียล ความไวใจคนใกล้ชิดที่มากเกินไป การมีบุคลิกที่ต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคม และลักษณะทางชีวภาพของบุคคล ดังนี้

“พฤติกรรมของเหยื่ออาชญากรรม”

1. การมีพฤติกรรมที่ประมาทและการไม่ระมัดระวังในการเข้าสู่โลกโซเชียล คือ การใช้โซเชียลมีเดีย จะเห็นได้จากการประชากรและกลุ่มตัวอย่างไม่ได้ตั้งค่าการใช้งานโซเชียลมีเดียให้เป็นค่าส่วนตัว ดังนี้

ผู้เสียหายรายที่ 2 ได้กล่าวว่า “ทวิตเตอร์สามารถตั้งเป็นส่วนส่วนตัวได้ แต่ผมตั้งเป็นสาธารณะนะ และคิดว่าคนส่วนใหญ่ก็ตั้งเป็นสาธารณะเหมือนกัน”

ผู้เสียหายรายที่ 5 ได้กล่าวว่า โซเชียลมีเดียทุกอันของเธอได้ตั้งค่าเป็นสาธารณะเนื่องจากอยากให้มีเพื่อนเยอะ ๆ จะได้มีคนมากดไลค์ (Like) รูปหรือข้อความของเธอ

ในกรณีของประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ตั้งค่าเป็นส่วนส่วนตัวแต่ก็ยังรับบุคคลที่ตนเองไม่รู้จักเข้ามาเป็นเพื่อนในโซเชียลมีเดีย ดังนี้

ผู้เสียหายรายที่ 7 ได้กล่าวว่า “พอดีผมตั้งค่าในเฟซเป็นส่วนตัวครับ แต่ก็มีคนอื่นที่ไม่รู้จักแอดมา มันขึ้นว่าเป็นเพื่อนของเพื่อน ผมก็เลยรับครับ คิดว่าเธอเค้าคงรู้จักเราอยู่แล้ว”

ผู้เสียหายรายที่ 10 ได้กล่าวว่า โซเชียลมีเดียของตนเองตั้งค่าไว้เป็นส่วนตัวทุกอัน แต่ว่าเพื่อนที่อยู่ในโซเชียลมีเดียก็มีคนที่ไม่รู้จักด้วย เนื่องจากได้รับเป็นเพื่อนมา เพราะคิดว่า เป็นเพื่อนของเพื่อน ไม่ได้เป็นคนไกลตัวมาก คงไม่เป็นอะไร ไม่น่าจะอันตราย “เป็นเพื่อนของเพื่อน ที่มี Mutual Friends ร่วมกันครับ พี่สาวผมเคยบอกว่ายอมรับคนแปลกหน้าเป็นเพื่อน ผมก็คิดว่าอย่างน้อย เป็นเพื่อนของเพื่อนก็น่าจะไม่อันตรายเท่าไร”

อีกทั้ง ยังมีกรณีของประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ต้องตั้งค่าเป็นสาธารณะเนื่องด้วยอาชีพการทำงาน ดังนี้

ผู้เสียหายรายที่ 1 ได้กล่าวว่า “ผมรู้นะว่าการตั้งพวกโซเชียลเป็นสาธารณะมันเป็นอันตราย อันตรายกว่าการตั้งเป็นส่วนตัว มันเหมือนดาบสองคมอะ แต่ผมเลือกไม่ได้จริง ๆ เพราะอาชีพผมมันต้องใช้สื่อพวกนี้ และต้องลงข้อมูลส่วนตัว จำเป็นต้องเปิดเผย จำเป็นต้องเผยแพร่”

ผู้เสียหายรายที่ 4 ได้กล่าวว่า “ตั้งเฟซบุ๊กส่วนตัวเป็นสาธารณะคะ เพื่อเป็นอีกช่องทางให้ลูกค้าติดต่อมา”

ผู้เสียหายรายที่ 9 ได้กล่าวว่า เธอเองได้ตั้งค่าเฟซบุ๊กเป็นสาธารณะเนื่องจากต้องขายของออนไลน์ช่วยลูกสาว

2. การมีพฤติกรรมเสพติดการเข้าสู่โลกโซเชียลก็เป็นอีกพฤติกรรมหนึ่งของประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ส่งผลต่อการเป็นเหยื่อที่เหมาะสม ดังนี้

ผู้เสียหายรายที่ 5 ได้กล่าวว่า “เวลาว่างก็เข้าตลอดนะพี่ ไม่ว่าจะเฟซบุ๊ก ไลน์ (อินสตาแกรม) หรือไลน์ เข้าห้องน้ำยังเอาไปเล่นอะ มันติดนะ ไม่ใช่แค่หนูคนเดียวนะ เพื่อน ๆ หนูก็เป็นกัน เวลาดูรูปเพื่อน ๆ กับคนอื่นในไลน์ก็เพลินดี”

ผู้เสียหายรายที่ 7 ได้กล่าวว่า “ผมเป็นคนหนึ่งที่ติดโซเชียลเหมือนกัน เรียกได้ว่าถ้ามีเวลาต้องเข้าเลยอะ โดยเฉพาะไลน์กับเฟซบุ๊ก ไลน์ก็ดูเรื่องราวดูต่าง ๆ ของตัวเอง และดูเรื่องราวคนอื่น”

ผู้เสียหายรายที่ 1, 2 และรายที่ 10 ได้กล่าวว่า เมื่อมีเวลาจะเข้าสู่โลกโซเชียลและสังคมออนไลน์เป็นประจำ เช่น เฟซบุ๊ก (Facebook) และ อินสตาแกรม (Instagram) ทวิตเตอร์ (Twitter) ไลน์ (Line) และ ไลน์กรุ๊ป (Line Group)

“บุคลิกภาพของเหยื่ออาชญากรรม”

บุคคลผู้ที่มีบุคลิกภาพที่มีการควบคุมตนเองต่ำ อ่อนแอ ขาดความมั่นใจในตนเอง ผู้ที่เชื่อคนง่าย ไว้วางใจคนง่าย ผู้ที่ยอมจำนนต่อทุกสถานการณ์และทุกคน หรือผู้ที่มีความคิดว่าตนเองมีปมด้อย และต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคม เป็นองค์ประกอบหนึ่งของการเป็นเหยื่อที่เหมาะสม ดังนี้

ผู้เสียหายรายที่ 1 เป็นบุคคลที่มีน้ำใจ ชอบช่วยเหลือคนอื่น และไว้วางใจเพื่อน จึงช่วยเหลือเพื่อน เรื่องการเป็นนายแบบให้ถ่ายแบบ อีกทั้ง เมื่อเห็นรูปในตอนแรกที่เพื่อนถ่ายและเผยแพร่ในโซเชียล นายปาล์มรู้สึกเงินอาย แต่เมื่อเห็นการตอบรับที่ดีจากเพื่อน ๆ ในสื่อออนไลน์จากการโพสต์ข้อความ จึงทำให้นายปาล์มรู้สึกไม่เงินอาย และรู้สึกเป็นที่ยอมรับ

ผู้เสียหายรายที่ 2 ได้กล่าวว่า เป็นเพศที่ 3 ซึ่งมีบุคลิกภาพที่มีความควบคุมตนเองต่ำ และต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคม เนื่องจากชอบถ่ายรูปวาบหวามของตัวเองและส่งให้กลุ่มเพื่อนดูในโซเชียลเป็นประจำ เมื่อส่งให้เพื่อน ๆ ดู จะได้รับความชื่นชม และรู้สึกว่าคุณยอมรับ

ผู้เสียหายรายที่ 3 เป็นบุคคลที่มีบุคลิกอ่อนแอ ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง มีความควบคุมตนเองต่ำ เกิดเหตุการณ์ มักยอมจำนนต่อสถานการณ์ต่าง ๆ โดยนายหน้ได้กล่าวว่า “เมื่อก่อนผมเป็นเด็กที่ผอมแห้ง อ่อนแอ มักจะถูกเพื่อนและรุ่นพี่แกล้งอยู่เสมอ โดนประจำอะ รุ่นพี่รีดไถเอาดั่ง และชกบ่อย”

ผู้เสียหายรายที่ 4 มีบุคลิกที่เชื่อใจและไว้วางใจบุคคลใกล้ชิด โดยเฉพาะแฟนเป็นอย่างดี

ผู้เสียหายรายที่ 5 เป็นบุคคลที่มีบุคลิกที่ไว้วางใจคนง่าย และขาดความมั่นใจในตนเอง อีกทั้งต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคม เธอเองได้กล่าวว่า “ตั้งเฟซบุ๊กเป็นสาธารณะเพื่อจะได้มีเพื่อนเยอะ ๆ

และจะได้มีคนโลกรูปร่างประหลาด ๆ ด้วย เวลาอัศจรรย์ หรือโพลซ้อความแล้วมีคนโลกร้อย ๆ นี้รู้สึกดีนะพี่”

ผู้เสียหายรายที่ 6 เป็นบุคคลที่ไวใจคนใกล้ชิดมาก เช่น น้องชายของตนเอง อีกทั้งให้อิสระกับน้องชาย เพราะมีบุคลิกที่เชื่อว่าการเป็นผู้ชายปลอดภัยกว่าเป็นผู้หญิง

ผู้เสียหายรายที่ 7 เป็นเพศที่ 3 เป็นบุคคลที่มีการควบคุมตนเองต่ำ เนื่องจากชอบถ่ายรูปรูปร่างหน้าตาของตัวเองเป็นประจำ และมีความไวใจคนใกล้ชิดเป็นอย่างยิ่ง

“ลักษณะทางชีวภาพของเหยื่ออาชญากรรม”

เด็ก ผู้หญิง และคนชรา บุคคลเหล่านี้มีความอ่อนแอทางธรรมชาติซึ่งง่ายต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม อันเนื่องมาจากเด็กตัวเล็กไม่สามารถต่อสู้ขัดขืนคนร้ายได้จึงถูกล่อลวง ถูกหลอก ถูกรังแกได้ง่าย สำหรับผู้หญิงนั้นมีสรีระที่บอบบางกว่าผู้ชายง่ายต่อการถูกหลอก ถูกข่มขู่ และถูกคุกคามทางเพศ และสำหรับคนชรานั้นมีสภาพที่อ่อนแอ เชื่องช้า จึงมักตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมได้ง่ายโดยเฉพาะอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สิน

สำหรับในประชากรและกลุ่มตัวอย่างมีกลุ่มเป้าหมายที่มีทั้งผู้เยาว์และผู้หญิง ที่มีความเปราะบางทางชีวภาพ จึงมักถูกล่อลวงและถูกคุกคามทางเพศได้ง่าย ดังนี้

ผู้เสียหายรายที่ 3 ได้ถูกคุกคามทางเพศใน Hi5 สมัยยังเป็นนักเรียน อายุ 16 ปี นาย้นท์กล่าวว่า โดนล้อกับเพื่อนสาวประเภทสองในโซเซียลว่า “คู่รักแห่งปีนะครีบ” “กึ่งทองใบหยก” “รักแท้แพ้ประตูหลัง” อะไรประมาณนี้ ช่วงนั้นตนอายมาก ไม่ไปโรงเรียน โดดเรียน ไปอยู่ร้านเกมส์”

ผู้เสียหายรายที่ 4 ได้ถูกบุคคลนิรนามคุกคามและข่มขู่ เธอกล่าวว่า “มันจะนำคลิปลับของหนูไปประจานในหลาย ๆ ช่องทางให้หนูอับอาย ฉะนั้น ต้องโอนเงินมาให้จำนวน 50,000 บาท เพื่อแลกกับคลิป”

ผู้เสียหายรายที่ 5 ได้กล่าวว่า “พี่รู้มั๊ย มันไม่ใช่แค่คุกคามในเน็ตนะ วันนั้นหนูยืนรอแฟนอยู่ป้ายรถเมย์หน้ามหาวิทยาลัย มีผู้ชายคนนึง เดินเข้ามาและพูดกะหนูว่า “น้อง คีนี่ว่างมั๊ย 1,500 ไปป่าว” “หนูจี้กลัวมากอะ

ผู้เสียหายรายที่ 6 และรายที่ 10 มีลักษณะทางชีวภาพที่เป็นผู้หญิง ซึ่งมีความเปราะบาง และบอบบาง

จากการศึกษาและวิเคราะห์ถึงพฤติกรรม บุคลิกภาพ ลักษณะทางชีวภาพของประชากรและกลุ่มตัวอย่างนั้น ทั้งหมดล้วนเป็นองค์ประกอบของปัจจัยการเป็นเหยื่อที่เหมาะสมที่ทำให้เกิดการตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ และอีกหนึ่งปัจจัยที่ทำให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ คือ แรงจูงใจที่ทำให้ตกเป็นเหยื่อ

“ความเป็นนิรนามของพื้นที่ไซเบอร์”

ผู้เสียหายรายที่ 1 กล่าวว่า ด้วยความเป็นนิรนามของพื้นที่ไซเบอร์ ทำให้ผู้ที่กระทำผิด กล้าที่จะขโมยรูป เนื่องจากประเมินดูแล้วว่าผลที่ได้ คือรายได้จากการนำรูปของนายปาล์มเป็นพรีเซ็นเตอร์ในการโฆษณาสินค้า นั้น ได้รับผลตอบแทนที่สูงและคุ้มค่าต่อการกระทำผิด

ผู้เสียหายรายที่ 2 ได้กล่าวว่า “นี่ก็ไม่ใช่เรื่องจริง ๆ ว่าใครเป็นคนปล่อยรูป แต่ทุกคนก็เป็นเพื่อนสนิทและไวใจทุกคน”

ผู้เสียหายรายที่ 3 ซึ่งได้กล่าวว่า การรังแกในโลกไซเบอร์ เป็นการกระทำต่อเนื่องจากการรังแกในโลกแห่งความเป็นจริง คือรังแกที่โรงเรียน และต่อด้วยรังควานต่อในอินเทอร์เน็ต ซึ่งภายหลังจากนายหน้าจะโดนรังแกในโลกไซเบอร์มากกว่าเนื่องจากความเป็นนิรนามของพื้นที่ ไม่มีใครรู้ว่าคนแกล้งคือใคร จึงไม่สามารถทำให้ฟ้องครู หรือผู้ปกครองได้

ผู้เสียหายรายที่ 4 ซึ่งได้กล่าวว่า ตัวเธอเองมั่นใจว่าเป็นแฟนเก่าที่กระทำการรังแก แต่ด้วยความที่เป็นนิรนามของพื้นที่ไซเบอร์ จึงทำให้ยากต่อการสืบค้นให้แน่ชัดได้ว่าเป็นแฟนเก่าเธอจริง ๆ ที่ทำ อีกทั้งยังมีบุคคลนิรนามเข้าคุกคามเธอ โดยที่ไม่เปิดเผยตัวตนอีกคนหนึ่ง ยิ่งทำความรุนแรงของปัญหาเพิ่มเป็นอีกเท่าตัว

ผู้เสียหายรายที่ 5 กล่าวว่า ด้วยความเป็นพื้นที่นิรนามทำให้บุคคลกล้าที่จะขโมยรูปและปลอมเฟซบุ๊ก เพื่อทำการหารายได้ คือการขายบริการทางเพศ เพราะได้รับผลตอบแทนที่สูง และมีความเสี่ยงน้อยในการถูกจับกุม

ผู้เสียหายรายที่ 7 ความเป็นนิรนามของพื้นที่ไซเบอร์ ทำให้ง่ายต่อการถูกคุกคาม เพราะผู้กระทำผิดมักจะใช้ข้อมูลเท็จ ไม่สามารถรู้ได้เลยว่าใครเป็นผู้กระทำการรังแก การคุกคาม ซึ่งอาจจะจะเป็นบุคคลใกล้ตัวหรือใกล้ตัวก็ได้

จากการวิเคราะห์จากประชากรและกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ตกเป็นเหยื่อดังกล่าว พบว่าแรงจูงใจให้เกิดการตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ เนื่องจากความเป็นนิรนามของพื้นที่ไซเบอร์นั้นเป็นองค์ประกอบของแรงจูงใจของอาชญากรในการที่จะกระทำผิด

ภาวะขาดการป้องกัน ขาดการควบคุมและดูแลการเข้าสู่โลกไซเบอร์ เป็นอีกปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคคลตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ

“การไม่มีการควบคุมดูแลจากผู้ปกครองและคนในครอบครัว”

ผู้เสียหายรายที่ 1 และรายที่ 2 ซึ่งเป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้ตกเป็นเหยื่อทางตรงนั้น ได้ขาดการควบคุมดูแลจากครอบครัว ผู้ปกครอง และบุคคลใกล้ชิด ในการสอดส่องพฤติกรรม การเข้าสู่โลกไซเบอร์ และแนะนำการภัยอันตรายของโลกไซเบอร์ จึงทำให้ขาดภาวะขาดการป้องกัน

ยกตัวอย่าง เช่น

ผู้เสียหายรายที่ 3 ซึ่งเป็นเยาวชน ได้กล่าวว่า “เขารู้ครับ ว่าผมเล่นพวกนี้ แต่เขาก็ไม่ได้ทำอะไร จนมีตอนที่เกรดผมตก มีปัญหา เขาก็ตัดอินเทอร์เน็ตที่บ้าน ไม่ให้ใช้งานครับ” จะเห็นได้ว่าเมื่อเกิดปัญหาแล้ว เมื่อตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมแล้ว พ่อแม่หรือผู้ปกครองถึงจัดการกับปัญหา

การศึกษาและวิเคราะห์ถึงภาวะขาดการป้องกัน การควบคุมและดูแลการเข้าสู่โลกไซเบอร์ พบว่าเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ประชากรและกลุ่มตัวอย่างตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ

ดังนั้น จากการวิเคราะห์ดังที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าปัจจัยการเป็นเหยื่ออาชญากรรมที่เหมาะสม ปัจจัยแรงจูงใจของอาชญากร และ ปัจจัยภาวะขาดการป้องกัน และขาดการควบคุมดูแลการเข้าสู่โลกไซเบอร์ เป็นปัจจัยหลักที่สำคัญที่ทำให้บุคคลตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ อย่างไรก็ตามเมื่อเกิดปัญหาขึ้น นั่นก็ย่อมมีผลกระทบตามมา

ผลกระทบจากการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมการรังแกกันในโลกไซเบอร์ เป็นผลกระทบที่รุนแรงต่อทั้งร่างกายและจิตใจ และสังคมของผู้ตกเป็นเหยื่อทั้งทางตรงและทางอ้อม

“ผลกระทบด้านร่างกาย”

ผู้เสียหายรายที่ 4 ได้มีอาการปวดหัว นอนไม่หลับต้องพึ่งยานอนหลับ และมีความคิดที่รุนแรงคือการคิดฆ่าตัวตาย

ผู้เสียหายรายที่ 5 ต้องใช้ยานอนหลับเช่นกัน อีกทั้งถูกบุคคลนิรนามคุกคามแบบประชิดตัว

ผู้เสียหายรายที่ 6 ขณะที่เกิดเรื่องนั้นอยู่ในช่วงที่กำลังตั้งครรภ์ ซึ่งมีภาวะเครียดมาก จึงอาจส่งผลกระทบต่อเด็กในครรภ์

จากการวิเคราะห์สรุปได้ว่า ผลกระทบจากการตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ผลกระทบต่อร่างกาย เช่น มีอาการปวดหัว นอนไม่หลับ ต้องพึ่งยานอนหลับ อีกทั้ง ส่งผลกระทบต่อบุตรที่อยู่ในครรภ์ และผลกระทบที่รุนแรงที่สุดคือ การคิดที่จะฆ่าตัวตาย

“ผลกระทบด้านจิตใจ”

จากการวิเคราะห์ถึงผลกระทบด้านจิตใจของประชากรและกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 10 ราย พบว่าประชากรและกลุ่มตัวอย่างทั้ง 10 รายซึ่งเป็นผู้ตกเป็นเหยื่อทั้งทางตรงและทางอ้อมได้รับผลกระทบทางด้านจิตใจทุกราย ดังนี้

ผู้เสียหายรายที่ 1 กล่าวว่า

“ผมรู้สึกโกรธมาก รวมทั้งในขณะที่เดียวกันก็รู้สึกกลัว แต่จะรู้สึกอายมากกว่า เนื่องจากไม่รู้ว่าจะใครมาเห็นรูปและคำโฆษณา รวมถึง คอมเมนต์เหล่านี้แล้วบ้าง กลัวคนในครอบครัวและเพื่อน ๆ และ ลูกค้มาเห็นรูปเหล่านี้”

ผู้เสียหายรายที่ 2 กล่าวว่า

“ผมกับแฟนก็เครียดมาก กลัวว่าจะมีใครส่งรูปอะไรมาอีก และสร้างสถานการณ์อะไรอีก เราสองคนก็เครียดมาก ถึงกับต้องพากันไปปรึกษาจิตแพทย์”

ผู้เสียหายรายที่ 3 กล่าวว่า

“ช่วงนั้นผมอายุมาก ไม่ไปโรงเรียน โดดเรียน ไปอยู่ร้านเกมส์ ทำให้ผมไม่ค่อยคุยกับเพื่อนนั้นด้วย” อีกทั้งทำให้นายหน้าเองไม่กล้าการเข้าสังคม และกลายเป็นโรคซึมเศร้า

ผู้เสียหายรายที่ 4 กล่าวว่า

“หนูเครียดมาก ทำงานไม่ได้ นอนไม่ได้ จนต้องเข้ายานอนหลับ” “หนูเคยถึงขั้นคิดฆ่าตัวตาย กำลังจะกินยาพารา แฟนหนูมาเห็นและถามจะทำอะไร หนูเลยมีสติขึ้นมา”

ผู้เสียหายรายที่ 5 กล่าวว่า

“แบบหนูใครตายเป็นอะไร ถ้ามีคนเห็นเค้าจะคิดยังไงอะ” “แบบอาทิตย์ที่แล้วเครียดกันทั้งคู่อะ” “แบบคิดว่าเค้าจะเอาเราไปหลอกหลวงใครอีกป่าววะ” “แล้วเราจะเจออะไรอีกมั้ยะ” “หนูนี้ต้องกินยานอนหลับอะ และไม่ยอมเข้าเฟซเลย จากที่เข้ามันทั้งวันอะ”

ผู้เสียหายรายที่ 6 กล่าวว่า

“เมื่อตอนที่รู้เรื่องที่กำลังอยู่ในช่วงตั้งครรภ์ ห่วงตนเองก็ห่วง ห่วงน้องก็ห่วง เครียดมาก”

ผู้เสียหายรายที่ 7 กล่าวว่า

“พอเห็นเค้าเครียดจนถึงจะฆ่าตัวตาย เราก็เครียดไปด้วย อยากช่วยให้ปัญหาจบ”

ผู้เสียหายรายที่ 8 กล่าวว่า

“ไอ้เราก็เครียดไปด้วย เพราะว่าไม่สามารถอยู่กับเค้าได้ตลอด”

จากการวิเคราะห์สรุปได้ว่า ผลกระทบต่อจิตใจที่มีต่อประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้ตกเป็นเหยื่อจากการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ เช่น มีอาการอับอาย หวาดกลัว หวาดระแวง เครียด และยิ่งส่งผลกระทบต่อเป็นโรคซึมเศร้า และมีการเข้าพบจิตแพทย์

“ผลกระทบทางด้านสังคม”

ผู้เสียหายรายที่ 1 กล่าวว่า

“เนื่องจากครอบครัวมีอาชีพรับราชการ พ่อแม่เป็นคนมีหน้ามีตาในจังหวัดลพบุรี และตนเองก็เป็นลูกชายคนเดียว ไม่อยากทำให้เค้าเสื่อมเสียชื่อเสียง”

ผู้เสียหายรายที่ 6 กล่าวว่า

“ครอบครัวเป็นครอบครัวข้าราชการ ถ้าเรื่องนี้รู้ถึงที่บ้าน น้องชายแย่นะ”

“พี่เองต้องลงงานเพื่อไปปรึกษากับแฟนที่เป็นตำรวจ พร้อมกับพวกพ้องรุ่นพี่เค้าที่รู้จักและมีความรู้ปัญหาด้านนี้ให้ช่วย”

ผู้เสียหายรายที่ 3 กล่าวว่า

“เอาจริง ๆ ตอนนั้นเราไม่อยากจะเรียนต่อด้วยซ้ำ เพราะกลัวไปโดนรังแกอีก หรือโดนรังควานอีก มันเลยทำให้เราไม่ค่อยมีเพื่อนไม่ค่อยอยากยุ่งกับใครมีที่สนิท ๆ กันก็เพียง 2 คนเท่านั้น ที่เป็นเพื่อนสนิทที่เจอกันที่มหาวิทยาลัย แต่ในมัธยมนี้ไม่มีเลย”

ผู้เสียหายรายที่ 8 กล่าวว่า

“แฟนก็กลัวว่าเรื่องที่เกิดขึ้นจะกระทบหน้าที่การงานของผม เพราะผมเป็นทหาร”

ผู้เสียหายรายที่ 9 กล่าวว่า

“ลูกสาวเป็นเด็กที่ขยัน ทำมาหากิน ส่งน้องชายเรียน ถือว่าเป็นเสาหลักในการหาเงินเข้าบ้าน พอเกิดเรื่องนี้ขึ้น ทำให้เธอเครียด ทำงานไม่ได้ ซึ่งส่งผลให้แม่ก็เครียดไปด้วย ถ้าไม่มีเขาคครอบครัวก็คงจะลำบากกว่านี้”

ผู้เสียหายรายที่ 5 กล่าวว่า

“พี่รummy มันไม่ใช่แค่คุกคามในเน็ตนะ วันนั้นหนูยืนรอแฟนอยู่ป้ายรถเมล์หน้ามหาวิทยาลัย มีผู้ชายคนนึง เดินเข้ามาและพูดกะหนูว่า “น้อง คีนี่ว่างมั๊ย 1,500 ไปป่าว” “หนูกลัวมาก ข้างี้ก้าวไม่ออกเลย แต่พอตั้งสติได้ก็รีบเดินหนี”

ผู้เสียหายรายที่ 10 กล่าวว่า

“มันคือการทำผิดกฎหมายอะ แบบแฟนเราเสียหาย เสียชื่อ อีกทั้งยังต้องคอยมาระแวงจากโรคจิตอีก ใจเราก็เครียดไปด้วย เพราะว่ามันไม่สามารถอยู่กับเค้าได้ตลอด อย่างวันที่เค้าเจอโรคจิต เราก็มาน่ามัน ถ้าเกิดโรคจิตมาตามมาเรื่อย ๆ แล้วมันจะเกิดอะไรขึ้นอะ”

จากการวิเคราะห์สรุปได้ว่า ผลกระทบในด้านสังคมของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 10 ราย ซึ่งเป็นผู้ตกเป็นเหยื่อทั้งทางตรงและทางอ้อม จากการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ เช่น การขาดเรียน ขาดงาน ขาดรายได้ ส่งผลถึงอนาคต สูญเสียทรัพย์สินและเวลาในการจัดการแก้ไขปัญหา ครอบครัวเสื่อมเสียชื่อเสียง กลัวการเข้าสู่สังคม และยังส่งผลถึงการถูกคุกคามในชีวิตจริง ทำให้ชีวิตจริงมีความไม่ปลอดภัย ซึ่งถือเป็นผลกระทบที่รุนแรง

ตารางที่ 22 ผลการศึกษาดังปัจจัยและผลกระทบของการตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ของประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 ราย โดยแบ่งเป็นกลุ่มผู้เสียหายทางตรงจำนวน 5 ราย และผู้เสียหายทางอ้อมจำนวน 5 ราย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	ปัจจัยการตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์					ผลกระทบของการตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ		
	เหยื่อที่เหมาะสม	แรงจูงใจ	ภาวะขาดการป้องกัน	ด้านร่างกาย	ด้านจิตใจ	ด้านสังคม		
ผู้เสียหายทางตรง								
รายที่ 1 นายปาล์ม	✓	✓	✓	-	✓	✓		
รายที่ 2 นายกัน	✓	✓	✓	-	✓	✓		
รายที่ 3 นายนัท	✓	✓	✓	-	✓	✓		
รายที่ 4 นางสาวบัว	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
รายที่ 5 นางสาวเกรซ	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
ผู้เสียหายทางอ้อม								
รายที่ 6 นางสาวปู	✓	-	-	✓	✓	✓		
รายที่ 7 นายกอล์ฟ	✓	✓	-	-	✓	✓		
รายที่ 8 นายบ๊วก	-	-	-	-	✓	✓		
รายที่ 9 นางบุศุ	✓	-	-	-	✓	✓		
รายที่ 10 นายกล้า	✓	-	-	-	✓	✓		

จากตารางสรุปผลการศึกษาถึงปัจจัยและผลกระทบของการตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ของประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 ราย ในเขตกรุงเทพมหานคร สรุปผลได้ดังนี้

กรณีศึกษาประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 ราย นั้นพบว่า จำนวนทั้งหมด 9 ราย มีพฤติกรรม บุคลิกภาพ และลักษณะทางชีวภาพ ที่เหมาะสมในการตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ เช่น พฤติกรรมการไม่ระมัดระวังการเข้าสู่โลกไซเบอร์ การเสพติดการเข้าสู่โลกไซเบอร์ การควบคุมตนเองต่ำ บุคลิกภาพที่ขาดความมั่นใจในตนเอง อ่อนแอ ไร้ใจ คนง่าย ต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคม อีกทั้งลักษณะทางชีวภาพ เช่น การเป็นเด็กและเยาวชน เนื่องจากมีความไร้เดียงสา ไม่สู้คน อีกทั้งการเป็นเพศหญิง เนื่องจากมีลักษณะอ่อนไหวและบอบบางจึงมักถูกรังแกจากเพศชายได้ง่าย

อีกทั้ง ยังพบว่าความเป็นนิรนามของพื้นที่ไซเบอร์ทำให้ประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำนวน 6 ราย กลายเป็นแรงจูงใจให้ตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ เนื่องจากความนิรนามของพื้นที่ไซเบอร์ ทำให้อาชญากรกล้าที่จะกระทำความผิด โดยที่ไม่กลัวการจับได้ อาจจะต้องด้วยเหตุผลในการตอบสนองเรื่องความโกรธแค้น ความสนุกสนาน และการนำมาสู่รายได้ ซึ่งถือเป็นแรงจูงใจที่อาชญากรมองเห็นประโยชน์จากการกระทำความผิดว่าคุ้มค่ากับความเสียหายเหล่านี้

จากกรณีศึกษาประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 ราย พบว่ามีประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำนวน 5 ราย ที่มีภาวะขาดการป้องกันการตกเป็นเหยื่อ เนื่องจากไม่มีการควบคุมดูแลจากคนในครอบครัวหรือผู้ปกครอง ซึ่งจำนวนทั้ง 5 รายเป็นประชากรผู้เสียหายทางตรง ประชากรและกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้ ทั้งหมดขาดความเอาใจใส่ดูแลจากครอบครัวและผู้ปกครอง เนื่องด้วย การที่อาศัยอยู่คนเดียว และความคิดที่ไม่ตรงกันภายในครอบครัว ทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวค่อนข้างที่จะห่างกัน จึงทำให้ประชากรและกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้ เลือกที่จะไม่แจ้งผู้ปกครองหรือคนในครอบครัวให้ทราบถึงปัญหาในตอนแรก

สำหรับผลกระทบของการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการกระทำผิดในโลกอินเทอร์เน็ตจากการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ศึกษากรณีประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 ราย สรุปผลได้ว่า ทุกคนทั้ง 10 ราย ได้รับผลกระทบทางด้านจิตใจและสังคม สำหรับด้านจิตใจ เช่น การอับอาย ความเครียด การหวาดระแวง ความกลัว จนถึงทำให้ต้องพบจิตแพทย์ อีกทั้ง ส่งผลถึงด้านสังคม เช่น การขาดเรียน ขาดงาน สูญเสียรายได้และทรัพย์สิน เสียชื่อเสียง และบุคคลใกล้ชิดถูกคุกคาม และมีประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 รายที่ได้รับผลกระทบทางด้านร่างกาย คือกระทบถึงบุตรในครรภ์ การต้องใช้ยานอนหลับ และความรุนแรงถึงชีวิต คือความคิดที่จะฆ่าตัวตาย

จากผลการวิจัยถึงปัจจัยและผลกระทบของการตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศนั้น สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ว่า พฤติกรรม บุคลิกภาพ และลักษณะทาง

ชีวภาพ ที่เหมาะสมของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เป็นตัวแปรที่เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการตกเป็นเหยื่อ และตามด้วยแรงจูงใจให้เกิดการตกเป็นเหยื่อ และภาวะขาดการป้องกัน ตามลำดับ

ทั้งนี้ ยังวิเคราะห์ได้ว่า ถึงแม้ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ตกเป็นเหยื่อทางอ้อมหรือผู้เสียหายทางอ้อม ทั้ง 5 ราย จะมีการป้องกันที่ดี แต่พวกเขาทุกคนก็ยังได้รับผลกระทบจากครอบครัวหรือคนใกล้ชิดที่เป็นผู้ตกเป็นเหยื่อทางตรงอยู่ดี ในผลกระทบด้านจิตใจและสังคม

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ 8 ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มผู้ตกเป็นเหยื่อทางอ้อมหรือผู้เสียหายทางอ้อมนั้น จะไม่มีพฤติกรรม บุคลิกภาพ และลักษณะทางชีวภาพที่เหมาะสมในการตกเป็นเหยื่อทางตรง แต่เขาเองก็ได้รับผลกระทบทางด้านจิตใจและสังคม เช่นเดียวกับกลุ่มผู้ตกเป็นเหยื่อทางตรง

4.4 การอภิปรายผลการศึกษา

สำหรับผลการศึกษา เรื่อง การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการกระทำผิดในโลกอินเทอร์เน็ต ศึกษารณการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ สามารถอภิปรายผลการศึกษาดังนี้

“การรังแกกันในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying)” จากการศึกษาวิจัยชิ้นนี้ หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำการรังแก เป็นการคุกคามบุคคลอีกบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มบุคคลหนึ่งผ่านการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต โดยกระทำในโซเชียลหรือเครือข่ายสังคมออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊ก (Facebook) ไลน์ (Line) ทวิตเตอร์ (Twitter) และ Hi5 การกระทำต่าง ๆ เป็นการกระทำโดยเจตนา นำไปสู่ความตึงเครียดทางอารมณ์ ทำให้เกิดความทุกข์ซ้ำ ๆ และต่อเนื่อง อีกทั้งยังกระทบต่อการคุกคามในชีวิตจริง ผู้กระทำผิดเจตนาให้เหยื่อหรือผู้ถูกรังแกได้รับความเสียหาย และเสียชื่อเสียงไม่เพียงแต่ส่งผลกระทบต่อทางด้านร่างกาย และจิตใจเท่านั้น แต่ยังกระทบถึงหน้าที่การทำงาน และภาวะทางสังคมอีกด้วย อีกทั้ง ความรุนแรงดังกล่าวสามารถนำไปสู่ความรุนแรงถึงชีวิต

จากการศึกษาวิจัยพบว่า การรังแกกันในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying)” นั้นได้สอดคล้องกับแนวคิดของ Payne & Sherry (2007 อ้างถึงในณัฐรัชต์ สาเมาะ, 2556) ที่ได้ให้ความหมายว่าการรังแกกันในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying) ว่าหมายถึง การรังแก และคุกคามผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น อีเมลล์ โทรศัพท์มือถือ (Mobile Phone) ข้อความโต้ตอบแบบทันที (IM) ข้อความสั้น (SMS) บล็อก และเว็บไซต์ ซึ่งทำให้เกิดอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ได้ การรังแกกันในโลกไซเบอร์เป็นการกระทำ โดยเจตนา และนำไปสู่ความตึงเครียดทางอารมณ์ ทำให้เกิดความทุกข์ซ้ำ ๆ การรังแกกันบนโลกไซเบอร์ อาจหมายรวมถึงการคุกคาม และกล่าวถึงเรื่องทางเพศ การใช้คำพูด

ที่รุนแรง การดูถูกดูแคลน รวมทั้งการส่งอีเมลล์ไปรบกวนผู้อื่นที่ไม่ต้องการติดต่อกับผู้ส่ง อีกทั้งยังสอดคล้องกับประเด็นในรูปแบบการคุกคามทางเพศ¹¹⁰

ยังสอดคล้องกับเว็บไซต์ “End Cyber Bullying Organization” ที่ได้อธิบายถึงรูปแบบการคุกคามหรือการล่วงละเมิด คือการกระทำการรังแกบุคคลอื่น เป็นการส่งข้อความผ่านคำพูดหรือรูปภาพที่มีลักษณะรุนแรงและเป็นอันตราย ให้แก่บุคคลอื่นหรือกลุ่มบุคคล และเป็นการกระทำซ้ำ ๆ หลายครั้ง “Cyber Stalking (การเฝ้าติดตาม)” เป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการก่อกวนและคุกคามอย่างต่อเนื่อง เป็นการกระทำการรังแกโดยใช้ข้อความที่หยาบคายและสามารถนำไปสู่การล่วงละเมิดทางกายภาพในโลกที่แท้จริงได้

ทั้งนี้ ผู้ตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ทั้ง 10 ราย ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ วิมลทิพย์ มุสิกพันธ์และคณะ (2552) เรื่อง “พฤติกรรมการชมเชยรังแกผ่านโลกไซเบอร์ของเยาวชนไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร” ที่ได้กล่าวถึงรูปแบบของการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบที่ 8 การเผยแพร่คลิปวิดีโอที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น ซึ่งส่วนใหญ่นำเสนอวิดีโอผู้นั้น ถูกกระทำความรุนแรงทางกายอันเป็นผลให้บุคคลนั้นเกิดความอับอายเสื่อมชื่อเสียง (Spreading And Publishing Violent Video)¹¹¹

จากการศึกษาถึงประชากรและกลุ่มตัวอย่างทั้ง 10 ราย ซึ่งเป็นผู้ตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ โดยได้แบ่งประชากรและกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 ประเภท คือ เหยื่อหรือผู้เสียหายทางตรงจำนวน 5 ราย และ เหยื่อหรือผู้เสียหายโดยอ้อม จำนวน 5 ราย ซึ่งลักษณะผู้เสียหายทั้ง 2 กลุ่มนี้มีความสอดคล้องกับประเภทของเหยื่ออาชญากรรม โดย จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย (2551) ซึ่งได้อธิบายว่า เหยื่ออาชญากรรม มี 2 ประเภท 1) เหยื่ออาชญากรรมโดยตรง หรือผู้เสียหายโดยตรง (Direct Victim) หมายถึง บุคคลที่ได้รับ ความเสียหายเนื่องจากการกระทำผิด หรือ ผู้ที่ถูกล่วงละเมิดและได้รับความเสียหายโดยตรงจากการกระทำผิดกฎหมาย 2) เหยื่ออาชญากรรมโดยอ้อม หรือผู้เสียหายโดยอ้อม (Indirect Victim) เช่น ครอบครัว ญาติพี่น้อง ผู้ใกล้ชิดของเหยื่ออาชญากรรม โดยตรง ผู้ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตและการทำงานของเหยื่ออาชญากรรม ซึ่งบุคคลกลุ่มนี้ได้รับความเสียหายอันเป็นผลกระทบทางด้านจิตใจและทรัพย์สิน

ดังนั้น จากการวิเคราะห์การศึกษาวิจัยและการทบทวนวรรณกรรมจึงทำให้ทราบว่า เรื่องที่ผู้วิจัยศึกษา “การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการกระทำผิดในโลกอินเทอร์เน็ต: ศึกษากรณี การรังแก

¹¹⁰ ณัฐรัชต์ สาเมาะ (2556), การรับรู้ของเยาวชนต่อการรังแกในพื้นที่ไซเบอร์, วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตร มหาบัณฑิต (สังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข), บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล, หน้า29

¹¹¹ วิมลทิพย์ มุสิกพันธ์, ศิวพร ปกป้อง, นันทนข สงศิริ และปองกมล สุรัตน์ (2552), พฤติกรรมการชมเชยรักแกผ่านโลกไซเบอร์ของเยาวชนไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร, กรุงเทพฯ: ปัญญาสมาคมเพื่อการวิจัย

กันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ในเขตกรุงเทพมหานคร” มีความสอดคล้องกับแนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ “การรังแกกันในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying)” ซึ่งเป็นการ กระทำผิดในโลกอินเทอร์เน็ต อีกทั้ง ประชากรและกลุ่มตัวอย่างยังมีความสอดคล้องกับประเภทของเหยื่ออาชญากรรม ดังที่กล่าวมาข้างต้น

จากการทบทวนวรรณกรรมถึงแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัย พบว่ายังมีความสอดคล้องในเรื่อง ปัจจัยการตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ

4.4.1 ปัจจัยการตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ในเขตกรุงเทพมหานคร

จากการทบทวนวรรณกรรมถึงแนวคิดเกี่ยวกับเหยื่ออาชญากรรม และในการศึกษาด้านอาชญาวิทยา ถึงทฤษฎีการกระทำที่เป็นกิจวัตร (Routine Activity Theory) โดย Marcus Felson และ Lawrence E. Cohen (1979) อธิบายถึงโอกาสของการเกิดอาชญากรรมในมุมมองของเหยื่อ ผ่านกิจวัตรประจำวันที่ทำให้ตกเป็นเหยื่อของความรุนแรง ซึ่งประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบหลัก คือ 1. เป้าหมายที่เหมาะสม (เหยื่อ) 2. แรงจูงใจให้เกิดการตกเป็นเหยื่อ 3. ภาวะขาดการควบคุมและดูแลการเข้าสู่โลกไซเบอร์พบว่าและทฤษฎี จากการศึกษาวิจัยพบว่าการตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบหลัก คือ 1. เหยื่อที่เหมาะสม 2. แรงจูงใจให้เกิดการตกเป็นเหยื่อ 3. ภาวะขาดการป้องกัน¹¹²

จากแนวคิด ทฤษฎีการกระทำที่เป็นกิจวัตร (Routine Activity Theory) ดังกล่าวผู้วิจัยได้นำทฤษฎีมาเป็นต้นแบบการศึกษาในเรื่องนี้ เนื่องจากมีความสอดคล้องกัน โดยทฤษฎีเป็นการเสนอผ่านมุมมองของเหยื่อและการศึกษาของผู้วิจัยนั้นมุ่งไปที่ตัว “เหยื่อ หรือผู้เสียหาย” โดยตรง เช่นกัน เพื่อจะทำให้ทราบถึงปัจจัยที่บุคคลตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ สามารถวิเคราะห์ถึงปัจจัยหลัก 3 ด้านดังนี้

ปัจจัยที่หนึ่ง คือ การเป็น “เหยื่อที่เหมาะสม”

ผลจากการศึกษาวิจัยพบว่า ประชากรและกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรม บุคลิกภาพ และลักษณะทางชีวภาพในการเป็นเหยื่อที่เหมาะสม ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดเหยื่ออาชญากรรม ดังนี้

¹¹² Cohen, L. E, and Felson, M. (1979), Social Change and Crime Rate Trends: A Routine Activity Approach, American Sociological Review, 44 (4), p. 588-608

ด้านพฤติกรรม

โดยประชากรและกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรม เช่น ประมาท ไม่ระมัดระวังการเข้าสู่โลกโซเชียล และเสพติดการเข้าสู่โลกโซเชียล ดังตัวอย่าง เช่น ผู้เสียหายรายที่ 2 กล่าวว่า

“ทวิตเตอร์สามารถตั้งเป็นส่วนตัวได้ แต่ผมตั้งเป็นสาธารณะนะ และคิดว่าคนส่วนใหญ่ก็ตั้งเป็นสาธารณะเหมือนกัน”

ผู้เสียหายรายที่ 7 กล่าวว่า

“พอดีผมตั้งค่าในเฟสเป็นส่วนตัวครับ แต่ก็มีคนอื่นที่ไม่รู้จักแอดมา มันขึ้นว่าเป็นเพื่อนของเพื่อน ผมก็เลยรับครับ คิดว่าเออเค้าคงรู้จักเราอยู่แล้ว”

ด้านบุคลิกภาพ

โดยประชากรและกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีบุคลิกภาพ เช่น มีความมั่นใจในตนเองต่ำ อ่อนแอ ขาดความมั่นใจในตนเอง เชื่อคนง่าย ไวใจคนง่าย ผู้ที่ยอมจำนนต่อทุกสถานการณ์และทุกคน หรือบุคคลที่มีความคิดว่าตนเองมีปมด้อย เป็นเพศที่สาม และต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคม ดังตัวอย่าง เช่น ผู้เสียหายรายที่ 3 กล่าวว่า

“เมื่อก่อนผมเป็นเด็กที่ผอมแห้ง อ่อนแอ มักจะถูกเพื่อนและรุ่นพี่แกล้งอยู่เสมอ โดนประจำ อะ รุ่นพี่รีดไถเอาตัง และชกต่อย”

ผู้เสียหายรายที่ 5 กล่าวว่า

“ตั้งเฟซบุ๊กเป็นสาธารณะเพื่อจะได้มีเพื่อนเยอะ ๆ และจะได้มีคนไลค์รูปเราเยอะๆ ด้วยเวลาอัปรูปลง หรือโพสข้อความแล้วมีคนไลค์เยอะ ๆ นี่รู้สึกดีนะพี่”

จากการศึกษาวิจัยและวิเคราะห์พฤติกรรมและบุคลิกของผู้เสียหาย นั้น มีความสอดคล้องกับแนวคิดสาเหตุที่ทำให้บุคคลตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม โดย สุดสงวน สุธีสร (2543) ที่อธิบายว่า พฤติกรรมของเหยื่อเป็นหนึ่งในสาเหตุหลักที่ทำให้ตนเองตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม เช่น เหยื่อมีพฤติกรรมขี้ขลาด ส่งเสริมหรือเป็นตัวกระตุ้น ให้เกิดการกระทำผิด หรือมีส่วนร่วมในการกระทำผิด ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้เป็นสาเหตุของการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมหรือการกระทำผิด และ สำหรับบุคลิกภาพของเหยื่อ เช่น ลักษณะอ่อนแอ คิดในแง่ลบ ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ยอมจำนนต่อทุกสถานการณ์และทุกคน นับเป็นสาเหตุหนึ่งในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมได้ง่าย¹¹³

ทั้งนี้ ในปัจจัยด้านบุคลิกภาพของผู้ตกเป็นเหยื่อ ยังสอดคล้องกับ “Big Five Personality Theory โดย Costa และ McCrae (1992)” ที่ได้จำแนกลักษณะของบุคลิกภาพออกเป็น 5 ประเภทใหญ่ ภายใต้เงื่อนไขว่าคนทุกคนล้วนมีบุคลิกทั้ง 5 แบบในระดับที่ต่างกัน บุคลิกภาพทั้ง 5 แบบคือ บุคลิกภาพ

¹¹³ สุดสงวน สุธีสร (2543), เหยื่ออาชญากรรม: กรุงเทพฯ, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

แบบเปิดเผย (Extraversion) บุคลิกภาพแบบหวั่นไหว (Neuroticism) บุคลิกภาพแบบประนีประนอม (Agreeables) บุคลิกภาพแบบมีจิตสำนึก (Conscientiousness) และบุคลิกภาพแบบเปิดรับประสบการณ์ (Openness)¹¹⁴

อีกทั้ง ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ Shaheen Shariff (2008) ในหนังสือเรื่อง “Cyber Bullying: Issue For The School, The Classroom And The Home” เขาตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับลักษณะโดยรวมของการรังแกกันทั้งในโลกทางกายภาพและในโลกไซเบอร์ว่าทั้งสองแบบเป็นการกระทำซ้ำ ๆ อย่างมีเจตนา การรังแกกันทั้งสองประเภทมักมีความไม่เท่าเทียมกันในเรื่องของอำนาจระหว่างผู้กระทำและผู้ถูกรังแก เนื่องจากตัวเองแตกต่างจากคนอื่นในกลุ่ม เช่น คนรักเพศเดียวกัน¹¹⁵

ด้านลักษณะทางชีวภาพ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างบางกลุ่มนั้นมีลักษณะทางชีวภาพที่อ่อนแอ เพราะบาง และบอบบาง เช่น เป็นผู้เยาว์ (อายุขณะเกิดเหตุ) และเป็นผู้หญิง

จากการศึกษาวิจัยและวิเคราะห์ลักษณะทางชีวภาพของเหยื่ออาชญากรรม พบว่า มีความสอดคล้องกับ สุดสงวน สุธีสร (2543)¹¹⁶ และ Han Von Hentig (1977, Pp.36-40 อ้างถึงใน ประเทือง ธนิตผล, 2556, หน้า 25-27) ถึงประเภทของเหยื่ออาชญากรรมโดยยึดปัจจัยทางจิตสังคมและลักษณะทางร่างกาย เช่น ผู้เยาว์ และ ผู้หญิง ที่ได้อธิบายดังนี้

ผู้เยาว์ (The Young) บุคคลที่เป็นผู้เยาว์ เป็นเหยื่ออาชญากรรมที่เห็นได้เด่นชัด เนื่องจากเป็นผู้ที่อ่อนแอ ไร้เดียงสา และขาดประสบการณ์ชีวิต จึงง่ายต่อการถูกทำร้าย ทั้งนี้เนื่องจากการที่ร่างกายยังไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควรและความรู้สึกรู้สึกนึกคิดทางดั่งศีลธรรมยังมีไม่มากพอ การเจริญเติบโตทางด้านกายภาพและความรู้เท่าทันทางด้านวัฒนธรรมอย่างไม่เท่าเทียมกับอาชญากร จึงตกอยู่ในภาวะที่เสียเปรียบ โดยเฉพาะผู้เยาว์ที่เป็นเพศหญิงจะมีความเสี่ยงในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเพศได้ง่าย¹¹⁷

¹¹⁴ Costa, P.T and Mc Crae, R. R (1992), Four ways five factors are basic, Personality and Individual Differences, 13, p. 653-665

¹¹⁵ Shaheen Shariff (2008), Cyber Bullying: Issue for the School, the Classroom and the Home. New York: Routledge

¹¹⁶ สุดสงวน สุธีสร (2543), เหยื่ออาชญากรรม: กรุงเทพฯ, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

¹¹⁷ ประเทือง ธนิตผล (2556), อาชญาวิทยาและทัณฑ์วิทยา, กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, หน้า 25-27

ผู้หญิง (The Female) บุคคลที่เป็นผู้หญิงเป็นเพศที่มีลักษณะอ่อนแอและบอบบาง จึงมีความเสี่ยงที่จะตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมได้สูงกว่าเพศชาย โดยเฉพาะการต้องตกเป็นเหยื่อฆาตกรรมหรือการทารุณทางเพศ เช่น ช่มชู้¹¹⁸

จากการที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ถึงปัจจัยทั้งหมดข้างต้น ในด้านพฤติกรรม บุคลิกภาพ และลักษณะทางชีวภาพ ของกลุ่มผู้ตกเป็นเหยื่อทั้ง 10 ราย พบว่ายังมีความสอดคล้อง กับ “แนวคิดเกี่ยวกับเหยื่ออาชญากรรม” โดย Benjamin Mendelsohn (1977, P. 36 อ้างถึงใน สมยศ พุ่มพันธุ์ม่วง, 2552, หน้า 9-15)” ที่อธิบายประเภทของเหยื่อว่า

1) เหยื่อที่ไร้เดียงสาอย่างหนึ่ง (The Completely Innocent Victim) หมายถึง เหยื่อที่เป็นเด็กหรือผู้ที่ประสบความทุกข์จากอาชญากรรมโดยที่ตนเองไม่ได้มีความตั้งใจให้เกิดขึ้น เช่น เด็กที่ถูกแอบถ่ายรูปในเชิงอนาจาร

2) เหยื่อที่มีความผิดน้อยกว่าอาชญากร (The Victim with Minor Guilty) และเหยื่อที่มีความเขลา (The Victim Due To His Ignorance) เช่น ผู้หญิงที่กระตุ้นให้มีการกระทำในทางที่ผิด และตนเองก็ต้องรับความเสียหายจากสิ่งที่เกิดขึ้น เช่น บุคคลซึ่งถูกหลอกให้ไว้ใจ เชื่อใจ โดยการถ่ายรูปลับหรือรูปส่วนตัวของตนเองและส่งให้ผู้กระทำผิด

3) เหยื่อที่มีความผิดมากกว่าอาชญากร (The Victim More Guilty Than The Offender) แบ่งเป็นประเภทย่อย ๆ ได้อีก 2 ประเภท คือ 1) เหยื่อที่กระตุ้นให้บางคนประกอบอาชญากรรม เช่น การแห่การแกล้งให้โกรธ เป็นต้น 2) เหยื่อที่ยุยงหรือยุยงใจให้ประกอบอาชญากรรม เช่น หญิงสาวที่ยุยงให้ช่มชู้กระทำความผิด หรือ การที่บุคคลชอบถ่ายรูปวาบหวามและส่งต่อให้เพื่อนดู จากนั้นเพื่อนก็ทำการเผยแพร่รูปนั้นของตนเอง เป็นการทำให้เกิดความอับอายเสียหาย ซึ่งในกรณีนี้ถือว่าเหยื่อนั้นมีความผิดมากกว่าอาชญากร เนื่องจากเป็นมูลเหตุจูงใจให้เกิดการก่ออาชญากรรม¹¹⁹

สอดคล้องกับ “ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของเหยื่อหรือเหยื่อเป็นผู้กระตุ้นให้เกิดอาชญากรรม (Theory Of Victim Precipitation)” โดย Marvin Wolfgang (1957) ซึ่งได้อธิบายว่าเหยื่อบางคนเป็นตัวกระตุ้น ทำให้ตนเองเผชิญกับเหตุการณ์ที่นำไปสู่ความเจ็บปวดหรือความตายได้¹²⁰

อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธิดามาศ โพธิดารา (2552) ศึกษาเรื่อง “แนวทางการป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม: กรณีศึกษานักเรียน นักศึกษาที่อาศัยอยู่หอพักเอกชนในจังหวัด

¹¹⁸ เรื่องเดียวกัน

¹¹⁹ สมยศ พุ่มพันธุ์ม่วง (2552), งานเอกสารวิชาการหลักสูตรผู้บริหารกระบวนการยุติธรรมระดับสูง เรื่อง การขอความช่วยเหลืออาชญากรรมในกระบวนการยุติธรรมไทย, กรุงเทพฯ: วิทยาลัยการยุติธรรม สำนักงานยุติธรรม, หน้า 9-15

¹²⁰ Marvin Wolfgang (1957), Victim-precipitated Criminal Homicide, Journal of Criminal Law, Criminology and Police Science 48, p. 1-11

นครปฐม” ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าพฤติกรรมของนักเรียน นักศึกษาที่ตื่นตัวต่อสภาพแวดล้อม ไม่ประมาท สนใจศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการป้องกันตนเองไม่ให้เกิดเป็นเหยื่ออาชญากรรม ประกอบกับมีพฤติกรรมที่ทำตนเองให้เป็นเหตุช่วยๆ หรือกระตุ้นให้เกิดอาชญากรรม เช่น ไม่ถ่ายรูปลงในเชิงล่อแหลม และเผยแพร่ในโซเชียลมีเดีย และไม่เผยแพร่และแชร์รูปลับของตนเองให้กับเพื่อนหรือบุคคลอื่นดู อีกทั้งควรตั้งค่าโซเชียลมีเดียเป็นส่วนตัว และไม่ควรรับบุคคลที่ไม่รู้จักมาเป็นเพื่อนในโซเชียลมีเดีย¹²¹

และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนิสา อินอุทัย (2557) เรื่อง “การป้องกันตนเองไม่ให้เกิดเป็นเหยื่ออาชญากรรมของประชาชน ในเขตพื้นที่ตำบลแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี” ผลของการศึกษาพบว่า กลุ่มประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี มีการป้องกันที่ดี สำหรับการกระทำเพื่อป้องกันตนเองไม่ให้เกิดเป็นเหยื่อ คือ การตรวจสอบเพื่อให้แน่ใจว่าได้ปิดประตูหน้าต่างเรียบร้อยทุกครั้งเมื่อออกจากที่พักอยู่ในระดับสูงสุด และสำหรับการละเว้นการกระทำเพื่อป้องกันตนเองไม่ให้เกิดเป็นเหยื่อ คือ การหลีกเลี่ยงที่จะอยู่ตามลำพังในสถานที่เปลี่ยวหรือมีตออยู่ในระดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชาชนส่วนใหญ่ ในเขตพื้นที่ตำบลแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรีไม่ประมาท ระมัดระวังตัวและมีการป้องกันตัวที่ดี จึงทำให้ไม่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม¹²²

ปัจจัยที่สอง คือ “แรงจูงใจให้เกิดการตกเป็นเหยื่อ”

จากการศึกษาวิจัยพบว่า แรงจูงใจให้บุคคลตกเป็นเหยื่อหรือแรงจูงใจให้ผู้กระทำความผิดกระทำการรังแกบุคคลอื่นในโลกไซเบอร์นั้น มีความสอดคล้องกับ “ทฤษฎีการควบคุมตนเอง (Self Control Theory)” โดย Gottfredson และ Hirschi (1990) ที่ได้อธิบายว่า ผู้ที่มีการควบคุมตนเองต่ำมีโอกาสกระทำความผิดหรือก่ออาชญากรรมได้สูง การควบคุมตนเองไม่ได้หมายความว่า พฤติกรรมของตนเองถูกกำหนด และผู้ที่มีการควบคุมตนเองต่ำ นอกจากนี้อาจมีแนวโน้มในการก่ออาชญากรรมสูงแล้ว ยังมีการกระทำอื่น ๆ ที่เบี่ยงเบนและเสี่ยงสูงด้วย เช่น การดื่ม เสพยา การพนัน แสวงหาความตื่นเต้น เช่น การรังแกกันในโลกไซเบอร์ บุคคลกลุ่มนี้ไม่รู้สึกละอายต่อการกระทำเบี่ยงเบนและเสี่ยงเช่นนั้น ซึ่งพฤติกรรม

¹²¹ ธิดามาต โภธิตารา (2552), แนวทางการป้องกันตนเองไม่ให้เกิดเป็นเหยื่ออาชญากรรม: กรณีศึกษานักเรียน นักศึกษาที่อาศัยอยู่หอพักเอกชน ในจังหวัดนครปฐม, วิทยานิพนธ์ตามหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

¹²² สุนิสา อินอุทัย (2557), การป้องกันตนเองไม่ให้เกิดเป็นเหยื่ออาชญากรรมของประชาชน ในเขตพื้นที่ตำบลแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี, งานนิพนธ์ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

ดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับการก่ออาชญากรรม ลักษณะการควบคุมตนเองต่ำ เช่น กระตุ้นง่าย ชอบการเสี่ยง ไม่คงที่และไม่มั่นคง ยึดมั่น ไม่อดทน และเอาตนเองเป็นศูนย์กลาง¹²³

ด้วยความเป็นนิรนาม (Anonymous) ของพื้นที่ไซเบอร์ทำให้อาชญากรหรือผู้กระทำความผิดกล้าที่จะกระทำความผิด จากประเด็นนี้จึงอภิปรายผลได้ว่ามีความสอดคล้องกับแนวคิดจิตวิทยาเกี่ยวกับพื้นที่ไซเบอร์ (Psychology Of Cyberspace) โดย John Suler (Illene R. Berson, Michael J. Berson, And John M. Ferron, 2002) ที่ได้อธิบายว่า โดยทั่วไปแล้วพื้นที่ไซเบอร์จะมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างไปจากพื้นที่ของโลกจริงซึ่งลักษณะเฉพาะที่โดดเด่นของพื้นที่ไซเบอร์ก็คือ ความเป็นนิรนาม ดังนั้น ความเป็นนิรนามบนพื้นที่ไซเบอร์จึงทำให้ผู้ที่ผู้ใช้สามารถสร้างตัวตนที่หลอกลวงขึ้นมาเพื่อตบตาคนอื่นได้ ซึ่งจะส่งผลให้เยาวชนสามารถหลอกหลานคนอื่นได้อย่างสาธารณะการใช้สื่อในกลุ่มเยาวชนจึงมีแนวโน้มในการนำไปสู่ความรุนแรงเพิ่มขึ้น ความเป็นนิรนาม กับวัฒนธรรมที่หลอกลวงมักมีความเกี่ยวข้องกับการสื่อสารแบบออนไลน์เป็นอย่างมาก เพราะทำให้เยาวชนรู้สึกไม่ต้องระมัดระวังในการกระทำที่เกิดขึ้นในพื้นที่ไซเบอร์ พวกเขาสามารถเปิดเผยอะไรก็ได้สามารถที่จะไปด่าทอต่อใครก็ได้ โดยไม่ต้องสนใจว่าจะเกิดอะไรตามมา ซึ่งไม่เหมือนกับในโลกของความเป็นจริงที่จะต้องระวังตัวในการกระทำเหล่านี้ ซึ่งโดยปกติแล้วเยาวชนก็มักจะใช้ชีวิตในพื้นที่ไซเบอร์ค่อนข้างเยอะ ไม่ว่าจะเป็นการแชตในห้องสนทนา การส่งอีเมลการพูดคุยกันผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ทำให้วัยรุ่นมีความเสี่ยงที่จะนำไปสู่การมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมผ่านโลกไซเบอร์ได้¹²⁴

อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐรัชต์ สาเมาะ (2556) เรื่อง “การรับรู้ของเยาวชนต่อการรังแกในพื้นที่ไซเบอร์” ถึงสาเหตุปัจจัย โดยสรุปได้ว่า ความเป็นนิรนาม ของพื้นที่ไซเบอร์จึงส่งผลให้ผู้ถูกกระทำสามารถถูกรราน หรือรังแกผู้อื่นได้อย่างสาธารณะ โดยที่ไม่มีผู้ใดรู้หรือยากที่จะพิสูจน์ว่าใครเป็นผู้กระทำ ทำให้ผู้กระทำไม่ต้องระวังถึงผลกระทบ จากการไปทำร้ายผู้อื่น และเนื่องจากการสืบค้นข้อมูลที่แท้จริงของบุคคลที่กระทำในพื้นที่ไซเบอร์ นั้นทำได้ยากหรืออาจจะไม่สามารถสืบเสาะได้เลย ผู้กระทำพฤติกรรมดังกล่าวจึงไม่เกิดความเกรงกลัว ต่อการจะถูก แก่แค้นหรือถูกจับได้ ซึ่งบนพื้นที่ไซเบอร์มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนกับการรังแกใน พื้นที่จริงที่เห็นกันชัดเจน กล่าวคือ เมื่อเกิดเหตุการณ์รังแกขึ้นก็สามารถบ่งบอกตัวตนของผู้กระทำได้ อย่างชัดเจน ซึ่งอาจเกิดการแก้แค้นกันได้ หรือมีโอกาสที่จะถูกจับดำเนินคดีตามกฎหมายในกรณี ที่ผู้ถูกกระทำเกิดความเสียหาย

¹²³ Gottfredson, M. R., & Hirschi, T (1990). A General Theory of Crime. Stanford, CA: Stanford University Press.

¹²⁴ Berson R, L, Berson J, M & Ferron M, J (2002), Emerging Risks of Violence in the Digital Age: Lessons for Educators from an Online Study of Adolescent Girls in the United States, Journal of School Violence [Online], Retrieved on May 20, 2017 From <https://bit.ly/2XLx4y9>

การรังแกในโลกไซเบอร์เป็นผลที่ต่อเนื่องมาจากการกระทำในพื้นที่จริง จากการศึกษา พบว่าการรังแกกันในโลกไซเบอร์นั้นโดยส่วนใหญ่ สืบเนื่องมาจากการรังแกกันในโลกจริงแห่งความเป็นจริงแทบทั้งสิ้น เช่น เกิดการไม่ชอบหน้ากัน การหมั่นไส้กันส่วนบุคคล หรือการมีเหตุทะเลาะเบาะแว้งแล้วนำมาขยายความต่อในพื้นที่ไซเบอร์ต่อเพื่อให้เกิดความเสียหาย ความสนใจต่อบุคคลที่มีประเด็นกันมาก่อนหน้า เนื่องจากลักษณะเฉพาะตัวของพื้นที่ไซเบอร์สามารถส่งต่อข้อมูลไปสู่คนหมู่มากได้อย่างกว้างขวาง รวดเร็วแบบไม่มีขีดจำกัด จึงนำมาซึ่งความเสียหายที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น¹²⁵ ซึ่งมีความสอดคล้องกับแรงจูงใจของผู้กระทำผิดที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ด้วยเหตุนี้จึงมีความสอดคล้องกับ “ทฤษฎีคิดก่อนกระทำผิด หรือ ทฤษฎีการเลือกอย่างมีเหตุผล (Rational Choice Theory)” เป็นแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับแนวคิดของสำนักดั้งเดิม โดย Cesare Beccaria (1764) อธิบายสาเหตุของพฤติกรรมของอาชญากรรมว่า บุคคลจะมีกระบวนการตัดสินใจในการประกอบอาชญากรรมอย่างมีเหตุผล คำนึงถึงธรรมชาติของมนุษย์ที่ต้องการผลประโยชน์ตอบแทนสูงสุดที่จะเกิดขึ้นจากการตัดสินใจเลือกประกอบอาชญากรรม โดยเป็นการกระทำที่มีเหตุผล และมีการพิจารณาถึงประโยชน์และโทษที่จะได้รับในการประกอบอาชญากรรม สะท้อนให้เห็นถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับนั้น มีจำนวนมาก ซึ่งผลักดันให้อาชญากรตัดสินใจกระทำผิด กล่าวคือ เนื่องด้วยพื้นที่ไซเบอร์ความเป็นนิรนาม บุคคลสามารถปลอมตัวเป็นใครก็ได้ ทำอะไรก็ได้ อยู่ที่ไหนก็ได้ อาจเป็นคนไกลตัวหรือใกล้ตัวก็ได้ อีกทั้งข้อกฎหมายยังไม่ครอบคลุม ฉะนั้น อาชญากรจึงประเมินแล้วว่า ประโยชน์กระทำผิดมีมากกว่าความเสี่ยงที่จะถูกจับกุม จึงทำให้อาชญากรเลือกที่จะกระทำผิด¹²⁶ ตัวอย่างจากผลการวิจัยของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เช่น

ผู้เสียหายรายที่ 2 กล่าวว่า

“นี่ก็ไม่ใช่จริง ๆ ว่าใครเป็นคนปล่อยรูป แต่ทุกคนก็เป็นเพื่อนสนิทและไว้ใจทุกคน”

CHULALONGKORN UNIVERSITY

¹²⁵ ณัฐรัชต์ สาเมาะ (2556), การรับรู้ของเยาวชนต่อการรังแกในพื้นที่ไซเบอร์, วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตร มหาบัณฑิต (สังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข), บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล

¹²⁶ สุตสงวน สุธีสร (2547), อาชญาวิทยา, พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ผู้เสียหายรายที่ 5 กล่าวว่า

“ด้วยความเป็นพื้นที่นิรนามทำให้บุคคลล้าที่จะขโมยรูปและปลอมเฟซบุ๊ก เพื่อทำการหารายได้ คือการขายบริการทางเพศ เพราะได้รับผลตอบแทนที่สูง และมีความเสี่ยงน้อยในการถูกจับกุม”

อีกทั้ง การดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรมที่ล่าช้า และตัวบทกฎหมายไม่มีความรัดกุม เป็นอีกประเด็นหนึ่งที่ทำให้เหยื่อหรือผู้เสียหายรู้สึกท้อแท้ต่อกระบวนการยุติธรรม บางกรณีเหยื่อได้ไปแจ้งความแล้ว แต่หลังจากนั้นก็โดนคดีใหม่ ทั้ง ๆ ที่คดีเก่ายังไม่มีความคืบหน้าใด ๆ เมื่อเกิดเหตุการณ์เหล่านี้ก็ทำให้อาชญากรู้ถึงช่องว่างทางกฎหมาย และการดำเนินการที่ล่าช้าของกระบวนการยุติธรรมก็เป็นเหตุให้อาชญากรยำใจ ไม่มีความเกรงกลัวต่อกฎหมาย คิดว่าไม่มีอะไรทำได้ เป็นเหตุให้กระทำความผิดซ้ำได้ง่าย¹²⁷ อีกทั้ง อาชญากรรมที่เกิดขึ้นในอินเทอร์เน็ต ก็สามารถติดตามตัวผู้กระทำได้ด้วยความเป็นนิรนามของผู้ใช้งานและพื้นที่การใช้งาน ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดจิตวิทยาเกี่ยวกับพื้นที่ไซเบอร์ ที่ได้อภิปรายไปข้างต้น

ปัจจัยที่สาม คือ “ภาวะขาดการป้องกัน”

จากผลการศึกษาวิจัยพบว่า ผู้ตกเป็นเหยื่อหรือผู้เสียหายที่ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูล มีภาวะขาดการป้องกัน คือ ผู้ปกครองไม่ได้ควบคุมดูแลในการเข้าสู่โลกไซเบอร์ของเยาวชน ซึ่งถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในการตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ตัวอย่าง เช่น

ผู้เสียหายรายที่ 3 กล่าวว่า

“เขารู้ครับ ว่าผมเล่นพวกนี้ แต่เขาก็ไม่ได้ว่าอะไร จนมีตอนที่เกรดผมตก มีปัญหา เขาก็ตัดอินเทอร์เน็ตที่บ้าน ไม่ให้ใช้งานครับ”

ภาวะขาดการป้องกันของผู้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม มีความสอดคล้องกับ ทฤษฎีการกระทำที่เป็นกิจวัตร (Routine Activity Theory) โดย Cohen L, E And Marcus Felson (1979) ที่ได้อธิบายความหมายของ ความอ่อนแอของผู้ดูแล (Absence Of Capable Guardian) คือ ผู้ดูแลไม่อยู่ หรือมีอยู่แต่ไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้ดูแลก็คือ สิ่งใดก็ตามที่สามารถยับยั้งไม่ให้อาชญากรรมเกิด ส่วนใหญ่มักจะเป็นคน หรืออาจเป็นอุปกรณ์ เช่น ครอบครัว ญาติ ผู้ปกครอง เพื่อนบ้าน ตำรวจ หรือแม้แต่ อุปกรณ์ เช่น กล้องโทรทัศน์ กล้องวงจรปิด ระบบควบคุมการใช้อินเทอร์เน็ต กล่าวคือเมื่อผู้ปกครองไม่สอดส่องดูแล

¹²⁷ เรื่องเดียวกัน

พฤติกรรมของบุตรหลานในการเข้าสู่โลกไซเบอร์ ก็ทำให้เกิดการตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์¹²⁸

ทั้งนี้ จากการวิเคราะห์ผลการศึกษาวิจัยปัจจัยดังกล่าวนั้น มีความสอดคล้องกับ วิจัย เรื่อง “พฤติกรรมการชมเฮงรั้งแค้นผ่านโลกไซเบอร์ของเยาวชนไทยในเขตกรุงเทพมหานคร” โดย วิมลทิพย์ มุสิกพันธุ์ และคณะ (2552) และสอดคล้องกับงานวิจัย เรื่อง การตกเป็นเหยื่อจากการคุกคามทางอินเทอร์เน็ต: ศึกษากรณีผู้ใช้โปรแกรมสนทนาทางอินเทอร์เน็ต โดย เปรมฤดี บุญตามช่วย, 2550 (อ้างถึงในอมรทิพย์ อมราภิบาล (2559) ที่ได้อภิปรายผลว่า แบบแผนการดำเนินชีวิตของวัยรุ่น คือ พฤติกรรมการใช้ออนไลน์ส่วนมากขาดการป้องกัน คือ ผู้ปกครองไม่มีเวลารวมทั้งไม่มีศักยภาพเพียงพอที่จะติดตามดูแลพฤติกรรมของเด็กได้ เยาวชนที่ตกเป็นเหยื่อส่วนมากมีพฤติกรรมใช้อินเทอร์เน็ตหลายชั่วโมงต่อวันและใช้เพื่อบันเทิง สนทนากับเพื่อน ไม่ใช่เพื่อการศึกษา¹²⁹

จากองค์ประกอบทั้ง 3 องค์ประกอบที่อธิบายข้างต้นมีความสอดคล้องกับ “ทฤษฎีการกระทำที่เป็นกิจวัตร (Routine Activity Theory) โดย Marcus Felson และ Lawrence E.Cohen (1979)” ซึ่งผู้วิจัยเองได้ยึดเป็นต้นแบบในการศึกษาวิจัย เรื่อง ศึกษาวิจัยพบว่าการตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ในกรุงเทพมหานคร องค์ประกอบทั้ง 3 องค์ประกอบ คือ 1) เหยื่อที่เหมาะสม 2) แรงจูงใจให้เกิดการตกเป็นเหยื่อ 3.) ภาวะขาดการป้องกัน ซึ่งหากตัดองค์ประกอบอันใดอันหนึ่งไป เช่น ไม่มีเหยื่อที่เหมาะสม อาชญากรรมก็จะไม่เกิดขึ้น ซึ่งก็จะเป็นการลดโอกาสการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมได้

ดังนั้น จากการวิเคราะห์ผลการศึกษาถึงปัจจัยการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมการรังแกกันในโลกไซเบอร์อภิปรายผลได้ว่า ทั้ง 3 ปัจจัยข้างต้นเป็น ปัจจัยของตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจะทำผิดในโลกอินเทอร์เน็ต ศึกษากรณี การรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบ การคุกคามทางเพศ ในเขตกรุงเทพมหานคร

4.4.2 ผลกระทบจากการตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ในเขตกรุงเทพมหานคร

จากการวิเคราะห์ผลการศึกษาวิจัย ถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นกับผู้ตกเป็นเหยื่อทั้ง 10 ราย พบว่าผู้ตกเป็นเหยื่อทั้งทางตรงและทางอ้อม เบื้องต้นในระดับความรุนแรงทั่วไป คือ มีอาการกังวล หวาดระแวง

¹²⁸ Cohen, L. E, and Felson, M. (1979), Social Change and Crime Rate Trends: A Routine Activity Approach, American Sociological Review, 44 (4), p. 588-608

¹²⁹ อมรทิพย์ อมราภิบาล (2559), เหยื่อการรังแกผ่านโลกไซเบอร์ในกลุ่มเยาวชน: ปัจจัยเสี่ยง ผลกระทบต่อสุขภาพจิตและการปรึกษาบุคคลที่สาม, วิทยการวิจัยและวิทยการปัญญา ปีที่ 14 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2559

กลัว เครียดและไปถึงระดับที่รุนแรง อย่างเป็นโรคซึมเศร้า และในระดับความรุนแรงที่สูงสุด คือการคิดฆ่าตัวตาย ซึ่ง ผลกระทบที่เกิดขึ้นนั้นไม่เพียงแต่กระทบทางด้านร่างกายและจิตใจเท่านั้น ยังส่งผลถึงหน้าที่การงาน สูญเสียเวลาทรัพย์สินอีกด้วย เนื่องจากทำให้ไม่สามารถทำงานได้ และสูญเสียเวลารายได้ใน การดำเนินเรื่องจัดการปัญหา

ดังนั้น การอภิปรายผลในประเด็นผลกระทบของการตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ นั้นพบว่ามีความสอดคล้องกับการศึกษาของ ชูตินาถ ศักรินทร์กุล และ อลิสา วัชรสินธุ (2557) ถึงเรื่องผลกระทบของการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ได้อธิบายว่า ผลกระทบต่อ กลุ่มผู้ถูกรังแก (Victim) คือ พฤติกรรมรังแกกันจะส่งผลให้ผู้ถูกรังแกมีความรู้สึก กลัว ยกตัวอย่างเช่นในกลุ่มเยาวชน นักเรียน นักศึกษา มีอาจความรู้สึกไม่ปลอดภัยเมื่ออยู่ในโรงเรียน ผลการเรียนตกต่ำ ไม่อยากไปโรงเรียน มีความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองต่ำหรือแม้กระทั่งรู้สึกกว่าตนเอง ด้อยค่า มีภาวะซึมเศร้า มีความคิดที่จะฆ่าตัวตาย มีปัญหาสุขภาพจิต มีอาการสมาธิสั้น และจาก การศึกษาระยะยาวพบว่า การที่ถูกรังแกในวัยเด็กจะส่งผลให้มีโอกาสเกิดอาการทางจิตเมื่อ ผู้ถูกรังแกนั้นเติบโตเป็นผู้ใหญ่ได้ นอกจากนี้ปัญหาด้านจิตใจดังที่กล่าวมาแล้วผู้ถูกรังแกอาจมีปัญหา ด้านพฤติกรรมตามมา เช่น มีปัญหาผลการเรียนตกต่ำ มีพฤติกรรมรุนแรง มีโอกาสหันไปใช้ สารเสพติด และมี พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ¹³⁰

ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Beran และ Li (2005) เรื่อง “Cyber-Harassment: A Study of a New Method for an Old Behavior” พบว่า การคุกคามในโลกไซเบอร์ส่งผลถึงการเรียนของนักเรียนที่ถูกรังแก ทำให้ระดับการเรียนแยลง เนื่องจากส่งผลถึงสมาธิ และทำให้นักเรียนผู้ถูกรังแกต้องขาดเรียน ผลการเรียนตกต่ำ¹³¹ ตัวอย่าง เช่น

ผู้เสียหายรายที่ 3 กล่าวว่า

“เอาจริง ๆ ตอนนั้นเราไม่อยากเรียนต่อด้วยซ้ำ เพราะกลัวไปโดนรังแกอีก หรือโดนรังควานอีก มันเลยทำให้เราไม่ค่อยมีเพื่อนไม่ค่อยอยากสูงลิ้งกับใครมีที่สนิท ๆ กันก็เพียง 2 คนเท่านั้น ที่เป็นเพื่อนสนิทที่เจอกันที่มหาวิทยาลัย แต่ในมัธยมนี้ไม่มีเลย”

ผู้เสียหายรายที่ 4 กล่าวว่า

“มีอาการปวดหัว นอนไม่หลับต้องพึ่งยานอนหลับ และมีความคิดที่รุนแรงคือการคิดฆ่าตัวตาย”

¹³⁰ ชูตินาถ ศักรินทร์กุล และ อลิสา วัชรสินธุ (2557), ความชุกของการรังแกและปัจจัยด้านจิตสังคมที่เกี่ยวข้องในเด็กมัธยมต้น เขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่, วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย 59(3), หน้า 221-230

¹³¹ Beran, T., and Li, Q. (2005), Cyber-Harassment: A Study of a New Method for an Old Behavior, Journal of Educational Computing Research, 32 (3), p. 265-277

4.4.3 แนวทางการป้องกันหรือลดโอกาสการตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศในเขตกรุงเทพมหานคร

จากการวิเคราะห์ผลการศึกษาวิจัย ถึงแนวทางการป้องกันการตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ พบว่า ผู้ตกเป็นเหยื่อบางรายหลังจากประสบกับอาชญากรรมได้มีการป้องกันตัวเองในระดับที่มากขึ้นเนื่องจากกลัวว่าจะเกิดตกเป็นเหยื่อซ้ำอีก เช่น มีความระมัดระวังในการเข้าสู่โลกไซเบอร์ ตั้งค่าโซเชียลมีเดียเป็นส่วนตัว ถูกจำกัดการใช้อินเทอร์เน็ต และตระหนักถึงข้อความและรูปที่จะเผยแพร่ในโซเชียลมีเดีย แต่ก็ยังพบว่ายังมีบางรายไม่ได้ตระหนักถึงแนวทางการป้องกันแต่อย่างใด เนื่องจากยังมีการเผยแพร่รูปลับขอนตนในโซเชียลมีเดียอยู่ จึงเกิดเป็นเหตุการณ์การเกิดการกระทำผิดซ้ำของอาชญากร

ดังนั้น จึงมีความสอดคล้องกับทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกัน (Protection Motivation Theory) โดย Ronald W. Rogers (1975) มีการกำหนดตัวแปรที่ทำให้บุคคลเกิดความกลัว 3 ตัวแปร คือ การรับรู้ความรุนแรง (Perceived Severity) การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการถูกคุกคาม (Perceived Vulnerability) และความคาดหวังในประสิทธิภาพของการตอบสนอง (Response Efficacy) ซึ่งต่อมาได้รวมกับตัวแปรความคาดหวังในความสามารถของตนเอง (Self-Efficacy)¹³² เพิ่มขึ้น Ronald W. Rogers (1983) ยังได้อธิบายถึงกระบวนการที่ทำให้เกิดการรับรู้ในภาพรวมของบุคคลประกอบไปด้วยการรับรู้ต่อสถานะคุกคาม (Threat Appraisal) และกระบวนการรับรู้ความสามารถในการจัดการกับภัยคุกคาม (Coping Appraisal) จะเป็นตัวเชื่อมโยงไปสู่การเปลี่ยนแปลงความตั้งใจและพฤติกรรมต่อไป¹³³

ยังสอดคล้องกับแนวทางการรักษาความปลอดภัยในโลกไซเบอร์ ระหว่างความสัมพันธ์กับพฤติกรรมป้องกันภัยจาก งานวิจัยของ Shropshire และคณะ (2006) พบว่าบุคคลที่มีบุคลิกที่มีจิตสำนึก (Conscientiousness) และแบบประนีประนอม (Agreeables) จะมีโอกาสถูกคุกคามน้อยกว่าบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบหวุ่นไหว (Neuroticism) บุคลิกภาพจึงเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้เกิดแรงจูงใจที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคลในการแสดงพฤติกรรมหรือไม่แสดงพฤติกรรมป้องกันภัย¹³⁴ อีกทั้งยัง

¹³² Rogers, R.W (1975), A Protection Motivation Theory of Fear Appeals and Attitude Change, The Journal of Psychology, 91(จส.100), p. 93-114

¹³³ Rogers, R.W (1983), Cognitive and Physiological processes in Fear Appeals and Attitude Change: A Revised Theory of Protection Motivation

¹³⁴ Shropshire, Jordan, Warkentin, Merrill, Johnston, Allen C., & Schmidt, Mark B. (2006), Personality and IT Security: An Application of the Five-Factor Model [Online] Retrieved on September 13, 2017 From <http://aisel.aisnet.org/amcis2006/415>

สอดคล้องกับงานวิจัยของ Warkentin และคณะ (2011) ซึ่งกล่าวว่าลักษณะบุคลิกภาพที่แตกต่างกันจะส่งผลต่อการรับรู้ที่ต่างกันด้วย¹³⁵

อีกทั้งการป้องกันดังกล่าวข้างต้นของผู้ตกเป็นเหยื่อได้สอดคล้องกับ ทฤษฎีพฤติกรรมนิยม (Behavioral View Of Motivation) จากงานวิจัย ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมป้องกันการภัยจากอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ของผู้ใช้คอมพิวเตอร์ โดย ศิริรัตน์ ศรีสว่าง (2558) ที่อธิบายถึงประสบการณ์ในอดีต มีผลต่อแรงจูงใจเป็นอย่างมากของบุคคล โดยพฤติกรรมด้านบวกจะกลายเป็นแรงจูงใจทางบวกที่ส่งผลเร็วให้มนุษย์มีความต้องการแสดงพฤติกรรมในทิศทางนั้นมากยิ่งขึ้น ในขณะที่ประสบการณ์ทางด้านลบในอดีตจะกลายเป็นแรงจูงใจทางบวกที่ส่งผลเร็วให้มนุษย์มีความต้องการแสดงพฤติกรรมในทางตรงกันข้ามมากยิ่งขึ้น ประสบการณ์ในอดีตจึงมีผลกระทบต่อต่อการตัดสินใจแสดงพฤติกรรมใด ๆ ในปัจจุบัน¹³⁶

ทั้งนี้ ด้วยการดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรมที่มีความล่าช้า ยังสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักดั้งเดิม โดย Cesare Beccaria ในทฤษฎีการลงโทษเพื่อการข่มขู่ยับยั้ง (Deterrence Theory) ที่ได้ อธิบายว่า การลงโทษนั้นมีหลักด้วยกัน 3 ประการ คือ 1) การลงโทษต้องกระทำด้วยความรวดเร็ว (Swiftiness) 2) การลงโทษต้องมีความแน่นอน (Certainty) และ 3) การลงโทษต้องมีความรุนแรงและเหมาะสม (Severity)

กล่าวคือ ถ้าการดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรม มีความรวดเร็ว และ ตัวบทกฎหมายมีความรัดกุมในบทลงโทษ ก็สามารถทำให้ผู้ที่จะกระทำผิดมีความเกรงกลัวและไม่กล้าที่จะก่ออาชญากรรมหรือกระทำผิดได้ ซึ่งยังสอดคล้องกับการศึกษาของ เมธินี สุวรรณกิจ (2560) เรื่อง “มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการถูกกลั่นแกล้งในสังคมออนไลน์” ที่ได้ อธิบายถึง รัฐ North Carolina และรัฐ Idaho สหรัฐอเมริกา มีการบัญญัติ การรังแกกันในโลกไซเบอร์ เป็นความผิดอาญา เนื่องจากตระหนักถึงความรุนแรงมากของปัญหาการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ซึ่งเข้าลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นความผิดอาญา

¹³⁵ Warkentin, Merrill, & Willison, Robert (2009), Behavioral and Policy Issues in Information Systems Security: the Insider Threat”, EJIS, 18(2), p. 101-105.

¹³⁶ ศิริรัตน์ ศรีสว่าง (2558), ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมป้องกันการภัยจากอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ของผู้ใช้คอมพิวเตอร์, วิทยานิพนธ์ตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

- รัฐ North Carolina ได้ออกกฎหมายที่กำหนดให้การรังแกกันในโลกไซเบอร์มีความผิดอาญา และกำหนดให้เป็นความผิดฐานลหุโทษ (Misdemeanor) โดยได้เพิ่มบทบัญญัติ S 14-458.1 ใน Chapter 14 ของ General Statute¹³⁷

- รัฐ Idaho ได้ออกกฎหมายอาญาที่ให้คำนิยาม และห้ามการคุกคาม ช่มชู้ และรังแกกันในโลกไซเบอร์ในหมู่นักเรียน โดยกำหนดไว้ใน 18-917a., Title 18 ของ Idaho Statutes โดยกำหนดนักเรียนซึ่งละเมิดมาตรานี้ต้องรับโทษลหุโทษอย่างเบา (Infraction)¹³⁸

มาตรการดังกล่าวได้ผลในการยับยั้งและลดการอาชญากรรมการรังแกกันในโลกไซเบอร์ได้อย่างดี เห็นได้จากสถิติการเกิดการรังแกกันในโลกไซเบอร์ที่ลดลง เช่น อัตราการเกิดการรังแกกันในโลกไซเบอร์ในรัฐ North Carolina ลดลง 18 เปอร์เซ็นต์ หลังจากบัญญัติให้การรังแกกันในโลกไซเบอร์เป็นการกระทำผิดอาญาเพียง 2 ปี และอัตราของนักเรียนที่มีประสบการณ์เรื่องการรังแกกันในโลกไซเบอร์ของรัฐ Kentucky ที่ลดลงจาก 17.4 เปอร์เซ็นต์ ในปี 2011 เป็น 13.2 เปอร์เซ็นต์ ในปี 2013 เนื่องจากเด็กและเยาวชนกลัวการถูกดำเนินคดีทางอาญาและถูกจับกุม ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อชื่อเสียง การศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย ตลอดจนอาจถูกตัดสิทธิ์ในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ในอนาคต¹³⁹

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

¹³⁷ เมธินี สุวรรณกิจ (2560), มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการถูกกลั่นแกล้งในสังคมออนไลน์, วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

¹³⁸ เรื่องเดียวกัน

¹³⁹ เรื่องเดียวกัน

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการกระทำผิดในโลกอินเทอร์เน็ต: ศึกษากรณี การรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ในเขตกรุงเทพมหานคร” มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาถึง ปัจจัยและผลกระทบจากการตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อเสนอถึงแนวทางการป้องกันหรือลดโอกาสการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ โดยรูปแบบการวิจัยชั้นนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) โดยการเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีเทคนิคแบบลูกโซ่ (Snow Ball Technique) ซึ่งประชากรและกลุ่มตัวอย่างคือผู้ตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 10 ราย โดยแบ่งเป็นผู้ตกเป็นเหยื่อทางตรง 5 ราย และผู้ตกเป็นเหยื่อทางอ้อม 5 ราย โดยผู้ตกเป็นเหยื่อทั้งหมดต้องอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ทราบข้อมูลของประชากรและกลุ่มตัวอย่างโดยความอนุเคราะห์จากเจ้าหน้าที่กองสืบสวน กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (บก.ปอท) และการแนะนำต่อเนื่องโดยประชากรและกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้เสียหายจากการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ในเขตกรุงเทพมหานคร สรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มประชากร

จากข้อมูลเบื้องต้นของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 ราย ซึ่งเป็นผู้ตกเป็นเหยื่อจากการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในเขตกรุงเทพมหานคร สามารถสรุปผลการศึกษาได้ว่า ไม่เพียงแต่เด็กและเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีเท่านั้นที่สามารถตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศได้ แต่ผู้ใหญ่เองก็เป็นกลุ่มเป้าหมายที่สามารถตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ได้เช่นกัน อีกทั้ง การรับรู้เรื่อง “Cyber Bullying” และรับรู้ข้อมูลกฎหมาย ไม่ได้บ่งบอกว่า ผู้รับรู้กฎหมายจะมีความเสี่ยงในการตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศน้อยกว่าผู้ไม่รู้กฎหมาย เนื่องจาก ผู้ตกเป็นเหยื่อบางรายมีอาชีพเป็นนักกฎหมาย แต่ได้ตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ซ้ำถึงสองครั้ง และระดับการศึกษาไม่ได้เป็นตัวชี้วัดว่าบุคคลจะไม่ตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์

จากการศึกษาวิจัยการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการรังแกกันในโลกโซเชียล ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ในเขตกรุงเทพมหานคร นั้นทำให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงปัจจัยการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการรังแกกันในโลกโซเชียล ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบด้วย 3 ปัจจัยหลักดังนี้

1.ด้านพฤติกรรม บุคลิกภาพ และลักษณะทางชีวภาพของเหยื่อการรังแกกันในโลกโซเชียล ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ในเขตกรุงเทพมหานคร

พฤติกรรมที่มีความประมาท ไม่มีความระมัดระวังในการเข้าสู่โลกโซเชียล เสพติดการเข้าสู่โลกโซเชียล อีกทั้งการมีส่วนร่วมยั่ว และกระตุ้นให้เกิดการกระทำผิดขึ้นก็เป็นปัจจัยด้านพฤติกรรมที่อันตราย ทำให้กลายเป็นเหยื่อของการรังแกกันได้ง่าย เช่น การเผยแพร่รูปถ่ายที่ไม่เหมาะสมของตัวเองในสื่อโซเชียล หรือ การรับทุกคนเป็นเพื่อนในโซเชียลมีเดีย เช่น เฟซบุ๊ก (Facebook) อินสตาแกรม (Instagram) ไลน์ (Line) Hi5 เป็นต้น

นอกเหนือจากพฤติกรรม บุคลิกภาพ ของบุคคลก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ตกเป็นเหยื่อการรังแกกันได้ ถ้าบุคคลไม่มีความมั่นใจในตนเอง แต่ต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคม ในกลุ่มเพื่อน พร้อมทั้งมีความมั่นใจในตนเองต่ำ เป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลแสดงการกระทำออกมาเพื่อตอบสนองสิ่งเหล่านี้ เช่น กลุ่มที่ชอบถ่ายรูป วาบหวี เซ็กซี่ และเผยแพร่ในโซเชียลเพราะคิดว่าเป็นสิ่งที่ทุกคนชอบ ทุกคนชื่นชมในการกระทำ เนื่องจากตนเองเห็นจากจำนวนยอดไลค์ (Like) หรือจำนวนคอมเมนต์ที่คนเข้ามา และกลุ่มบุคคลประเภทที่สาม มักเป็นกลุ่มที่มีบุคลิกเสี่ยงในการตกเป็นเหยื่อ เนื่องจากความต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคม จึงทำให้บางครั้งมีภาวะที่มึนใจในตนเองต่ำ และแสดงพฤติกรรมที่ไม่ระมัดระวัง

การที่บุคคลอยู่ในวัยเยาว์ หรือ เป็นเพศหญิงนั้น ก็เป็นอีกปัจจัยทางชีวภาพที่ ทำให้ตกเป็นเหยื่อ ได้ง่ายเนื่องจากอีกฝ่ายที่เป็นผู้กระทำผิดคิดว่า กลุ่มบุคคลเหล่านี้ อ่อนแอ บอบบาง ไม่มีทางสู้ และถึงรังแกไปก็ไม่น่าจะเป็นอะไร เพราะตนเองมีลักษณะที่โตกว่า เป็นผู้ชาย และตัวใหญ่กว่า เป็นต้น

ดังนั้น การมี พฤติกรรม บุคลิกภาพ หรือ ลักษณะทางชีวภาพ ใดๆ ดังที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้มีโอกาสที่จะตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกโซเชียล ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ

2. ด้านแรงจูงใจให้เกิดการตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกโซเชียล ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ในเขตกรุงเทพมหานคร

ด้วยความเป็นนิรนามของพื้นที่โซเชียลนั้น ทำให้ผู้กระทำผิดมีความกล้าที่จะกระทำการใด ๆ เนื่องจากพื้นที่ในโลกโซเชียล ไม่จำเป็นต้องใช้ข้อมูลจริง ไม่เห็นหน้าซึ่งกันและกัน เป็นเพียงการกระทำโดยผ่านแป้นพิมพ์หรือคีย์บอร์ดเพียงเท่านั้น โดยเหตุผลในการกระทำผิดต่าง ๆ เช่น กระทำไปด้วยความสนุกสนาน ความโกรธแค้น หรือภาวะทางเศรษฐกิจ คือ ต้องการเงิน ผ่านพื้นที่ที่เป็นนิรนามอย่าง

โลกไซเบอร์ อีกทั้งด้วยความอ่อนแอของกฎหมายในการลงโทษผู้กระทำความผิด ไม่มีความชัดเจน รวดเร็ว และเหมาะสม จึงทำให้ผู้กระทำความผิดรู้สึกดื้ออานจึงไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายและกล้าที่จะกระทำความผิดซ้ำ

ดังนั้น ความเป็นนิรนามของพื้นที่ไซเบอร์ จึงเป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้กระทำความผิดมีแรงจูงใจที่จะกระทำความผิด เมื่อมีผู้กระทำความผิดเกิดขึ้น จึงต้องมีผู้ได้รับผลกระทบหรือรับความเสียหาย จึงทำให้บุคคลตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ

3. ด้านภาวะขาดการควบคุมและดูแลการเข้าสู่โลกไซเบอร์

การที่ผู้เยาว์และผู้ใหญ่ขาดการควบคุมดูแลจากครอบครัวและผู้ปกครอง ในการสอดส่องถึงพฤติกรรมการใช้งานอินเทอร์เน็ตของบุตรหลานหรือผู้อยู่ภายใต้การปกครอง ซึ่งกล่าวได้ว่าผู้ตกเป็นผู้เสียหายส่วนใหญ่ไม่ได้อาศัยอยู่กับครอบครัว ไม่ได้ปฏิสัมพันธ์กับครอบครัว ซึ่งผู้เสียหายจะติดต่อกับครอบครัวผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เช่น การพูดคุยผ่านแชต จึงทำให้มีความห่างเหินกับครอบครัว อีกทั้งไม่มีการพูดคุยกันภายในครอบครัวเมื่อประสบกับปัญหาการรังแกกันในโลกไซเบอร์ บุคคลที่ผู้เสียหายจะบอกกล่าวถึงปัญหาเป็นคนแรก ส่วนใหญ่ คือเพื่อนและแฟน ดังนั้น จึงทำให้ภาวะขาดการควบคุมและดูแลและการเข้าสู่โลกไซเบอร์ เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้บุคคลตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ

อีกทั้ง จากการศึกษาวิจัยการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงผลกระทบของการตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ในเขตกรุงเทพมหานคร

ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับบุคคลที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการรังแกกันในโลกไซเบอร์ คือผลกระทบทางด้านจิตใจ ด้านร่างกาย และด้านสังคม โดยเบื้องต้นในระดับความรุนแรงทั่วไป คือ มีอาการกังวล หวาดระแวง กลัว เครียดและไปถึงระดับที่รุนแรง อย่างเป็นโรคซึมเศร้า และในระดับความรุนแรงที่อันตรายที่สุด คือการคิดฆ่าตัวตาย ซึ่ง ผลกระทบที่เกิดขึ้นไม่เพียงแต่กระทบทางด้านร่างกาย และจิตใจเท่านั้น ยังส่งผลถึงหน้าที่การเรียน การงาน สูญเสียเวลาทรัพย์สินอีกด้วย เนื่องจากทำให้ไม่สามารถไปเรียนหรือทำงานได้ และสูญเสียเวลารายได้ใน การดำเนินเรื่องจัดการปัญหา อีกทั้งทำให้ตนเองและครอบครัวเสียชื่อเสียง

จากการศึกษาวิจัยถึงปัจจัยและผลกระทบของการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ในเขตกรุงเทพมหานคร ยังทำให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงแนวทางที่สามารถป้องกันหรือลดโอกาสในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ มี ดังนี้

1. บทบาทของปัจเจกบุคคล

จากผลการศึกษาถึงปัจจัยพบว่าพฤติกรรมเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญที่ทำให้บุคคลตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ เนื่องจากเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้กระทำผิดก่ออาชญากรรมหรือการกระทำผิด อีกทั้งเป็นสิ่งที่คุณสามารถควบคุมได้เนื่องจากเป็นพฤติกรรมของตนเอง ฉะนั้น บุคคลควรจะต้องระมัดระวังการเข้าสู่โลกไซเบอร์ ต้องตระหนักถึงพฤติกรรมที่เหมาะสมในการโพสต์และเผยแพร่ข้อความ และรูปภาพส่วนตัวของตัวเอง หรือการแชร์รูปภาพและข้อความของคุณคนอื่น อีกทั้ง ไม่เผยแพร่ข้อมูลส่วนตัวให้กับบุคคลอื่นได้ทราบ แม้กระทั่งคนใกล้ชิดอย่างเช่นเพื่อนหรือแฟน เนื่องจากหลายกรณีที่เกิดขึ้นมักเกิดขึ้นจากความไว้วางใจและเชื่อใจคนใกล้ตัว

2. บทบาทของครอบครัว

ครอบครัวหรือผู้ปกครอง ควรสร้างสัมพันธอันดีแก่บุตรหลาน เพื่อให้เกิดความไว้วางใจ เชื่อใจ และสามารถเปิดใจเมื่อเกิดปัญหาขึ้น และเด็กและเยาวชนเองควรที่จะปรึกษาครอบครัวและผู้ปกครองเมื่อเจอปัญหาในการใช้สื่อออนไลน์ ควรแนะนำบุตรหลานให้ตระหนักถึงประโยชน์และโทษของการเข้าสู่โลกไซเบอร์ รวมถึงสอดส่องดูแลพฤติกรรมการเข้าใช้สื่อออนไลน์ของบุตรหลานอย่างสม่ำเสมอ

3. บทบาทของภาครัฐ

รัฐบาลต้องรณรงค์การใช้สื่อออนไลน์ที่ถูกต้องและเหมาะสม รวมทั้งสนับสนุนกิจกรรมในโลกไซเบอร์ ที่สร้างสรรค์และมีประโยชน์ให้กับเด็กและเยาวชนได้เข้าร่วม ควรนำเสนอให้กลุ่มเด็กและเยาวชนสามารถเข้าถึงได้ง่าย และควรออกนโยบายหรือกฎหมายเกี่ยวกับการรังแกกันบนโลกไซเบอร์ที่มีความชัดเจนและเหมาะสม และออกบทลงโทษที่เหมาะสม เน้นอ่อนและรวดเร็ว

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาวิจัย เรื่องการตกเป็นเหยื่อจากการกระทำผิดในโลกอินเทอร์เน็ต ศึกษารณี การรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ในเขตกรุงเทพมหานคร ทำให้ผู้วิจัยได้ตระหนักมากขึ้นถึงความรุนแรงของปัญหาการรังแกกันในโลกไซเบอร์ เนื่องจากผลกระทบที่เกิดขึ้นกับผู้ตกเป็นเหยื่อที่ผู้วิจัยได้ศึกษา นั้นมีผลกระทบที่รุนแรงถึงขั้นคิดฆ่าตัวตาย จากงานวิจัยทั้งของไทยและต่างประเทศที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าและทบทวนวรรณกรรมนั้น ส่วนใหญ่ผู้ศึกษานั้นมุ่งเป้าหมายไปที่ผู้เสียหายหรือเหยื่อ คือ เด็กและเยาวชน เป็นการกระทำของเด็ก แต่จากการวิจัยเรื่องนี้ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบว่า ไม่เพียงแต่เด็กและเยาวชนเท่านั้นที่ได้เป็นเป้าหมายการตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ บุคคลทุกเพศ ทุกวัย ทุกระดับการศึกษาและอาชีพ สามารถเป็นเหยื่อได้หากบุคคลนั้นไม่ตระหนักถึงปัจจัยด้านพฤติกรรมการกระทำที่เหมาะสมของตนเองในการเข้าสู่โลกไซเบอร์ เพราะถือเป็นสิ่งแรกที่ตัวเราเองสามารถควบคุมได้

5.2 ปัญหาและข้อจำกัดของการศึกษา

การที่เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง คือ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ทำให้ต้องใช้เวลามากในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง อีกทั้งเหตุการณ์ที่ผู้เสียหายได้ประสบมานั้นก็เป็นเรื่องที่ค่อนข้างละเอียดอ่อน จึงให้การทำงานต้องอาศัยระยะเวลาในการพูดคุย สร้างความเชื่อใจแก่ผู้เสียหาย และมีบางกรณีที่ผู้เสียหายยังประสบกับอาการกรรมอยู่ จึงทำให้มีเหตุการณ์ต่าง ๆ เกิดขึ้นกับผู้เสียหายอย่างต่อเนื่อง และความไม่มีเสถียรภาพทางอารมณ์ โดยผู้วิจัยเองมีความอยากที่จะช่วยเหลือผู้เสียหาย แต่ไม่สามารถทำอะไรได้มาก เนื่องจากไม่ได้อยู่ในหน่วยราชการที่มีอำนาจพอในการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น สิ่งที่ผู้วิจัยทำได้คือรับฟัง และแนะนำในสิ่งที่ผู้วิจัยสามารถแนะนำหรือเตือนได้บางอย่าง เช่น ในเรื่องของอารมณ์ และภาวะความรุนแรงที่จะเกิดขึ้น

5.3 ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

รัฐบาลควรปรับแก้ข้อกำหนดให้มีความสอดคล้องกับปัญหาการรังแกกันในโลกไซเบอร์ รวมถึงบทลงโทษที่เหมาะสม ชัดเจน และรวดเร็ว อีกทั้งให้ความรู้ด้านกฎหมาย แก่ประชาชน เช่น จัดทำรูปเล่มกฎหมายทางคอมพิวเตอร์น่ารู้ และแจกจ่ายแก่ประชาชน พร้อมทั้ง ควรมีมาตรการเยียวยาเหยื่อหรือผู้เสียหายที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการรังแกกันในโลกไซเบอร์โดยเฉพาะ เนื่องจากผู้วิจัยพบว่าหลังจากที่ผู้เสียหายมาแจ้งความ ก็ไม่ได้รับการดูแล เยียวยาหรือคุ้มครองใด ๆ

5.3.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

บุคคลทุกคนควรตระหนักถึงพฤติกรรมกรรมการเข้าสู่โลกไซเบอร์ของตนเอง ต้องมีพฤติกรรมที่เหมาะสม ไม่ควรเปิดโอกาสให้ตนเองตกเป็นเหยื่อ และครอบครัวควรให้ความใกล้ชิดกับบุตรหลานโดยการสอดส่องดูแลพฤติกรรมของบุตรหลานในการเข้าสู่โลกไซเบอร์อยู่เสมอ

หน่วยงานภาครัฐและเอกชน รวมถึงโรงเรียนและสถาบันการศึกษาควรให้ความรู้แก่ประชาชนถึงความรุนแรงของอาชญากรรมการรังแกกันบนโลกออนไลน์ ในรูปแบบทางเพศ ให้ทุกคนได้ตระหนักถึงสาเหตุปัจจัย และผลกระทบของการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ

อีกทั้ง ควรสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมที่สร้างสรรค์ในประเด็นเรื่องการรังแกกันบนโลกไซเบอร์ เพื่อให้เด็ก เยาวชน และผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้จะทำให้เยาวชนรู้สึกสนิท และกล้าเปิดใจกับผู้ปกครองเพิ่มขึ้น ในกรณีที่ต้องประสบกับปัญหาการรังแกกันในโลกไซเบอร์

รัฐบาลควรจัดให้มีการลงทะเบียนซิมการ์ดแก่ผู้ใช้ทุกคน และจัดให้มีการขึ้นทะเบียนของสื่อออนไลน์ต่างประเทศอย่างเคร่งครัด เพื่อควบคุมและป้องกันการเกิดอาชญากรรมหรือการกระทำผิดในโลกอินเทอร์เน็ต

5.4 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 1) การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมฯ การรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบทางเพศ โดยการเน้นไปที่ผู้เสียหายแต่ละช่วงวัย คือ วัยเด็ก วัยผู้ใหญ่ และวัยชรา โดยนำผลการศึกษาที่ได้นำมาเปรียบเทียบกันถึงปัจจัยและผลกระทบ
- 2) การรับรู้และตระหนักถึงอาชญากรรมบนโลกออนไลน์ ของบุคคลที่บรรลุนิติภาวะ และบุคคลที่มีหน้าที่การงาน เนื่องจากผู้วิจัยได้ทราบถึงข้อมูลที่เป็น “Hidden Figure” จากทางเจ้าหน้าที่ บก.ปอท. ว่าผู้ที่บรรลุนิติภาวะและมีหน้าที่การงานที่ดี ซึ่งมีจำนวนมากที่ไม่ได้เข้าแจ้งความเนื่องจากอับอาย กลัวจะกระทบถึงอาชีพและหน้าที่การงาน
- 3) มาตรการหรือแนวทางในการเยียวยาผู้เสียหายหรือผู้ตกเป็นเหยื่อจากการกระทำผิดในโลกอินเทอร์เน็ต ศึกษากรณี การรังแกกันในโลกไซเบอร์ พร้อมทั้งแยกวิธีการเยียวยาเหยื่อออกให้ชัดเจนในแต่ละรูปแบบ เช่น ในรูปแบบทางเพศ ควรจะมีการเยียวยาอย่างไร
- 4) ระดับความรุนแรงของอาชญากรรมจากการกระทำผิดในโลกอินเทอร์เน็ต ในประเทศไทย และเปรียบเทียบความรุนแรงที่เกิดขึ้นของอาชญากรรมจากการกระทำผิดในโลกอินเทอร์เน็ต กับประเทศอื่นที่อยู่ในเอเชีย รวมถึงในภูมิภาคอื่น ๆ

บรรณานุกรม

- (NCPA), T. N. C. P. A. (2011). Cyber-Bullying. NCPA_CYBERBULLYING-WhatIsIt.pdf
- Beran, T., & Li, Q. (2005). Cyber-Harassment: A Study of a New Method for an Old Behavior. *Journal of Educational Computing Research*, 32(3), 265-277.
- Berson R, L., M, B. J., & Ferron M, J. (2002). Emerging Risks of Violence in the Digital Age: Lessons for Educators from an Online Study of Adolescent Girls in the United States. *Journal of School Violence*. <https://bit.ly/2XLx4y9>
- Bhat, C. S. (2008). Cyber Bullying: Overview and Strategies for School Counsellors, Guidance Officers, and All School Personnel. *Australian Journal of Guidance & Counselling*, 18(1), 58- 60.
- Cohen, L. E., & Felson, M. (1979). Social Change and Crime Rate Trends: A Routine Activity Approach. *American Sociological Review*, 44(4), 588-608.
- Costa, P. T., & Mc Crae, R. R. (1992). Four ways five factors are basic. *Personality and Individual Differences*, 13, 653-665.
- Galtung, J. (2004). Cultural Violence. *Journal of Peace Research*, 27(3), 291-305.
- Gottfredson, M. R., & Hirschi, T. (1990). *A General Theory of Crime*. Stanford, CA: Stanford University Press.
- Halligan, J. (2010). Ryan's Story. Retrieved from In memory of Ryan Patrick Halligan 1989 – 2003 website: <http://www.ryanpatrickhalligan.org>
- Hinduja, S., & Patchin, J. W. (2005). About the Cyberbullying Research Center. Retrieved from <https://cyberbullying.org/what-is-cyberbullying>
- Hinduja, S., & Patchin, J. W. (n.d.). State Cyber Bullying Laws: A Brief Review of StateCyberbullying Laws and Policies.
- INVESTTECH.COM. (n.d.). A Brief Guide to the History of the Internet. Retrieved from <https://www.investintech.com/resources/articles/historyinternet>
- Juvonen, J., & Gross, E. (2008). Extending the School Grounds? --Bullying Experiences in Cyberspace. *Journal of School Health*, 78(9), 496-505.

- Lavelle Hendricks et al. (2012). The Evolution of Bullying to Cyber Bullying: An Overview of the Best Methods for Implementing a Cyber Bullying Prevention Program. *National Forum Journal of Counseling and Addiction*, 1(1). <https://bit.ly/2ILTE5k>
- Meier, T. (2007). Megan's Story. Retrieved from Megan Meier Foundation website: <https://meganmeierfoundation.org/megans-story>
- Mishma, F., Saini, M., & Solomon, S. (2009). Ongoing and online: Children and youth's perceptions of cyber bullying. *Children and Youth Services Review*, 31, 1222-1228.
- MTV News. (2009). MTV Lauches 'A THIN LINE' to stop digital abuse: shows, contents and online tools are aimed at halting the spread of sexting and cyberbullying. Retrieved from <https://on.mtv.com/2ULkHF1>
- Nations, U. (1985). General Assembly. Retrieved from <https://www.un.org/documents/ga/res/40/a40r034.htm>
- Rogers, R. W. (1975). A Protection Motivation Theory of Fear Appeals and Attitude Change. *The Journal of Psychology*, 91(1), 93-114.
- Rogers, R. W. (1983). Cognitive and Physiological processes in Fear Appeals and Attitude Change: A Revised Theory of Protection Motivation.
- Sameer Hinduja and Justin W. Patchin. (2010). Bullying, Cyberbullying, and Suicide. *Archives of Suicide Research*, (14), 206-221. Retrieved from International Academy for Suicide Research website: <https://pdfs.semanticscholar.org/7a31/16377b5654dc1f8362dee85b7845f07b5850.pdf>
- Shariff, S. (2008). *Cyber Bullying: Issue for the School, the Classroom and the Home*. New York: Routledge.
- Siegel, L. J., & Senna, J. J. (2018). *Criminology: Theories Patterns, & Typologies* (Lowell Ed. 13th ed.). Massachusetts: Cengage Learning.
- Sutherland, E. H., & Cressey, D. R. (1961). *Principle of Criminology*. New York: J.B. Lippincott Company.
- ThaiPBS. (2561). "ลวนลามออนไลน์" ภัยคุกคามทางเพศ กระทบชีวิตจริง. Retrieved from <https://news.thaipbs.or.th/content/275846>

- Tokunaga, R. (2011). Following You Home From School: A Critical Review and Synthesis of Research on Cyberbullying Victimization. *Computer in Human Behavior*(26), 277-287.
- Warkentin, M., & Willison, R. (2009). Behavioral and Policy Issues in Information Systems Security: the Insider Threat. *EJIS*, 18(2), 101-105.
- Wolfgang, M. (1957). Victim-precipitated Criminal Homicide. *Journal of Criminal Law, Criminology and Police Science*(48), 1-11.

ภาษาไทย

- WP. (2561). ไทย” เสพติดเน็ตมากสุดในโลก “กรุงเทพ” เมืองผู้ใช้ Facebook สูงสุด สถิติผู้ใช้ดิจิทัลทั่วโลก. Retrieved from <https://www.brandbuffet.in.th/2018/02/global-and-thailand-digital-report-2018>
- เดชา กิตติวิทยานันท์. (2558). มโนโซเซียลระวังติดคุก. โพสต์ทูเดย์. Retrieved from <https://www.posttoday.com/social/think/338650>
- เพ็ญจันทร์ เซอร์เรอร์ และคณะ. (2551). มิติทางสังคมวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อความรุนแรงในเด็กและเยาวชน. นครปฐม: ฟ้าใสการพิมพ์.
- เมธินี สุวรรณกิจ. (2560). มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการถูกกลั่นแกล้งในสังคมออนไลน์. วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- กรมสุขภาพจิต. (2560). กรมสุขภาพจิต แนะนำวิธีป้องกันการกลั่นแกล้งในรั้ว ร.ร. Retrieved from <https://voicetv.co.th/read/SJvNgbEyG>
- กรมสุขภาพจิต. (2561). ป้องกันภัยใกล้ตัวลูกจาก Cyber bullying. Retrieved from <https://www.dmh.go.th/news-dmh/view.asp?id=27717>
- คณาธิป ทองรวีวงศ์. มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิบุคคลจากการกลั่นแกล้งรังแกออนไลน์ ซึ่งนำไปสู่การฆ่าตัวตาย: ศึกษากรณีกฎหมายความปลอดภัยไซเบอร์ (CYBER-SAFETY ACT) ของรัฐ NOVA SCOTIA.
- คุณุตม์เชษฐ นพภาลัย. (2560). ปัญหาทางกฎหมายในการปรับใช้กับกรณีการรังแกบุคคลจากสื่อเครือข่ายสังคมออนไลน์. (วิทยานิพนธ์ หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, จส.100. (2558). 6 เหตุการณ์ สะเทือนใจ!! จากภัย Cyberbullying. Retrieved from http://www.js100.com/th/site/post_share/view/25700
- จิตติมา ภาณุเตชะ และคณะ. (2548). การฉายภาพความรุนแรงต่อผู้หญิง: วิเคราะห์มุมมองสื่อไทย. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสร้างความเข้าใจเรื่องสุขภาพผู้หญิง (สคส.).

- จิราภรณ์ ชมยิ้ม. (2558). วิวัฒนาการและแนวโน้มของเทคโนโลยีสารสนเทศ. วารสารวิชาการศรีปทุม
ช ล บุ รี่ , 1 2 (1) , 4 1 . doi:[https://www.east.spu.ac.th/journal/booksearch/
upload/1428-005_evolution.pdf](https://www.east.spu.ac.th/journal/booksearch/upload/1428-005_evolution.pdf)
- จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย. (2551). สังคมวิทยาอาชญากรรม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ชุตินาถ ศักรินทร์กุล และ อลิสสา วัชรสินธุ์. (2557). ความชุกของการรังแกและปัจจัยด้านจิตสังคมที่
เกี่ยวข้องในเด็กมัธยมต้น เขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่ง
ประเทศไทย, 59(3), 221-230.
- ชุตินาถ ชื่นเจริญ. (2558). โลกร้ายออนไลน์ Cyber Bullying. กรุงเทพฯธุรกิจ.
<http://www.bangkokbiznews.com/news/detail/661924>
- ณรงค์ ทรัพย์เย็น และ ธงชาติ รอดคลองตัน. (2551). คู่มือตำรวจเล่มที่ 6 หมวดวิชาป้องกันปราบปราม
อาชญากรรม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ตำรวจ.
- ณัฐรัชต์ สาเมาะ. (2556). การรับรู้ของเยาวชนต่อการรังแกในพื้นที่ไซเบอร์. (วิทยานิพนธ์หลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตร มหาบัณฑิต สังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข), มหาวิทยาลัยมหิดล,
ธิดามาศ โพธิดารา. (2552). แนวทางการป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม: กรณีศึกษา
นักเรียน นักศึกษาที่อาศัยอยู่หอพักเอกชน ในจังหวัดนครปฐม. (วิทยานิพนธ์ตามหลักสูตรสังคม
สงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม),
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
- นวิยา นิยมธรรม. (2558). ศึกษาพฤติกรรมการรังแกของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลายถึง
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในประเทศญี่ปุ่นกรณีศึกษาผู้ถูกรังแก. (ปริญญาานิพนธ์สาขา
ภาษาญี่ปุ่น), มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,
- นุชจรินทร์ ชอบดำรงธรรม. (2553). อิทธิพลของสื่อโฆษณาในเครือข่ายสังคมออนไลน์ ที่มีผลต่อ
กระบวนการตอบสนองของผู้บริโภค. (ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด),
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
- ปกรณ มณีปกรณ. (2537). อาชญวิทยาและทัณฑวิทยา. กรุงเทพฯ: เอ็ม.ที.เพรส.
- ประเทือง ธนิตผล. (2556). อาชญวิทยาและทัณฑวิทยา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.
- ประภาพร คนชื้อ. (2552). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความสามารถในการ
ควบคุมตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต2. (ปริญญาานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, Retrieved from
http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Ed_Re_Sta/Prapaporn_K.pdf

- ปลื้มจิตร ประเสริฐศรี. (2550). ทักษะของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ต่อปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดทางเพศสืบเนื่องจากการใช้ห้องสนทนาทางอินเทอร์เน็ต. (สารนิพนธ์ตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารงานยุติธรรม)), มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
- ปองกมล สุรัตน์. (2553). พฤติกรรมการรังแกผ่านโลกไซเบอร์ระหว่างวัยรุ่น: กรณีศึกษานักเรียนระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยมหิดล,
- ปาริฉัตร รัตนากาญจน์. (2551). การล่วงเกิน คุณค่า หรือก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญทางเพศต่อสตรีในที่ทำงาน: รูปแบบหนึ่งของการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศ. (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์.
- วรรณพิมล อังคศิริสรพ. (2544). มายาคติ (Mythologies). กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.
- วิมลทิพย์ มุสิกพันธ์ และคณะ. (2552). พฤติกรรมการข่มเหงรังแกผ่านโลกไซเบอร์ของเยาวชนไทยในกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: ปัญญาสมาคมเพื่อการวิจัยฯ.
- วิมลทิพย์ มุสิกพันธ์ และคณะ. (2553). ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติและพฤติกรรมการกระทำความรุนแรงทั้งทางกายภาพและการข่มเหงรังแกผ่านโลกไซเบอร์ของเยาวชนไทย. กรุงเทพฯ: ปัญญาสมาคมเพื่อการวิจัยฯ.
- ศรีเรื่อน แก้วกังวาน. (2539). ทฤษฎีจิตวิทยาบุคลิกภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 4 ed.). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน.
- ศิริรัตน์ ศรีสว่าง. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันภัยจากอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ของผู้ใช้คอมพิวเตอร์. (วิทยานิพนธ์ตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
- สถิติจำนวนประชากรและเคหะ. (2558). ข้อมูลสถิติจำนวนประชากรและพื้นที่รายเขตของกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2558. Retrieved from http://www.bangkokgis.com/gis_information/population
- สมณั พรหมรส และคณะ. (2557). รายงานสถานการณ์อาชญากรรมสำคัญ ระดับพื้นที่. Retrieved from สำนักงานกิจการยุติธรรมกระทรวงยุติธรรม website: <http://www.oja.go.th/TH/wp-content/uploads/2017/07/cjs-b4.pdf>
- สมยศ พุ่มพันธุ์ม่วง. (2552). งานเอกสารวิชาการหลักสูตรผู้บริหารกระบวนการยุติธรรมระดับสูง เรื่อง การขุดเซยช่วยเหลืออาชญากรรมในกระบวนการยุติธรรมไทย. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยการยุติธรรม สำนักงานยุติธรรม.

- สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน. ประวัติความเป็นมาของอินเทอร์เน็ต. In โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว.
- สุขุมา อรุณจิต, & วุฒิพล มั่นเหมาะ. (2559). ปัจจัยการเกิดอาชญากรรมทางเพศและแนวทางการป้องกันอาชญากรรมทางเพศตามทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม. วารสารวิชาการอาชญาวิทยาและนิติวิทยาศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ, 2(1).
- สุขุมา อรุณจิต และวุฒิพล มั่นเหมาะ. (2559). ปัจจัยการเกิดอาชญากรรมทางเพศและแนวทางการป้องกันอาชญากรรมทางเพศตามทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม. วารสารวิชาการอาชญาวิทยาและนิติวิทยาศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ, 2(1).
- สุดสงวน สุธีสร. (2543). เหยื่ออาชญากรรม. กรุงเทพฯ: คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุดสงวน สุธีสร. (2547). อาชญาวิทยา (พิมพ์ครั้งที่ 2 ed.). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุนิสา อินอุทัย. (2557). การป้องกันตนเองไม่ให้เกิดเป็นเหยื่ออาชญากรรมของประชาชน ในเขตพื้นที่ตำบลแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี. (งานนิพนธ์ของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยบูรพา, .
- อมรทิพย์ อมราภิบาล. (2559). เหยื่อการรังแกผ่านโลกไซเบอร์ในกลุ่มเยาวชน: ปัจจัยเสี่ยง ผลกระทบต่อสุขภาพจิตและการปรึกษาบุคคลที่สาม. วิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา, 14(1).
- อรวรรณ เดชโชติวุฒิ. (2550). การกระทำความผิดผ่านทางอินเทอร์เน็ต: ศึกษากรณีการเผยแพร่ภาพและสื่อลามกอนาจารโดยผ่านโปรแกรมแคมฟรอก (*Camfrog*). (สารนิพนธ์ตามหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, Retrieved from http://dspace.bu.ac.th/bitstream/123456789/948/1/orawan_detc.pdf
- อุนิษา เลิศโตมรสกุล. (2558). วิชาอาชญากรรมในสังคมร่วมสมัย (*Crimes in Contemporary Society*). ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม.

ภาคผนวก

แบบสัมภาษณ์งานวิจัย เรื่อง “การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการกระทำความผิดในโลกอินเทอร์เน็ต:
ศึกษารณี การรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ในเขต กรุงเทพมหานคร”

กรุณาตอบคำถามที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ส่วนที่ 1: ข้อมูลพื้นฐาน

1. เพศ: ชาย / หญิง
2. อายุปัจจุบัน: ปี
3. สถานภาพ: โสด / สมรส / หย่าร้าง / หม้าย
4. ระดับการศึกษา:
5. อาชีพ:
6. ภูมิลำเนา:
7. ที่อยู่ปัจจุบัน:
8. ความสัมพันธ์ในครอบครัว:
.....
.....
.....
9. ประสบการณ์เกี่ยวกับอาชญากรรมในอดีต
.....
.....
.....
10. การรับรู้เกี่ยวกับการกระทำความผิดในโลกอินเทอร์เน็ต
.....
.....
.....
11. การรับรู้และความเข้าใจ “Cyber Bullying”
.....
.....
.....

20. ผลกระทบต่อบุคคลอื่นและสังคม (เช่น ครอบครัว ญาติ เพื่อน การเรียน หน้าที่การงานและสังคม)

.....

.....

.....

.....

.....

ส่วนที่ 5 แนวทางการป้องกันไม่ให้เกิดเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ

21. วิธีการจัดการกับปัญหาการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

22. วิธีการป้องกันไม่ให้เกิดเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ส่วนที่ 6 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	กชพรรณ มณีภาค
วัน เดือน ปี เกิด	8 กุมภาพันธ์ 2531
สถานที่เกิด	จังหวัดมหาสารคาม
วุฒิการศึกษา	มัธยมศึกษา โรงเรียนโยธินบูรณะ กรุงเทพมหานคร (ENGLISH PROGRAM) ปริญญาตรี สาขาสังคมศาสตร์ (SOCIAL SCIENCE) วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล
ที่อยู่ปัจจุบัน	9/5 ถนนจตุจักร แขวงจตุจักร เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY